

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ท่าพระจันทร์

A STUDY OF IMPROVEMENT LANDUSED PLANNING THAMMASAT UNIVERSITY
THAPRACHAN

บรรจง อู่สูงเนิน
BUNCHONG OUSOONGNERN

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน...49318...

วัน, เดือน, ปี 19 ก.พ. 2547

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2546

ISBN 974-324-802-1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**A STUDY OF IMPROVEMENT LANDUSED PLANNING THAMMASAT UNIVERSITY
THAPRACHAN**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2003

ISBN 974-324-802-1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

COPYRIGHT 2003

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
A STUDY OF IMPROVEMENT LANDUSED PLANNING THAMMASAT
UNIVERSITY THAPRACHAN

ชื่อนักศึกษา นายบรรจง อุ่สูงเนิน

รหัสประจำตัว 42064018

ปริญญา ครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษาศาสตร์บัณฑิต

สาขาวิชา สถาปัตยกรรม

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.สมพล ดำรงเสถียร

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ไพรัตน์ พิพัฒน์

ผศ.สุรศักดิ์ กิ่งขาว

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
ผศ.สมพล	ดำรงเสถียร	
อาจารย์ไพรัตน์	พิพัฒน์	
ผศ.สุรศักดิ์	กิ่งขาว	
รศ.ดร.ปรีชาพร	วงศ์อนุตรโรจน์	
ผศ.สุทัศน์	จุฬามณี	

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 18 สิงหาคม 2546 เวลา 8.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่.../...เดือน...๒๕๔๖...พ.ศ.๒๕๔๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

นักศึกษา

นายบรรจง อู่สูงเนิน

รหัสนักศึกษา

42064018

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

พ.ศ.

2546

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.สมพล ดำรงเสถียร

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ไพรัตน์ พิภน้อย

ผศ.สุรศักดิ์ กังขา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสำรวจแนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ จากนโยบายของมหาวิทยาลัยในการขยายการศึกษาในระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์จากท่าพระจันทร์ไปที่ศูนย์รังสิตซึ่งมหาวิทยาลัยได้วางกรอบแนวคิดของกิจกรรมและการใช้สอยพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ในอนาคตไว้ 4 แนวทาง คือ

1. การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา (ระดับประกาศนียบัตร, ระดับปริญญาโท, ปริญญาเอก)
2. ศูนย์วิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ระดับสูง
3. สถานที่ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม
4. สถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์

กลุ่มประชากรสำหรับการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่มได้แก่ ประชากรบุคคล ประกอบด้วย ผู้บริหารมหาวิทยาลัยส่วนสำนักงานอธิการบดี , คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยและคณบดีบัณฑิตศึกษา , ผู้บริหารหน่วยงานการวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ , ผู้บริหารโครงการฝึกอบรมและการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม ศึกษาในเรื่องแนวความคิดที่มีต่อการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ภายใต้กรอบแนวคิดทั้ง 4 ข้อของมหาวิทยาลัยซึ่งประชากรบุคคลที่ศึกษาทั้งหมดนี้นั้นจะเป็นประชากรที่ยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ประชากรอาคาร ประกอบด้วย กลุ่มอาคารบริหาร , กลุ่มอาคารเพื่อการศึกษา , กลุ่มอาคารสนับสนุนการศึกษาและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มอาคารบริการ ศึกษาเรื่องลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาคารกับผังการใช้พื้นที่ ระบบการสัญจรและปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่

ผลการวิจัยพบว่าแนวทางสำหรับการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์เมื่อขยายการเรียนการสอนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากท่าพระจันทร์ไปที่ศูนย์รังสิตทั้งหมดแล้วนั้น มีดังนี้

การใช้อาคารและพื้นที่ใช้สอย

1.กลุ่มอาคารเพื่อการศึกษา

เป็นอาคารเรียนและสำนักงานคณะเดิม จัดการเรียนการสอนที่สูงกว่าระดับปริญญาตรีในระดับบัณฑิตศึกษา (ระดับประกาศนียบัตร, ระดับปริญญาโท, ปริญญาเอก) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยรอบของอาคาร เพิ่มพื้นที่ทำกิจกรรมกลางแจ้งและพื้นที่เล่นนันทนาการ รื้อถอนอาคารคณะศิลปศาสตร์เมื่อมีสภาพทรุดโทรมไม่สามารถใช้งานได้และปรับเป็นลานกิจกรรมที่เชื่อมระหว่างลานโพธิ์และแม่น้ำเจ้าพระยา

2.กลุ่มอาคารบริหาร

ปรับปรุงอาคารเดิมเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์และหอเกียรติคุณ ใช้พื้นที่ภายในอาคารเอนกประสงค์เป็นส่วนบริหารสำนักงานอธิการบดี และหน่วยงานของมหาวิทยาลัย

3.กลุ่มสนับสนุนการศึกษา

อาคารหอประชุมใหญ่เป็นอาคารสำหรับให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม รื้อถอนอาคารยิมเนเซียมและอาคารกิจกรรมนักศึกษาปรับเป็นอาคารสำหรับจอดรถ

4.กลุ่มอาคารบริการ

จัดสภาพแวดล้อมอาคารกลุ่มย่อยให้สวยงาม ปรับปรุงซุ้มที่นั่ง ลู่วิ่งและทางเดินรอบสนามฟุตบอล ปรับปรุงลานจอดรถด้านหน้า ด้านข้างหอประชุมใหญ่เป็นลานกิจกรรมกลางแจ้ง รื้อถอนอาคารโรงอาหารคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และปรับเป็นพื้นที่สีเขียว (Green Area) เพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์กลางแจ้งจากลานประติมากรรมประชาธิปไตย ศาลาอภิวัดมน 2475 กับอาคารโดม ลานโพธิ์และบริเวณกำแพงประวัติศาสตร์หน้าคณะรัฐศาสตร์

ระบบการสัญจร ทางเท้าและที่จอดรถ

1. ใช้การเดินรถเป็นระบบเดิมเหมือนในปัจจุบันซึ่งใช้ระบบเดินรถทางเดียว
2. ยกเลิกการจอดรถด้านหน้าอาคารนิติศาสตร์ อาคารกิจกรรมนักศึกษาและอาคารวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
3. ปรับปรุงผิวจราจรและที่จอดรถยนต์ ระหว่างอาคารโดมและสนามฟุตบอล
4. ปรับปรุงผิวจราจรจากประตูทางเข้า และรอบหอประชุมใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาดูเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ทำทางข้ามถนนยกระดับ บริเวณรอบสนามฟุตบอลไปถึงตัวอาคาร
6. ปรับพื้นที่จอดรถในสนามฟุตบอลให้เป็นลู่วิ่ง และพื้นที่สีเขียว
7. ยกเลิกลานจอดรถบริเวณลานโพธิ์และปรับเป็นลานกิจกรรมกลางแจ้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	A Study of Improvement landused planning Thammasat University Thaprachan
Student	Mr.Bunchong Ousoongnern
Student ID.	42064018
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Architecture
Year	2003
Thesis Advisor	Assistant Professor Sompol Dumrongsatian
Thesis Co-advisor	Mrs.Pairat phaknoi Assistant Professor Surasak Kungkaow

ABSTRACT

The objectives of this research were study and survey the Thammasat University Tarprachan area utilization due to the university polities that had planned for educational expression in Social Science and Humanism bachelor degrees from Tarprachan to Rangsit Center. For this reason, the university had planned for activity used area utilization scoped ideas in 4 ways as follow,

1. Post graduate education (certificate, Master's, Philosopher's)
2. Advanced Social Science and Humanism research center.
3. Social service academic center
4. Historical places.

The research simples were separated into 2 groups. The first group, human populations, consisted of university. Sector office administrations, Social Science and Humanism research division administrators' Social and community academic service and training project managers, (Where's the 2nd Groups.) This group was studied about attitudes to area utilization layout improvement under 4 scopes, The second groups, building population, consisted to administration, studying, study supporting and facility buildings.

This group was studied about area physical appearance, relations between buildings and layout, traffic system and were problems.

As a research result, There were improvement ways for Thammasat University area utilization for education of expansion from Tarprachan center to Rangsit center as follows;

1) Academic Zone

These facilities are mainly used for graduate studies (Bachelor's, Master's, Ph.D.) The suggest for modification will include providing more space for outdoor activities and recreation, and one important actions should be the demolished of the faculty of Art Building and improving the recreation area between Larn Pho and The Choa Phraya River.

2) Administration Zone

Done Building should be modified to be a museum and hall of honor. One more suggestion is that the area around the building can be prepared for the construction of the sector office.

3) Educational Support Zone

The main conference center should be available for public services. Additionally gymnasiums and student activities center should be demolished, and parking lots should be built on that area.

4) Service Zone

The suggestion includes impressing track and field, grouping small buildings, modifying the parking lot to be the outdoor activities area, demolishing the canteen of the Faculty of Social Welfare studies and impressing it to be a Green area. Activities in the historical field, Abhiwat 2475 building, Larn Pho and Historical well should be promoted frequency.

Circulation System, Traffic System

- 1) Display one – way traffic system.
- 2) Parking lot in front of the Faculty of Laws Building, Faculty of Mass Communication Building, Student Activities Building.
- 3) Improving the road surface and parking lots between the Dome Building and Football field.
- 4) Improving the road surface at the main entrance and around the conference center.

- 5) Build the walkway terminal from the football field to the building.
- 6) Modifying parking lots around the football field to be the track field and green area.
- 7) A Parking lot around Larn Pho, should be demolished and build the outdoor activities area instead.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความกรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำอย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพล ดำรงเสถียร อาจารย์ที่ปรึกษาในการตรวจสอบเนื้อหา ของงานออกแบบวางผังแม่บท ในการจัดทำเอกสาร อาจารย์ไพรัตน์ พักน้อย อาจารย์ที่ ปรึกษาร่วมผู้ดูแลทำรายละเอียดด้านเอกสารให้ถูกต้องตามกระบวนการและแบบแผน ของสถาบัน ตลอดจนผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรศักดิ์ กังขาว อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ให้คำ แนะนำและแก้ไขส่วนเนื้อหาที่บกพร่องให้สมบูรณ์ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัย, คณบดี, ผู้บริหารหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ทุก ท่านของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ที่มีส่วนช่วยเหลือในการให้ข้อมูลและ สนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์ในด้านต่างให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณตรุณี ร่องพิช และคุณวินัส พลภักดีที่มีส่วนช่วยสนับสนุนด้าน ความคิด การวิเคราะห์และจัดรูปแบบข้อมูลประกอบเอกสารวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ คุณสมศเน เกียรติกอง นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านกำลังใจ และการอำนวยความสะดวกต่างๆจนสำเร็จในครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา คุณสุภาวดี อุ้งสูงเนิน (พี่เก่งผู้ ล่วงลับ) คุณบุญชู เชาว์ประเสริฐ คุณนันทน์ คุณตุ๊กตา คุณเต๋ลและเพื่อนๆทุกท่านที่ให้ความ ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้ทำวิจัยมาโดยตลอดจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ สมบูรณ์ลงได้ด้วยดี

บรรจง อุ้งสูงเนิน

ตุลาคม 2546

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	IV
กิตติกรรมประกาศ.....	VII
สารบัญ.....	VIII
สารบัญตาราง.....	X
สารบัญภาพ.....	XI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
1.6 ประชากร.....	8
1.7 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	10
1.8 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	10
1.9 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	11
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบวงผัง.....	13
2.1.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางผังในสถานศึกษา.....	13
2.1.2 การวางผังการใช้พื้นที่ของสถานศึกษา.....	27
2.2 ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	45
2.2.1 พัฒนาการของผังการใช้พื้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.....	59
2.2.2 การสร้างสัญลักษณ์.....	63
2.2.3 การศึกษาแผนการจัดการศึกษา หลักสูตร จำนวนนักศึกษา และบุคลากร.....	64
2.2.4 แผนการใช้อาคารและพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	75

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	77
3.1 ประชากร.....	78
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	80
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสาร.....	82
4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านนโยบายและแผนการ.....	82
4.1.2 การวิเคราะห์กิจกรรมและปริมาณงาน.....	83
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม.....	87
4.2.1 ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัย.....	87
4.2.2 ข้อมูลสัมภาษณ์คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และคณบดีบัณฑิตศึกษา.....	92
4.2.3 ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานวิจัย ทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.....	103
4.2.4 ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้บริหารโครงการฝึกอบรม และบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม.....	116
4.2.5 ข้อมูลด้านพื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.....	119
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	149
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	149
5.2 การอภิปรายผล.....	170
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	180
5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	180
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	182
บรรณานุกรม.....	210

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	212
ภาคผนวก ก. เอกสารทางราชการที่ใช้ในการวิจัย.....	213
ภาคผนวก ข. แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	234
ภาคผนวก ค. เอกสารรับรองการทำวิจัย.....	254
ประวัติผู้เขียน.....	256

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงความกว้างของทางเดินเท้าและปริมาณการเคลื่อนที่ต่างๆ.....	33
2.2 แสดงหลักสูตรการศึกษาและจำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาปัจจุบัน.....	69
2.3 ประมาณการจำนวนนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2546 – 2550.....	70
2.4 ประมาณการจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาโท ประจำปีการศึกษา 2546 – 2550.....	71
2.5 ประมาณการจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาเอก ประจำปีการศึกษา 2546 – 2550.....	73
2.6 จำนวนบุคลากรใน 2542 ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.....	74
2.7 จำนวนนักศึกษามูลนิธิและผู้มาติดต่อในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2540 – 2554).....	75
4.1 แสดงกลุ่มอาคาร ลักษณะอาคาร พื้นที่อาคารและประโยชน์ใช้สอย.....	131
4.2 จำนวนอาคาร ลักษณะอาคาร และพื้นที่อาคารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ปีการศึกษา 2544.....	132
4.3 แสดงอายุของอาคารตั้งแต่เปิดใช้งานจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2546).....	133
4.4 การเปรียบเทียบผู้ใช้อาคารกับพื้นที่ใช้สอยอาคาร.....	134
4.5 กิจกรรมใช้สอยในความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม.....	135
4.6 จำนวนอาคาร พื้นที่อาคารและที่จอดรถ ปีการศึกษา 2544.....	145
4.7 ปริมาณการสัญจรเข้า – ออก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ท่าพระจันทร์).....	147

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2.1 พฤติกรรมมนุษย์ในพื้นที่สาธารณะ.....	16
2.2 องค์ประกอบหรือภาพลักษณ์ของเมือง.....	19
2.3 พื้นที่สาธารณะหน้า The Pompidue Center, Paris, France.....	21
2.4 พื้นที่สาธารณะหน้า The Metropolitan Museum, New York City, USA.....	21
2.5 พื้นที่สาธารณะที่เป็นที่รวมหรือทำกิจกรรม.....	23
2.6 พื้นที่และทางเดิน.....	26
2.7 แสดงการจัดความสัมพันธ์ของกลุ่มกิจกรรมในแนวราบและตั้ง.....	30
2.8 แสดงการเน้นคุณลักษณะของที่ว่าง.....	37
2.9 แสดงการใช้ตัวกลางเชื่อมความสัมพันธ์ของที่ว่าง.....	39
2.10 การจัดแนวของตัวกลาง เพื่อนำสายตาให้ที่ว่างมีความรู้สึกต่อเนื่อง.....	40
2.11 แสดงการจัดแต่งที่ว่าง.....	41
2.12 แผนที่บริเวณพระราชวังบวร (ขยายจากแผนที่กรุงรัตนโกสินทร์ เขียนขึ้นโดยกรมแผนที่ทหาร เมื่อ ร.ศ. 115).....	46
2.13 แผนผังแสดงสิ่งก่อสร้างในพระราชวังบวรสถานมงคลในสมัยรัชกาลที่ 2.....	47
2.14 แผนผังแสดงสิ่งก่อสร้างในพระราชวังบวรสถานมงคลในสมัยรัชกาลที่ 3.....	48
2.15 แผนผังแสดงสิ่งก่อสร้างในพระราชวังบวรสถานมงคลในสมัยรัชกาลที่ 4.....	49
2.16 แผนผังแสดงสิ่งก่อสร้างในบริเวณพระราชวังบวรสถานมงคล สมัยหลังจากยกเลิกตำแหน่งกรมพระราชวังบวรสถานมงคล.....	50
2.17 แผนผังแสดงสิ่งก่อสร้างในพระราชวังบวรสถานมงคล สมัย ร.5 ก่อน พ.ศ. 2430.....	51
2.18 แผนผังกองทหาร ร.พัน 4 และคลังแสง เขียนโดยกรมแผนที่ทหาร.....	52
2.19 ภาพถ่ายทางอากาศ ตำแหน่งที่ตั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ปี พ.ศ. 2541.....	53
2.20 โครงสร้างการบริหารหน่วยงานของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในอนาคต.....	65
3.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	77
4.1 ตำแหน่งที่ตั้งของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....	120
4.2 แสดงตำแหน่งอาคารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	121
4.3 แสดงระยะการวางตัวของอาคาร.....	121

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.4 แสดงลักษณะของกลุ่มอาคาร (Grouping Zoning).....	122
4.5 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารบริหาร (Administration Zone).....	123
4.6 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารบริหาร (Administration Zone).....	124
4.7 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารทางการศึกษา (Academic Zone).....	125
4.8 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารทางการศึกษา (Academic Zone).....	126
4.9 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารทางการศึกษา (Academic Zone).....	126
4.10 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารสนับสนุนการศึกษา (Academic Support Zone).....	128
4.11 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารสนับสนุนการศึกษา (Academic Support Zone).....	128
4.12 แสดงตำแหน่งกลุ่มอาคารบริการ (Survice Zone).....	129
4.13 แสดงตำแหน่งกลุ่มอาคารบริการ (Survice Zone).....	130
4.14 แสดงลักษณะของภาพลักษณ์และจินตภาพมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	136
4.15 แสดงภาพลักษณ์และที่หมายตาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	137
4.16 แสดงภาพลักษณ์และที่หมายตาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	139
4.17 แสดงการวางตัวอาคารของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	140
4.18 แสดงการวางตัวอาคารของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	140
4.19 แสดงการสัญจรรถยนต์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	142
4.20 แสดงเส้นทางการเดินเท้าของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	143
4.21 แสดงตำแหน่งระบบการสัญจรภายใน (Circulation System).....	146
4.22 แสดงตำแหน่งพื้นที่จอดรถและลานจอดรถ.....	146
4.23 แสดงตำแหน่งพื้นที่จอดรถและลานจอดรถ.....	148
4.24 แสดงตำแหน่งพื้นที่จอดรถและลานจอดรถ.....	148
5.1 แสดงตำแหน่งอาคารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.....	160
5.2 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.....	161
5.3 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.....	161
5.4 การใช้สอยพื้นที่ดินมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์	
ภายหลังการขยายการศึกษา.....	162
5.5 การใช้สอยพื้นที่ดินมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์	
ภายหลังการขยายการศึกษา.....	163

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.6 สรุปพื้นที่ที่ต้องปรับปรุงตามแนวคิดของประชากรศึกษา.....	164
5.7 แสดงลักษณะของภาพลักษณ์ และจินตภาพมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	167
5.8 แสดงภาพลักษณ์และที่หมายตาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	167
5.9 แสดงรูปแบบของการใช้สอยพื้นที่ดินภายหลังขยายการศึกษา.....	168
5.10 แสดงตำแหน่งการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ระยะที่ 1.....	170
5.11 แสดงตำแหน่งการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ระยะที่ 1.....	170
5.12 ตำแหน่งการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ระยะที่ 2.....	172
5.13 รูปแบบการออกแบบปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ระยะที่ 2.....	173
5.14 ตำแหน่งการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ระยะที่ 3.....	174
5.15 รูปแบบการออกแบบปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ระยะที่ 3.....	175
5.16 ตำแหน่งที่ตั้งของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.....	178
5.17 ตำแหน่งที่ตั้งของอาคารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.....	179
5.18 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารต่างๆในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.....	180
5.19 แสดงระยะห่างของการวางตัวอาคารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.....	181
5.20 แสดงอายุของอาคารต่างๆในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.....	182
5.21 แสดงกลุ่มอาคารบริหาร.....	183
5.22 แสดงกลุ่มอาคารทางการศึกษา.....	184
5.23 แสดงกลุ่มอาคารทางการศึกษา.....	185
5.24 แสดงกลุ่มอาคารสนับสนุนทางการศึกษา.....	186
5.25 แสดงกลุ่มอาคารบริการ.....	187
5.26 แสดงลักษณะของการสัญจรและตำแหน่งที่จอดรถ.....	188
5.27 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารภายหลังขยายการศึกษาไปศูนย์รังสิตแล้ว.....	189
5.28 แสดงตำแหน่งพื้นที่ที่ต้องมีปรับปรุงตามแนวคิดของประชากรที่ศึกษา.....	190
5.29 แสดงการปรับปรุงผังแม่บทการใช้พื้นที่ ระยะที่ 1.....	191
5.30 แสดงการปรับปรุงผังแม่บทการใช้พื้นที่ ระยะที่ 2.....	192
5.31 แสดงการปรับปรุงผังแม่บทการใช้พื้นที่ ระยะที่ 3.....	193
5.32 แสดงรูปด้านของผังแม่บทการใช้พื้นที่ภายหลังการปรับปรุงแล้ว.....	194
5.33 แสดงการดำเนินการมีส่วนร่วมในการออกแบบปรับปรุง.....	208

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ชื่อเดิมมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองหรือ ม.ธ.ก) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2477 ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองซึ่งเป็นการทำตามนโยบายข้อ 6 ของคณะราษฎร ที่ว่า "ให้การศึกษาอย่างเต็มที่แก่ราษฎร" การก่อตั้งมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง มีความหมายสำคัญยิ่งต่อการเปิดเสรีภาพทางการศึกษาอย่างกว้างขวางและอย่างเสมอภาคให้แก่มวลราษฎร รวมทั้งยังถือเป็นกลไกและสถาบันหลักในการผลิตบุคลากรที่มีแนวความคิดสมัยใหม่ สอดรับกับระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยที่เพิ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปสมดังคำประกาศของท่านผู้ประศาสน์การ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ในวันสถาปนามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2477 ที่ว่า

"มหาวิทยาลัยย่อมอุปมาประดุจบ่อน้ำบำบัดความกระหายของราษฎร ผู้สมัครแสวงหาความรู้อันเป็นสิทธิและโอกาสที่เขา ควรมีควรได้ตามหลักแห่งเสรีภาพในการศึกษารัฐบาลและสภาผู้แทนราษฎรเห็นความจำเป็นในข้อนี้จึงได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้น"

"ยิ่งสมัยที่ประเทศ ของเราดำเนินการปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญเช่นนี้แล้วเป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์สำหรับประศาสน์ความรู้ในวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง แก่พลเมืองให้มากที่สุด ที่จะเป็นไปได้เปิดโอกาสให้แก่พลเมืองที่จะใช้เสรีภาพในการศึกษากว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติสืบไป"

ความเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นั้นได้ถูกหล่อหลอมโดยกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยโดยรวมหลายต่อหลายครั้งและในขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในหลายต่อหลายจุดของประวัติศาสตร์ก็ได้ทำหน้าที่เป็นพลังซึ่งนำการเปลี่ยนแปลงของสังคม พัฒนาการของมหาวิทยาลัยแห่งนี้จึงนับได้ว่าเป็นภาพสะท้อนด้านหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมซึ่งเรามักจะคุ้นเคยกับการอธิบายโดยนักสังคมวิทยา นักรัฐศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ แต่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ก็ผ่านกระบวนการวางแผนเปลี่ยนแปลงทั้งทางกายภาพและการแสวงหายุทธศาสตร์ในการปรับตัวให้สามารถเคลื่อนไหวทันกับการเปลี่ยนแปลงไปสู่ภาวะในการพัฒนาทางกายภาพที่มีความหลากหลายยิ่งขึ้นซึ่งการมีพัฒนาการของกรวางผังของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นั้นก็มีพัฒนาการมาเป็นลำดับและสามารถแยกออกได้เป็น 4 ยุคด้วยกันคือยุคแรก(พ.ศ.2477-2490) เป็นยุคของการปรับปรุงอาคารสถานที่เดิมเพื่อเปิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้เป็นที่ทำการของมหาวิทยาลัย ยุคที่สอง(พ.ศ.2490-2520) เป็นการก่อสร้างอาคารสถานที่ใหม่ต่างๆซึ่งใช้เวลายาวนานหลายสิบปี ยุคที่สาม(พ.ศ.2521-2530) เป็นยุคของการขยายวิทยาเขต ยุคที่สี่(พ.ศ. 2531-2537) เป็นยุคของการปรับปรุงอาคารสถานที่เดิมของท่าพระจันทร์ซึ่งชำรุดทรุดโทรม (พรัช ตระกูลวรานนท์ 2537: 257-266) โดยมหาวิทยาลัยได้แบ่งการบริหารออกเป็นวิทยาเขต คือ วิทยาเขตท่าพระจันทร์ และศูนย์รังสิต แต่สำหรับพื้นที่ๆ ท่าพระจันทร์ นั้น ทางมหาวิทยาลัยได้ทำการศึกษาสำรวจและวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงเมื่อขยายการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีไปที่ ศูนย์รังสิตโดยผลของการศึกษาสามารถแยกประเด็นหลักๆทางด้านนโยบายได้ 4 แนวทาง ดังนี้

1. จัดสถานที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก) ได้มากขึ้น ทั้งหลักสูตรและจำนวนนักศึกษาทุกระดับการศึกษา การศึกษาระดับปริญญาตรีภาคพิเศษที่มีลักษณะโดยเฉพาะหลักสูตรนานาชาติระยะสั้นและจะพิจารณาจัดหลักสูตรบัณฑิตศึกษากลางวันเพิ่มขึ้นในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 9 จากการคาดการณ์ของมหาวิทยาลัยพบว่าภายในปีการศึกษา 2554 จะมีผู้ให้ความสนใจที่จะเข้ามาศึกษาต่อ ประมาณ 8,000 คน จากจำนวน 58 สาขาวิชา โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากจำนวนนักศึกษาในระดับเดียวกันประมาณ 4,000 คน และรวมถึงผู้ที่เข้ามาใช้บริการทางด้านวิชาการ อีกประมาณวันละไม่ต่ำกว่า 2,000 คน
2. เป็นศูนย์วิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ระดับสูง รวมทั้งเป็นสถานที่ระดมงานวิจัยและจัดประชุมเสนอผลงานวิจัย โดยเฉพาะเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการเรียนการสอน และผลงานวิจัยประยุกต์เพื่อพัฒนาวิชาการและประเทศชาติ
3. ปรับปรุงให้เป็นสถานที่ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม เพิ่มขึ้นให้เต็มที่ ในลักษณะให้ความรู้ทางวิชาการที่ทันสมัยในหัวข้อที่จำเป็นต่างๆการให้การศึกษาอย่างต่อเนื่องระยะสั้นและหรือการศึกษาตลอดชีวิต รวมถึงการจัดประชุม สัมมนาภายในประเทศและระหว่างประเทศ
4. ปรับปรุงและรักษาไว้ให้เป็นสถานที่ประวัติศาสตร์ ในฐานะที่เป็นแหล่งที่เกิดของประชาธิปไตยเป็นสัญลักษณ์ของประวัติการเริ่มต้นกฎหมายรัฐธรรมนูญและการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข(ที่มา:เอกสารประกอบการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่องการขยายการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีไปศูนย์รังสิต :2542)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ นั้นมีพื้นที่ประมาณ 49 ไร่ ประกอบด้วยคณะวิชา สำนัก สถาบัน และหน่วยงานต่างๆ เมื่อแบ่งพื้นที่ตามขนาดและสัดส่วนแล้ว มหาวิทยาลัยมีพื้นที่ของ อาคารสิ่งก่อสร้าง 20 อาคาร พื้นที่สนามหญ้า สวนพักผ่อน-สนามกีฬาและพื้นที่ถนนทางเดินเท้า ที่จอดรถ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

1.กลุ่มอาคารบริหาร	อาคารเอนกประสงค์,อาคารโดม
2.กลุ่มอาคารทางการศึกษา	อาคารคณะนิติศาสตร์(หน้า),อาคารคณะนิติศาสตร์ (ใหม่)
อาคารคณะนิติศาสตร์(กลาง),อาคารคณะรัฐศาสตร์,อาคาร
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน,อาคาร
ศูนย์ภาษาอังกฤษ,คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์,อาคารคณะ
ศิลปศาสตร์,อาคารคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ,อาคาร
คณะเศรษฐศาสตร์
3.กลุ่มสนับสนุนการศึกษา	อาคารหอประชุมใหญ่,อาคารหอประชุมเล็ก,อาคารสโมสร
นักศึกษา,อาคารยิมเนเซียม,อาคารสำนักหอสมุดเดิมและ
โรงพิมพ์,ตึกธรรมศาสตร์ 60 ปี,ศาลาริมน้ำ(อาคารกลุ่ม
ย่อย)
4.กลุ่มอาคารบริการ	อาคารงานอาคารสถานที่,โรงไฟฟ้า 2 อาคาร,อาคารศูนย์สื่อ
สารและโทรคมนาคม,หอถังสูง,อาคารเอนกประสงค์

การทำวิจัยครั้งนี้จะเป็นการออกแบบปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ที่สอดคล้องกับปรัชญาแนวความคิดและแนวนโยบายต่างๆของมหาวิทยาลัย ที่มีต่อการใช้งานในพื้นที่ท่าพระจันทร์ภายหลังจากการขยายการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์จากท่าพระจันทร์ไปที่ ศูนย์รังสิตแล้ว ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นโอกาสดีที่จะได้ทำการศึกษา สสำรวจ รวบรวมแผนการจัดการศึกษา แผนการพัฒนาและปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ สสำรวจแนวความคิดของผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณะวิชาและหน่วยงานต่างๆที่ยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ท่าพระจันทร์ พร้อมกับการสำรวจข้อมูลทางกายภาพของพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้นั้นมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการวิจัยออกมาเป็น แนวความคิดสำหรับการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ โดยรวมทั้งหมดที่มีความเป็นไปได้ในรูปแบบที่ สมบูรณ์และครบถ้วนมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1) ศึกษาและทบทวนแนวนโยบาย แผนการจัดการศึกษา แผนการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และแผนการต่างๆที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับนโยบายในการขยายการศึกษาจากท่าพระจันทร์ไปศูนย์รังสิต

1.2.2) ศึกษาสภาพพื้นที่ องค์ประกอบของผัง ตำแหน่งที่ตั้งของกลุ่มอาคาร สำรวจแนวความคิดของผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารหน่วยงาน และบุคคลากรที่ยังคงอยู่ที่ท่าพระจันทร์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกับการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

1.2.3) สรุปแนวความคิดของผู้บริหารและผู้บริหารหน่วยงาน นำเสนอรูปแบบของผังการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.3.1) การออกแบบปรับปรุงเพื่อปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการออกแบบวางผังเพื่อกำหนดกระบวนการที่ใช้เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินการเพื่อพิจารณาการออกแบบวางผัง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี ของการออกแบบวางผัง กำหนดกระบวนการ (Site Planning and Design Process) เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินการพิจารณาการออกแบบ ควบคู่ไปกับการคิดสร้างสรรค์และความสามารถเฉพาะตัว เพื่อกำหนดรูปแบบของการวางผังที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง โดยการศึกษาพบว่า

Kevin Lynch กล่าวถึงกระบวนการในการออกแบบวางผังบริเวณ ความว่า

“การวางผังบริเวณเป็นการออกแบบ เพื่อจัดวางสิ่งก่อสร้างต่างๆลงในพื้นที่ รวมทั้งรูปร่างของพื้นที่ว่างระหว่างสิ่งก่อสร้างนั้นโดยให้ความเกี่ยวข้องเนื่องสัมพันธ์กัน ซึ่งต้องคำนึงถึงรายละเอียดต่างๆตามหลักวิชาทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม วิศวกรรม ภูมิสถาปัตยกรรม การออกแบบชุมชนเมือง และผังเมือง” (อ้างจาก มณฑกานต์ มุกตพันธ์ 2533:184)

หลักการที่สอดคล้องกับการศึกษาด้านนโยบาย Xantharid Virochsiri กล่าวถึงกระบวนการออกแบบวางผังบริเวณ ความว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การออกแบบและวางผังบริเวณสถานศึกษาไม่ว่าระดับใด ทั้งของรัฐและเอกชนนั้นขึ้นอยู่กับแนวนโยบาย สภาพเศรษฐกิจ สังคมและลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ไม่ได้มีอิทธิพลเฉพาะการออกแบบวางผังบริเวณเท่านั้นแต่ยังรวมถึงการออกแบบตัวอาคารและสิ่งก่อสร้างต่างๆด้วย” (อ้างจาก มณฑกานต์ มุกตพันธุ์2533:184)

หลักการที่สอดคล้องกับการศึกษาผู้ใช้ทางด้านพฤติกรรมมนุษย์ Kevin Lynch กล่าวถึงกระบวนการในการออกแบบวางผังบริเวณ ความว่า

- การวิเคราะห์ผู้ใช้เป็นการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ของกลุ่มผู้ใช้พื้นที่ในอนาคตโดยต้องศึกษาเรื่องประชากร (Demographic) คือ ฐานะทางสังคม อายุ เพศ ภูมิหลัง ชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มบุคคล และปัจจัยต่างๆ เช่น การดำรงชีวิตการรับรู้ของผู้ใช้ ความเหมาะสมทางด้านพฤติกรรมของผู้ใช้ การเข้าถึง การควบคุม (อ้างจาก มณฑกานต์ มุกตพันธุ์2533:184)

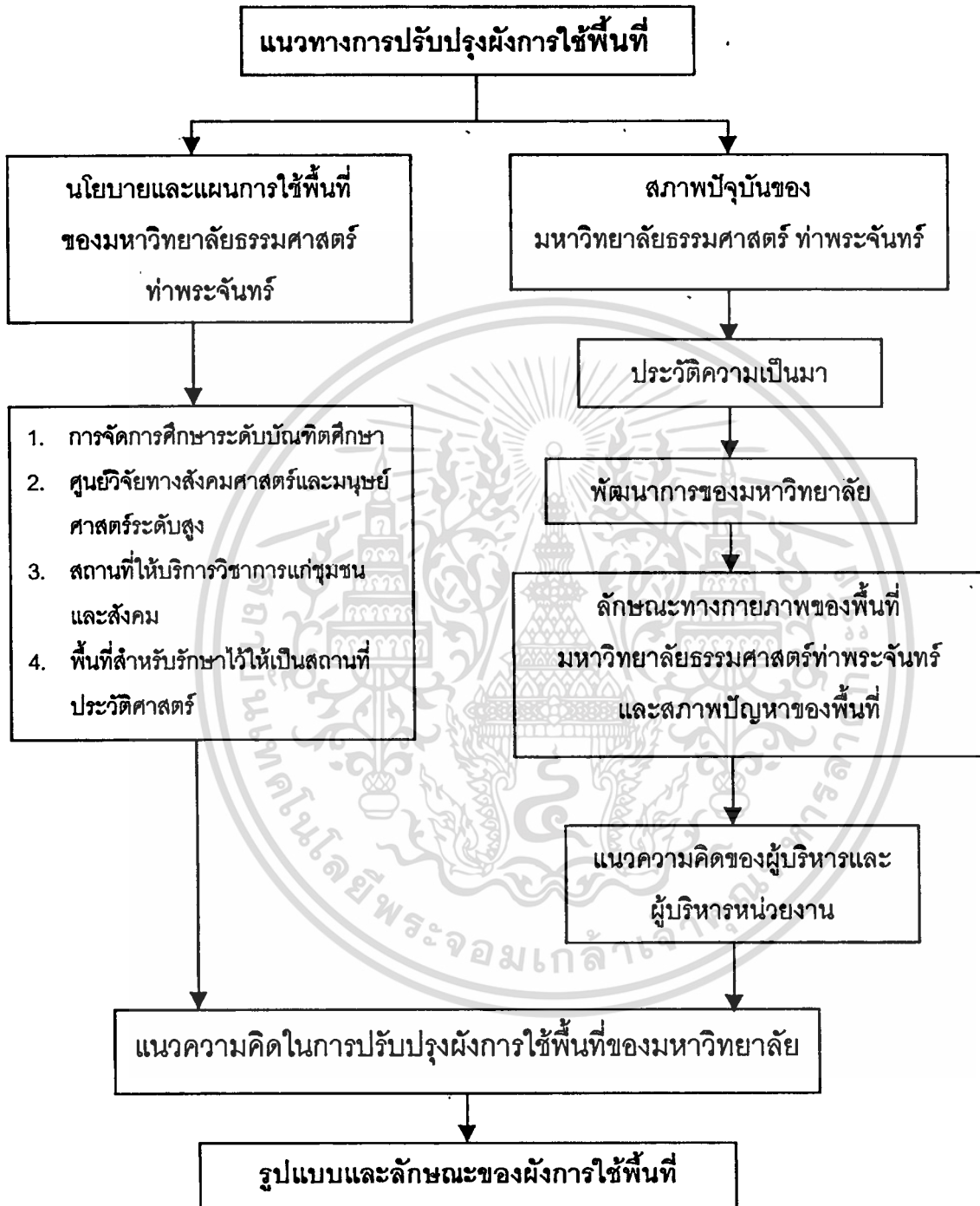
หลักการที่สอดคล้องกับการศึกษาด้านกายภาพของพื้นที่ James E.Russell ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์พื้นที่เพื่อการวางผังบริเวณ ความว่า

- การออกแบบวางผังบริเวณต้องศึกษาถึงรายละเอียดของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ รวมทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกพื้นที่ เพื่อนำมาพิจารณาออกแบบกิจกรรมที่จะเกิดขึ้น และพื้นที่ที่ใส่สอยภายในพื้นที่ให้เกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อม (อ้างจาก มณฑกานต์ มุกตพันธุ์2533:184)

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าในกระบวนการออกแบบวางผังบริเวณในสถานศึกษา นั้น จำเป็นจะต้องอาศัยการศึกษาปัจจัยหลายๆด้านทั้งทางด้านนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและกายภาพ และรวมถึงการศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้ประกอบในกระบวนการออกแบบวางผัง ซึ่งความแตกต่างกันของพฤติกรรมผู้ใช้จะทำให้รูปแบบของการออกแบบปรับปรุงผังการใช้พื้นที่มีความแตกต่างกันไป ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา เพื่อเสนอรูปแบบของผังการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ

1.4.1 ขอบเขตด้านบุคคล

1) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยส่วนสำนักงานอธิการบดี ศึกษาเรื่องแนวความคิดในการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ต่อแนวคิดทั้ง 4 ด้านที่มหาวิทยาลัยได้วางกรอบแนวคิดเอาไว้ คือ การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา , ศูนย์วิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ , ศูนย์บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม และความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยและคณบดีบัณฑิตศึกษา ศึกษาเรื่องแนวความคิดในส่วนของหน่วยงานในเรื่องการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาและแนวความคิดในการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของคณะ และผังโดยรวมของมหาวิทยาลัย

3) ผู้บริหารหน่วยงานวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ศึกษาเรื่องแนวความคิดของหน่วยงานในการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของหน่วยงานและแนวความคิดในการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่โดยรวมของมหาวิทยาลัย

4) ผู้บริหารหน่วยงานฝึกอบรมและให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม ศึกษาเรื่องแนวความคิดของหน่วยงานในการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของหน่วยงานและแนวความคิดในการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่โดยรวมของมหาวิทยาลัย

1.4.2 ขอบเขตด้านสถาปัตยกรรม

- 1) ศึกษาอาคารกลุ่มบริหาร
- 2) ศึกษาอาคารกลุ่มทางการศึกษา
- 3) ศึกษาอาคารกลุ่มสนับสนุนทางการศึกษา
- 4) ศึกษาอาคารกลุ่มบริการ

การศึกษาอาคารทั้ง 4 กลุ่ม มีประเด็นสำหรับการศึกษา ดังนี้

- 1) ลักษณะทางจินตภาพของมหาวิทยาลัย ขนาดพื้นที่และการวางตัวอาคาร
- 2) ลักษณะทางกายภาพของกลุ่มอาคาร ความสัมพันธ์ระหว่างอาคารและกลุ่มอาคาร
- 3) ลักษณะของทางสัญจร พื้นที่จอดรถ
- 4) ปัญหาที่เกิดขึ้นกับพื้นที่
- 5) สถานภาพของอาคารในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.5.1) การศึกษาภาคเอกสาร

ศึกษาถึงแนวนโยบาย แผนการจัดการการศึกษา แผนการพัฒนาและปรับปรุงการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการขยายการศึกษาจากท่าพระจันทร์ไปศูนย์รังสิต

1.5.2) การศึกษาภาคสนาม

- 1) การสำรวจสภาพที่ตั้ง การครอบครองที่ดิน ลักษณะผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน ผังการวางตำแหน่งของอาคารและกลุ่มอาคารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
- 2) การศึกษาในเรื่องรูปแบบลักษณะของการออกแบบ องค์ประกอบของการออกแบบประโยชน์ใช้สอย ลักษณะของการสัญจร ความสัมพันธ์ของที่ว่าง การใช้พื้นที่กับกิจกรรม รวมทั้งสภาพแวดล้อมของอาคารและกลุ่มอาคารในปัจจุบันต่างๆที่มีผลต่อความเปลี่ยนแปลงทางพัฒนาการของการใช้พื้นที่ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
- 3) การสำรวจและรวบรวมความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้บริหารหน่วยงาน และบุคลากรของหน่วยงานที่ยังคงอยู่ที่ท่าพระจันทร์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในอนาคต

1.6 ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประเภทของประชากรที่จะศึกษาออกเป็น 2 กลุ่มคือ ประชากรที่เป็นบุคคลและประชากรอาคาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.6.1) ประชากรบุคคล ประกอบด้วย

- 1) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในส่วนสำนักงานอธิการบดี ประกอบด้วย
 - รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนพัฒนาและเทคโนโลยี
 - ผู้อำนวยการกองกลาง
- 2) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และคณบดีบัณฑิตศึกษา
 - คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 - คณบดีคณะนิติศาสตร์
 - คณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณบดีคณะรัฐศาสตร์

คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์

คณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

คณบดีคณะศิลปศาสตร์

คณบดีคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน

คณบดีคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

3) ผู้บริหารหน่วยงานการวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้อำนวยการสถาบันภาษา

ผู้อำนวยการสถาบันทรัพยากรมนุษย์

ผู้อำนวยการสถาบันไทยคดีศึกษา

ประธานศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย

ประธานศูนย์ศึกษาการระหว่างประเทศ

ประธานศูนย์ศึกษาและพัฒนากองการปกครอง

ผู้อำนวยการศูนย์อินเดียศึกษา

ประธานโครงการสตรีและเยาวชนศึกษา

4) ผู้บริหารโครงการฝึกอบรมและการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

ผู้อำนวยการสำนักเสริมศึกษาและบริการสังคม

1.6.2) ประชากรอาคาร ประกอบด้วย

1) กลุ่มอาคารบริหาร

อาคารเอนกประสงค์,อาคารโดม

2) กลุ่มอาคารทางการศึกษา

อาคารคณะนิติศาสตร์(หน้า),อาคารคณะ

นิติศาสตร์ (ใหม่) ,อาคารคณะนิติศาสตร์(กลาง),

อาคารคณะรัฐศาสตร์,อาคารคณะวารสารศาสตร์

และสื่อสารมวลชน,อาคารศูนย์ภาษาอังกฤษ,

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์,อาคารคณะศิลปศาสตร์,

อาคารคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ,อาคารคณะ

เศรษฐศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3) กลุ่มสนับสนุนการศึกษา อาคารหอประชุมใหญ่,อาคารหอประชุมเล็ก, อาคารสโมสรนักศึกษา,อาคารยิมเนเซียม,อาคารสำนักหอสมุดเดิมและโรงพิมพ์,ติ๊กธรรมศาสตร์ 60 ปี, ศาลาริมน้ำ(อาคารกลุ่มย่อย)
- 4) กลุ่มอาคารบริการ อาคารงานอาคารสถานที่,โรงไฟฟ้า 2 อาคาร, อาคารศูนย์สื่อสารและโทรคมนาคม, หอดังสูง, อาคารเอนกประสงค์ 2

1.7 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ส่วนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร และผู้บริหารหน่วยงานที่ยังคงอยู่ที่ท่าพระจันทร์ต่อแนวทางของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาและปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ที่ท่าพระจันทร์ ภายใต้แผนนโยบายหลัก 4 ข้อข้างต้น ซึ่งในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยนั้นผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเอง วิธีการสร้างเริ่มจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยฉบับต่างๆ บทความ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแผนการพัฒนาและปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้รับมาสร้างแบบสัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาทางด้านกายภาพของพื้นที่ โดยใช้ความรู้ทางด้านการวางผังเมืองและการจัดผังของสถานศึกษามาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และสำรวจโดยใช้แบบสังเกตการณ์ การจดบันทึกต่างๆ ตามสภาพความเป็นจริง และเมื่อได้ข้อมูลในทุกส่วนแล้วจึงจะนำข้อมูลทั้งหมดนั้นมาวิเคราะห์เพื่อนำเสนอเป็นรูปแบบของการวางผังแม่บทต่อไป

1.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ทำการเก็บข้อมูลทั้งจากการสำรวจภาคเอกสาร และการสำรวจภาคสนามโดยใช้การสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์ โดยศึกษาข้อมูล ตามรายละเอียดดังนี้

1.8.1) การวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสาร

1) ศึกษาถึงแผนนโยบาย แผนการจัดการการศึกษา แผนการปรับปรุงการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการขยายการศึกษาจากท่าพระจันทร์ไปศูนย์รังสิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ศึกษาถึงลักษณะที่ตั้ง การครอบครองที่ดิน ผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการวางตำแหน่งของอาคารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

1.8.2) การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม

1) การวิเคราะห์สภาพที่ตั้ง การครอบครองที่ดิน ลักษณะผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน ผังการวางตำแหน่งของอาคารและกลุ่มอาคารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

2) การวิเคราะห์รูปแบบลักษณะทางกายภาพของผังการใช้พื้นที่ประโยชน์ใช้สอย ลักษณะของการสัญจร ความสัมพันธ์ของที่ว่าง การใช้พื้นที่กับกิจกรรม รวมทั้งสภาพแวดล้อมของอาคารและกลุ่มอาคารในปัจจุบันต่างๆที่มีผลต่อการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

3) การวิเคราะห์ความคิดเห็น ของผู้บริหาร ผู้บริหารหน่วยงานที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในอนาคต

1.9 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนา	หมายถึง	การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ในแนวทางที่ก่อประโยชน์ต่อส่วนรวม
การใช้ผังพื้นที่	หมายถึง	ลักษณะการครอบครองพื้นที่ของอาคารและกลุ่มอาคารต่างๆของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ซึ่งมีการใช้พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมประโยชน์ใช้สอยตามที่กำหนดไว้ในผังแม่บทการใช้พื้นที่
ผังแม่บท	หมายถึง	ลักษณะการจัดวางองค์ประกอบของอาคารต่างๆ โดยตำแหน่งการวางนั้นอยู่ในพื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
กายภาพ	หมายถึง	การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพของอาคารกลุ่มอาคารต่างๆที่เกิดขึ้นในบริเวณพื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ในอดีต
ศูนย์ท่าพระจันทร์	หมายถึง	พื้นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์รังสิต	หมายถึง	พื้นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยาเขต รังสิต จังหวัดปทุมธานี
ประชาคมธรรมศาสตร์	หมายถึง	ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา ศิษย์เก่าของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
การมีส่วนร่วม	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของประชาคมธรรมศาสตร์ในกิจกรรม โดยประชาคมเห็นพ้องต้องกันและเข้าร่วม รับผิดชอบปัญหาในพื้นที่ของตน ซึ่งเกิดจากความ รู้ความเข้าใจถึงสภาพที่เป็นอยู่เพื่อดำเนิน การศึกษาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุง เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ถูกต้อง โดยใช้ กระบวนการทางการศึกษาข้อมูล ลักษณะ ชั้น ตอน ระดับและช่องทางการมีส่วนร่วมของประชา คมในพื้นที่
ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	หมายถึง	รองอธิการบดี คณบดีฝ่ายต่างๆ ที่ทำหน้าที่กำกับ และดูแลในเรื่องการขยายการเรียนการสอนจาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ไปที่ศูนย์ รังสิต
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย	หมายถึง	ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลและควบคุมการจัดการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์
คณบดีบัณฑิตศึกษา	หมายถึง	ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลและควบคุมการจัดการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษาของคณะวิชาต่างๆของมหาวิทยาลัยธรรม ศาสตร์ ทำพระจันทร์
ผู้บริหารหน่วยงาน	หมายถึง	ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแล และควบคุมการปฏิบัติงานใน ระดับหน่วยงาน แผนงาน กอง หรือ ทีมงาน ที่ยัง คงทำหน้าที่อยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำ พระจันทร์ ภายใต้กรอบแนวความคิดในการปรับปรุงการใช้พื้นที่ 4 ข้อหลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบวางผัง

2.1.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางผังในสถานศึกษา

2.1.2 การวางผังการใช้พื้นที่ของสถานศึกษา

2.2 ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2.2.1 พัฒนาการของผังการใช้พื้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

2.2.2 การสร้างสัญลักษณ์

2.2.3 การศึกษาแผนการจัดการศึกษา หลักสูตร จำนวนนักศึกษา และบุคลากร

2.2.4 แผนการใช้อาคารและพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบวางผัง

2.1.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางผังในสถานศึกษา

1) หลักการที่สอดคล้องกับการศึกษาด้านนโยบาย

Xantharid Virochsiri เขียนไว้ในหนังสือ Design Guide for secondary schools in asia ความว่า " ในการออกแบบและวางผังบริเวณสถานศึกษาไม่ว่าระดับใด ทั้งของรัฐและเอกชนนั้นขึ้นอยู่กับแนวนโยบาย สภาพเศรษฐกิจ สังคมและลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลเฉพาะการออกแบบวางผังบริเวณ (อ้างจาก มณฑกานต์ มุกตพันธุ์2533:184)

2) หลักการที่สอดคล้องกับการศึกษาผู้ใช้ทางด้านพฤติกรรมมนุษย์

Kevin Lynch กล่าวถึงกระบวนการในการออกแบบวางผังบริเวณ ในหนังสือ Site Planning Process ความว่า "การวิเคราะห์ผู้ใช้เป็นการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ของกลุ่มผู้ใช้พื้นที่ในอนาคตโดยต้องศึกษาเรื่องประชากร (Demographic) คือ ฐานะทางสังคม อายุ เพศ ภูมิหลัง ชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มบุคคล และปัจจัยต่างๆ เช่น การดำรงชีวิตการรับรู้ของผู้ใช้ ความเหมาะสมทางด้านพฤติกรรมของผู้ใช้ การเข้าถึง การควบคุม (อ้างจาก มณฑกานต์ มุกตพันธุ์2533:184)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) หลักการที่สอดคล้องกับการศึกษาด้านกายภาพของพื้นที่

James E. Russell ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์พื้นที่เพื่อการวางผังบริเวณ ความว่า - การออกแบบวางผังบริเวณต้องศึกษาถึงรายละเอียดของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ รวมทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกพื้นที่ เพื่อนำมาพิจารณาออกแบบกิจกรรมที่จะเกิดขึ้น และพื้นที่ใช้สอยภายในพื้นที่ให้เกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อม (อ้างจาก มณฑกานต์ มุกตพันธุ์ 2533:184)

Kevin Lynch (1984:1-7) กล่าวถึง แนวทางในการออกแบบวางผังบริเวณ ความว่า " ในการออกแบบวางผังบริเวณ ให้กำหนดกระบวนการ (Site Planning and Design Process) ขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินการและในขั้นตอนการออกแบบวางผังบริเวณ ควรนำหลักการในการออกแบบวางผังบริเวณในเรื่องต่างๆมาใช้เป็นแนวทางพิจารณาออกแบบ (Design) ควบคู่ไปกับการใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creative) ของแต่ละบุคคลซึ่งสะสมประสบการณ์และความสามารถเฉพาะตัว เพื่อสร้างผังบริเวณแต่ละแห่งให้มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง (อ้างจาก มณฑกานต์ มุกตพันธุ์ 2533:185)

Kevin Lynch กล่าวถึงกระบวนการในการออกแบบวางผังบริเวณ ในหนังสือ Site Planning Process ความว่า " การวางผังบริเวณเป็นการออกแบบ เพื่อจัดวางสิ่งก่อสร้างต่างๆลงในพื้นที่รวมทั้งรูปร่างของพื้นที่ว่างระหว่างสิ่งก่อสร้างนั้นโดยให้ความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ซึ่งต้องคำนึงถึงรายละเอียดต่างๆตามหลักวิชาทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม วิศวกรรม ภูมิสถาปัตยกรรม การออกแบบชุมชนเมือง และผังเมือง (อ้างจาก มณฑกานต์ มุกตพันธุ์ 2533:185)

1) หลักการที่สอดคล้องกับการศึกษาด้านนโยบาย

ก. ปัจจัยทางด้านนโยบายของภาครัฐ

นโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศให้ก้าวไปข้างหน้า ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติรวมถึงแผนพัฒนาอุดมศึกษาต่างๆของทบวงมหาวิทยาลัยหรือของมหาวิทยาลัยนั้นๆ ซึ่งได้กำหนดนโยบายเพื่อหน่วยงานต่างๆที่อยู่ในระดับรองลงไปดำเนินการตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้

ข. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

สภาพเศรษฐกิจของประเทศและสภาพสังคมของท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญ และอิทธิพลต่อการออกแบบและวางผังบริเวณเพราะหากไม่มีความพร้อมทั้งในเรื่องเงินลงทุน หรือไม่เป็นไปตามความต้องการของคนในพื้นที่แล้วหรือไม่มีความพร้อมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ย่อมไม่เกิดการพัฒนาหรือการพัฒนานั้นย่อมไม่ประสบผลสำเร็จ

ค. ปัจจัยทางด้านกายภาพ

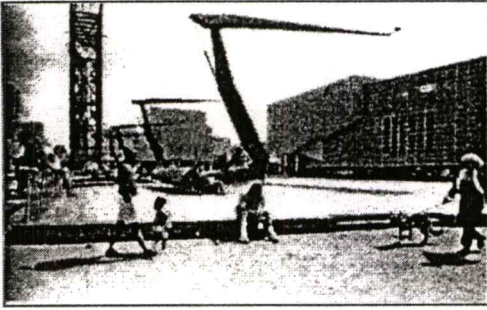
สภาพทางด้านกายภาพของพื้นที่ รวมทั้งสภาพแวดล้อมโดยรอบบริเวณที่ตั้งสถานศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบและวางผังบริเวณ และการออกแบบอาคารและสิ่งก่อสร้าง นอกจากนั้นลักษณะภูมิอากาศ และลักษณะภูมิประเทศของแต่ละท้องถิ่นยังส่งผลกระทบต่อ การออกแบบและการก่อสร้างอาคารสิ่งก่อสร้าง

2) หลักการที่สอดคล้องกับการศึกษาผู้ใช้ทางด้านพฤติกรรมมนุษย์

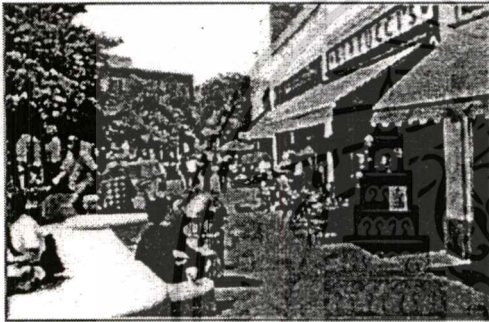
พฤติกรรมมนุษย์ในพื้นที่สาธารณะ (Detail in public space) และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของพื้นที่สาธารณะและการใช้พื้นที่สาธารณะ คือ จิตวิทยาการใช้พื้นที่ของมนุษย์ การออกแบบทั้งผัง ที่ตั้ง และองค์ประกอบต่าง ๆ นั้น ต้องคำนึงถึงพฤติกรรมของมนุษย์ในการทำกิจกรรม หรือใช้พื้นที่สาธารณะนั้นๆ

พฤติกรรมมนุษย์ในพื้นที่สาธารณะ

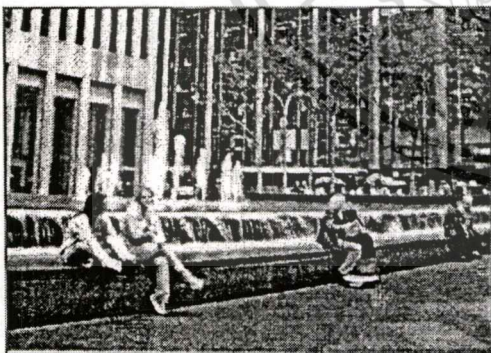
- 1) ลักษณะและประเภทของผู้คนมีผลต่อการใช้พื้นที่สาธารณะ
- 2) คนมักจะไปในพื้นที่สาธารณะที่มีคนใช้เป็นจำนวนมาก
- 3) พื้นที่สาธารณะที่มีผู้หญิงไปใช้น้อยจะเป็นพื้นที่สาธารณะที่ไม่ค่อยประสบความสำเร็จเนื่องจากผู้หญิงจะค่อนข้างอ่อนไหวง่ายต่อสิ่งรบกวนต่างๆ
- 4) ความสัมพันธ์กันระหว่างที่ตั้งและลักษณะของคนในพื้นที่สาธารณะ
- 5) พื้นที่สาธารณะที่ได้เตรียมพื้นที่พิเศษหรือองค์ประกอบพิเศษไว้ เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับการพูดคุย อาทิเช่น ชั้นบันไดของขอบสระน้ำ หรือบ่อน้ำ ซึ่งคนจะชอบมากกว่าการนั่งหรือยืนบริเวณตรงกลางของพื้นที่สาธารณะ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้ คือ โดยทั่วไป คนจะชอบมองหรือสังเกตกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่สาธารณะนั้นๆ ดังนั้นพวกเขาเหล่านั้นจะหาพื้นที่ที่สามารถสังเกตหรือมองเห็นกิจกรรมได้โดยง่าย ซึ่งจะเห็นได้ทั่วไป ตามพื้นที่สาธารณะต่างๆที่ว่าคนจะนั่งอยู่ตามที่ยกระดับหรือบันได และหันหน้าไปสู่ทิศที่สามารถมองเห็นกิจกรรมต่างๆในพื้นที่สาธารณะนั้นๆได้

พื้นที่สาธารณะ Schouwburgplein
(Theatre Square) ,Rotterdam, The
Netherlands

พื้นที่สาธารณะ Sixth Avenue, New York City
, USA

Harvard Square, Buston, USA

ภาพที่ 2.1 พฤติกรรมมนุษย์ในพื้นที่สาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยสรุปแล้วปัจจัยที่สำคัญของพื้นที่สาธารณะ คือ การออกแบบที่ตอบรับกับจิตวิทยาการใช้พื้นที่ของมนุษย์ ดังนั้นพื้นที่ใดๆที่จะทำให้คนเข้าไปใช้จะต้องเป็นพื้นที่ที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิต และกิจกรรมของคนในบริเวณนั้น กล่าวคือตั้งอยู่ในบริเวณที่เป็นทางเดินหลักหรือทางสัญจรหลัก

3) หลักการที่สอดคล้องกับการศึกษาด้านกายภาพของพื้นที่

ภาพลักษณ์ของเมืองและองค์ประกอบของความเป็นเมือง(The city image and its elements) ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญของความเป็นเมืองคือมนุษย์มองหรือมีความเข้าใจอย่างไรกับสภาพแวดล้อมของตน และอย่างไรที่นักออกแบบและนักผังเมืองจะสามารถออกแบบเมืองให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและจิตวิทยาการรับรู้พื้นที่ของมนุษย์

ก. ภาพลักษณ์ของเมืองกับการรับรู้ของมนุษย์

ภาพลักษณ์ของเมืองในแง่มุมมองการรับรู้ทางกายภาพของผู้คนในเมืองหรือของชุมชนสามารถแบ่งองค์ประกอบหรือภาพลักษณ์ของเมืองได้ดังต่อไปนี้

- 1) ทางสัญจร ทางเดิน หรือทางเดินเชื่อมต่อของคน รถ หรือยานพาหนะต่างๆ (Paths) มนุษย์เดินทางไปมาที่ต่างๆโดยทางสัญจรเหล่านี้ และสิ่งแวดล้อมอื่นๆได้ถูกรับรู้ผ่านการเดินทาง
- 2) ขอบเขตของพื้นที่ เมืองหรือสถานที่ (Edges) ได้แก่ สิ่งที่บอกขอบเขตหรืออาณาบริเวณของพื้นที่ เมือง หรือสถานที่นั้นๆซึ่งขอบเขตเหล่านี้ได้แก่ กำแพง, เส้นทางรถ หรือ ถนน, ขอบเขตของโครงการต่างๆ
- 3) สถานที่, สวน, ตำบลที่มีเอกลักษณ์ที่แน่นอนแตกต่างจากส่วนอื่นๆ (District)
- 4) สถานที่ที่เป็นที่พบปะชุมนุม ทำกิจกรรม หรือจุดเปลี่ยนจากกิจกรรมหนึ่งไปอีกกิจกรรมหนึ่ง (Nodes) ซึ่งมักเป็นจุดหมาย หรือจุดศูนย์กลางของส่วนต่างๆของเมืองซึ่งมีความสัมพันธ์กับทางสัญจร ทางเดิน หรือทางเชื่อมต่อ (Paths) กล่าวคือ สถานที่ที่เป็นที่พบปะชุมนุม ทำกิจกรรม หรือจุดเปลี่ยน (Nodes) จะเป็นจุดเปลี่ยนของทางสัญจร ทางเดินหรือทางเชื่อมต่อ (Paths) นั้นๆ
- 5) สถานที่ที่เป็นที่หมายหรือเป็นจุดอ้างอิงของเมือง (Landmarks) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสมาชิกของชุมชน ได้แก่ สถานที่ที่เป็นที่หมายหรือจุดอ้างอิงนี้มักจะมองจากระยะไกลจากหลายพื้นที่ของเมือง และถูกใช้作为จุดอ้างอิง จากส่วนต่างๆของเมือง หรืออาจจะเป็นจุดอ้างอิงในขอบเขตที่แคบลงมาของเมืองหรือของชุมชน ซึ่งจะเห็นได้จากส่วนใดส่วนหนึ่งของเมือง หรือชุมชน ซึ่งจุดอ้างอิงนี้สามารถเป็นอะไรก็ได้ เช่นต้นไม้, ป้ายร้านค้า, หรือองค์ประกอบต่างๆของเมืองหรือชุมชน ซึ่งทำให้เมืองมีเอกลักษณ์ หรือแสดงความเป็นอัตลักษณ์ของเมืองหรือชุมชนนั้นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

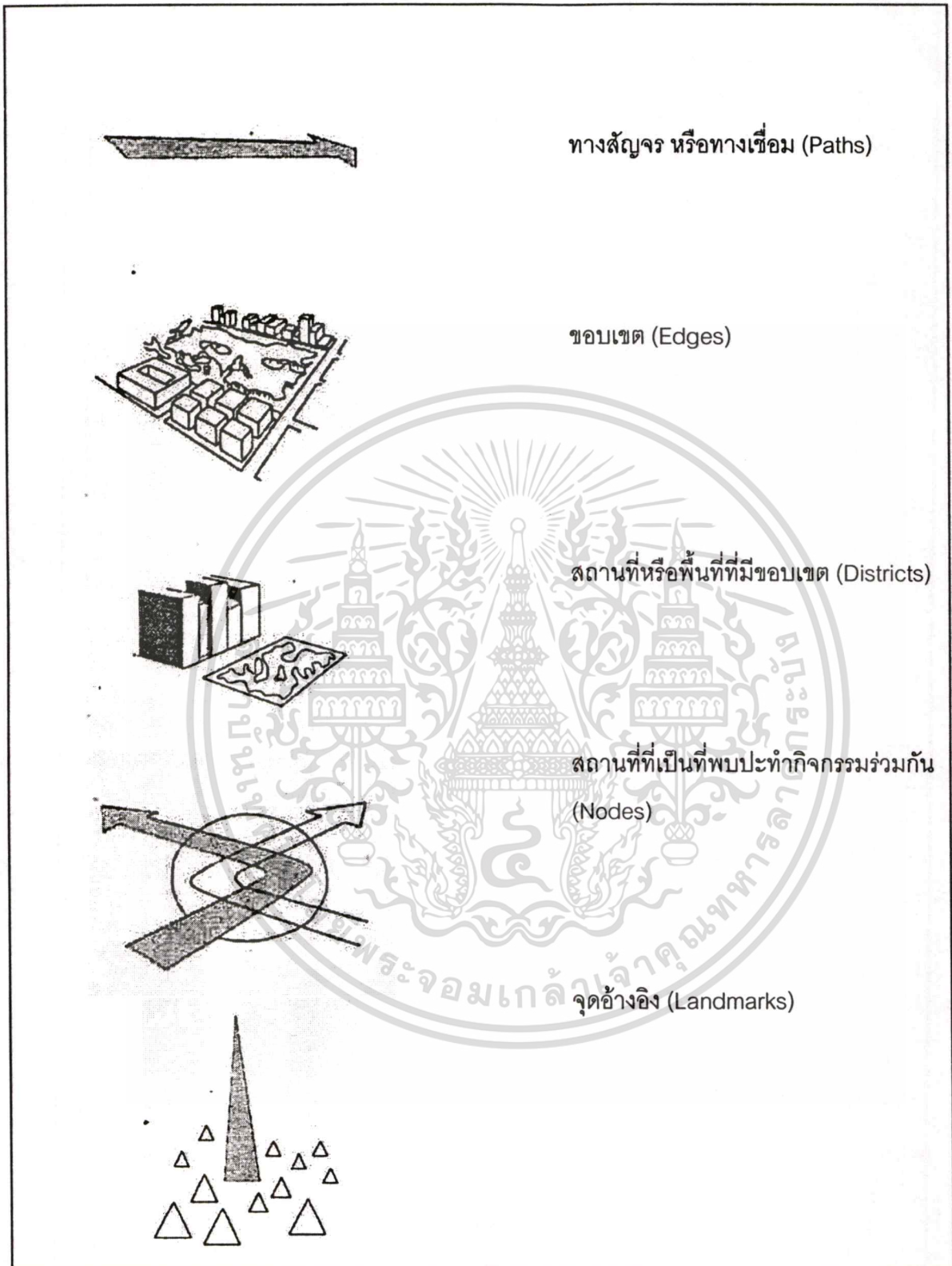
ทางสัญจร หรือทางเชื่อม (Paths)

จากการศึกษาของ Kevin Lynch ถนนหรือทางเดินจะเป็นองค์ประกอบของเมืองที่สำคัญที่คนจะรับรู้และจำได้ องค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้ถนนหรือทางเดินเป็นที่จดจำหรือเป็นที่รับรู้ได้ง่ายมีดังต่อไปนี้

- 1) กิจกรรมที่เกิดขึ้นตลอดเส้นทางนั้นๆซึ่งทำให้เส้นทางหรือถนนนั้นๆมีเอกลักษณ์
- 2) จุดตั้งต้นและจุดหมายของเส้นทางนั้นๆซึ่งความชัดเจนของจุดเชื่อมต่อนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เส้นทางนั้นๆมีความชัดเจนและมีเอกลักษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.2 องค์ประกอบหรือภาพลักษณ์ของเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขต (Edges)

โดยทั่วไปขอบเขต (Edges) จะเป็นเส้นแบ่งระหว่างพื้นที่สองพื้นที่หรือสถานที่ (ที่แตกต่างกัน) ซึ่งบางพื้นที่เส้นแบ่งนี้จะเห็นชัดแต่บางพื้นที่จะไม่ค่อยเด่นชัด ซึ่งขอบเขตที่เด่นชัดนั้น จะไม่ใช่แค่การแบ่งด้วยสายตาแต่ด้วยกายอาทิเช่น แม่น้ำเป็นตัวแบ่งพื้นที่ของเมืองออกเป็นส่วนๆ

สถานที่ หรือพื้นที่ที่มีขอบเขต (Districts)

สถานที่หรือพื้นที่ภายในขอบเขต (Districts) หรือบริเวณหนึ่งๆซึ่งมีลักษณะร่วมกัน ซึ่งลักษณะร่วมกันนี้จะสามารถรับรู้ได้ระหว่างผู้สังเกต อาทิเช่น ย่านต่างๆของเมืองที่มีเอกลักษณ์ มีขอบเขตที่แน่นอน

สถานที่ที่เป็นที่พบปะ ทำกิจกรรมร่วมกัน (Nodes)

โดยทั่วไปเป็นสถานที่ที่เป็นจุดเปลี่ยนเส้นทางเป็นที่ที่มีความหนาแน่นของผู้คนและกิจกรรม เนื่องจากเป็นจุดเปลี่ยนของกิจกรรม พื้นที่นี้มักจะค่อนข้างเด่นและคนมักจะจดจำได้

จุดอ้างอิง (Landmarks)

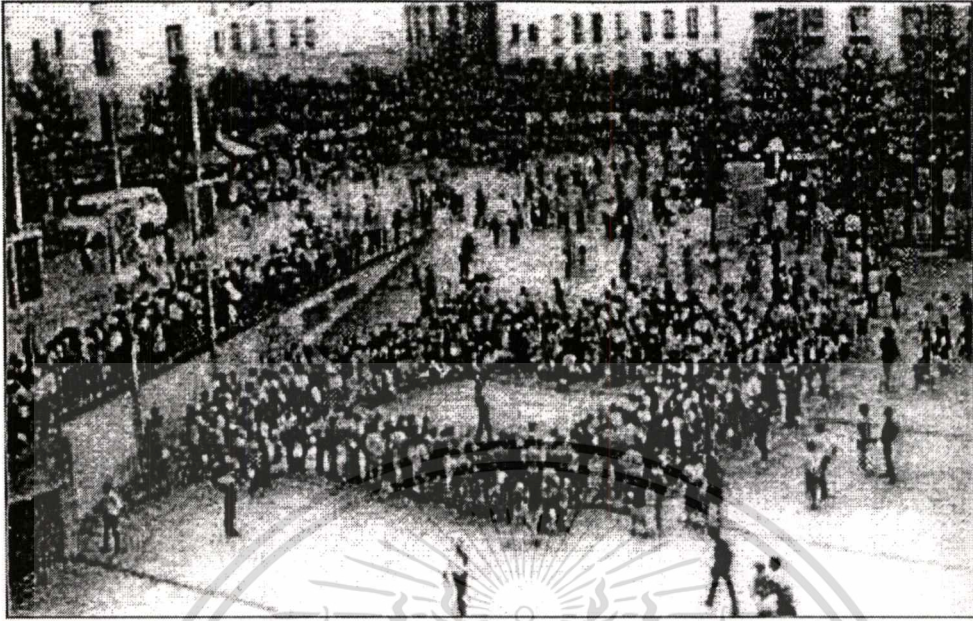
จุดอ้างอิง (Landmarks) จะสัมพันธ์กับคน หรือสมาชิกของเมืองในแง่ของการบอกตำแหน่งของคนในเมือง ซึ่งจะเป็นจุดที่เด่นหรือสิ่งที่เด่นกว่าสิ่งอื่นๆง่ายที่จะจดจำ หรือแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับสิ่งรอบข้าง

องค์ประกอบของเมืองและความสัมพันธ์

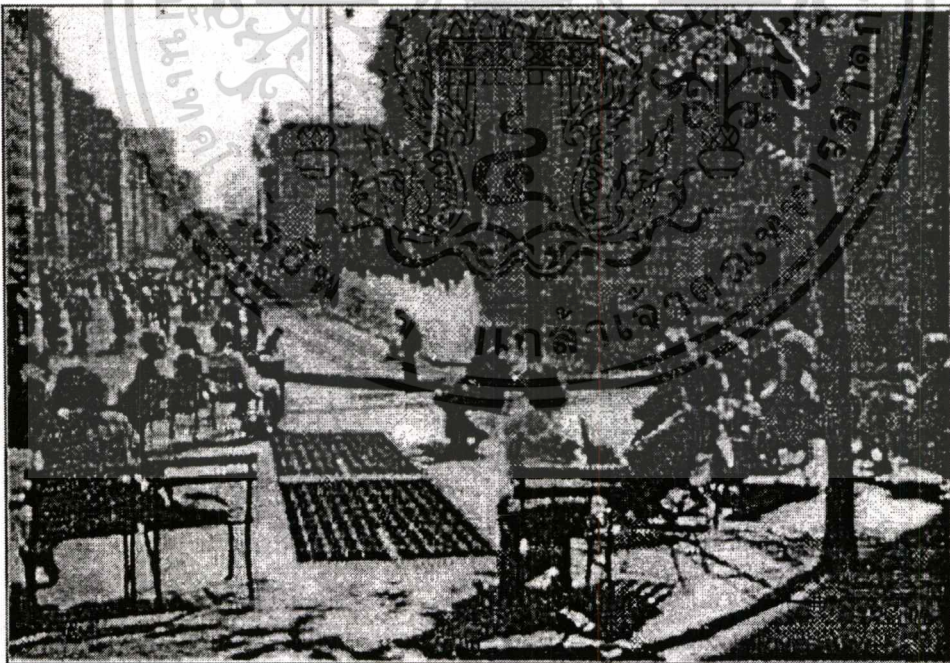
ความสำคัญของความเป็นเมืองนั้นนอกจากเมืองจะประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆของความเป็นเมืองแล้ว รายละเอียดและลักษณะของแต่ละองค์ประกอบ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆของความเป็นเมืองนั้นต่างมีความสำคัญไม่เท่ากัน องค์ประกอบเหล่านี้ต่างต้องทำงานร่วมกัน และมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน

พื้นที่สาธารณะ

องค์ประกอบของเมืองที่มีบทบาทและมีความสำคัญต่อการสร้างความเป็นเมือง คือ พื้นที่สาธารณะ พื้นที่สาธารณะ คือพื้นที่ที่เป็นที่รวมของคนในสมาชิกของเมืองหรือของชุมชน เป็นพื้นที่ที่เป็นที่พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปฏิสัมพันธ์ ของคนในชุมชนหรือเมือง รวมทั้งเป็นสถานที่พักผ่อน เล่น หรือทำกิจกรรมร่วมกัน

ภาพที่ 2.3 พื้นที่สาธารณะหน้า The Pompidue Center, Paris, France

ภาพที่ 2.4 พื้นที่สาธารณะหน้า The Metropolitan Museum, New York City, USA

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญของพื้นที่สาธารณะ

พื้นที่สาธารณะมีความจำเป็นและความสำคัญต่อความเป็นเมือง ดังนี้

- 1) เป็นสถานที่ที่คนในชุมชนพบปะแลกเปลี่ยนและทำกิจกรรมร่วมกัน
- 2) เป็นภาพลักษณ์ของเมืองเป็นเสมือนสิ่งที่จะสะท้อนความเป็นเมือง และนอก

จากนี้พื้นที่สาธารณะยังมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ

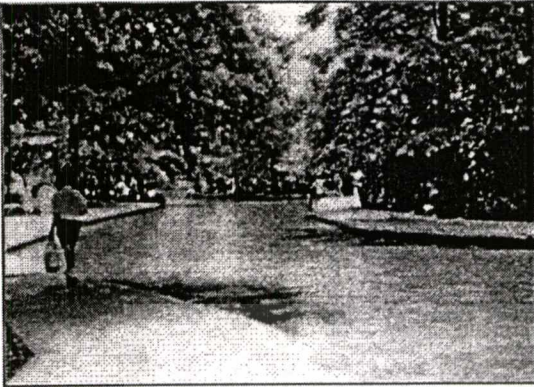
- 3) เป็นสถานที่หรือพื้นที่ที่มีอิทธิพลต่อชีวิตและการพัฒนาของเมือง
- 4) เป็นสถานที่ที่คนต่างวัฒนธรรมมาพบปะกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน และรับรู้การเป็นส่วนหนึ่งของเมือง หรือของชุมชน

รายละเอียดของพื้นที่สาธารณะ

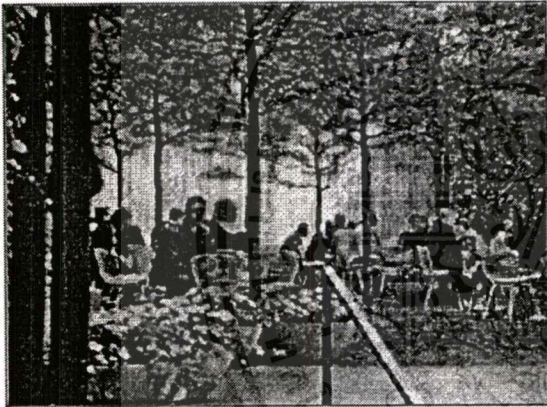
สถานที่ชุมนุมเพื่อทำกิจกรรม (Activity Nodes)

จากการศึกษาพฤติกรรมของคนในเมืองหรือพฤติกรรมและการทำกิจกรรมต่างๆ ของคนในเมืองจะพบว่าคนหรือสมาชิกของชุมชนมีแนวโน้มที่ชอบไปสถานที่ที่มีกิจกรรมหรือมีคนอยู่มากๆ ซึ่งจุดรวมกิจกรรม (Nodes) จะประกอบด้วย 4 ลักษณะ คือ

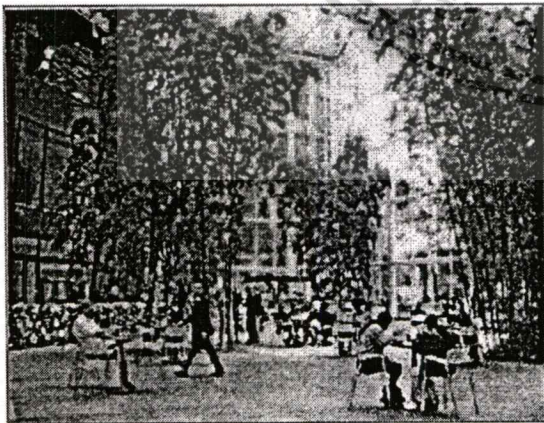
- 1) จุดรวมกิจกรรมหรือสถานที่พบปะนั้น ควรอยู่ตามพื้นที่ต่างๆที่เป็นทางเดินหรือทางสัญจรของชุมชนหรือเมืองโดยทางเดินหรือทางสัญจร อาจจะขยายออกแล้วเปลี่ยนเป็นพื้นที่ที่ทำกิจกรรม
- 2) พื้นที่ที่เป็นจุดรวมหรือทำกิจกรรมนั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นพื้นที่ที่ใหญ่มาก แต่ควรมีความสัมพันธ์กับลักษณะกิจกรรม และจำนวนคนทำกิจกรรม
- 3) กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในหรือรอบๆพื้นที่รวมหรือพื้นที่ทำกิจกรรมนั้นๆควรมีความสัมพันธ์กันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยดึงดูดผู้คนที่มีความประสงค์หรือจุดหมายร่วมกันมาชุมนุมกันในเวลาใกล้เคียงกัน เพื่อให้พื้นที่ร่วมนั้นมีความหนาแน่นทั้งของกิจกรรมและผู้คน
- 4) ในชุมนุมหนึ่งๆระยะห่างระหว่างพื้นที่ร่วมไม่ควรจะไกลกันมากโดยประมาณ 100 เมตร และควรจะมีเชื่อมต่อกัน ขอบเขตของพื้นที่ควรจะมีขอบเขตที่แน่นอนหรือรับรู้ได้

พื้นที่สาธารณะริมน้ำ San Antonio, USA

Palay Park, New York City, USA

IBM Headquater, New York, City, USA

ภาพที่ 2.5 พื้นที่สาธารณะที่เป็นที่รวม หรือทำกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการสร้างพื้นที่หรือสถานที่รวม

- 1) หาพื้นที่ หรือสถานที่ที่มีความเป็นไปได้ของการเกิดกิจกรรม
- 2) สร้างทางเดิน ทางสัญจรเชื่อมพื้นที่ร่วมนั้นๆ
- 3) สร้างองค์ประกอบต่างๆเพื่อก่อเกิดกิจกรรม เช่นที่นั่งหรือเพิ่มร้านค้า ต้นไม้ หรือกิจกรรมต่างๆ
- 4) ในบริเวณที่มีความหนาแน่นที่สุดให้เชื่อมพื้นที่หรือสถานที่นั้นๆด้วยทางเดินหลักหรือถนนหลัก (Promenade)
- 5) เมื่อมีการสร้างถนนหรือทางเดินเพิ่มให้สร้างถนนหรือทางเท้าเหล่านี้ผ่านหรือเข้าไปสู่พื้นที่ร่วมนี้
- 6) ในแต่ละพื้นที่ร่วมหรือพื้นที่ทำกิจกรรมควรให้แต่ละพื้นที่มีกิจกรรมที่แตกต่างกัน

ทางสัญจร ทางเดิน ทางเชื่อมต่อกของคน รถ หรือยานพาหนะต่างๆ เพื่อถ่ายคนจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง (Paths)

เครือข่ายของทางสัญจรของคนและรถ (Network of Pedestrian and cars)

สิ่งสำคัญ คือ เมื่อทางสัญจรของคนและรถแยกจากกันโดยเด็ดขาดเมืองหรือชุมชนนั้นๆจะขาดความเป็นพลวัต หรือความมีชีวิตของเมืองหรือของชุมชน

ความเป็นพลวัตของเมืองมักจะเกิดขึ้นที่ที่ทางสัญจรทั้ง 2 ระบบ คือ ของคนกับของรถมาบรรจบกัน ซึ่งแน่นอนที่ว่า ณ จุดเหล่านี้จะเกิดความจอแจขึ้น ซึ่งความสำคัญอยู่ที่การจัดระบบเครือข่ายของ 2 ระบบนี้ นั่นคือ ทั้ง 2 ระบบ คือ คนและรถสามารถแยกจากกันได้ แต่ควรจะมีจุดที่ทั้ง 2 ระบบมาพบกันหลายๆจุด ซึ่งจุดที่ทั้ง 2 ระบบมาเจอกันนี้ ควรเป็นจุดที่สำคัญ (Focal points)

ทางเดินและจุดมุ่งหมายของการเดิน (Path and Goals)

การออกแบบทางเดินนั้น สิ่งสำคัญต้องคำนึงถึงลักษณะการเดินของคนซึ่งมีลักษณะการเดินอยู่ 3 แบบ คือ

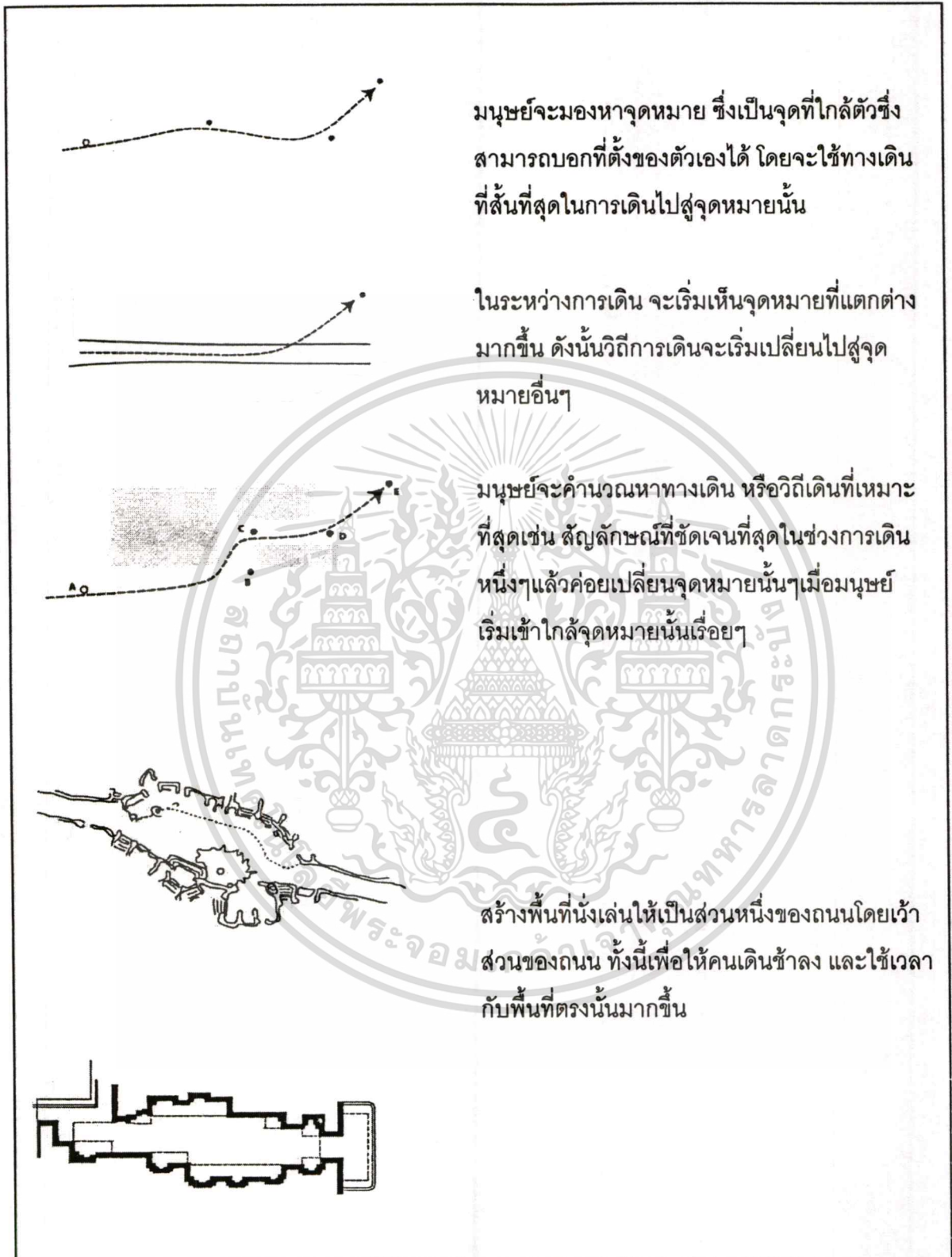
1. ลักษณะการเดินของมนุษย์ โดยทั่วไปเมื่อมนุษย์เดิน มนุษย์จะมองหาจุดหมาย ซึ่งเป็นจุดที่ใกล้ตัวซึ่งสามารถบอกที่ตั้งของตัวเองได้ ซึ่งจะใช้ทางเดินที่สั้นที่สุดในการเดินไปสู่ที่หมายนั้น
2. ในระหว่างหารเดิน จะเริ่มเห็นจุดหมายที่แตกต่างมากขึ้น ดังนั้นวิถีการเดินจะเริ่มเปลี่ยนไปสู่จุดหมายอื่นๆ

3. มนุษย์ไม่ต้องการเปลี่ยนทิศทางการเดินบ่อยๆ ดังนั้น มนุษย์จะคำนวณหาทางเดิน หรือวิถีเดินที่เหมาะสมที่สุด เช่นสัญลักษณ์ที่ชัดเจนที่สุดในช่วงการเดินหนึ่งๆ แล้วค่อยเปลี่ยนจุดหมายนั้นๆ เมื่อมนุษย์เริ่มเข้าใจจุดหมายนั้นเรื่อยๆ ในระหว่างนั้น มนุษย์จะคิดถึงเรื่องอื่นๆ หรือใส่ใจกับเรื่องอื่นๆ

ดังนั้นสิ่งสำคัญคือการสร้างความต่อเนื่องของจุดหมายหรือสัญลักษณ์ โดยควรที่จะให้ทางเดินนั้นมีจุดหมายหรือมีสัญลักษณ์ เพื่อให้เกิดการต่อเนื่องของการเดิน และจุดหมายนั้นไม่ควรห่างกันเกิน 30 เมตร ซึ่งจุดหมายนี้จะป็นอะไรก็ได้ อาทิเช่น ต้นไม้, ทางเข้า, ที่นั่ง, ประตู, รูปปั้น เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.6 พื้นที่และทางเดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่และทางเดิน (Path Spaces)

ถนนหรือทางสัญจรนั้น นอกเหนือจากเป็นทางเชื่อมต่อระหว่างสถานที่ต่างๆ แล้ว ถนนนั้น ไม่ควรจะเป็นแค่ทางผ่านแต่สามารถจะเป็นเสมือนพื้นที่สาธารณะเพื่อการทำกิจกรรม และเป็นที่พบปะของผู้คน ดังนั้น ในการออกแบบถนนควรออกแบบให้ถนนมีความเป็นสาธารณะ โดยการสร้างขอบเขตหรือสร้างให้เกิดความรู้สึกของการมีขอบเขตของพื้นที่สาธารณะนั้นๆ เช่น

- 1) สร้างพื้นที่นั่งเล่นให้เป็นส่วนหนึ่งของถนนโดยเว้าส่วนของถนน ทั้งนี้เพื่อให้คนเดินช้าลง และใช้เวลาอยู่กับพื้นที่ตรงนั้นมากขึ้น
- 2) สร้างความกว้างของถนนให้มีความกว้างที่แตกต่างกันตามจุดประสงค์ของการใช้งาน เช่น พื้นที่ที่เป็นที่พบปะจะกว้างกว่าพื้นที่ที่เป็นทางสัญจร และสร้างพื้นที่เหล่านี้ให้มีขอบเขตหรือมีความรู้สึกเป็นพื้นที่

2.1.2 การวางผังการใช้พื้นที่ของสถานศึกษา

การวางผังบริเวณนอกจากจะมีกระบวนการวางผังบริเวณเป็นกรอบ และขั้นตอนให้ปฏิบัติตามแล้วยังมีวิธีการและหลักการอื่น ๆ ที่นำมาใช้ในแต่ละขั้นตอนของการวางผังบริเวณ โดยเฉพาะในขั้นการออกแบบผังบริเวณ มีหลักการต่าง ๆ ได้แก่

1) การออกแบบวางผังบริเวณ

การออกแบบวางผังบริเวณเริ่มขึ้นภายหลังขั้นตอนการวิเคราะห์พื้นที่และผู้ใช้เพื่อเลือกตำแหน่งของพื้นที่ที่เหมาะสมกับโครงการแล้วจึงพิจารณาในรายละเอียดข้อปลีกย่อยของพื้นที่ (SITE) ไปพร้อมกับความประสงค์ (PURPOSE) ของโครงการ

หลักการในการออกแบบวางผังบริเวณ ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงของรูปแบบหลัก 3 รูปแบบ คือ

- (1) รูปแบบของกิจกรรม (The Pattern of Activity) เป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกิดขึ้นจากการเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่และอาคาร
- (2) รูปแบบของระบบคมนาคมและสาธารณูปโภค (The Pattern of Circulation) เป็นการออกแบบลักษณะการเคลื่อนที่ของระบบต่าง ๆ เช่น ระบบถนน ทางจักรยาน ทางเดินเท้า ระบบประปา ไฟฟ้า ระบบการระบายน้ำทิ้ง ระบบการสื่อสาร เป็นต้น รวมทั้งรูปแบบของระบบการสัญจรและสาธารณูปโภคต่าง ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของระบบการคมนาคมและสาธารณูปโภคกับตำแหน่งที่ตั้งของกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่วางผัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) รูปแบบของการรับรู้ (The Pattern of Sensible) การรับรู้ของมนุษย์ขึ้นอยู่กับประสบการณ์หรือการเรียนรู้ในอดีต หรือสามัญสำนึกของแต่ละบุคคลในเรื่องของการมองเห็น การได้ยิน และความรู้สึกรวมทั้งความเข้าใจในความหมายของพื้นที่ที่ได้แสดงให้เห็นทางรูปแบบสถาปัตยกรรม

2) ส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning)

ส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินภายในสถานศึกษามีความสำคัญเท่าเทียมกับส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินของเมืองเช่นกัน ดังนั้นจึงต้องมีหลักการในการแยกประเภทส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินภายในสถานศึกษา โดย Richard P. Dober ได้กล่าวไว้ในหนังสือ CAMPUS PLANNING ว่า หลักการในการแยกประเภทส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินภายในสถานศึกษาสามารถแบ่งประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท คือ

1) การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเป็นอาคาร Barbara Price ได้กล่าวไว้ในหนังสือ TECHNICAL COLLEGES AND COLLEGES OF FUTURE EDUCATION ว่า ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แยกประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยยึดถือลักษณะเฉพาะหรือข้อจำกัดของส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

(1) การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเรียนการสอนและกิจกรรมทางวิชาการ เป็นพื้นที่ที่ต้องการความสงบเพื่อการทำงาน เช่น ในส่วนของการบริหารสถานศึกษา (ส่วนอำนวยการ) เป็นต้น การเรียนการสอนภาคทฤษฎี ได้แก่ ห้องเรียนภาคทฤษฎี และห้องปฏิบัติการเฉพาะวิชา ปฏิบัติการ เป็นต้น และการค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุด

(2) การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการปฏิบัติการ ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ก่อให้เกิดมลภาวะต่าง ๆ เช่น เสียงกวน ฝุ่นละออง กลิ่น คว้น เป็นต้น

(3) การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการบริการซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนให้ดำเนินไปได้ด้วยดี เช่น สโมสร สหกรณ์ โรงอาหาร หอประชุม อาคารพัสดุกลาง เป็นต้น

(4) การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการพักอาศัย เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ต้องการความเป็นส่วนตัว (Private) สงบเงียบ การเข้าออกสะดวกทั้งกลางวันและกลางคืน การพักอาศัยภายในสถานศึกษาเป็นสวัสดิการอำนวยความสะดวกให้แก่นักเรียน นักศึกษา และบุคลากรในระดับต่าง ๆ ของสถานศึกษา

2) การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการนันทนาการ เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินกลางแจ้งซึ่งมีกิจกรรมทั้งการพักผ่อนและการเรียนการสอน รวมทั้งระเบียบวินัยในการเรียนการสอน ได้แก่ การเคารพธงชาติ และการสวดมนต์ก่อนเข้าเรียน กิจกรรมกลางแจ้งสำหรับการเรียนการสอน เช่น การออกกำลังกาย หรือการเล่นกีฬา ซึ่งถูกบรรจุในหลักสูตร เป็นต้น รวมถึงอาคารกีฬาในร่ม (Gymnasiums) ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ ระบบการสัญจร และสาธารณูปโภคอื่น ๆ

หลักการในการจัดความสัมพันธ์ของกิจกรรม หรือส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาเป็นการแบ่งกลุ่มของกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา โดยยึดถือปริมาณการใช้บริการของกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น กลุ่มที่ต้องการบริการน้อย พื้นที่เอนกประสงค์ พื้นที่ภายนอกอาคาร และพื้นที่จอดรถ หลักการในการจัดความสัมพันธ์ของกลุ่มกิจกรรมแต่ละประเภท สามารถจัดได้ 2 แนว คือ

(1) ในแนวราบหรือแนวนอน (Horizontal) ในการออกแบบวางผังบริเวณ ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ ภายในพื้นที่ในแนวราบ เพื่อให้สอดคล้องและสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุดโดยการจัดกลุ่มพื้นที่ที่ต้องการการบริการมากและปานกลางอยู่ติดกับพื้นที่จอดรถ และทางเข้า เพื่อความสะดวกในการให้และรับบริการสำหรับกลุ่มพื้นที่วิชาการซึ่งต้องการความเงียบและความเป็นส่วนตัว ควรอยู่เป็นเอกเทศและมีแนวกันเสียงรบกวน กลุ่มกิจกรรมที่เหมาะสมกับการเป็นตัวเชื่อมโยงกลุ่มกิจกรรมอื่น ๆ เข้าด้วยกันของการออกแบบผังบริเวณของสถานศึกษานี้ได้แก่ กลุ่มพื้นที่เอนกประสงค์

(2) ในแนวตั้งหรือแนวตั้ง (Vertical) ในการออกแบบวางผังบริเวณต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมในแนวตั้งด้วย ซึ่งหมายถึงความสูงของอาคารแต่ละประเภท สำหรับสถานศึกษาแล้ว กลุ่มพื้นที่ทางวิชาการสามารถขยายพื้นที่ใช้สอยตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นในแนวตั้งได้ สำหรับกลุ่มพื้นที่ประเภทอื่น ๆ หากมีการขยายตัวควรขยายในแนวราบเพื่อความสะดวกในการให้และรับบริการ

3) เส้นทางสัญจร

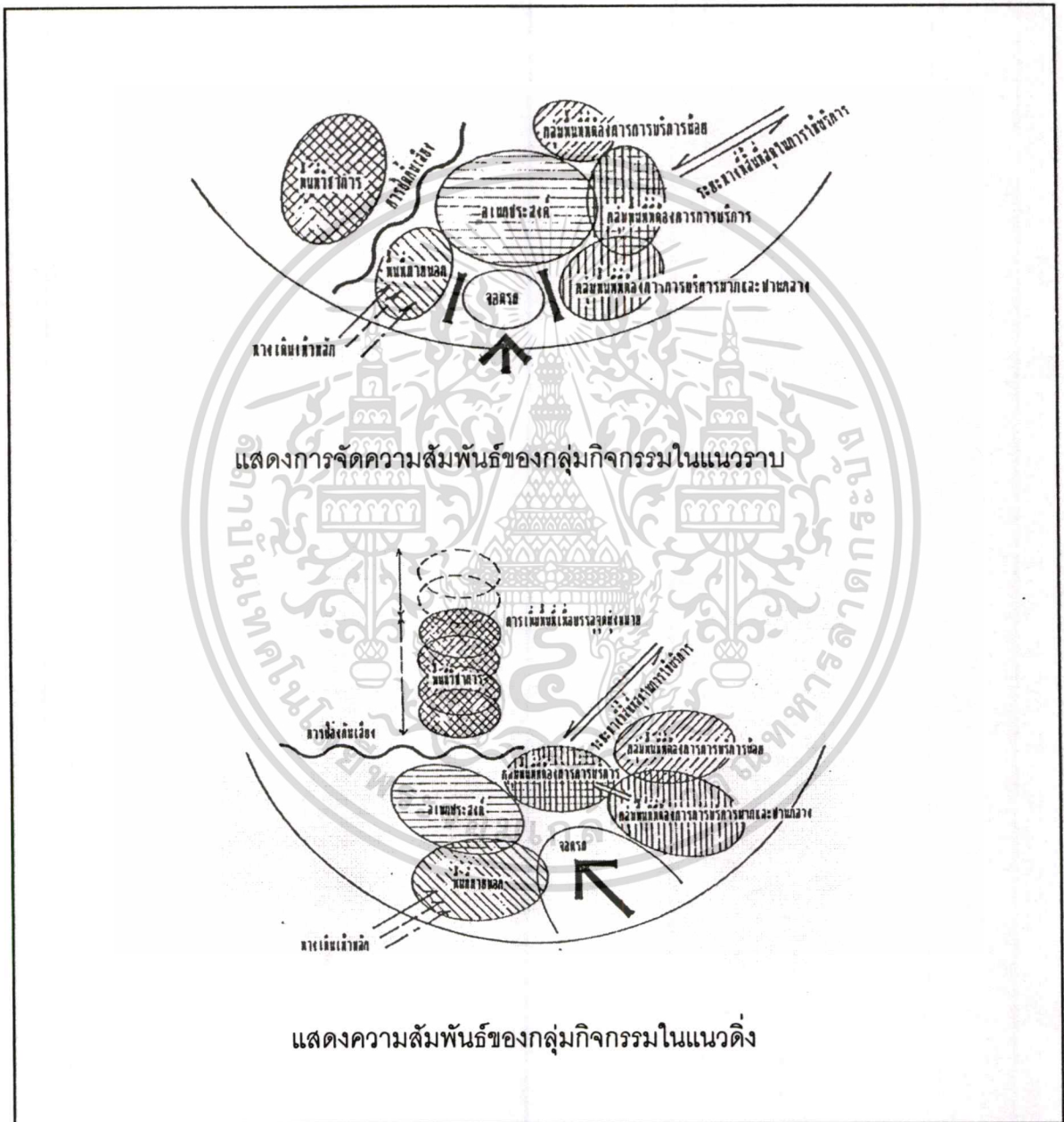
เส้นทางสัญจรเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งในการออกแบบวางผัง ไม่ว่าจะ เป็นชุมชนเมืองหรือเฉพาะพื้นที่โดยเป็นการสนับสนุนการเข้าถึงพื้นที่ให้ได้รับความสะดวกรวดเร็วและสนองตอบความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

(1) เส้นทางสัญจร หรือระบบสัญจร เป็นเส้นทางเพื่ออำนวยความสะดวกให้ยานพาหนะและคน เข้าถึงพื้นที่ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ระบบสัญจรนี้ แบ่งได้เป็น 3 ระบบ คือ

ก. ระบบถนน ถนนมีหน้าที่สำคัญ 2 ประการ คือ หน้าที่ให้บริการยวดยานต่าง ๆ ที่เคลื่อนที่บนผิวถนนนั้น (Movement function) และหน้าที่ให้บริการต่อกิจกรรมต่าง ๆ บนสองฝั่งถนน (Access Function) เมื่อพิจารณาตามลักษณะหน้าที่ของถนนสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ ถนนสายประธาน (Major Arterial or Freeway) ถนนสายหลัก (Minor Arterial) ถนนสายรอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(Collector Street) และถนนสายย่อย (Local Street) สำหรับระบบถนนภายในสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นระดับถนนสายย่อย เป็นถนนซอยที่ให้บริการอาคารแต่ละหลังในระดับหมู่บ้านหรือกลุ่มการค้า โดยมีความเร็วของการจราจรต่ำ ถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นเนื่องจากจะทำให้พื้นที่ส่วนย่อยของเมืองสามารถเข้าถึงได้โดยปกติจะไม่มี การควบคุมทางเชื่อมต่อนี้แต่อย่างใด

ภาพที่ 2.7 แสดงการจัดความสัมพันธ์ของกลุ่มกิจกรรมในแนวราบและตั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักการในการออกแบบขนาดถนนแต่ละประเภทต้องคำนึงถึง (1) ปริมาณการจราจร (Traffic Volumes) ได้แก่ ปริมาณการจราจรตลอดวันทั้งในปัจจุบันและอนาคต สัดส่วนของปริมาณการจราจรในชั่วโมงเร่งด่วน และสัดส่วนของการจราจรในแต่ละทิศทาง . (2) องค์ประกอบของการจราจร (Traffic Composition) ได้แก่ สัดส่วนของรถยนต์ประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ถนนหรือทางหลวงนั้น ๆ (3) ความเร็วของรถในการออกแบบ (Design Speed) เป็นเครื่องกำหนดประเภทของถนนซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการออกแบบ (4) การเชื่อมต่อ (Degree of Access Control) หมายถึง การควบคุมการเชื่อมต่อมากหรือน้อย ซึ่งเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงสภาพคล่องตัวของการจราจร

นอกจากการออกแบบขนาดถนนแล้วการออกแบบรูปแบบของถนนยังเป็นตัวชี้ถึงระดับความสำคัญของถนนแต่ละประเภทด้วย รูปแบบหลักของถนนมี 4 รูปแบบ คือ

(1) แบบเส้น (Linear Patterns) เป็นลักษณะเส้นทางที่ตรง หรือคดเคี้ยว มีทางแยกในระดับที่ต่ำกว่า ส่วนใหญ่เป็นระบบถนนที่ตัดผ่านภูมิประเทศในสภาพต่าง ๆ กัน เพื่อเพิ่มทัศนวิสัยที่ดีต่อผู้ขับขี่รถยนต์ ถนนแบบเส้นนี้โดยทั่วไปใช้เชื่อมระหว่างอำเภอหรือจังหวัด

(2) แบบตาราง (Grid Patterns) หรือตาหมากรุกซึ่งมีรูปแบบเป็นทั้งสี่เหลี่ยม (จัตุรัสและผืนผ้า) และสามเหลี่ยม แต่แบบตารางนี้อาจทำให้โค้งไปมาได้ เป็นรูปแบบของถนนภายในเมือง

(3) แบบรัศมี (Radial Patterns) ซึ่งแนวเส้นจะแยกตัวออกจากศูนย์กลาง แบบนี้เหมาะสำหรับการนำไปสู่จุดหมายโดยตรง เช่น สถานีโตสถานีหนึ่ง หรือนำไปสู่อาคารที่สำคัญ เป็นต้น

(4) แบบถนนภายในหมู่บ้าน เป็นถนนที่แยกจากถนนซอย (ภายในหมู่บ้าน) ได้แก่ cul-de-sac และ Loop ถนนแบบ cul-de-sac มีระยะทางที่แยกจากถนนซอยที่สั้นและเป็นทางตัน ส่วนถนนแบบ Loop มีทางเข้าทางหนึ่งและนำไปออกอีกทางหนึ่งถนนภายในหมู่บ้านอาจทำให้คดเคี้ยว เพื่อให้เข้ากับความสูงต่ำของพื้นที่เป็นการเพิ่มทัศนวิสัยที่ดี และเพื่อลดความเร็วของรถยนต์ที่ใช้เส้นทางโดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก

องค์ประกอบที่สำคัญอีกสิ่งหนึ่งของระบบถนน คือ ที่จอดรถ (Parking) การศึกษาลักษณะของการจอดรถเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อนำไปวางแผนในการจัดหาที่จอดรถสำหรับจุดประสงค์เฉพาะเรื่อง หรือเฉพาะพื้นที่ หรือเพื่อวางแผนในระดับเมืองโดยต้องคำนึงถึงขนาดของพื้นที่ที่ใช้ในการจอดรถ (Parking Spaces) ความต้องการที่จอดรถ (Parking Demand) และลักษณะการจอดรถ (Parking Habits) การออกแบบที่จอดรถ สามารถกระทำได้ 3 รูปแบบ และมีหลักการดังนี้ คือ

ก. การออกแบบที่จอดรถบนดิน มีลักษณะพื้นที่ตลอดจนรูปร่างและตำแหน่งของพื้นที่จอดรถจะต้องเหมาะสม และสัมพันธ์กับระบบถนนและพื้นที่ใกล้เคียง การเข้าออกควรจะไม่เป็นอุปสรรคในการจราจรทั้งรถยนต์และคนเดินเท้านอกจากนี้จุดเข้า-ออก, ควรอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมสามารถเข้าจอดได้สะดวก

ข. การออกแบบอาคารที่จอดรถ ลักษณะพื้นที่ตลอดจนรูปร่างและตำแหน่งของพื้นที่จอดรถจะต้องเหมาะสมและสัมพันธ์กับระบบถนนและพื้นที่ใกล้เคียง นอกจากนั้นต้องพิจารณาการเข้าออกที่อาจจะมีได้โดยตรงจากชั้นอื่นที่มีพื้นดินด้วย จุดเข้า-ออก ของอาคารที่จอดรถมักเป็นปัญหามากกว่าที่จอดรถบนดิน เนื่องจากจำนวนช่องจอดภายในอาคารอาจจะมีมากกว่า

ค. ที่จอดรถริมถนน โดยทั่วไปแล้วการจอดรถบนถนนเป็นการใช้ประโยชน์ถนนอันดีรองนอกเหนือจากการใช้เพื่อการสัญจร ในกรณีที่มีการจอดรถริมถนนเป็นอุปสรรคต่อการจราจรส่วนรวมก็ควรห้ามจอดทันที การจอดรถริมถนนมีลักษณะที่แตกต่างกันไป เช่น การจอดรถส่วนบุคคลริมถนน ที่ชนสินค้าขึ้นลง ที่จอดรถยนต์รับจ้างหรือรถโดยสารประจำทาง เป็นต้น การออกแบบที่จอดรถริมถนนจะออกแบบให้จอดขนานขอบทาง หรือจอดทำมุมเอียงในระดับองศาต่าง ๆ กับขอบถนนได้ โดยทั่วไปใช้เส้นจราจรบนพื้นถนนเป็นการบังคับช่องจอดและใช้ป้ายจราจรเป็นการบังคับช่วงเวลาห้ามจอดในกรณีที่จำเป็น

(1) ระบบทางจักรยาน (Cycleways)

การเดินทางด้วยรถจักรยานเป็นการได้เปรียบในเรื่องของการที่ไม่ก่อเสียงรบกวน ประหยัดค่าใช้จ่าย ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ เป็นการออกกำลังกาย และง่ายต่อการหาที่จอดรถ ในขณะที่เดียวกันก็ง่ายต่อการถูกลักขโมยในที่จอดและอัตราการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนก็สูง ดังนั้นหลักการในการออกแบบบริเวณที่มีการจราจรคับคั่งควรจัดทางจักรยานแยกต่างหากจากถนนและทางเดินเท้า ยกเว้นทางสัญจรนั้นจะมีจำนวนของรถยนต์หรือคนในปริมาณที่น้อยซึ่งทางจักรยานสามารถใช้ร่วมกับทางเดินเท้าได้ ในการออกแบบทางจักรยานควรมีปริมาณ รถจักรยานอย่างน้อย 1,500 คันต่อวัน หรือในพื้นที่ที่มีการจราจรคับคั่ง เช่น โรงงานอุตสาหกรรม หรือโรงเรียน เป็นต้น การออกแบบทางจักรยานโดยทั่วไปผิวพื้นเรียบความกว้าง 3.50 เมตร ความเร็วในการขับขี่รถจักรยานเฉลี่ย 15 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ระยะห่างของการขี่จักรยานคู่กันเป็น 1.00 เมตร และการบดอัดพื้นผิวทางจักรยานไม่ยุ่งยากเท่าการบดอัดพื้นผิวถนน

(2) ระบบทางเดินเท้า (Walkway System)

ระบบทางเดินเท้าโดยทั่วไป อยู่ควบคู่กับระบบถนนระบบทางเดินเท้าเป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาพื้นที่ซึ่งสามารถเชื่อมโยงระบบถนน หรือที่จอดรถกับกิจกรรมในพื้นที่ หรือเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และเข้าถึงพื้นที่ได้โดยตรงและสั้นที่สุด ลักษณะหรือขนาดของทางเดินเท้าขึ้นอยู่กับความเร่งรีบของผู้ใช้ และความลาดเอียงของทางเท้าซึ่งมีผลมาจากลักษณะภูมิประเทศหรือการออกแบบเพื่อเน้นกิจกรรมที่เกิดขึ้น

หลักการในการออกแบบลักษณะของระบบทางเดินเท้าเพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การเปลี่ยนระดับทางเท้า การออกแบบพื้นผิวทางเท้า การเปิดมุมมอง การจัดภูมิทัศน์ หรือป้ายโฆษณา หรือที่นั่งริมทาง เป็นต้น

การออกแบบความกว้างของทางเท้าควรคำนึงถึงระยะทางในการเดินแต่ละช่วงโดยปกติคนสามารถเดินได้ไกลที่สุดในแต่ละช่วงเป็นระยะทาง 400.00 เมตร ปริมาณการใช้ทางเท้าของแต่ละพื้นที่สรุปได้ดังตารางแสดงความกว้างของทางเดินเท้าในปริมาณการเคลื่อนที่ต่าง ๆ

ตารางที่ 2.1 แสดงความกว้างของทางเดินเท้าในปริมาณการเคลื่อนที่ต่าง ๆ

ความกว้าง (เมตร)	ปริมาณการเคลื่อนที่
ต่ำกว่า 1.50	ปริมาณคนเดินน้อยมาก หรือไม่มี
1.50 – 7.00	ไม่มีสิ่งกีดขวางในการเดิน
7.00 – 20.00	มีสิ่งกีดขวางในการเดิน
20.00 – 35.00	เดินในที่บังคับ
35.00 – 45.00	ปริมาณผู้คนปานกลาง
45.00 – 60.00	ปริมาณผู้คนหนาแน่น
60.00 – 80.00	ปริมาณผู้คนหนาแน่นมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) การจัดกลุ่มอาคาร

การจัดกลุ่มอาคารเป็นการนำอาคารเดี่ยวมารวมกันโดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย ซึ่งต้องมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน หรือส่งเสริมซึ่งกันและกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นการรวมกลุ่มกิจกรรมซึ่งมีลักษณะหรือประเภทเดียวกันไว้ด้วยกัน เช่น เป็นกิจกรรมที่ต้องการความเงียบ กิจกรรมที่มีเสียงรบกวน เป็นต้น รวมทั้งมีประโยชน์ใช้สอยสัมพันธ์กัน หรือส่งเสริมซึ่งกันและกัน เช่น ศูนย์การค้ากับโรงแรมและสำนักงาน เป็นต้น หรืออาจแยกกิจกรรมที่ส่งเสริมซึ่งกันและกันด้วยระบบการเข้าถึง เช่น ร้านอาหาร ผู้มาบริการเข้าทางด้านหน้า (Main Entrance) แต่การส่งของเข้าทางด้านหลัง (Service Road) เป็นต้น หลักการในการออกแบบการจัดกลุ่มอาคารต้องคำนึงถึง

(1) หลักเกณฑ์การออกแบบอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างซึ่งต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติทางธรรมชาติ เช่น ลักษณะภูมิอากาศ การระบายอากาศที่ดี การป้องกันแสงแดด ฝน ฝุ่นละออง เสียงรบกวน เป็นต้น และมาตรฐานตามหลักวิชา เช่น รูปทรง เส้นและทิศทาง ลักษณะพื้นผิว ความสมดุลย์ ความกลมกลืน ความแตกต่าง จังหวะและลีลา สัดส่วน ขนาด ความเป็นเอกภาพ เป็นต้น

(2) การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรม โดยระบบทางสัญจร เช่น ระบบถนน จักรยาน หรือทางเดินเท้า เป็นต้น โดยต้องพิจารณาถึงระดับของกลุ่มผู้ใช้เพื่อกำหนดระบบของการเข้าถึง เช่น สถานศึกษา ส่วนใหญ่ผู้ใช้เป็นนักเรียนซึ่งเดินทางด้วยรถประจำทาง ดังนั้นการออกแบบการเข้ากิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มอาคารแต่ละประเภท ควรเป็นระบบทางเดินเท้าที่สามารถเข้าถึงได้โดยตรงและสะดวกจากถนนสาธารณะ เป็นต้น การออกแบบระบบทางสัญจร

(3) การออกแบบที่ว่างและการออกแบบภูมิทัศน์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการออกแบบการจัดกลุ่มอาคารเพราะเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมลักษณะเฉพาะของกิจกรรมในกลุ่มอาคารและตัวอาคารเองให้แสดงออกในรูปลักษณะของความเป็นสัดส่วน (Private Zone) หรือความเป็นทางการ (Formal) และอื่น ๆ รายละเอียดในการออกแบบที่ว่างและการจัดภูมิทัศน์ ในหัวข้อ 4.5 และ 4.7

(4) พฤติกรรมภายนอกของมนุษย์หรือพฤติกรรมมนุษย์ในสภาพแวดล้อม รศ.ดร. วิมลสิทธิ์ หรยางกูร ได้กล่าวไว้ในหนังสือ พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม ว่าอาณาเขตการครอบครองของมนุษย์อาจแยกได้เป็น 3 ระดับ จากข้อพิจารณาความชัดเจนของขอบเขตตามสภาพความใกล้ชิดและความถี่ในการใช้ คือ

ก. อาณาเขตที่เว้นว่างส่วนบุคคล (Personal space bubble) ได้แก่ อาณาเขตรอบตัวบุคคลซึ่งเป็นอาณาเขตที่บุคคลมีภาวะรู้สึกเป็นพิเศษ เช่น บริเวณโต๊ะนั่งทำงาน เป็นต้น อาณาเขตเว้นว่างส่วนบุคคลนี้มีบทบาทโดยตรงต่อการใช้สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งเป็นการชี้้นำถึงแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. อาณาเขตส่วนบุคคล อาณาเขตกึ่งส่วนบุคคล และอาณาเขตอื่น ๆ (Territorial unit) ที่ใช้เป็นประจำและเป็นส่วนที่ต่อเนื่องจากที่เว้นว่างส่วนบุคคล เช่น บ้าน ที่ทำงาน ร้านค้า เป็นต้น โดยทั่วไปมักใกล้กับบ้านและที่ทำงาน หรืออยู่ในเส้นทางผ่าน การยึดครองเป็นลักษณะที่ค่อนข้างถาวรสม่ำเสมอ

ค. อาณาเขตสาธารณะทั่วไป และอาณาเขตส่วนบุคคลอื่น ๆ (Territorial Cluster) เป็นพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้เป็นประจำและไม่มีความคุ้นเคยมากนัก ได้แก่ เขตของเมืองที่ไปมานาน ๆ ครั้ง จึงไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน

ดังนั้นหลักการในการออกแบบวางผังบริเวณจำเป็นต้องมีการออกแบบ และวางแผนสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ไม่ส่งเสริมการล่องล่ำเข้าไปในอาณาเขตครอบครองของบุคคลอื่น โดยคำนึงถึงบทบาททางสังคมของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นส่วนกำหนดอาณาเขตครอบครอง โดยจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้มีอาณาเขตที่ชัดเจน มีทางเข้าออกที่สามารถควบคุมได้ สำหรับที่อยู่อาศัยอาจจัดให้มีลำดับชั้นอาณาเขตครอบครองจากเขตสาธารณะถึงเขตส่วนตัว เพื่อให้ผู้อยู่อาศัยมีโอกาสสอดส่องการล่องล่ำได้ในระดับที่เหมาะสม โดยการวางกลุ่มอาคารและการจัดตำแหน่งช่องเปิดให้สามารถดูแลอาณาเขตต่าง ๆ ตามความจำเป็นมากน้อยที่ต่างกัน

การออกแบบจัดวางให้มีอาณาเขตกึ่งส่วนตัวอยู่ระหว่างกลางของอาณาเขตส่วนตัวกับอาณาเขตสาธารณะสามารถ ช่วยป้องกันการรุกรานจากอาณาเขตสาธารณะได้ ไม่ควรออกแบบให้มีอาณาเขตที่ขาดความชัดเจนทางกิจกรรมและการยึดครอง เพราะจะกลายเป็นสภาพแวดล้อมที่ไม่มีผู้ใช้ การบุกรุกโดยคนแปลกหน้าเป็นไปได้ง่าย การมีกิจกรรมในสภาพแวดล้อมเป็นผู้มีอิสระในการจัดอาณาเขตของตน ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมนุษย์ในการแสวงหาอาณาเขตครอบครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับสภาพแวดล้อมที่ผู้ใช้ไม่ได้เป็นเจ้าของ ผู้ใช้มีความจำเป็นต้องสร้างเอกลักษณ์ส่วนบุคคลขึ้น ดังนั้นการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่จัดเตรียมไว้อย่างตายตัว โดยปราศจากความยืดหยุ่นในการเปลี่ยนแปลงได้ตามความต้องการของแต่ละบุคคล จึงเป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง

5) การออกแบบที่ว่าง

ที่ว่างซึ่งเกี่ยวข้องกับประโยชน์ใช้สอย มีความหมายครอบคลุมอาณาเขตไม่จำกัดหลักการการออกแบบลักษณะของที่ว่างมีหลายประเภทตามขนาดและความสำคัญ เป็นการออกแบบการไหลถ่ายเทของที่ว่าง ซึ่งหมายถึง การเชื่อมโยงของเนื้อที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับประโยชน์ใช้สอยของอาคาร อาจเป็นการเชื่อมต่อที่ว่างระหว่างที่ว่างภายในอาคารหรือที่ว่างภายในอาคารกับที่ว่างภายนอกอาคารหรือการเชื่อมต่อที่ว่างระหว่างที่ว่างภายนอกอาคารด้วยกัน นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดความคุ้มค่าของที่ว่างในทางทัศนวิสัยมากขึ้น และดูโปร่งสบายตา จำกัดระยะการมองเห็น รวมทั้งมีประโยชน์ต่อความ

เป็นอยู่ และการดำรงชีวิตของคนไทยในเรื่องของลักษณะภูมิอากาศ ประเทศไทยเป็นประเทศในเขตร้อนชื้น ซึ่งต้องคำนึงถึงการระบายอากาศที่ดี การป้องกันแสงแดด ฝน เสียงรบกวน และฝุ่นละออง

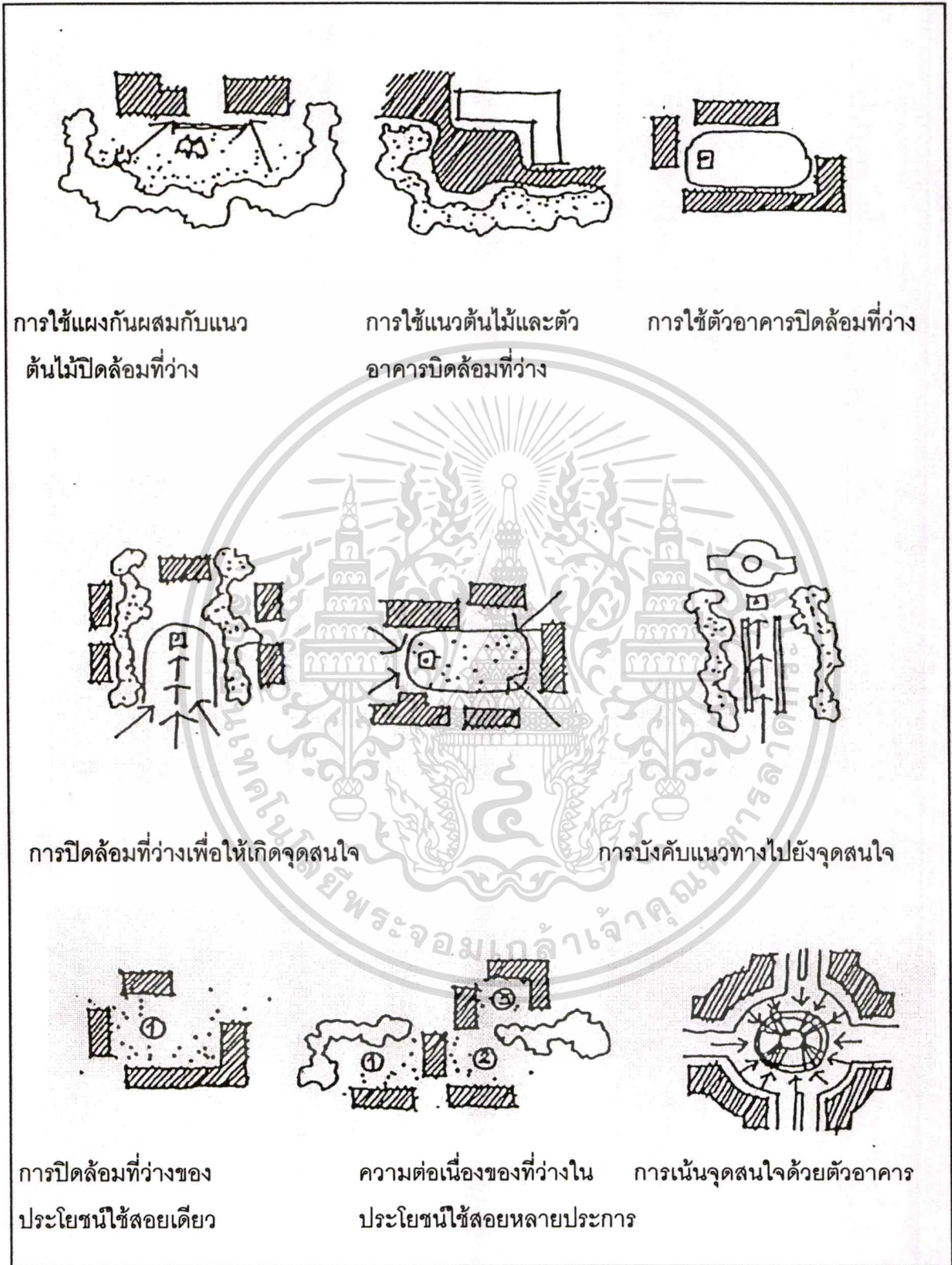
หลักการในการออกแบบที่ว่างมีหลายลักษณะ โดยใช้การเปลี่ยนระดับหรือความแตกต่างของพื้นผิวเพื่อแบ่งประโยชน์ใช้สอย ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

(1) การออกแบบที่ว่าง เพื่อเน้นคุณลักษณะของที่ว่าง หมายถึง ลักษณะการใช้ประโยชน์ของที่ว่างระหว่างอาคารหรือสิ่งก่อสร้างในรูปลักษณะต่าง ๆ มีหลักการในการออกแบบดังนี้

ก. การปิดล้อมที่ว่าง หมายถึง การใช้ตัวกลางชนิดใดชนิดหนึ่งเข้าปิดล้อมที่ว่างเพื่อหยุดความเคลื่อนไหวของผู้ใช้ หรือสิ่งที่เคลื่อนที่ได้ภายในบริเวณที่ถูกปิดล้อมหรือเพื่อทำให้เกิดประโยชน์ใช้สอยซึ่งมีความเคลื่อนไหวภายนอกบริเวณที่ถูกปิดล้อมเปลี่ยนแปลงไปเป็นข้างลง หรือหยุดนิ่งภายในบริเวณที่ปิดล้อมนั้น หลักการของการปิดล้อมที่ว่างในผังบริเวณสามารถกระทำได้หลายรูปแบบ รวมทั้งชนิดของตัวกลางที่ใช้ปิดล้อมที่ว่างก็มีหลายชนิดด้วยเช่นกัน เช่น การล้อมรั้วเพื่อแยกประโยชน์ใช้สอยของภายนอกกับภายในให้มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน หรือการปลูกต้นไม้ให้เป็นแนวโอบล้อมที่ว่าง หรือการปิดล้อมที่ว่างบริเวณกว้าง ด้วยการรายล้อมของกลุ่มอาคาร เพื่อประโยชน์ใช้สอยของส่วนภายในที่เปลี่ยนแปลงไป หรือเพื่อเน้นความเป็นส่วนตัว หรือความสำคัญ หรือจุดสนใจ เป็นต้น

ข. ความต่อเนื่องของกลุ่มของที่ว่างซึ่งถูกปิดล้อม หลักการของการปิดล้อมที่ว่างเพื่อประโยชน์ใช้สอยมี 2 ลักษณะ คือ การปิดล้อมที่ว่างเพื่อประโยชน์ใช้สอยเดี่ยว (Simple Enclosure) และการปิดล้อมที่ว่างเพื่อประโยชน์การเว้นจังหวะช่วยในการออกแบบ ซึ่งที่ว่างยังสามารถต่อเนื่องกันได้ในการออกแบบการปิดล้อมที่ว่างที่ต่อเนื่องกันนี้เพื่อการจัดกลุ่มอาคารที่ทำให้ที่ว่างในบริเวณนั้นหมดแยกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ตามประโยชน์ใช้สอย รวมทั้งมีความเป็นสัดส่วนเฉพาะกลุ่ม โดยสามารถมีที่ว่างต่อเนื่องกับที่ว่างในผังบริเวณทั้งหมดได้ด้วย

ค. การเน้นจุดเด่นของตัวกลางภายในบริเวณที่ถูกปิดล้อม มีหลักการโดยทั่วไปในการจัดวางตัวกลางอันใดอันหนึ่งซึ่งต้องการให้เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม อาจออกมาในรูปของอาคารหรืองานประติมากรรม ย่อมมีความมุ่งหมายที่จะให้ตัวกลางนั้น ๆ มีความสำคัญหรือเป็นจุดเด่นในบริเวณที่อยู่โดยรอบ การออกแบบลักษณะของที่ว่างที่เน้นจุดเด่นสามารถกระทำได้หลายลักษณะ เช่น การปิดล้อมหรือโอบล้อมที่ว่างด้วยตัวกลางชนิดใดชนิดหนึ่งอาจเป็นแนวอาคารหรือกลุ่มพันธุ์ไม้เพื่อนำสายตาไปยังจุดสำคัญ (Focal Point) ในพื้นที่ หรือการเน้นจุดสนใจโดยการโอบล้อมด้วยต้นไม้ เป็นต้น

ภาพที่ 2.8 แสดงการเน้นคุณลักษณะของที่ว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ง. การเน้นทัศนวิสัยปิด หลักการในการเน้นทัศนวิสัยปิดหมายถึงที่ที่สายตาไม่สามารถลอดต่อไปได้ สายตาจะหยุดที่ตัวกลางใดตัวกลางหนึ่งซึ่งขวางกั้นอยู่เนื่องจากประโยชน์ใช้สอยไม่ได้ต่อเนื่องออกไป

(2) การใช้ตัวกลางเชื่อมความสัมพันธ์ของที่ว่าง

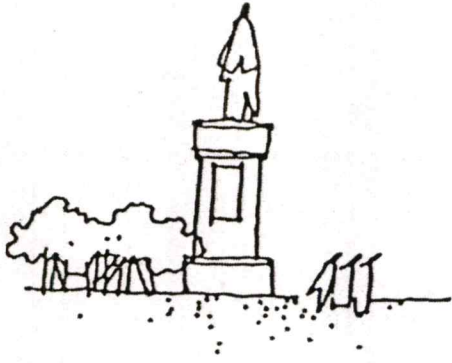
ในกรณีที่ที่ว่างระหว่างอาคารมีกิจกรรมหลายอย่างร่วมกัน จึงจำเป็นต้องมีตัวกลางที่สามารถทำหน้าที่แบ่งแยกกิจกรรมออกจากกัน แต่ในขณะเดียวกันสามารถทำหน้าที่เชื่อมโยงความต่อเนื่องของกิจกรรมในกรณีที่ต้องการความต่อเนื่องได้ ในการออกแบบลักษณะของตัวกลางที่ทำหน้าที่ทั้งสองอย่างนี้ หลักการใช้ตัวกลางเชื่อมความสัมพันธ์ของที่ว่าง ได้แก่

ก. ลักษณะที่ว่าง ซึ่งเป็นตัวกลางเชื่อมต่อความสัมพันธ์ของที่ว่างภายในและภายนอกอาคารเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และจำเป็นสำหรับการจัด และการยึดครองที่ว่างเป็นอย่างมาก ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางด้านความต่อเนื่องของที่ว่างและผลทางด้านจิตใจ เช่น ทางเข้าบ้านที่มีหลังคาคลุมหรือทางทำหน้าอาคารเรียนแถว เป็นต้น โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกของความสัมพันธ์ระหว่างที่ว่างของภายใน และภายนอกอย่างรวดเร็ว

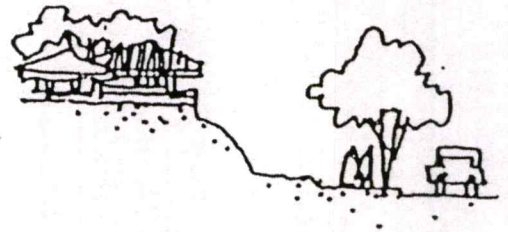
ข. ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนระดับกับที่ว่าง การใช้พื้นต่างระดับมีความสำคัญและมีบทบาทมากในการเชื่อมต่อที่ว่างและประโยชน์ใช้สอยทั้งภายในและภายนอกอาคาร เช่น การเปลี่ยนระดับเพื่อเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอย หรือเพื่อทัศนวิสัย หรือเพื่อการใช้งาน หรือเพื่อแยกกิจกรรมหรือเพื่อแยกความเป็นสัดส่วน เป็นต้น

ค. การใช้ตัวกลางแยกความต่อเนื่องของที่ว่าง และแบ่งแยกประโยชน์ใช้สอย การแบ่งแยกความต่อเนื่องของที่ว่าง และเน้นความแตกต่างของประโยชน์ใช้สอย อาจใช้ตัวกลางซึ่งทำหน้าที่เสมือนหนึ่งเครื่องกีดขวาง เพื่อเน้นความแตกต่างของประโยชน์ใช้สอยของทั้งสองบริเวณ เช่น การกั้นด้วยรั้ว หรือแนวต้นไม้หรือการเปลี่ยนระดับ หรือการใช้คูหรือบ่อน้ำ เป็นต้น

ง. ทางเท้าหรือทางเดินติดต่อการเชื่อมต่อที่ว่างเข้าด้วยกันไม่ว่าจะเป็นระหว่างที่ว่างภายในอาคาร ระหว่างที่ว่างภายในกับที่ว่างภายนอกหรือระหว่างที่ว่างภายนอกด้วยกัน มีบทบาทสำคัญเนื่องจากเป็นส่วนช่วยให้ประโยชน์ใช้สอยต่าง ๆ สมบูรณ์และครบวงจรซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น บันไดที่เชื่อมต่อที่ว่างที่มีประโยชน์ใช้สอยต่างกัน หรือทางเดินเชื่อมระหว่างอาคาร ลานวัด ทางเท้าในศูนย์การค้าย่อย จัดรัศกลางของสวนการค้า ทางเดินที่มีหลังคาคลุมเพื่อเชื่อมระหว่างอาคาร เป็นต้น

การเปลี่ยนระดับเพื่อผลทางจิตวิทยา

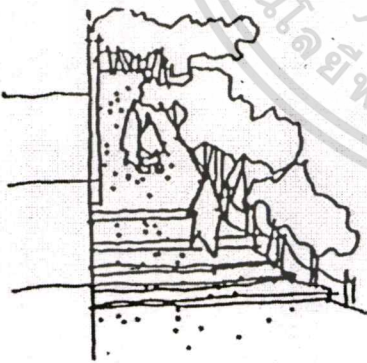
การเปลี่ยนระดับเพื่อแยกวดยาน
กับการพักอาศัย

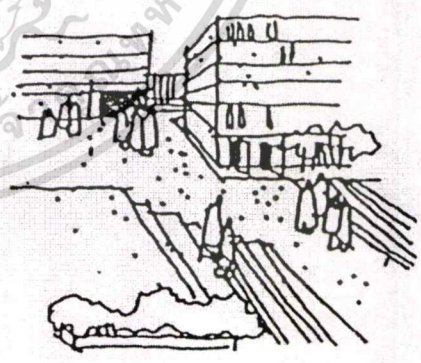
การแบ่งแยกความต่อเนื่องของ
ที่ว่างด้วยแนวต้นไม้

การใช้แนวต้นไม้เน้นความแตกต่าง
ของอนุเสาวรีย์

บันไดเชื่อมต่อที่ว่างต่าง
ประโยชน์ใช้สอย

จุดรัศกลางของสวนค้าขาย

ภาพที่ 2.9 แสดงการใช้ตัวกลางเชื่อมความสัมพันธ์ของที่ว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ. การเชื่อมต่อที่ว่างซึ่งต้องการเน้นจุดสนใจ เป็นการเชื่อมต่อซึ่งต้องการเน้นความสนใจพุ่งไปสู่อาคารหรือตัวกลางโดยตรง อาจใช้วิธีเปิดที่ว่างโล่งโดยให้ความสัมพันธ์ด้วยร่มเงาของแนวพันธุ์ไม้พุ่มเข้าหาส่วนที่เป็นทางเข้าหลักของอาคาร เป็นการจัดเตรียมการเข้าถึงอาคาร ที่สามารถเรียกกรองความสนใจ และเพิ่มความสำคัญให้แก่อาคารได้เป็นอย่างมาก รวมทั้งเป็นตัวกลางเชื่อมต่อที่ว่างภายนอกที่กว้างใหญ่กับส่วนทางเข้าสู่ที่ว่างภายในอาคารซึ่งมีขนาดเล็กกว่า ทำให้ไม่เกิดความขัดแย้งระหว่างความรู้สึกของที่ว่างภายนอกกับทางเข้าหลัก นอกจากนี้ยังสร้างบรรยากาศของความเป็นกันเองและการเชื้อเชิญ โดยอาศัยความสัมพันธ์ช่วยนำสายตาไปสู่ตัวอาคารที่ต้องการเน้นให้เห็นถึงความสง่างาม น่าเกรงขาม ได้อีกวิธีหนึ่ง

(3) การจัดแต่งที่ว่าง เป็นการศึกษารายละเอียดของที่ว่าง ซึ่งนอกเหนือจากประโยชน์ใช้สอยแล้ว ยังมีความสัมพันธ์กับลักษณะทางสุนทรียศาสตร์ซึ่งช่วยส่งเสริมการใช้ที่ว่างระหว่างอาคารที่มีคุณค่าอยู่แล้วให้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น หลักการต่าง ๆ ของการจัดแต่งที่ว่างสามารถแบ่งได้เป็น 6 ลักษณะ คือ การยึดครองที่ว่างในชุมชนด้วยการติดตั้งแผ่นป้ายโฆษณา การจัดแนวของตัวกลางเพื่อนำสายตาให้ที่ว่างเกิดความรู้สึกต่อเนื่อง การแสดงความสัมพันธ์ของที่ว่างซึ่งถูกปิดล้อมโดยตัวกลางที่ต่างระยะกัน การแก้ความซ้ำซากด้วยจังหวะของการจัดที่ว่าง การเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยชั่วคราวของทางเท้า และการเบี่ยงเบนความสนใจของตัวกลางในที่ว่างด้วยการเปลี่ยนทิศทางของแนวแกน

ภาพที่ 2.10 การจัดแนวของตัวกลางเพื่อนำสายตาให้ที่ว่างมีความรู้สึกต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.11 แสดงการจัดแต่งที่ว่าง

6) การออกแบบภูมิทัศน์

การออกแบบภูมิทัศน์ คือ การจัดแต่งที่ว่างด้วยพันธุ์ไม้และองค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมประโยชน์ใช้สอยของกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่ว่างและสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรมซึ่งสามารถกระทำได้ที่ว่างภายในและภายนอกอาคาร สำหรับการศึกษเพื่อเสนอแนะแนวทางการวางผังบริเวณของวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ นี้ จะกล่าวถึง การออกแบบภูมิทัศน์เฉพาะที่ว่างภายนอกสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรมเพียงลักษณะเดียว

(1) หลักการในการออกแบบภูมิทัศน์

พันธุ์ไม้และพืชคลุมดินดั้งเดิมเป็นดังกำหนดคุณสมบัติและการเลือกพันธุ์ไม้ไม่เหมาะสมกับการออกแบบภูมิทัศน์ตามลักษณะเฉพาะของประโยชน์ใช้สอย โดยคำนึงถึงสมรรถนะของดิน ลักษณะภูมิอากาศ การป้องกันกระแสดม แสงแดด ฝุ่นละออง เสียงรบกวนและการกำหนดกิจกรรม

พันธุ์ไม้แต่ละชนิดและประเภท ตอบสนองความต้องการพื้นฐานในลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนั้นการเลือกพันธุ์ไม้สำหรับการจัดภูมิทัศน์ต้องกระทำอย่างรอบคอบเพื่อให้เหมาะสมที่สุด เช่น การกำหนดขนาดความสูงของพันธุ์ไม้เมื่อในเต็มที่ในการออกแบบ เป็นต้น

การเตรียมการออกแบบภูมิทัศน์สำหรับ สวย สถานศึกษา หรือชุมชนใหม่ มีลักษณะคล้ายกัน มีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทางสัญจร และประโยชน์ใช้สอยของพื้นที่ให้มากที่สุด หลักเกณฑ์พื้นฐานที่เป็นแนวทางในการออกแบบการจัดภูมิทัศน์ ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก. การสงวนพันธุ์ไม้ที่มีอยู่เดิม ส่วนใหญ่เป็นไม้ยืนต้นซึ่งสนองตอบประโยชน์ใช้สอยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และง่ายต่อการดูแลและบำรุงรักษา

ข. เลือกพันธุ์ไม้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ การกำหนดวัตถุประสงค์ และประโยชน์ใช้สอยต้องชัดเจน เช่น เพื่อให้ร่มเงา หรือเป็นฉากกัน หรือเพื่อเน้นทางสัญจร หรือเพื่อนำสายตา เป็นต้น เพราะพันธุ์ไม้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้อาจมิได้หลายชนิด

ค. การกำหนดชนิดของพันธุ์ไม้และตำแหน่งของการปลูกให้ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานสามารถกระทำได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ง. การจัดกลุ่มของไม้ยืนต้นควรให้เป็นธรรมชาติ ลักษณะของกลุ่มไม้ยืนต้นตามธรรมชาติมีตั้งแต่ 2 ต้นขึ้นไป ระยะห่างระหว่างต้นขึ้นอยู่กับชนิดของพันธุ์ไม้และความกว้างของเรือนยอด รูปแบบของการจัดมีหลายรูปแบบ เช่น แบบกระจายไม่เป็นระเบียบเป็นลักษณะคล้ายคลึงธรรมชาติมากที่สุด เหมาะสำหรับการจัดสวนสาธารณะ (Park) พื้นที่พักผ่อนและการปลูกสำหรับไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ที่ปลูกเป็นเส้นตรงก่อให้เกิดที่ว่างทางสถาปัตยกรรมเป็นเหลี่ยม การจัดแบบนี้เพื่อเน้นความสำคัญในลักษณะอย่างเป็นทางการ โดยช่วยส่งเสริมความสง่างามน่าเกรงขามของพื้นที่ เช่น การออกแบบภูมิทัศน์สำหรับอนุสาวรีย์ เป็นต้น ลักษณะการปลูกไม้ยืนต้นเป็นเส้นตรงหนึ่งหรือสองแถวก่อให้เกิดการนำสายตาที่แข็งซึ่งสามารถจัดให้ดูเป็นธรรมชาติได้ โดยการปลูกให้หลวมกันแต่ยังคงรักษาแนวเส้นตามรูปทรงทางเรขาคณิต

จ. การปลูกไม้ยืนต้นขนาดใหญ่เพื่อแสดงความเป็นเอกภาพของพื้นที่ ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ (Canopy Trees) ช่วงล่างเป็นลำต้นเดี่ยว สูงสุดประมาณ 2.00 เมตร แล้วจึงแตกกิ่งก้านเป็นเรือนยอด ซึ่งจะช่วยเน้นลักษณะเฉพาะหรือเอกลักษณ์ของพื้นที่ เนื่องจากไม้ยืนต้นขนาดใหญ่เป็นไม้หลัก (Theme Tree) นอกจากนั้นยังมีลักษณะเฉพาะที่ช่วยกรองแสง ให้ร่มเงา ทำให้เกิดเส้นทางสถาปัตยกรรมที่อ่อนโยน และเป็นเสมือนเพดาน หรือหลังคาของที่ว่าง

ฉ. การปลูกไม้ยืนต้นขนาดกลางเป็นแนวด้านลม และทำให้เกิดความน่าสนใจในการมอง ไม้ยืนต้นขนาดกลาง (Intermediate Trees) ช่วงล่างเป็นลำต้นเดี่ยว สูงประมาณ 1.50 เมตร แล้วจึงแตกกิ่งก้านเป็นเรือนยอด การปลูกไม้ยืนต้นขนาดกลางเพื่อเป็นกรอบ ในทางปฏิบัติเพื่อแบ่งบริเวณกลางแจ้งออกเป็นส่วน ๆ สำหรับประโยชน์ใช้สอยและที่ว่างตามลักษณะการใช้งาน

ช. การปลูกไม้พุ่มเพื่อเป็นฉากกันในระดับต่ำ ไม้พุ่ม (Shrubs) ขนาดเล็กกว่าต้นไม้ มีลำต้นเป็นแขนงสูงจากพื้นดินเล็กน้อย การปลูกไม้พุ่มเหมาะสำหรับการโอบล้อมพื้นที่ หรือเน้นแนวทางเดินเท้า หรือย่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. การปลูกไม้เถาเพื่อเป็นตาข่ายและตกแต่ง ซึ่งมีพันธุ์ไม้เถาหลายชนิดที่ปลูกเพื่อรักษาความลาดเอียงของพื้นที่และเนินทรายให้คงสภาพ ช่วยรักษาความชุ่มชื้น ส่วนใหญ่ใช้ตกแต่งน้ำตกจำลอง

ฅ. การปลูกไม้คลุมดินได้ไม้ยืนต้นเพื่อรักษาหน้าดินและความชุ่มชื้นของดิน เพื่อแบ่งทางเท้าและพื้นที่ใช้สอย การปลูกไม้คลุมดินเปรียบเสมือนพรมของพื้นดิน

ฉ. การจัดภูมิทัศน์ ควรเลือกไม้หลัก 1 ต้นต่อไม้รอง 3-5 ต้น และควรกำหนดสีของไม้รองสำหรับแต่ละสภาพของพื้นที่ และควรคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกำหนดสีของไม้รองนี้เพื่อให้แน่ใจว่าการปลูกต้นไม้เป็นแบบเรียบง่ายไม่แข็งกระด้างจนเกินไป

ฎ. ควรเลือกไม้หลักของพื้นที่ที่เป็นไม้พื้นถิ่น เจริญเติบโตเร็วปลูกง่าย และไม่เปลืองเวลาและงบประมาณในการบำรุงรักษา

ฏ. ควรใช้ไม้รองหลาย ๆ ชนิด ปลูกเสริมไม้ยืนต้นที่มีอยู่เดิมและเพื่อลดความสำคัญของพื้นที่ พันธุ์ไม้รองแต่ละชนิดสามารถเลือกให้มีความกลมกลืนกับไม้หลักและลักษณะทางธรรมชาติของการตกแต่งภูมิทัศน์ได้ ในขณะที่แต่ละที่ว่างมีลักษณะเฉพาะ

ฐ. ไม้รองแต่ละชนิดใช้เพื่อแบ่งแยก หรือแสดงความแตกต่างของพื้นที่ว่างส่วนย่อยในการจัดภูมิทัศน์ ซึ่งใช้ได้กับพื้นที่ที่มีลักษณะภูมิทัศน์ประเทศแตกต่างกัน เช่น สันเขา หุบเขา ที่ดอน หรือบึง เป็นต้น ขึ้นอยู่กับประโยชน์ใช้สอย เช่น การเน้นลำดับถนน สนามกีฬา ส่วนที่ต้องการความเงียบ (Court) หรือลานอเนกประสงค์ในศูนย์การค้า เป็นต้น และขึ้นอยู่กับความต้องการ เช่น ปลูกเพื่อเป็นฉากบังลม ให้ร่มเงา หรือสีส้มตามฤดูกาล เป็นต้น

ฑ. การเน้นทางแยก โดยทั่วไปจะออกแบบให้สะดุดตาโดยการเปลี่ยนรูปทรงของพื้นดิน ผนัง หรือสัญลักษณ์ เพิ่มการส่องสว่าง และการปลูกพันธุ์ไม้

ฒ. ควรจัดให้บริเวณทางแยกโล่ง โดยใช้พันธุ์ไม้และไม้ยืนต้นขนาดเล็ก

ณ. การจัดกลุ่มของต้นไม้เพื่อมุมมอง และความร่มรื่นของที่ว่างคุณสมบัติของพันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ มีประโยชน์ใช้สอยเพื่อเป็นกรอบโอบล้อมมากกว่าเป็นฉากกั้นหรือกรอบ

(2) การจัดภูมิทัศน์สำหรับสถานศึกษา

สถานศึกษามีเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งแสดงถึงความสง่างามน่าเกรงขาม มีความศักดิ์สิทธิ์ในการประสาทวิชาความรู้ ดังนั้นการออกแบบภูมิทัศน์ควรเป็นแบบทางการ (Formal Form) มีลักษณะแสดงความเป็นระเบียบเรียบร้อย หากใช้ไม้พุ่มควรเลือกพันธุ์ไม้ที่สามารถตัดแต่งได้ง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทของพันธุ์ไม้ควรใช้พันธุ์ไม้ที่ให้ร่มเงา (Shade Tree) มีลักษณะทรงพุ่มแผ่กว้างซึ่งให้ความสง่างามแก่พื้นที่ และให้ความรู้สึกหนักแน่นมั่นคงแก่สถานศึกษา คุณสมบัติของไม้ยืนต้นควรเป็นไม้ยืนต้นที่ไม่ผลัดใบหรือผลัดใบในระยะเวลาอันสั้น ลำต้นและกิ่งก้านไม่เปราะง่าย ไม่มีหนาม หรือผลที่รับประทานได้ หรือฝักที่มียางเหนียวและไม่เป็นพิษ เป็นต้น

Clare Cooper Mercus ได้ให้หลักการของลักษณะการจัดภูมิทัศน์ภายในสถานศึกษาว่า

- ก. สำหรับสถานศึกษาใหม่ควรคำนึงถึง การจัดบริเวณทางเข้าหน้าอาคาร โดยเน้นลักษณะทางเข้าเพื่อนักศึกษาพร้อมทั้งจัดพื้นที่นั่งเล่นไว้ด้วย
- ข. พื้นที่นั่งเล่นควรแสดงขอบเขตที่แน่นอนเป็นบางส่วนเพื่อผู้ที่ผ่านไปมาจะเกิดความรู้สึกว่าเป็นเพียงทางผ่านโดยผู้ที่เข้าไปใช้พื้นที่นั่งเล่นจะเกิดความรู้สึกว่าเป็นเพียงส่วนเล็ก ๆ ของทางเดินเท้าและทางจักรยานเท่านั้น
- ค. สำหรับประเทศในเขตร้อน กันสาด ต้นไม้ และลมธรรมชาติจะช่วยให้พื้นที่มีความร่มรื่น
- ง. ม้านั่งชนิดมีพนักพิงควรตั้งไว้สองข้างทางเดินเท้า โดยออกแบบเป็นม้านั่งสำหรับ 1 หรือ 2 คน เพื่อความเป็นส่วนตัวหรือบางแห่งอาจออกแบบสำหรับ 3-4 คน เพื่อการพบปะพูดคุยเป็นกลุ่ม

สำหรับสนามด้านหน้า (Front Yards) ในขณะที่ทางเดินเท้าและพื้นที่นั่งเล่นมีผิวพื้นที่หยาบแลแข็ง แต่สำหรับสนามด้านหน้าควรมีผิผิวที่อ่อนนุ่ม เช่น หญ้า และพุ่มไม้ เพื่อแสดงความแตกต่างระหว่างความเป็นส่วนตัวกับลักษณะเป็นทางการ สนามหญ้า ต้นไม้ และทางเดินเท้า เป็นองค์ประกอบของสนามด้านหน้าซึ่งสามารถเปิดมุมมองให้เห็นความสง่างามของอาคารได้อีกด้วย โดยจัดให้มีพื้นที่สนามทั้งกลางแจ้งและในร่มเพื่อสามารถใช้พื้นที่ได้ทุกฤดูกาล ซึ่งร่มไม้มิได้เป็นสิ่งกีดขวางการนั่งหรืออนอนเล่น ม้านั่งควรจัดไว้ริมสนามหรือใต้ต้นไม้ใหญ่

สนามด้านหลัง (Back Yards) เป็นพื้นที่ที่แสดงถึงความเป็นครอบครัว ควรอยู่ห่างจากทางเดินเท้าหลักซึ่งมีผู้คนผ่านไปมาเป็นจำนวนมาก การเข้าใช้พื้นที่ต้องเดินผ่านอาคารเท่านั้นซึ่งสามารถสังเกตเห็นผู้ใช้พื้นที่ได้จากภายในอาคารผิวพื้นของสนามด้านหลังควรให้ความรู้สึกที่อบอุ่น และเชื้อเชิญการจัดม้านั่งควรวางไว้ริมสนามโดยรอบซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยผู้ใช้เป็นผู้กำหนด ขนาดของสนามด้านหลังควรมีขนาดที่เหมาะสมและพอเพียงสำหรับการชุมนุมเป็นกลุ่ม

พื้นที่สำหรับทบทวนบทเรียน (Outdoor Study Areas) บริเวณที่เป็นส่วนรวมจะมีประโยชน์ในการทบทวนบทเรียนหรือการสังสรรค์ระหว่างเพื่อนฝูง พื้นที่ที่เป็นส่วนรวมนี้ ได้แก่ บริเวณนั่งเล่นหน้าอาคาร ใกล้เคียงร้านอาหารและเครื่องดื่ม บริเวณสนามซึ่งให้ความรู้สึกเหมือนกับการอยู่บ้าน บริเวณที่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดเล็กสำหรับผู้ต้องการสมาธิ หรือความเป็นส่วนตัวในการทำงาน บริเวณที่ไม่มีเสียงรบกวนจากทางสัญจรและสถานจอดรถ เฉลียงหรือระเบียงของห้องสมุด ในการออกแบบพื้นที่สำหรับทบทวนบทเรียนควรคำนึงถึงลักษณะเฉพาะ ดังนี้

ก. บริเวณทบทวนบทเรียนควรปิดกั้นจากทางเดินเท้าหลัก ด้วยการเว้นระยะ การปลูกต้นไม้ หรือความแตกต่างของระดับพื้นดิน ซึ่งภายในบริเวณทบทวนบทเรียนจะไม่ถูกรบกวนด้วยสายตาหรือเสียงจากผู้ที่ผ่านมาบ่อยนัก

ข. ควรพิจารณาการจัดวาง และขนาดของโต๊ะและม้านั่ง เนื่องจากการทบทวนบทเรียนส่วนใหญ่ผู้ใช้จะมีเพียง 1-2 คน ในแต่ละแห่ง เท่านั้น พื้นผิวของโต๊ะความจะเรียบสามารถเขียนหนังสือได้ รวมทั้งม้านั่งควรให้ความสบายแก่ผู้นั่งพอสมควร

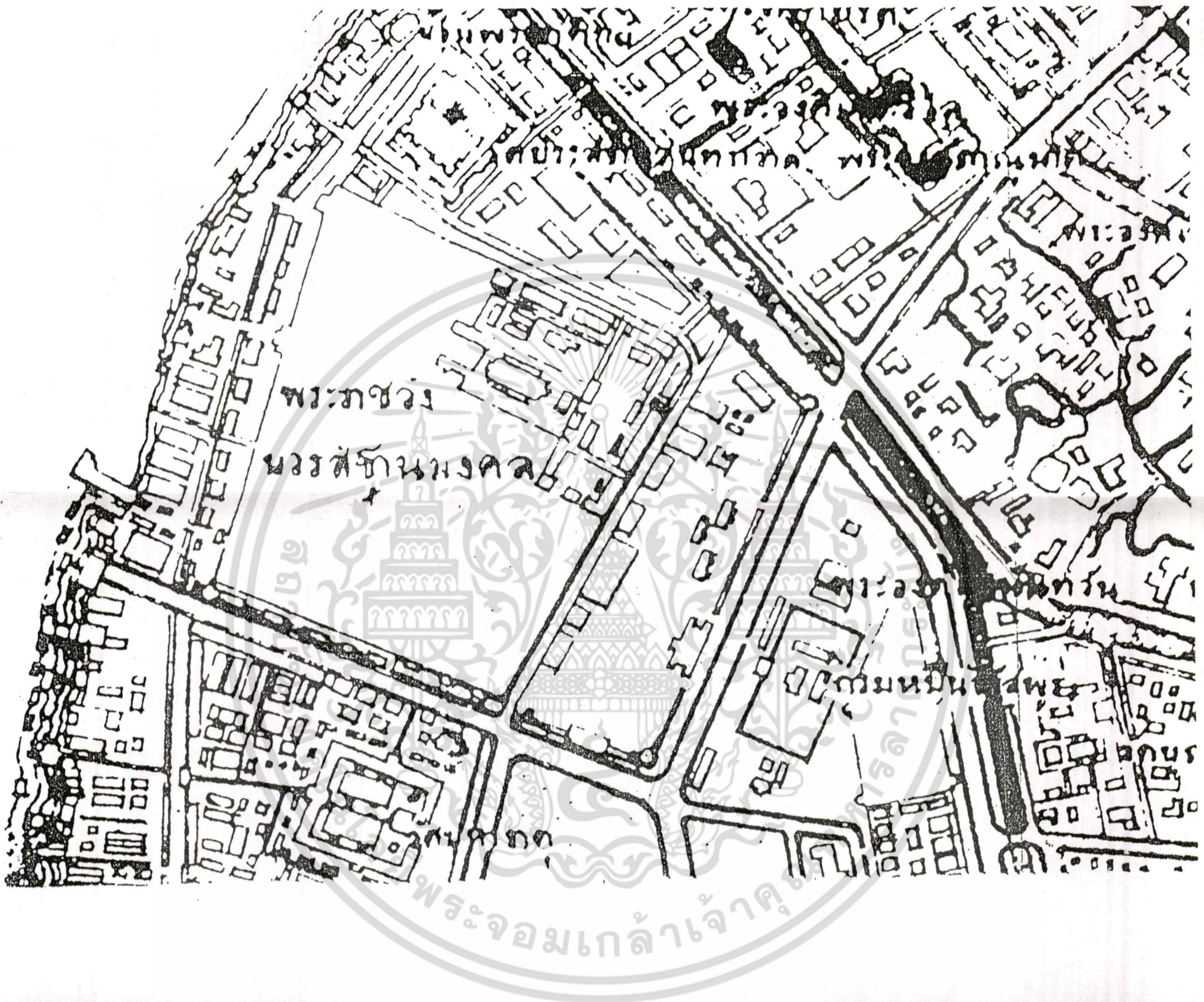
2.2 ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง (มธก.) ถือกำเนิดขึ้นมาเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2477 ซึ่งเป็นระยะเวลา 2 ปีกับอีก 3 วัน ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 มีนายปรีดี พนมยงค์ (หลวงประดิษฐมนูธรรม 2443-2526) ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็น "ผู้ประศาสน์การ" หรือผู้ให้การสถาปนาครั้งนั้น เป็นมหาวิทยาลัยแห่งที่ 2 ของไทยถัดจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งตั้งมาตั้งแต่ปี 2459 หรือก่อนหน้า 18 ปี

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง (มธก.) หรือซึ่งภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) ตั้งแต่ปี 2495 นั้น มีรากเหง้ามาจากโรงเรียนกฎหมาย ของกระทรวงยุติธรรมและก่อกำเนิดขึ้นมาในฐานะสถาบันการศึกษาชั้นสูงควบคู่มากับการเปลี่ยนแปลงการปกครองปี 2475 อันเป็นความพยายามหนึ่งในกระบวนการที่จะสร้างระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ

ในช่วงปลายสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น นับตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 (2367-2394) เป็นต้นมา สังคมไทยได้รับผลกระทบอย่างหนักทั้งทางบวกและลบของลัทธิจักรวรรดินิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอังกฤษและฝรั่งเศส ตลอดจนอเมริกา ผลกระทบครั้งนี้มาในรูปเศรษฐกิจเป็นเบื้องต้น และรูปการเมืองเป็นเบื้องต้นต่อมา ผลกระทบทางเศรษฐกิจนั้นทำให้ไทยต้องยกเลิกการค้าผูกขาดของเจ้าและขุนนางไทย ดังจะเห็นได้จากการที่ไทยจำต้องทำสนธิสัญญาเบาริง ปี 2398 ที่เป็นสนธิสัญญาไม่เสมอภาคซึ่งจำกัดบทบาทของไทยทางด้านเศรษฐกิจราชอาณาจักร รวมถึงทางด้านอธิปไตยทางการศาล อิทธิพลและการคุกคามของลัทธิจักรวรรดินิยมครั้งนั้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสังคมไทยอย่างมาก

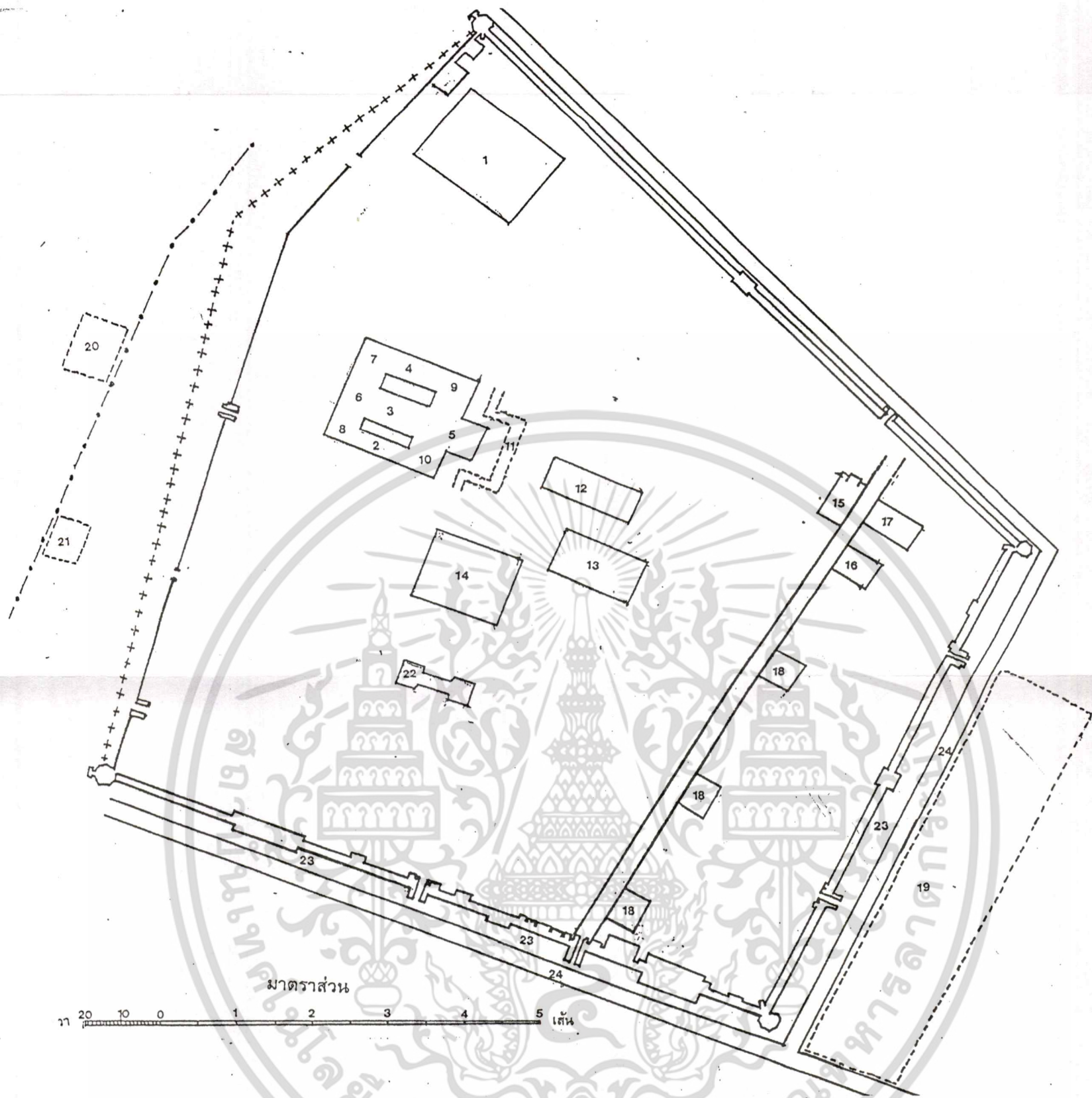
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.12 แผนที่บริเวณพระราชวังบวร(ขยายจากแผนที่กรุงรัตนโกสินทร์ เขียนขึ้นโดย กรมแผนที่ทหาร เมื่อ ร.ศ. 115)

ที่มา : ศิลปากร,กรม,กองจดหมายเหตุ จดหมายเหตุการอนุรักษ์กรุงรัตนโกสินทร์ (กรุงเทพฯ,สหประชา พาณิชย์,2525,หน้า 74.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

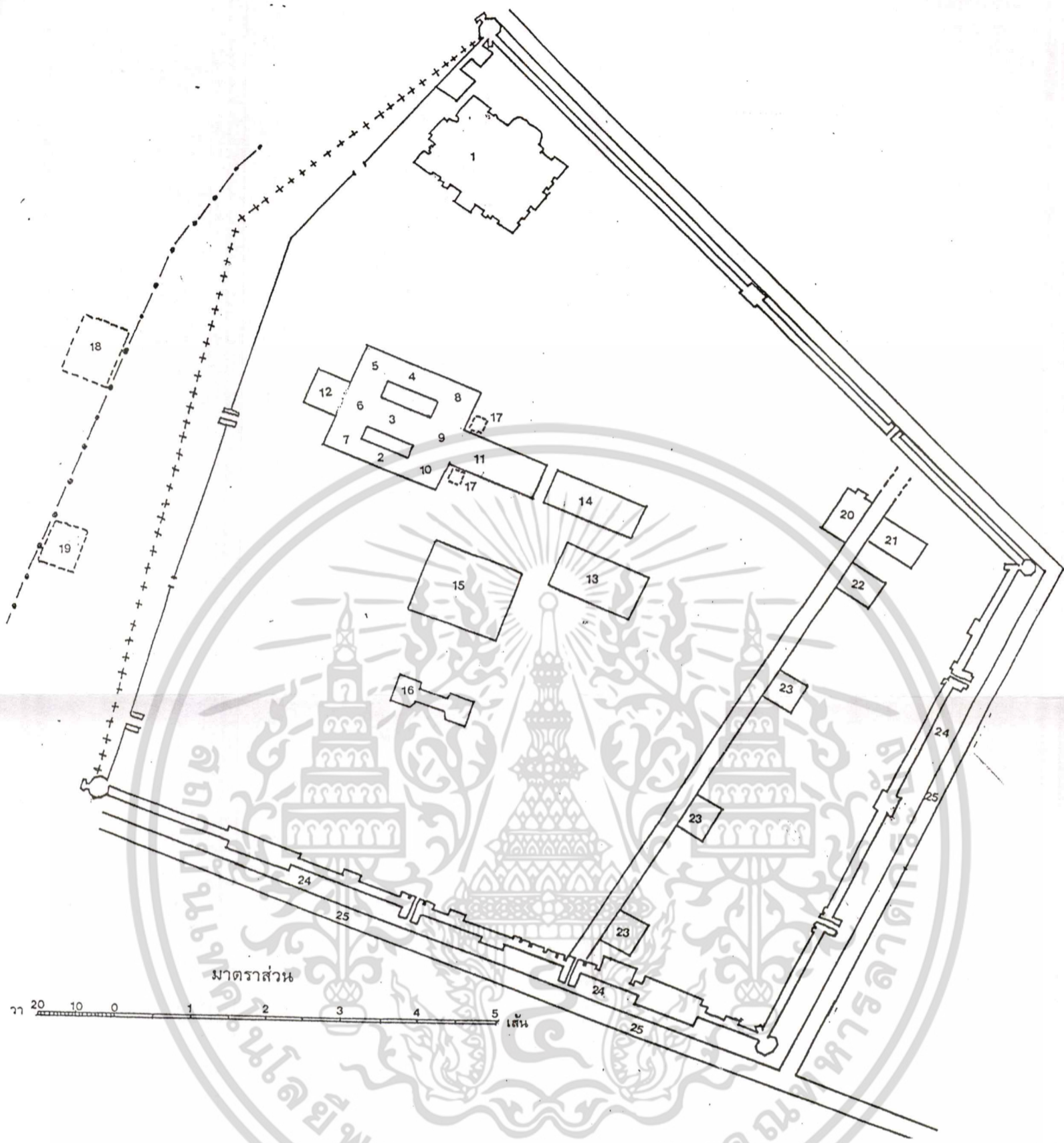

แผนผังแสดงสิ่งก่อสร้างในพระราชวังบวรสถานมงคลในสมัยรัชกาลที่ 2

1. สานเลี้ยงกระต่าย	12. พระที่นั่งสุทราสวรรค	นาท คือ พระองค์เจ้าลำควน พระองค์เจ้าอินทปัต พระองค์เจ้าอนุณี พระองค์เจ้าช้าง
2. พระที่นั่งวสันตพิมาน	13. พระที่นั่งศิวิไลย์หรือพระที่นั่งทรงปืน และหรือพระที่นั่งทรงธรรม	20. ตำหนักแพ
3. พระที่นั่งวาสุสถานอมเรศ	14. สวนประพาสเลี้ยงนกเลี้ยงปลา	21. ศรีตำราญ
4. พระที่นั่งพรหมเมศร์สรค์	15. หอสัสดี	22. ตำหนักเจ้ารงจา
5. พระที่นั่งพรหมพิภคร	16. ศาลากลาง	23. คูคลองรอบพระราชวังบวรสถานมงคล
6. ท้องพระโรงหลัง	17. ศาลาหาดไทย	24. ถนน
7. พระที่นั่งอุดรภิรมย์	18. โรงช้าง	+++ = แนวสันนิษฐานของกำแพงพระนคร
8. พระที่นั่งปัจฉิมาภิรมย์	19. บริเวณตำแหน่งสันนิษฐานของวังถูกเรือ 4 องค์ในกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหน	--- = ตำแหน่งประมาณของฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา
9. พระที่นั่งบุรพาภิรมย์		
10. พระที่นั่งทักษิณาภิรมย์		
11. ทิมคด หรือทิมมหวางค์		

หมายเหตุ ตำแหน่งสิ่งก่อสร้างที่ปรากฏในแผนผังนี้เป็นตำแหน่งที่อ้างอิงและสันนิษฐานมาจากหนังสือ "ตำนานวังหน้า" เท่านั้นที่สามารถสืบค้นได้ นอกจากนี้ยังมีสิ่งก่อสร้างที่อ้างอิงในเอกสาร แต่ไม่สามารถที่จะกำหนดตำแหน่งได้ จึงไม่ได้แสดงลงในแผนผังนี้ และอาจจะมีสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่ไม่ปรากฏในหนังสือ "ตำนานวังหน้า" อีกเป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 2.13 แผนผังแสดงสิ่งก่อสร้างในพระราชวังบวรสถานมงคลในสมัยรัชกาลที่ 2
ที่มา : พงศาวดาร ภาคที่ 13 "ตำนานวังหน้า"

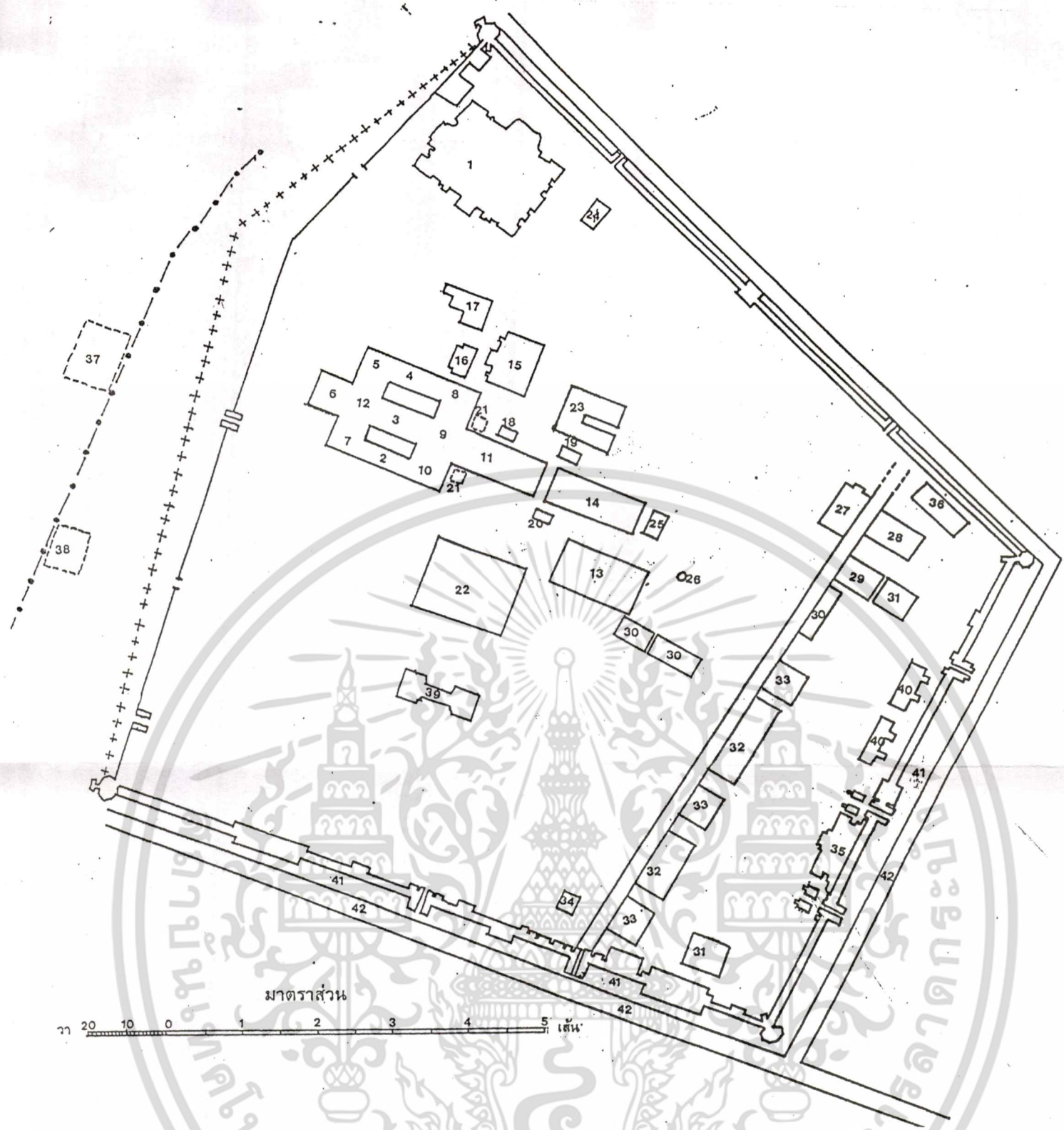

แผนผังแสดงสิ่งก่อสร้างในพระราชวังบรมสถานมงคลในสมัยรัชกาลที่ 3

1. วัดบรมสถานสุทธาวาส หรือวัดพระแก้ว
วังหน้า	10. พระที่นั่งทักษิณากิมุข	20. หอศีลคี
2. พระที่นั่งวสันตพิมาน	11. พระที่นั่งอิศราวินิจฉัย	21. ศาลาหาคไทย
3. พระที่นั่งวายุสถานอมเรศร์	12. ท้องพระโรงหลัง	22. ศาลาลาโหม
4. พระที่นั่งพรหมเศรษฐา	13. พระที่นั่งศิวโมกข์พิมาน	23. โรงช้าง
5. พระที่นั่งอุตราภิมุข	14. พระที่นั่งพุทธไสสวรรคย์	24. คูคลองรอบพระราชวังบรมสถานมงคล
6. พระที่นั่งปฤษฎางค์ภิมุข	15. พระที่นั่งรังสรรค์จุฬาโลกย์	25. ถนน
7. พระที่นั่งปัจฉิมาภิมุข	16. ตำหนักเจ้ารองจา	+++ = แนวสันนิษฐานของกำแพงพระนคร
8. พระที่นั่งบูรพาภิมุข	17. หอพระ	- - - = ตำแหน่งประมาณของฝั่งแม่น้ำ
9. พระที่นั่งภิรมย์มณฑล	18. ตำหนักแพ	
	19. ศรีสำราญ	

หมายเหตุ ตำแหน่งสิ่งก่อสร้างที่ปรากฏในแผนผังนี้เป็นตำแหน่งที่อ้างอิงและสันนิษฐานมาจากหนังสือ "ตำนานวังหน้า" เท่าที่สามารถสืบค้นได้ นอกจากนี้ยังมีสิ่งก่อสร้างที่อ้างถึงในเอกสาร แต่ไม่สามารถที่จะกำหนดตำแหน่งได้ จึงไม่ได้แสดงลงในแผนผังนี้ และอาจจะมีสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่ไม่ปรากฏในหนังสือ "ตำนานวังหน้า" อีกเป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 2.14 แผนผังแสดงสิ่งก่อสร้างในพระราชวังบรมสถานมงคลในสมัยรัชกาลที่ 3
ที่มา : ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 13 "ตำนานวังหน้า"

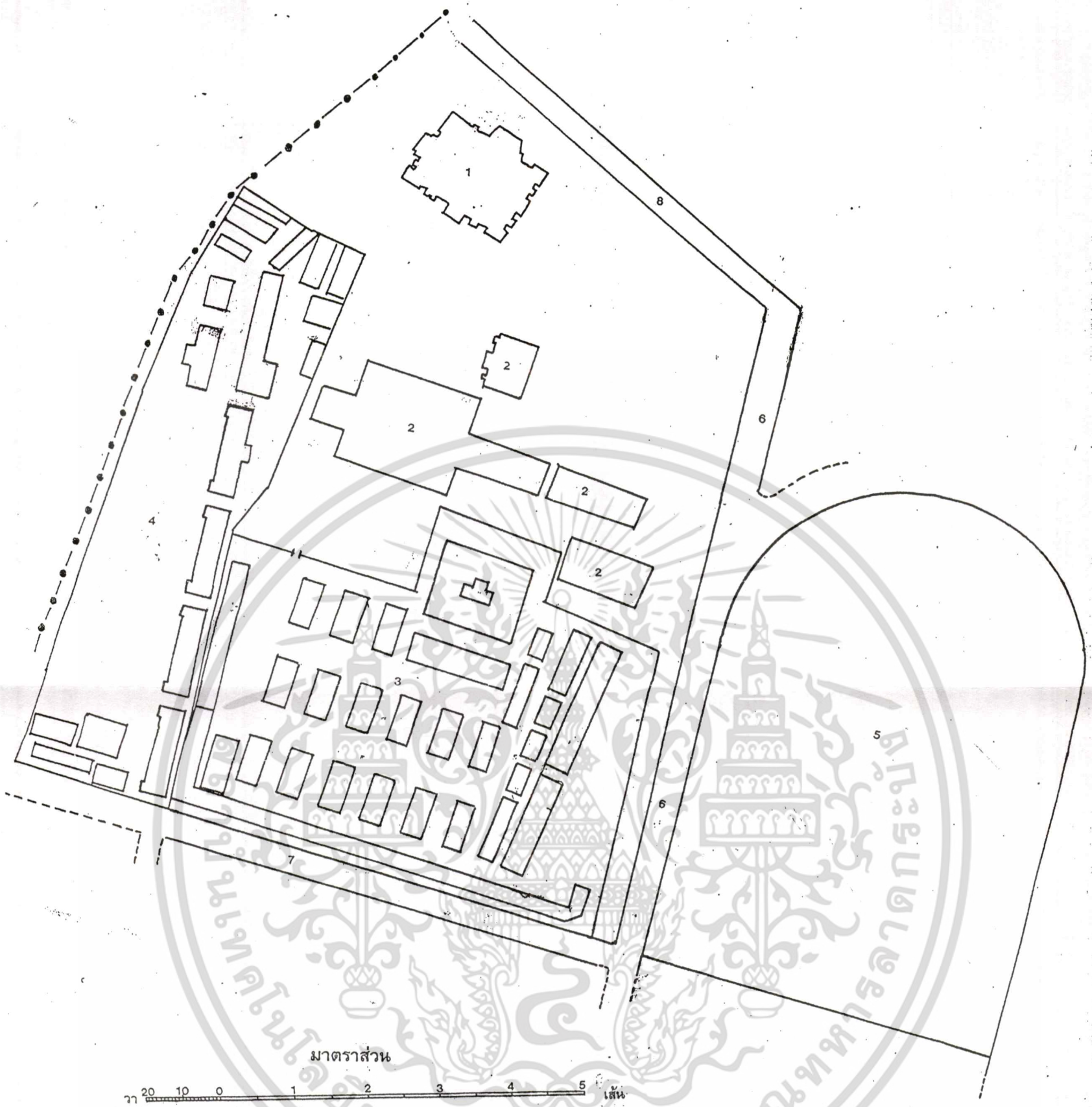

แผนผังแสดงสิ่งก่อสร้างในพระราชวังบรมสถานมงคลในสมัยรัชกาลที่ 4

1. วัดบรมสถานสุทธาวาส หรือวัดพระแก้ววังหน้า	17. พระที่นั่งสโมสรเสนาบดี (สร้างเสร็จในสมัยรัชกาลที่ 5)	32. โรงหัดทหาร
2. พระที่นั่งวสันตคตินาน	18. พระที่นั่งสนามจันทร์ หรือพระที่นั่งสำราญราชระรยา	33. โรงช้าง
3. พระที่นั่งวายุสถานอมรินทร์	19. พระที่นั่งเอกถนกก	34. คีตกิน
4. พระที่นั่งพระเมศธาดา	20. พระที่นั่งมณฑลภิรมย์	35. หลังพลาซง
5. พระที่นั่งอุคราภิรมย์	21. หอพระ	36. โรงรถ
6. พระที่นั่งปทุมฉัตรภิรมย์	22. พระที่นั่งรังสรรค์จุฬาลักษณ์	37. หอผ้าหนักแพ (พระที่นั่งมหรพตักมณเฑียร, พระที่นั่งชดสถานทิโอสถ, พระที่นั่งประพาศกงคา, พระที่นั่งนันทิโกศนาภิรมย์)
7. พระที่นั่งมิ่งนิรมิตภิรมย์	23. โรงทหาร	38. ศรีสำราญ
8. พระที่นั่งบุรพาภิรมย์	24. โรงกัก	39. ตำหนักเจ้าฟ้าทิพสุดาง
9. พระที่นั่งมิ่งนิรมิตภิรมย์	25. พระที่นั่งภักขกรรมประเวศน์	40. โรงม้า
10. พระที่นั่งภักภิรมย์	26. เสาธง	41. คูคลองรอบพระราชวังบรมสถานมงคล
11. พระที่นั่งอิศราวินิจฉัย	27. หอกลัศดี	42. ถนน
12. หอพระโรงหลัง	28. ศาลาหมากไทย	
13. พระที่นั่งวิมุกตายน	29. ศาลาถาดไทย	
14. พระที่นั่งพุทธไสสวรรย์	30. โรงปืน	
15. พระที่นั่งอิศรสวรรค์ราชานุสรณ์	31. โรงปืนใหญ่	
16. พระที่นั่งบรมบรรพต		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 หมายเหตุ ตำแหน่งสิ่งก่อสร้างที่ปรากฏในแผนผังนี้เป็นตำแหน่งที่อ้างอิงและสันนิษฐานมาจากหนังสือ "ตำนานวังหน้า" เท่านั้นที่สามารถสืบค้นได้ นอกจากนี้ยังมีสิ่งก่อสร้างที่ใช้
 อ้างถึงในเอกสาร แต่ไม่สามารถที่จะกำหนดตำแหน่งได้ จึงไม่ได้แสดงลงในแผนผังนี้ และอาจจะมีสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่ไม่ปรากฏในหนังสือ "ตำนานวังหน้า" อีก
 เป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 2.15 แผนผังแสดงสิ่งก่อสร้างในพระราชวังบรมสถานมงคลในสมัยรัชกาลที่ 4
 ที่มา : ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 13 "ตำนานวังหน้า"

แผนผังแสดงสิ่งก่อสร้างในบริเวณพระราชวังบวรสถานมงคล สมัยหลังจากยกเลิกตำแหน่งกรมพระราชวังบวรสถานมงคล

1. พระเมรุพิมาน หรือวัดบวรสถานสุทธารวาส	5. สนามหลวง	---•--- = แนวประมาณของฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา
2. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	6. ถนนหน้าพระธาตุ	
3. คลังแสง หรือคลังสรรพวุธ	7. ถนนพระจันทร์	
4. กองทหารราบที่ 11, ร.พัน 4, ร.พัน 5	8. ถนนราชินี	

หมายเหตุ ตำแหน่งสิ่งก่อสร้างที่ปรากฏในแผนผังนี้เป็นตำแหน่งที่อ้างอิงและสันนิษฐานมาจากหนังสือ "ตำนานวังหน้า", แผนที่จากกรมแผนที่ทหาร (ดูแผนผังที่ 8.1) และผังการขุดแต่งแนวโบราณสถานบริเวณสนามหลวง เท่าที่สามารถสืบค้นได้ นอกจากนี้ยังมีสิ่งก่อสร้างที่ยังถึงในเอกสารแต่ไม่สามารถที่จะกำหนดตำแหน่งได้ จึงไม่ได้แสดงลงในแผนผังนี้ และอาจจะมีสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่ไม่ปรากฏในหนังสือ "ตำนานวังหน้า" อีกเป็นจำนวนมาก เอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.16 แผนผังแสดงสิ่งก่อสร้างในบริเวณพระราชวังบวรสถานมงคล สมัยหลังจากยกเลิกตำแหน่งกรมพระราชวังบวรสถานมงคล
ที่มา : ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 13 "ตำนานวังหน้า"

เขียนจาก

แผนที่พระราชวังบรมสถานมงคล

กรมแผนที่สำรวจแต่เดิมวันที่ ๓๒๖ ค่ำปีกุนพศก ๑๒๔๙

ซึ่ง

นายมานิตขจรวิเชียร นายเพิ่ม

เป็นผู้สำรวจ เมื่อวันที่ ๖ ๙ ค่ำปีกุนพศก ๑๒๔๙

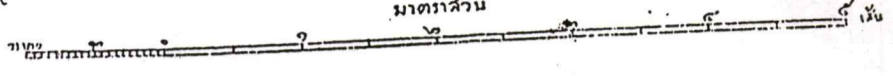
โดย

หม่อมราชวงศ์ชลภชัย นายเต็ม

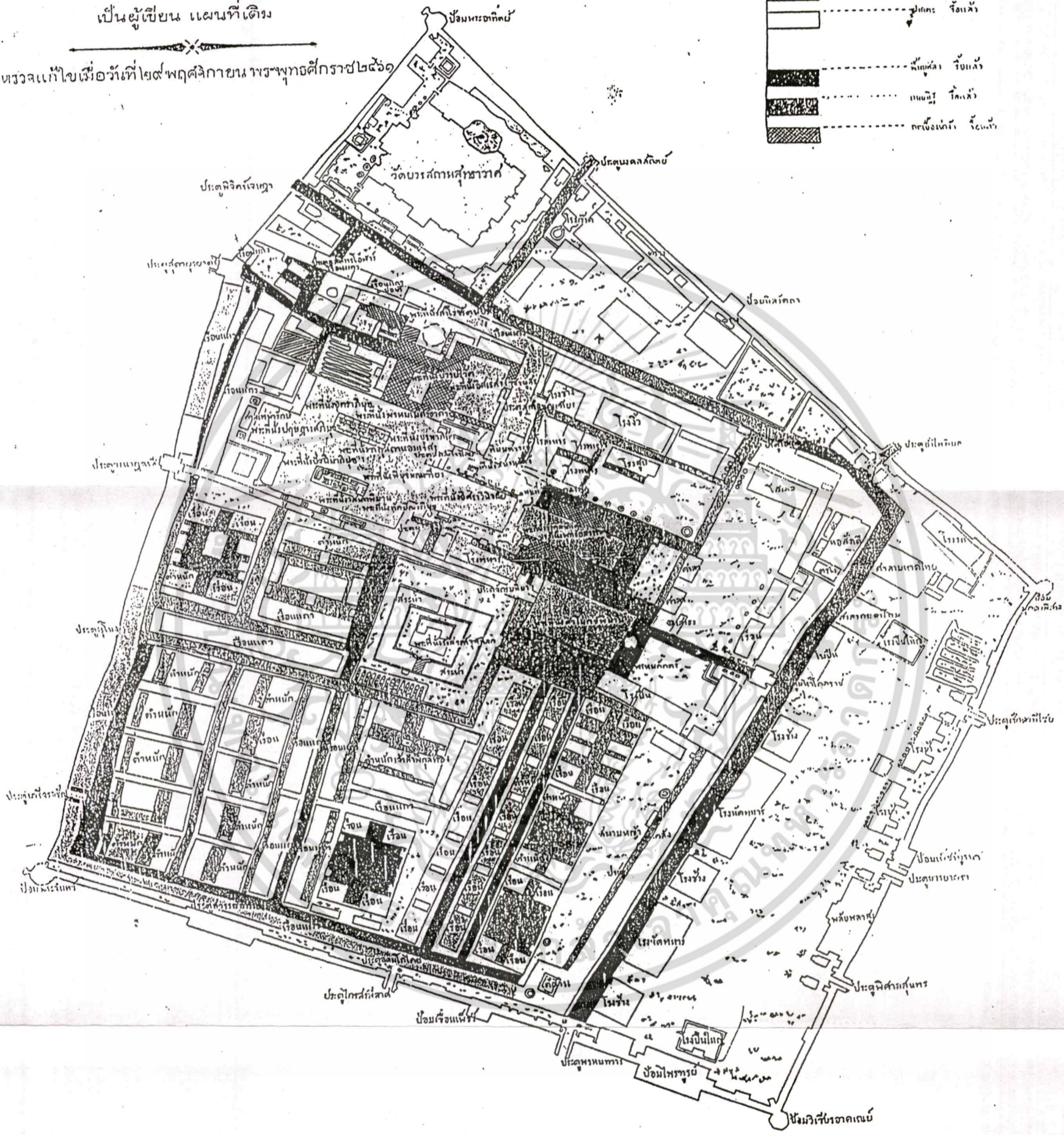
เป็นผู้เขียน แผนที่เดิม

สำรวจแก้ไขเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๑

มาตราส่วน

[Symbol]	อิฐ
[Symbol]	ฝากระดาน
[Symbol]	ปูกระเบื้อง
[Symbol]	ปูนฉาบ
[Symbol]	ปูนขัดมัน
[Symbol]	คอนกรีต
[Symbol]	คาน้ำ

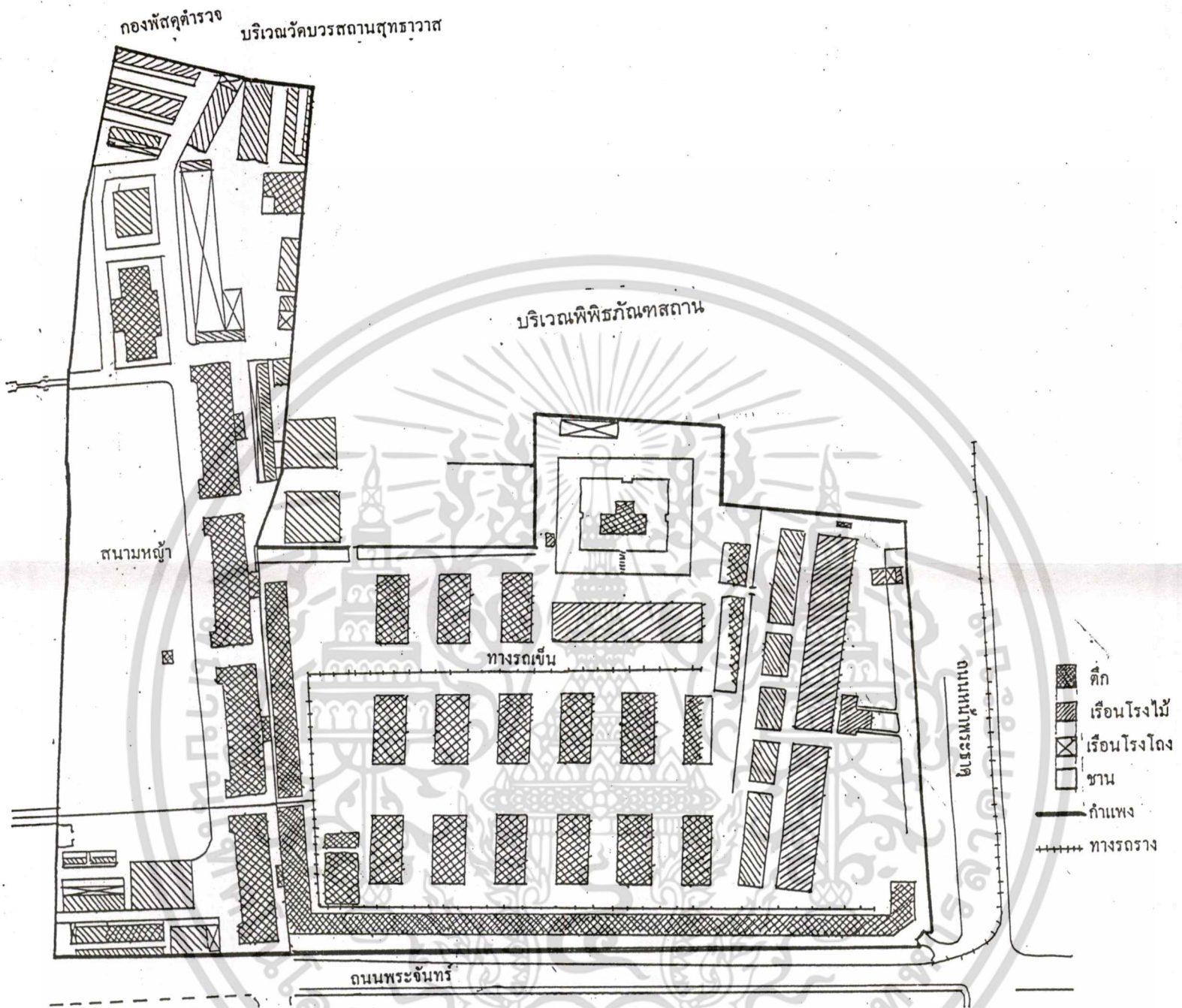

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

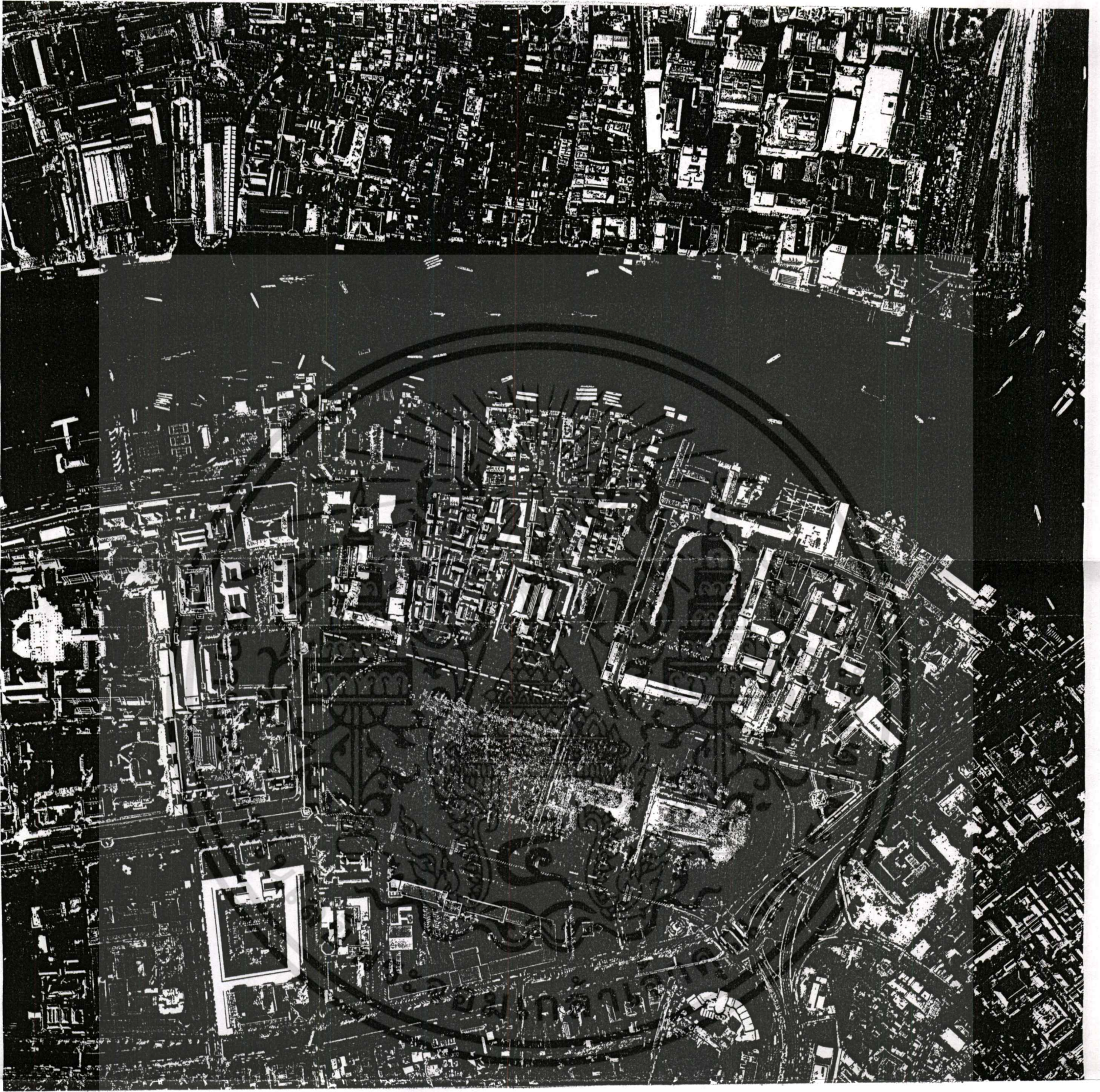
ภาพที่ 2.17 แผนผังแสดงสองก่อสร้างในบริเวณพระราชวังบรมสถานมงคล สมัย ร.5 ก่อน พ.ศ.2430

ที่มา : ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 13 "ตำนานวังหน้า"

ภาพที่ 2.18 แผนผังกองทหาร ร.พัน 4 และคลังแสง เขียนโดยกรมแผนที่ทหาร
ที่มา : ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 13 "ตำนานวังหน้า"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.19 ภาพถ่ายทางอากาศ ตำแหน่งที่ตั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ปีพ.ศ.2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ที่มา : กองแผนงานมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2542

แม้ว่ากรรมได้ต่างๆทางสน อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในบรรยากาศการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปการปกครองซึ่งค่อยๆดำเนินมาเรื้อยนับแต่ต้นรัชกาลที่ 5 จนถึงปี 2435 ซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาที่อยู่ในระดับสูงสุด ได้สร้างหน่วยงานใหม่ๆ ของรัฐขึ้นมากมาย หน่วยงานใหม่ๆ นี้ มีบทบาทในการรวมอำนาจการปกครองเข้าสู่ศูนย์กลาง ทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินทั้งภายในและการต่างประเทศ รูปธรรมที่เห็นได้ชัดเจนก็คือการตั้งกระทรวงทบวงกรมตามแบบการปกครองของประเทศตะวันตก นั่นเอง หน่วยงานใหม่ๆ เหล่านี้จำเป็นต้องมีบุคคลากรหรือข้าราชการที่ได้รับการศึกษาสมัยใหม่ ทั้งเพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ราชการในสถานการณ์ใหม่ดังกล่าว ดังนั้นจึงมีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้น ทั้งโดยรัฐบาลไทยและโดยเอกชน

เป้าหมายหลักของการปฏิรูปการศึกษา โดยการตั้งโรงเรียนสมัยใหม่แทนการศึกษาจากวัดและวัง ก็เพื่อผลิตบุคคลากรเข้ารับราชการซึ่งจะรองรับการขยายตัวของระบบราชการซึ่งจะรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจในรูปของการส่งสินค้าออกและสั่งสินค้าเข้าซึ่งต้องการบุคคลากรเข้าทำงาน แต่ทว่าเนื่องจากระบบเศรษฐกิจใหม่ตกอยู่ในมือของชาวต่างชาติ เช่น ชาติดตะวันตกและชาวจีน ระบบเศรษฐกิจในตอนนี้จะหาบุคคลากรตามระบบและความเหมาะสมของตนเอง และมักมีค้อยแสวงหาบุคคลากรที่เป็นผลผลิตจากโรงเรียนสมัยใหม่ของรัฐบาลเท่าใดนัก ดังนั้นผู้จบการศึกษาจากโรงเรียนสมัยใหม่ของรัฐบาล ก็เข้าทำงานราชการเสียเป็นส่วนใหญ่

ในบรรดาโรงเรียนสมัยใหม่ที่มีบทบาทสำคัญต่อระบอบการปกครองสมัยนั้นมีอยู่ 4 โรงเรียนด้วยกัน คือ 1. โรงเรียนนายร้อยทหารบก (2430 ปัจจุบันคือโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า) 2. โรงเรียนนายเรือ 3. โรงเรียนกฎหมาย (2440) และ 4. โรงเรียนมหาดเล็ก (2442) ซึ่งสถาบันการศึกษาทั้ง 4 สถาบันนี้ ผลิตข้าราชการให้ระบบราชการ ทั้งที่เป็นข้าราชการทหาร ข้าราชการพลเรือนทางด้านกฎหมาย (สำหรับกระทรวงยุติธรรม) และข้าราชการพลเรือน (สำหรับกระทรวงมหาดไทย) เป็นส่วนใหญ่ โดยโรงเรียนมหาดเล็กได้เปลี่ยนเป็นโรงเรียนข้าราชการพลเรือน เมื่อปี 2453 และเลื่อนฐานะเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปก่อน เมื่อปี 2459 ส่วนโรงเรียนกฎหมายได้อยู่ต่อมา จนกระทั่งปี 2476 ก็ถูกโอนไปขึ้นอยู่กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1 ปี ก่อนที่จะกลายมาเป็นมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง เมื่อปี 2477 โดยตึกและสถานที่เรียนของโรงเรียนอยู่ที่เชิงสะพานผ่านพิภพลีลา (ปัจจุบันคือที่ตั้งของกรมประชาสัมพันธ์) ซึ่งในขณะนั้นนายปรีดี พนมยงค์ ก็เป็นอาจารย์อยู่ในโรงเรียนดังกล่าวด้วย มาในปี 2476 ได้มีการร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองขึ้น ส่งผลให้มีการตั้งมหาวิทยาลัยในเวลาต่อมา

ในปีแรกที่มีการสอนใน ม.ธ.ก. มหาวิทยาลัยยังไม่มีที่ตั้งของตัวเอง ยังคงอาศัยสถานที่และห้องบรรยายของโรงเรียนกฎหมายเดิม อาคารโรงเรียนกฎหมายมีเพียงอาคารเดียว เป็นอาคาร 2 ชั้นทรงยุโรป เดิมทีก่อนที่จะมาเป็นโรงเรียนกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม นั้น นายห้างแบดแมนชาวอังกฤษได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก่อสร้างอาคารขึ้นมาเพื่อเป็น "ห้างสรรพสินค้า" มีสินค้าจากยุโรปนานาชนิดขายอยู่ที่นั่นตึกหลังนี้เป็นอาคารคอนกรีตทาสีเหลือง กระจกโค้งตามแบบศิลปะของยุคนั้น ตั้งตระหง่านตรงบริเวณเชิงสะพานผ่านพิภพลีลา ต่อมาโอนไปให้กับกรมโฆษณาการ (กรมประชาสัมพันธ์) และใช้เรื่อยมา

สถานที่แห่งใหม่ ซึ่งจะเป็นกรรมสิทธิ์โดยสมบูรณ์ และที่จะมาเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในปัจจุบันนั้น ๆ ได้รับการโอนโดย พระราชบัญญัติว่าด้วยการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินบริเวณโรงพยาบาลกองพันทหารราบที่ 4 ตำบลท่าพระจันทร์ ให้แก่มหาวิทยาลัยวิชาการศึกษาและการเมือง พุทธศักราช 2477 และ พระราชบัญญัติโอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน บริเวณคลังแสงตำบลท่าพระจันทร์ อำเภอพระนคร พุทธศักราช 2479 สถานที่ซึ่งได้รับการโอนนั้น เคยเป็นที่ดินภายในเขตพระราชวังชั้นนอกของวังหน้า เคยเป็นที่ดินภายในเขตพระราชวังชั้นนอกของวังหน้า กล่าวคือ หลังจากมีการยุบเลิกตำแหน่งกรมพระราชวังบวรฯ (วังหน้า) ตามพระราชโองการเลิกตำแหน่งวังหน้า เมื่อวันศุกร์ เดือน 9 แรม 10 ค่ำ ปีระกา สัปตศก ศักราช 1247 (4 กันยายน 2428) สถานที่ป้อมปราการและวิมานต่างๆได้ทรุดโทรมมาก แม้จะมีพระเจ้าลูกเธอของพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าฯ ทรงสำเร็จราชการฝ่ายใน แต่ก็มีได้รับเงินช่วยเหลือมากมาย พอที่จะปฏิสังขรณ์ปราสาทและป้อมปราการจำนวนมากได้ ฉะนั้นภายหลังรัชกาลที่ 5 เสด็จกลับจากการประพาสยุโรปในปี 2440 พระองค์ได้ทรงจัดการรื้อและปรับปรุงสถานที่นั้นใหม่ กล่าวคือ แต่เดิมเขตวังหน้าคลุมถึงทางด้านเหนือของสนามหลวง ซึ่งแต่เดิมมีพื้นที่เพียงครึ่งหนึ่ง คือเฉพาะซีกด้านหน้าพระบรมมหาราชวังเท่านั้น พระองค์ก็โปรดให้ขยายพื้นที่สนามหลวงไปแทนเขตวังหน้าเดิม ส่วนบริเวณโรงละครแห่งชาติ วิทยาลัยนาฏศิลป์ และ โรงเรียนช่างศิลป์ ในปัจจุบัน ซึ่งแต่เดิมเป็นวัดบวรสถานสุทธารวาส ก็ทรงโปรดให้รื้ออาคาร "แบบตะวันตก" ขึ้นมาแทน โดยใช้เป็นที่ตั้งของกระทรวงยุติธรรม กระทรวงคมนาคมตามลำดับ และท้ายที่สุดก็ใช้เป็นที่ตั้งของโรงละครแห่งชาติและโรงเรียนฝึกหัดของกรมศิลปากรไป

ส่วนทางด้านภายในกำแพงพระราชวังชั้นนอก ซึ่งจะมาเป็นมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองนั้น พระองค์ได้ทรงรับสั่งดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ สถานที่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยานับตั้งแต่บริเวณคณะศิลปศาสตร์ ตึกโดม คณะเศรษฐศาสตร์ สำนักหอสมุด ไปจนถึงสำนักงานกฤษฎีกา โปรดให้รื้ออาคารเล็กๆน้อยๆ สร้างเป็นกองพันทหารรักษาพระองค์ คือ กองพันทหารราบที่ 11 และเมื่อกองพันทหารราบที่ 11 ย้ายไป ก็ให้เป็นที่ตั้งของกองพันทหารราบที่ 4 อีกส่วนหนึ่งคือซีกด้านใต้ของวังหน้า ซึ่งต่อนั้นจะเป็นที่ตั้งของตึกเล็กๆน้อยๆของข้าราชการ หรือที่เป็นเขตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี หอประชุมใหญ่ คณะนิติศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์ฯ และสนามฟุตบอลในปัจจุบัน พระองค์ทรงรับสั่งให้ กั้นตึกหน้าต่อนด้านล่างได้ออกเป็นข้างหน้าต่อน 1 ให้จัดเป็นคลังเครื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรรพยุทธ์ ทำประตูปใหม่ขึ้นตรงมุมนพระจันทร์ และรื้อเขื่อนเพชรเดิมก่อเป็นกำแพงไบเสมาเหมือน กำแพงเดิมต่อไปข้างด้านตะวันออก

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 พระองค์ได้โปรดให้ที่ดินบริเวณที่จะกลายมาเป็นมหาวิทยาลัย วิชาการธรรมศาสตร์และการเมืองในตอนหลัง ป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินภายใต้การดูแลปกครองของ กระทรวงกลาโหมส่วนหนึ่งกับอีกส่วนหนึ่งนั้น โปรดให้เป็นกรรมสิทธิ์โดยสมบูรณ์ของกระทรวงกลาโหม ฉะนั้น เมื่อมีการโอนที่ดินทั้งสองเขตจึงต้องออกพระราชบัญญัติต่างกันออกไป ฉบับแรกเป็นพระราช บัญญัติว่าด้วยการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน บริเวณโรงพยาบาลกองพันทหารราบที่ 4 กับอีกฉบับหนึ่ง พระราช บัญญัติโอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินบริเวณคลังแสง ต่างกันตรงที่ฉบับแรกว่าด้วย ที่ดิน กรรมสิทธิ์ ฉบับหลังว่าด้วย ที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

การโอนที่ดินของกระทรวงกลาโหมมาเป็นที่ดินในกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยนั้น มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการติดต่อเป็น 2 งวด คราวแรก มหาวิทยาลัย "ชื่อ" จากกองทัพบก คือที่ดินบริเวณ กองพันทหารราบที่ 4 เดิมจำนวน 29,599 ตารางเมตร หรือราว 18 ไร่ 2 งาน ด้วยเงิน 300,000 บาท โดย กระทรวงการคลังรับผิดชอบในการจ่ายที่ดินดังกล่าวนี้ให้กระทรวงกลาโหมที่ดินบริเวณนี้คือสถานที่ซึ่งจะ ใช้เรียนในระยะเริ่มต้นดำเนินการสอนของมหาวิทยาลัย ในช่วง 3 ปีแรกนั้น มหาวิทยาลัยมีสถานที่ของตน เองคับแคบมาก ฉะนั้น เมื่อมีการดำริที่จะก่อตั้งโรงเรียนขึ้นเตรียมปริญญาขึ้นตาม พระราชบัญญัติว่าด้วย การศึกษาแห่งชาติ 2479 สถานที่ตั้งโรงเรียนไม่กว้างขวางพอ ทางผู้บริหารมหาวิทยาลัยจึงได้ทำเรื่องเสน อรัฐสภาเพื่อออก พระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินเพิ่มเติม อีกในปีนั้น

การโอนที่เพิ่มเติมคราวที่ 2 นี้ ไม่ปรากฏว่ามหาวิทยาลัยต้อง "ชื่อ" ที่ดินเพิ่มเติม เพราะที่ ดินแห่งใหม่นี้เป็น "ที่ดินสาธารณสมบัติ" จึงทำกันเพียงแต่การโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินแห่งใหม่ คือบริเวณสนาม ฟุตบอลและรอบข้างในปัจจุบัน มีจำนวนพื้นที่ 11,529 ตารางเมตร หรือราว 7 ไร่ 1 งาน แต่เดิมเป็นสถานที่ ซึ่งกระทรวงกลาโหมใช้เป็นคลังเก็บอาวุธต่างๆไว้ เมื่อมีการโอนที่ดินเพิ่มเติมในปี 2479 มธก. จึงมีที่ดินใน กรรมสิทธิ์ อันเป็นพื้นที่ซึ่งครบถ้วนลงรูปรอยเช่นปัจจุบันทั้งสิ้นรวม 25 ไร่ 3 งาน

เมื่อการโอนที่ดินบริเวณดังกล่าวมาเป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย อาคารหรือโรงเรียน ต่างๆ ซึ่งเคยมีมาแต่สมัยที่เป็นกรรมสิทธิ์ของวังหน้า หรือสมัยที่เป็นที่ดินของกองทัพบก ก็ยังมีอยู่ อาคาร เรียนซึ่งมหาวิทยาลัยได้ใช้ดำเนินการทั้งหมด 4 หลังในระยะ 10 ปีแรกของการก่อตั้ง มธก. นั้นเป็นอาคาร ซึ่งเคยเป็นที่ตั้งของทหาร คือ อาคาร 1 (อยู่ตรงบริเวณตึกเอนกประสงค์ในปัจจุบันเพ็ชรรัตนไปเมื่อปี 2520) อาคาร 2 คือปีกซ้ายของตึกโดม หรือบริเวณที่ใช้เป็นกองบริการนักศึกษาและห้องประชุมสภา มหาวิทยาลัยในปัจจุบัน อาคาร 3 คือ ปีกขวาของตึกโดม ซึ่งจะให้เป็นงานสารบรรณและห้องอธิการบดีใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมัยหลัง และอาคาร 4 ซึ่งปัจจุบันรื้อไปแล้วตั้งอยู่ตรงห้องเอที คณะเศรษฐศาสตร์ อาคารทั้ง 4 หลังนี้เป็นอาคารดั้งเดิมของมหาวิทยาลัย มีทางเชื่อมติดต่อกันหมด

อาคารทั้ง 4 หลังนี้ตั้งติดต่อกันอยู่เป็นแนวตามลำน้ำเจ้าพระยาโดยไม่มียอดโดม เมื่อทางการได้ออนที่ดินบริเวณนั้นให้แก่มหาวิทยาลัย ซ้ายสุดและขวาสุดของอาคารทั้ง 4 หลังนั้นมีเรือนไม้ชั้นเดียว มุงหลังคาด้วยกระเบื้องตั้งอยู่ทั้งสองด้าน คือตรงบริเวณตึกวิทยุ หรือแผนกโสตทัศนศึกษาในปัจจุบัน 2 หลัง และตรงบริเวณ คณะศิลปศาสตร์ข้างๆ ดันโพธิ์อีก 2 หลัง ในช่วงอาคารไม้ด้านละ 2 หลังนั้นเป็นที่ว่าง โดยตลอดไม่มีต้นไม้ใหญ่ๆ ให้ดูระเกะระกะ มหาวิทยาลัยก็เลยปลูกหญ้าบริเวณนี้ เป็นเนินลาดทับตั้งแต่ทางเท้าเล็กๆ หน้าอาคารหลักทั้ง 4 หลัง ไปจนถึงตลิ่งริมน้ำเจ้าพระยาใช้ตรงนี้เป็นที่เล่นกีฬาของนักศึกษา หรือในการจัดชุมนุมนักศึกษา

ผู้ประสานการนายปรีดี พนมยงค์ และขุนประเสริฐศุภมาตราได้มอบให้นายหมิว อภัยวงศ์ สถาปนิกที่มีชื่อเสียงในเวลานั้น ออกแบบปรับปรุงอาคารทั้ง 4 หลังนี้เสียใหม่ ในปี 2477 นายหมิว อภัยวงศ์จึงได้ออกแบบอาคารเป็นรูปทรงโดมครอบเข้าไประหว่างทางเดินเชื่อมอาคาร 2 และอาคาร 3 ไว้ด้วยกัน “ตึกโดม” จึงได้ก่อเป็นรูปร่างมานับตั้งแต่บัดนั้น นับว่าเป็นการประยุกต์อาคารเก่า 4 หลังให้กลายเป็นหลังเดียว มีลักษณะเด่นสวยงามและใช้การได้เป็นอย่างดี และใช้เงินในการก่อสร้าง 18,200 บาท ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตึกโดมนี้ นับว่านายหมิว อภัยวงศ์ ประสบความสำเร็จในการออกแบบประยุกต์ตึกเก่าให้เป็นตึกใหม่อย่างมาก ความเด่นและแปลกตาของตึกที่ครอบข้างบนนั้น ทำให้อาคารของ มธก. เป็นที่ดึงดูดตาต่อใจของผู้ที่ได้พบเห็น ตึกโดมทำพิธีเปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2479 และเป็นตึกขนาดใหญ่เพียงไม่กี่ตึกในกรุงเทพฯพระมหานครในขณะนั้น อาคารต่างๆของถนนราชดำเนินก็ยังมีได้ก่อสร้างขึ้น จนกระทั่งหลายปีต่อมา ความสำเร็จใการออกแบบของนายหมิว อภัยวงศ์ จะเห็นได้จากการที่ โดมกลายเป็น “แม่โดม” สัญลักษณ์อย่างไม่เป็นทางการของ มธก. และกลายเป็นแบบฉบับของอาคารอื่นๆ ที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ต้องคงแบบไว้ ดังจะเห็นได้จากการสร้างโดมอีกในอาคารของสมาคมธรรมศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ทุ่งมหาเมฆ กรุงเทพฯ และที่วิทยาเขตรังสิต ปทุมธานี

มีเรื่องเล่ากันเป็นตำนานว่าการออกแบบตึกโดมนี้ ผู้ประสานการ นายปรีดี พนมยงค์ ได้ให้หลักในการออกแบบแก่นายหมิว อภัยวงศ์ ว่าให้ใช้หลักของการประหยัด สวยงาม ทันสมัย และก็มีผู้เล่าต่อๆกันมาว่า เมื่อนายหมิว อภัยวงศ์พิจารณาว่าจะทำอย่างไรกับอาคารเก่า 4 หลังให้กลายเป็นอาคารใหม่หลังเดียวนายหมิว อภัยวงศ์ได้ออกแบบให้มีทางเดินและหลังคาเชื่อมตึกทั้ง 4 หลังให้เป็นหลังเดียว และเห็นว่าตรงกลางนั้นควรมีสัญลักษณ์ที่โดดเด่นแสดงถึงภูมิปัญญาของการศึกษานายหมิวเหลือบไปเห็นปลายดินสอเข้า เลยคิดว่าจะใช้สิ่งนี้เป็นสัญลักษณ์นำไปครอบไว้ตรงกลางและมุงหลังคาด้วยไม้สักให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งดงามได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งต่อกันสาดยื่นออกมาด้านหน้าตรงแม่น้ำเจ้าพระยาให้มีจุดเด่นยิ่งขึ้นตึกคดม จึงมีลักษณะดังเช่นที่วານี้

หนังสือพิมพ์ ธรรมศาสตร์ รายปักษ์ ปีที่ 1 เล่มที่ 2 วันที่ 15 เมษายน 2475 กล่าวถึงการก่อสร้างไว้ที่น่าสนใจว่า " การก่อสร้างตึกมหาวิทยาลัยออกแบบโดยนายหมีว อภัยวงศ์ เริ่มหรือหลังคามาแต่ราวเดือนกรกฎาคม 2477 บัดนี้มาถึงเดือนเมษายน 2477 แล้ว กำลังมุ่งหลังคาการที่เข้าอยู่จนบัดนี้ นั้น เพราะมีผู้รับเหมาเปลี่ยนหน้ากันมาทำงานเสมอและทุกครั้งได้มีการประมูลกันอย่างแข็งแรงแต้นไม้ใช้สักอย่างดีล้วน นอกจากเครื่องบนใช้ไม้เต็งรังการก่อสร้างนี้สำหรับตึกกลาง ให้เป็นสถานที่ติดต่อของนักศึกษาและประชาชนกับพนักงานมหาวิทยาลัย สูง 3 ชั้น ชั้น 3 มีนาฬิกาเรือนใหญ่ส่งพิเศษจากห้าง S.A.B. ตึกหลังนี้ เมื่อสำเร็จเรียบร้อยแล้วจะเป็นตึกรวมได้หลังหนึ่งในเมืองไทยสมกับเป็นมหาวิทยาลัยของสยาม การก่อสร้างดำเนินแบบคนละอย่างกับจุฬาลงกรณ์ฯ เป็นแบบไทยลายกนก ของเราเป็นฝรั่งเศสเจียบ ประกอบกับริมลำน้ำเจ้าพระยาสง่างามแต่ในขณะนี้กำลังระดมก่อสร้างอยู่ หลังคายังไม่เสร็จแต่เครื่องประกอบภายใน เป็นต้น ไฟฟ้า โต๊ะ สร้างคดยเกอร์สันเพนิเจอ เมื่อเวลาฝนตกรั้วไหลเกิดเป็นรอยต่างขวาง กำกับการก่อสร้างได้กำหนดชนิดของคนไว้ต่าง ๆ กันเช่น จีนชาติไหนล่าทำอ้ายนั้น กวางตุ้งทำอ้ายนี้ แคะทำส่วนนั้น โดยเฉพาะการปูพื้นกระเบื้องหินอ่อนทั่วไปใช้คนชาติไทย"

ตลอดช่วงริมตลิ่งแม่น้ำเจ้าพระยา นับตั้งแต่บริเวณ "เจ้าพ่อสิงโต" ที่โรงอาหารไปจนถึงคณะศิลปศาสตร์ นั้น มีต้นสนและต้นจำปีเรียงแถวเป็นแนวเดียวติดต่อกันไป เชื่อว่าต้นสนและต้นจำปีนั้นเป็นต้นไม้ที่ปลูกลงไปตอน มธก. ได้รับกรรมสิทธิ์ในที่นี้แล้ว เพราะสังเกตจากภาพถ่ายมหาวิทยาลัยจากแม่น้ำเจ้าพระยาในช่วงปี 2480 นั้นต้นไม้เหล่านี้ยังเล็กอยู่มาก ต้นไม้แต่ละต้นจะปลูกลงไปให้ห่างกันพอสมควร ฉะนั้นจึงดูงามตาไม่ทำลายความเด่นตระหง่านของอาคารโดม และยังไม่มีขวางทางลมพัดละอองน้ำจากเจ้าพระยาเข้ามา ส่วนทางด้านหลังมหาวิทยาลัย คือนับตั้งแต่ทางเดินหลังอาคารคดมไปจนถึงกำแพงชรา ที่ข้างหอประชุมใหญ่ในปัจจุบันนั้น ยังรกรุงรังมาก แม้ว่าบริเวณนี้ทั้งหมดจะเคยเป็นวังหน้ามาก่อน เช่นเดียวกับส่วนอื่นๆ แต่ก็ถือเป็นพระราชฐานชั้นนอกที่ไม่ค่อยมีความสำคัญนัก เขตนี้ไม่ได้เป็นที่ตั้งของพระที่นั่ง พระวิมานใดๆเกือบทั้งหมดของเขตนี้เป็นพระตำหนักหลังเล็กๆ ตั้งอยู่หลายหลังบริเวณสนามฟุตบอล รอบๆ ตำหนักมีต้นไม้ไม่สูงนักขึ้นอยู่ประปราย และข้างๆก็มีพุ่มไม้เล็กๆอยู่โดยทั่วไปรอบๆของด้านหลังนี้ มีกำแพงชราล้อมอยู่คดยรอบยาวตั้งแต่คณะศิลปศาสตร์ บริเวณป้อมปืนท่าพระจันทร์เลียบบ้างในทีประตุสวรรชราภิรมย์ (ประตูผี) ตรงบริเวณตึกเอนกประสงค์ในปัจจุบัน เลียบหลังตึกคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชีกับคณะสังคมศาสตร์ความจริงแต่เดิมจะต้องยาวเรื่อยไปผ่ากลางสนามหลวงกำแพงอันนี้มีมาตั้งแต่สถานที่แห่งนี้ยังคงเป็นวังหน้า โดยกำแพงสูงราว 8-10 เมตร บนสุดของกำแพงก่อเป็นใบเสมาแต่รัชกาลที่ 5 ได้โปรดให้รื้อไป เหลือเพียงแต่ป้อมปืนเขื่อนเพชร ตรงบริเวณสุดแนวกำแพงชราในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และรื้อป้อมปืนเขื่อนเพชรเป็นประตูเสียด (ประตูป้อม) หลังจากนั้นก็ให้ก่อสร้างโบสถ์มาขึ้นต่อจากประตูที่ทำขึ้นใหม่เลียบข้างหอประชุมใหญ่ในปัจจุบัน (กำแพงอันนี้ถูกรื้อไปหลังปี 2497 เมื่อมีการสร้างหอประชุมใหญ่) ภายในเขตกำแพงชราดยรอบนั้น นอกจากมีพระตำหนักหลังเล็กๆตั้งอยู่หลายหลังแล้ว ก็ไม่มีอย่างอื่น ๆ ตรงบริเวณหอประชุมใหญ่ในปัจจุบันยังเต็มไปด้วยต้นกล้วยและหญ้าที่สูงชัน ดูเหมือนด้านหลังทางขวาของอาคารโดมจะมีโรงจากเพียง 1 หลังเท่านั้น คือบริเวณศูนย์ภาษาอังกฤษและคณะวารสารศาสตร์ฯ เป็นโรงจากหลังไม่ใหญ่นัก ให้เป็นที่ขายอาหาร ก่อนสิ้นสุดสงครามในปี 2488 ยังไม่ได้มีการก่อสร้างอาคารต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยเพิ่มต่อจากที่เคยมีอยู่มากมายนัก ที่เพิ่มขึ้นมาดูเหมือนจะมีอาคารเรียนของโรงเรียนเตรียมปริญญา อาคารนี้เป็นอาคาร 2 ชั้นยาวตั้งแต่บริเวณแท็งก์น้ำบาดาลในปัจจุบันไปจนสุดแนวกำแพงด้านใต้ คือประตูป้อมซึ่งรัชกาลที่ 5 โปรดให้สร้างขึ้น หรือในปัจจุบันกินพื้นที่รวมเอาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีกับคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์เข้าด้วยกันนั่นเอง อาคารหลังนี้ก่อสร้างประมาณปี 2480/81 และใช้กันเรื่อยมาจนกระทั่งประมาณปี 2513/14 จึงได้รื้อทิ้งไป ปัจจุบันเป็นที่ตั้งคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี อาคารอีกหลังหนึ่งที่ถูกก่อสร้างขึ้นมา คือ อาคารดินมุงด้วยใบจาก (ตั้งอยู่บริเวณหอประชุมใหญ่ในปัจจุบัน) ให้เป็นสถานที่เรียนชั่วคราวของนักเรียนเตรียมปริญญาเนื่องจากอาคารที่นักเรียนเตรียมปริญญาใช้กันอยู่แต่เดิมนั้นได้รับความเสียหายจากการทิ้งระเบิดของเครื่องบินสัมพันธมิตรในปี 2487 ในช่วงต้นปีมหาวิทยาลัยยังไม่ได้สั่งปิดการศึกษาอย่างเป็นทางการ จึงมีนักศึกษาเข้ามาเรียนหนังสือกันอยู่ เมื่ออาคารใช้การไม่ได้จึงต้องสร้างอาคารชั่วคราวขึ้นให้นักเรียน ต.มธก. ได้เรียน

2.2.1 พัฒนาการของผังการใช้พื้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ยุคที่ 1 ยุคก่อสร้างสร้างตัว

จากความเชื่อถือในเรื่องพุทธศาสนา ศาสนาพราหมณ์ และการนับถือในระบอบการปกครองแบบมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขปกครองบ้านเมือง ตั้งอดีตก่อนสมัยสุโขทัย อโยธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ ถึงช่วงสมัยของรัชกาลที่ 4 จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการเมืองการปกครอง สืบเนื่องมาจนกระทั่งรัชกาลที่ 5, 6 และ 7 ตามลำดับ จากพื้นฐานความเชื่อและการนับถือระบอบการปกครองแบบมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนั้นทำให้วิถี การดำเนินชีวิตของคนในสังคมเกิดความไม่เท่าเทียมกัน มีการแบ่งชนชั้นกันระหว่าง คนที่มีบรรดาศักดิ์ กับสามัญชนทั่วไป

ในช่วงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 คณะราษฎรซึ่งนำโดยท่านปรีดี พนมยงค์ ได้ทำการรัฐประหารยึดอำนาจการปกครอง และได้มีแนวความคิดในการก่อตั้งมหาวิทยาลัยแห่งที่ 2 ของประเทศขึ้น คือ มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง จากคติความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับความเคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์ก็เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไป นี่เองคือเหตุผลอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้มหาวิทยาลัยวิชาธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศาสตร์และการเมือง มีตำแหน่งที่ตั้งอยู่บริเวณที่เป็นเขตของวังหน้า ซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย เป็นการมองถึงแนวความคิดที่จะคัดค้านทางการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศ การจัดตั้งมหาวิทยาลัยนี้ทำให้เกิดระบบการคิดแบบการเมืองสมัยใหม่ และเกิดคำถามขึ้นว่าทำไมโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยไม่อยู่กับวัดตามแต่อดีต ที่เคยกระทำมาและนี่เองอาจจะเป็นการตอบคำถามถึงการคัดค้านกันระหว่างอำนาจของการปกครองแบบมีพระมหากษัตริย์และแบบไม่มีพระมหากษัตริย์

สำหรับแนวความคิดในการออกแบบอาคารนั้นจะสอดคล้องไปตามกันตั้งแต่ตอนช่วงที่มหาวิทยาลัยเริ่มเข้ามาตั้ง เป็นยุคแห่งการก่อสร้างสร้างตัว มีการปรับอาคารสถานที่จากของเดิมนำมาใช้ต่อจากกระทรวงกลาโหมซึ่งในขณะนั้นอาคารเดิม ที่มีอยู่เป็นของกองพันทหารราบที่ 4 ในสมัยรัชกาลที่ 5 ลักษณะของอาคารเป็นอาคารตึกแถวจำนวน 4 หลังต่อกันมาภายหลัง อาจารย์ปรีดี พนมยงค์ ได้ให้สถาปนิกชาวไทย คือ จิตรเสน อภัยวงศ์ (คุณหมิว อภัยวงศ์) มาเป็นผู้ออกแบบปรับปรุง โดยแนวความคิดในการออกแบบปรับปรุงนั้นได้ใช้รูปแบบการก่อสร้าง แบบ Gothic มาเป็นแนวความคิดในการออกแบบซึ่งในระยะเวลาต่อมาได้กลายมาเป็นสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย Symbolism of University การออกแบบอาคารโดมนั้น ทำให้เกิดความคิดออกมาอีกหลายแนวความคิด เพราะในอดีตนั้นมหาวิทยาลัยที่มีการจัดตั้งขึ้นก่อน คือ โรงเรียนมหาดเล็กรักษาพระองค์ หรือต่อมาเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การออกแบบวางผังอาคารและรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของอาคารในจุฬาฯ นั้นได้รับการออกแบบโดยสถาปนิกชาวต่างประเทศ แต่มีแนวคิดแบบอนุรักษ์อย่างไทย ซึ่งทำให้ยิ่งเพิ่มความหนักแน่นทางความคิดได้ว่า อาจารย์ปรีดี พนมยงค์ นั้น จงใจที่จะจัดมหาวิทยาลัยตรงพื้นที่ที่มีความเป็นมาของระบอบพระมหากษัตริย์ เพราะถ้าจะจัดตั้งภายในวังหลวง ย่อมไม่สามารถจะกระทำได้ ในระยะเวลาต่อมา มีการกล่าวถึงว่าอาคารโดมว่าเป็นการออกแบบโดยใช้ลักษณะของปลายดินสอ เป็นดินสอเขียนท้องฟ้า เกิดขึ้นในภายหลัง

ยุคที่ 2 ยุคของการก่อสร้างอาคารใหม่และเรือของเก่าทิ้ง

ในสมัยก่อนนั้นเมืองไทยมีอาคารที่สำคัญและโดดเด่นในทางสถาปัตยกรรมอยู่ 2 หลัง 1 เป็นอาคารทรงไทยของคณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอีกอาคารหนึ่งนั้นเป็นอาคารสมัยใหม่ คืออาคารโดมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ อาคารทั้งสองหลังนี้มีความแตกต่างกันในเรื่องของที่มาและเหตุผล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น ได้ก่อสร้างอาคารใหม่ทั้งหมดขึ้น แต่ธรรมศาสตร์ใช้การปรับปรุงอาคารเดิมที่มีอยู่เป็นที่สำหรับใช้เรียนและสอน

การออกแบบอาคารนั้น สถาปนิกได้มีการปรับเปลี่ยนตามกระแสของการเปลี่ยนแปลงของคนและสังคมโดยได้ใช้ความรู้สึกและความคิดมาเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนรูปแบบทางสถาปัตยกรรม สำหรับ

การวางผังของอาคารในสมัยนั้น ยังอยู่ในแนวกำแพงเดิมของวังหน้า แต่แนวกำแพงเดิมนั้น สันนิษฐานว่า อยู่ตามแนวเรียบแม่น้ำเจ้าพระยาและมีป้อมต่าง ๆ ตลอดแนวของกำแพงวังหน้า ซึ่งจากการปรับเปลี่ยน ลักษณะของผังการใช้พื้นที่ในระยะที่ 2 นี้ มีการรื้ออาคารและกำแพงของวังหน้าออกเพื่อใช้มาถมแนว คลอง เพื่อทำถนนบริเวณถนนพระจันทร์ และในบริเวณคณะรัฐศาสตร์ โดยในเวลาต่อมาสันนิษฐานว่ามี แผ่นดินเพิ่มขึ้นจากบริเวณคณะรัฐศาสตร์

แนวกำแพงบริเวณหลังคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี สังคมสงเคราะห์และสังคมวิทยานั้น มี แนวความคิดในการออกแบบ คือ เป็นการกำหนดขอบเขตของอำนาจมากกว่าที่จะใช้เพื่อยึดเป็นแนว กำแพงเดิมของวังหน้า และรวมถึงถนนดิน (ถนนพระจันทร์) การรื้อป้อมบริเวณด้านถนนหน้าพระธาตุทำให้ เห็นความชัดเจนยิ่งขึ้นว่ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไม่ได้ยึดแนวในการออกแบบวางผังและแนวในการ ออกแบบอาคารตามแนวของสถาปัตยกรรมไทย ในช่วงเวลานี้เริ่มมีการก่อสร้างหอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งใช้เวลาถึง 7 ปี จึงแล้วเสร็จ อาจารย์พรชัย ตระกูลวรานนท์ ได้ตั้งข้อเสนอแนะ ว่าการออกแบบอาคารในสมัยนั้นถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันระหว่างอาคารโดมแบบตะวันตก แต่แนว กำแพงแบบดั้งเดิมและลักษณะดังกล่าวกลับส่งผลต่อพลังอำนาจของมวลชนมากกว่าการออกแบบในแนว สถาปัตยกรรมไทย

ยุคที่ 3 ยุคขยายวิทยาเขต

อาคารที่สร้างในยุคนี้คืออาคารอเนกประสงค์ 1 และเป็นยุคของอาจารย์ป๋วย อึ๊งภากรณ์ โดยการ ขยายวิทยาเขตนั้นเริ่มต้นมาจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในสมัยนั้นได้ทำการศึกษาถึง Social Lab และ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เอง โดยการนำของอาจารย์ป๋วย เป็นยุคของการเข้าถึงชนบทและสังคมที่อยู่นอก เมืองหลวง โดยการลดช่องว่างระหว่างคนรวยในเมืองและคนจนที่อยู่ในต่างจังหวัดในแนวความคิดทาง การศึกษาในยุคนั้นเป็นแนวความคิดที่แยกออกเป็นสองด้านด้วยกันคือ

1. แนวความคิดทางด้านวิชาการ
2. แนวความคิดในทางการเมือง

โดยมีเหตุการณ์เกิดขึ้นในช่วงของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

การตั้งวิทยาเขตที่รังสิตนั้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับผังการใช้พื้นที่ของอาคารในธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ในแง่ของการจัดการเรียนการสอนทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และเทคโนโลยี การ ออกแบบอาคารโดมที่รังสิตนั้นไม่ได้สื่อถึงความอหังการของอำนาจทางการเมืองหรืออำนาจแห่งการคัด คำนะระบอบการปกครองแต่เป็นการใช้แนวความคิดในเรื่องของ ประโยชน์ใช้สอยของอาคารมากกว่าการ สร้างรูปแบบแนวความคิดทางการเมือง การเน้นเรื่องความประหยัดและประสิทธิภาพของการใช้อาคาร ยก

ตัวอย่างเปรียบเทียบอาคารจากวิทยาเขตต่าง ๆ เช่น วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา ไม่มีการออกแบบโดมเข้าไปในวิทยาลัยด้วย นั้นแสดงให้เห็นว่าความเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เริ่มที่จะมีความเปลี่ยนแปลงตามกระแสของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

ความคาบเกี่ยวกันระหว่างยุคสมัยที่ 3 และยุคสมัยที่ 4

ในปัจจุบันนั้นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีแนวนโยบาย ในการขยายมหาวิทยาลัยจากท่าพระจันทร์ไปที่ศูนย์รังสิต เป็นการขยายการเรียนการสอนทางด้านสังคมศาสตร์และมานุษยศาสตร์ ซึ่งผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ตามแนวความคิดของอาจารย์พรชัย ตระกูลวราภรณ์ ได้ให้แนวความคิดว่า

1. พื้นที่ที่อ้างว่าเกิดปัญหา เนื่องจากความแออัดของพื้นที่ที่ท่าพระจันทร์นั้น ความเป็นจริงแล้วเป็นเพียงความรู้สึกเฉพาะช่วงที่มีการก่อสร้างอาคารธรรมศาสตร์ 60 ปี และสำนักหอสมุด ซึ่งปัจจุบัน (พ.ศ.2543) นี้เมื่อก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จเรียบร้อย ทำให้ความรู้สึกถึงความแออัดของพื้นที่ลดน้อยลง ส่วนการที่ปรับพื้นที่ภายในของมหาวิทยาลัยนั้น อาจารย์พรชัย ได้ให้แนวคิดไปในแง่ของการจัดเป็นพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง เป็นพิพิธภัณฑสถานที่แสดงถึงความเป็นมาของมหาวิทยาลัย โดยเปิดถนนบริเวณโดยรอบของสนามฟุตบอล และจัดให้เป็นลานคนเมืองใช้เป็นที่สำหรับแลกเปลี่ยนแนวความคิดในหลาย ๆ ด้าน

2. สำหรับแนวความคิดของคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน ที่ต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษานั้น ดูเหมือนจะขัดแย้งกับนโยบายของกระทรวงการคลังที่ให้มีการลดค่าใช้จ่ายในส่วนการศึกษาระดับปริญญาโทและเอก ลง แต่ถ้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จะยังคงยึดในนโยบายแบบนี้อยู่ มหาวิทยาลัยจะต้องเปิดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการ ซึ่งนั่นก็หมายถึงมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จะต้องกลายเป็นมหาวิทยาลัยในเชิงพาณิชย์ และเป็นมหาวิทยาลัยที่แข่งลิ้ ให้กับแนวความคิดทางการค้า ซึ่งรูปแบบการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยจะกลับกลายเป็นโรงแรม – ที่พัก สถานที่ท่องเที่ยว เป็นมหาวิทยาลัยที่ไม่มีบทบาททางการเมืองการปกครอง อีกต่อไป

3. การจัดทำพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งนั้น ส่งผลดีต่อความเป็นมาตั้งแต่อดีตของวังหน้า และความเป็นมาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กับการเมือง เนื่องจากพื้นที่ตั้งเป็นศูนย์กลางของประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2 การสร้างสัญลักษณ์

ดูเหมือนว่า มธก. และ มธ. จะเป็นมหาวิทยาลัยที่มีสัญลักษณ์มากที่สุด การสร้างสัญลักษณ์เริ่มมีขึ้นพร้อมกับการตั้ง มธก. ก่อนหน้านั้นโรงเรียนกฎหมายของกระทรวงยุติธรรมไม่ได้ใส่ใจกับเรื่องสัญลักษณ์ของตนเท่าใดนัก โดยใช้เครื่องหมายตราครุฑเช่นเดียวกับทางราชการโดยทั่วไป ส่วนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็มีพระเกี้ยวเป็นเครื่องหมายอยู่เพียงอย่างเดียว การสร้างสัญลักษณ์ของ มธก. เกิดขึ้นในหลายลักษณะ มีทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ สะท้อนให้เห็นว่าผู้คนในชุมชนนี้ต่างแสวงหาศูนย์รวมจิตใจ เพื่อพิสูจน์ตนเองแก่สังคมว่าได้เกิดสถาบันใหม่ที่มีคุณประโยชน์แก่สังคมขึ้นแล้วการมีสัญลักษณ์หลายอย่างก็ไม่ได้ขัดกัน เพราะต่างก็มีแนวทางเดียวกันตามปรัชญาแห่งการก่อตั้งมหาวิทยาลัยนี้ คือ รongรับและเร่งรัดความคิดทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้สถิตอยู่ในสังคมการเมืองไทย

โดยทางการ ชื่อ มธก. คือสัญลักษณ์อันแรกของสถาบัน ซึ่งผู้ประศาสน์การ นายปรีดี พนมยงค์เป็นผู้คิดตั้งขึ้น ความหมายของ มธก. มีเช่นไรได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้อแล้ว สัญลักษณ์ที่สำคัญต่อมาคือ "ตราธรรมจักร" ได้เกิดมีขึ้นในต้นปี 2479 โดยแนะนำของผู้ประศาสน์การ ตราธรรมจักรนี้ มธก. ใช้เป็นตราประทับบอกความหมายว่า สถาบันแห่งนี้ยึดถือคตินิยมของพุทธศาสนาเป็นหลักกลมเกลียวกันติด สิ่งที่อยู่กลางธรรมจักรคือพานรัฐธรรมนูญ หมายถึงการยึดมั่นเชิดชูรัฐธรรมนูญเป็นหลักการที่ มธก. ยึดถือและประพฤติปฏิบัติ กล่าวได้ว่าเป็นการแปรปรัชญาของการก่อตั้งออกมาเป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจนที่สุด โดยไม่เป็นทางการ การสร้างตึกที่รูปร่างแปลกสวยงาม และให้ความหมาย คือออกมาเป็นรูปโดมเชื่อมตึกเก่าเข้าด้วยกัน ในช่วงปี 2477-2479 นั้น ได้สร้างสัญลักษณ์ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของ มธก. ขึ้น คำว่า "โดม" "แม่โดม" "โดมเจ้าพระยาทำพระจันทร์" ฯลฯ ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ที่นักศึกษาใช้กล่าวขานถึงสถาบันที่สร้างขึ้นใหม่นี้ ซึ่งเมื่อผนวกกับหลักการของการก่อตั้งมหาวิทยาลัย คำว่า "โดม" กับ "ธรรม" จึงไปควบคู่กัน การเริ่มมีเพลงเชียร์ในปี 2479 ได้สร้างสัญลักษณ์อีกอย่างขึ้น โดยเชิดชูสีเหลืองกับแดงที่กลุ่มอาจารย์และเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยพิมพ์ลงไปบนเสื้อเมื่อคราวแข่งฟุตบอลประเพณีปี 2477-2478 ขึ้นมา การที่เลือกสีเหลืองกับแดงนี้ไม่มีหลักฐานเด่นชัด เพียงแต่ทราบจากผู้ประศาสน์การ นายปรีดี พนมยงค์ เป็นผู้เลือก ซึ่งอาจมาจากความต้องการเอาสีเหลืองซึ่งเป็นสีของศาสนาเหมือนดังธรรมจักรกับสีแดงซึ่งแสดงความเข้มแข็ง คือ เลือดอันส่อเคঁาของการเป็นพวกหัวก้าวหน้าที่ต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลง ดังปรากฏในเพลงของขุนวิจิตรมาตราว่า "เหลืองของเราคือธรรมประจำจิต แดงของเราคือโลหิตอุทิศให้" เพลงเชียร์ของ มธก. นับตั้งแต่ มองดูดาว และกรวามหาวิทยาลัย เรื่อยมา ทำให้ "เหลืองแดง" มีความหมายเป็นสัญลักษณ์ที่โดดเด่นอีกอย่างหนึ่ง สัญลักษณ์ของ มธก. นับตั้งแต่ตราธรรมจักร โดมและสีเหลืองแดงเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายต่อชาว มธก. ในยุคก่อร่างสร้างตัว เป็นเครื่องหมายที่ผูกพันให้เกิดความสมานฉันท์แก่สมาชิกของชุมชนของนักศึกษา ปี 2480 เมื่อมีแรงบีบบังคับทางการเมืองหลังสงครามโลกครั้งที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2 สัญลักษณดังกล่าวจะยิ่งทวีความหมายที่สลับซับซ้อน เข้าใจให้เกิดการรวมตัวกัน ต่อสู้มุ่งหวังในอนาคต และตระหนักว่ามีภารกิจทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

2.2.3 การศึกษาแผนการจัดการศึกษา หลักสูตร จำนวนนักศึกษา และบุคลากร

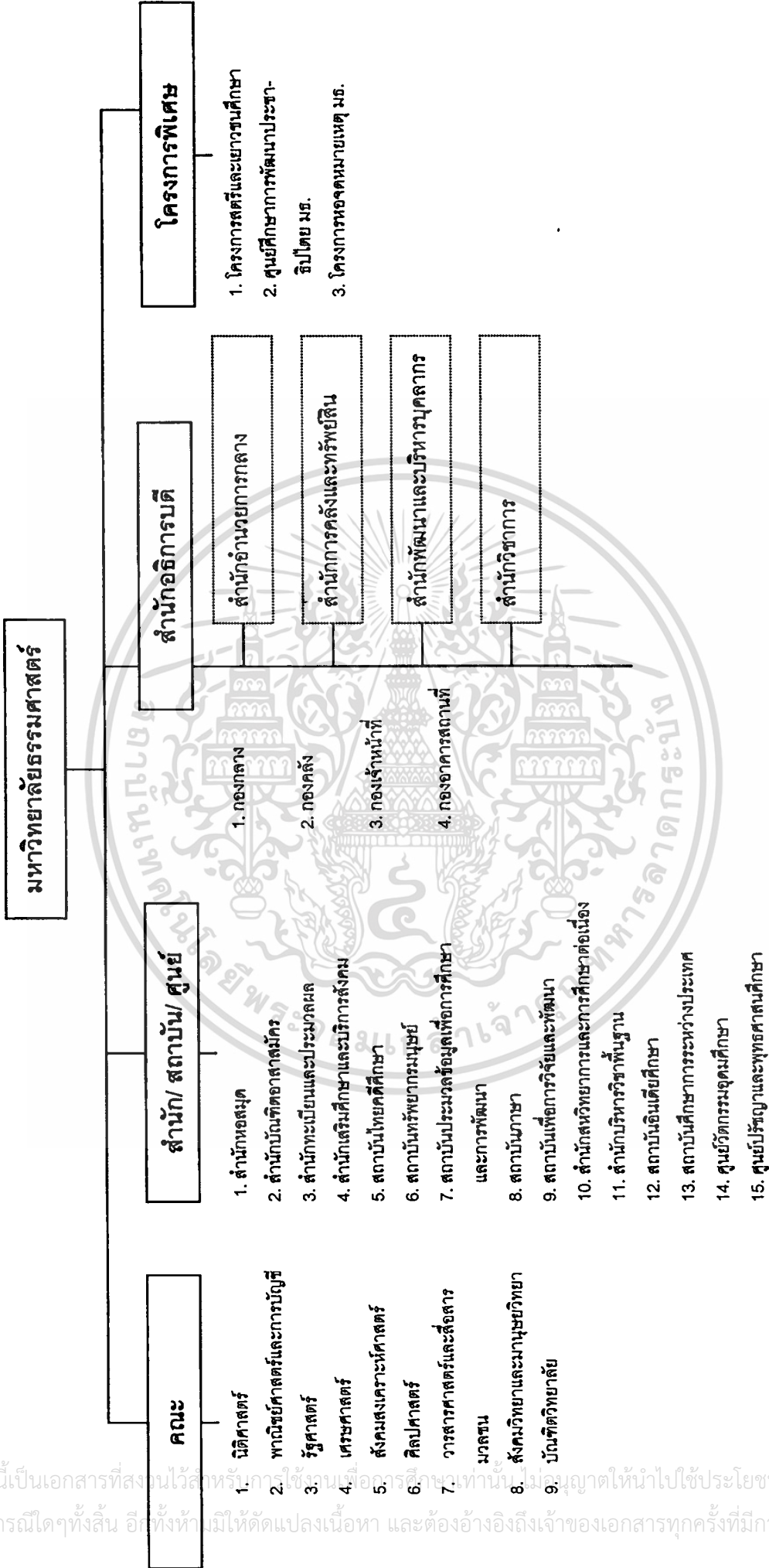
1.แผนการพัฒนามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เมื่อขยายการเรียน การสอนระดับปริญญาตรีไปที่ศูนย์รังสิต

จากข้อจำกัดด้านพื้นที่และอาคารสถานที่บริเวณท่าพระจันทร์ ที่ไม่เพียงพอต่อการจัดการ ศึกษาในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมถึงการไม่สามารถดำเนินการตามภารกิจอื่นๆ ได้อย่างเต็มที่ ได้แก่ การวิจัย การบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม การส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ ดังนั้นเมื่อการ เรียนการสอนระดับปริญญาตรีได้ขยายไปดำเนินการที่ศูนย์รังสิตแล้ว มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระ จันท์จะดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 1) เป็นสถานที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ได้มากขึ้น ทั้งหลักสูตรและ จำนวนนักศึกษาทุกระดับการศึกษา การศึกษาระดับปริญญาตรีภาคพิเศษ ที่มีลักษณะโดยเฉพาะ และ หรือหลักสูตรนานาชาติระยะสั้น และจะพิจารณาจัดหลักสูตรบัณฑิตศึกษาในภาคกลางวันเพิ่มขึ้นในช่วง แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 9
- 2) เป็นศูนย์วิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ระดับสูง รวมทั้งเป็นสถานที่ ระดมงานวิจัยและจัดประชุมเสนอผลงานวิจัย โดยเฉพาะเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการเรียนการสอน และ ผลงานวิจัยประยุกต์เพื่อพัฒนาวิชาการและประเทศชาติ
- 3) ปรับปรุงให้เป็นสถานที่ให้บริการวิชาการแก่ชุมชน/สังคม เพิ่มขึ้นให้เต็มที่ ใน ลักษณะให้ความรู้ทางวิชาการที่ทันสมัยในหัวข้อที่จำเป็นต่างๆ การให้การศึกษาย่างต่อเนื่องระยะสั้น และหรือการศึกษาตลอดชีวิต รวมถึงการจัดประชุม สัมมนาภายในประเทศและระหว่างประเทศ
- 4) ปรับปรุงและรักษาไว้ให้เป็นสถานที่ประวัติศาสตร์ในฐานะที่เป็นแหล่งที่ เกิด ของประชาธิปไตยเป็นสัญลักษณ์ของประวัติการเริ่มต้นกฎหมายรัฐธรรมนูญ และการปกครองประเทศ ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างการบริหารหน่วยงานของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในอนาคต

ภาพที่ 2.12 โครงสร้างการบริหารหน่วยงานของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีใช้งานเพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 แสดงหลักสูตรการศึกษาและจำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในปัจจุบัน

ระดับปริญญา	คณะ / สาขา	หลักสูตร	จำนวนที่รับ (ประมาณ/คน)
ปริญญาเอก	คณะเศรษฐศาสตร์	ภาคกลาง วัน	5
	- สาขาเศรษฐศาสตร์ (ศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ)		
	คณะรัฐศาสตร์		10
	- สาขารัฐศาสตร์		
	คณะนิติศาสตร์		5
	- สาขานิติศาสตร์		
	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี		20
	- สาขาบริหารธุรกิจ (JDBA)		
	- สาขาการตลาด (DPM)		2-5
	บัณฑิตวิทยาลัย		
- สาขาสหวิทยาการ	3-5		
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน			
- สาขาสื่อสารมวลชน	10		
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์			
- สาขาการบริหารสังคม (DSA)	10		
ปริญญาโท	คณะรัฐศาสตร์	ภาคค่ำ	10
	- สาขาการปกครอง		
	- สาขาบริหารธุรกิจ		10
	- สาขาการระหว่างประเทศและการทูต		
	- สาขาการปกครอง สำหรับนักบริหาร (MPE)		65
	- สาขาบริหารธุรกิจ สำหรับนักบริหาร (EPA)		
	- สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (MIR)		55
	คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน		
	- สาขาสื่อสารมวลชน		60
	- สาขาการบริหารสื่อสารมวลชน (MCA)		
- สาขาการสื่อสารภาครัฐและเอกชน (MCM)	60-80		
		60-80	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 แสดงหลักสูตรการศึกษาและจำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในปัจจุบัน(ต่อ)

ระดับปริญญา	คณะ / สาขา	หลักสูตร	จำนวนที่รับ (ประมาณ/คน)
ปริญญาโท	คณะเศรษฐศาสตร์	ภาคค่ำ	60
	- สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ (MCA)		
	- สาขาเศรษฐศาสตร์ (หลักสูตรภาษาไทย)		
	- สาขาเศรษฐศาสตร์ (หลักสูตรภาษาอังกฤษ)	ภาคกลางวัน	30
	บัณฑิตอาสาสมัคร	ภาคค่ำ	30
	- สาขาชนบทศึกษาและการพัฒนา		
	- สาขาสตรีศึกษา	30	
	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	ภาคค่ำ	20
	- สาขาสังคมวิทยา		
	- สาขามานุษยวิทยา	20	
	คณะศิลปศาสตร์	ภาคกลางวัน	15
	- สาขาภาษาศาสตร์เพื่อการสื่อสาร		
	- สาขาประวัติศาสตร์ (เน้นภูมิภาคตะวันตก)		
	- สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์		
	- สาขาฝรั่งเศสศึกษา		
	- สาขาพุทธศาสนศึกษา		
	- สาขาการแปล ภาษาฝรั่งเศส - ไทย		
	- สาขาญี่ปุ่นศึกษา		
	- สาขาภาษาไทย		
	- สาขาจิตวิทยาการปรึกษา		
	- สาขาภาษาและวรรณคดีอังกฤษ	10	
	- สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กร (MIOP)	60	
	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี	ภาคค่ำ	150
- สาขาบริหารธุรกิจ (MBA)			
- สาขาบริหารธุรกิจด้านบริหารทรัพยากรมนุษย์			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 แสดงหลักสูตรการศึกษาและจำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในปัจจุบัน(ต่อ)

ระดับปริญญา	คณะ / สาขา	หลักสูตร	จำนวนที่รับ (ประมาณ/คน)		
ปริญญาโท	และองค์การ (HRM)	ภาคค่ำ	60		
	- สาขาบริหารธุรกิจ สำหรับผู้บริหาร (XMBA)		75		
	- สาขาธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ (MRE)		70-80		
	- สาขาการเงิน (MIF)		60		
	- สาขาการตลาด (MIM)		80-90		
	คณะนิติศาสตร์		ภาคค่ำ	รับรวม	
	- สาขากฎหมายเอกชน				
	- สาขากฎหมายอาญา				
	- สาขากฎหมายมหาชน				
	- สาขากฎหมายระหว่างประเทศ				
	- สาขาบริหารธุรกิจ				
	- สาขากฎหมายการค้าระหว่างประเทศ				
	- สาขากฎหมายภาษี				
	- สาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		180		
	สถาบันภาษา				
	- สาขาภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ (MEC)				66
	- สาขาการสอนภาษาอังกฤษ (MTE)		35		
	วิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษา				
	- สาขาการบริหารกิจกรรมด้านวัฒนธรรม (MCT)				50
	- สาขาการบริหารเทคโนโลยี (MOT)				50
	- สาขาการบริหารโทรคมนาคม				50
	คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์		ภาคกลาง	วัน	
	- สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์				80
- สาขาพัฒนาชุมชน	25				
- สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (นราธิวาส)	60				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 แสดงหลักสูตรการศึกษาและจำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในปัจจุบัน(ต่อ)

ระดับปริญญา	คณะ / สาขา	หลักสูตร	จำนวนที่รับ (ประมาณ/คน)	
ประกาศนียบัตรบัณฑิต	- สาขาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ (MLD)	ภาคค่ำ	70	
	- สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม (MSW)		60	
	- สาขาการบริหารงานยุติธรรม (MCJA)		60	
	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	ภาคค่ำ		
	- สาขาการวิจัยทางสังคม			30
	คณะศิลปศาสตร์			
	- สาขาการแปลภาษาไทยและภาษาอังกฤษ			30-35
	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี			
	- สาขาการประเมินราคาทรัพย์สิน (GPV)			70-80
	คณะนิติศาสตร์			
	- สาขากฎหมายธุรกิจ			60
	- สาขากฎหมายมหาชน			90
	สถาบันภาษา			
	- สาขาภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ (GEC)			66
	- สาขาการสอนภาษาอังกฤษ (GTE)			35
สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร	ภาคกลางวัน			
- บัณฑิตอาสาสมัคร				
	รวมจำนวนนักศึกษา			

ที่มา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ (อ้างในระเบียบการรับสมัครสอบเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2546)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ประมาณการนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ตารางที่ 2.3 ประมาณการจำนวนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2546 - 2550

กลุ่ม/คณะ ประกาศนียบัตรบัณฑิต	หลักสูตรปกติ					หลักสูตรพิเศษ				
	46	47	48	49	50	46	47	48	49	50
1.1 นิติศาสตร์										
1) นิติศาสตร์	-	-	-	-	-	154	154	154	154	154
1.2 พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	-	-	-	-	-	86	77	77	77	77
1.3 รัฐศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4 เศรษฐศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5 สังคมสงเคราะห์ศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.6 ศิลปศาสตร์	-	-	-	-	-	36	31	31	31	31
1.7 วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.8 สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา	35	37	37	37	37	-	-	-	-	-
1.9 สถาปัตยกรรมศาสตร์	61	85	94	94	94	73	73	73	73	73
รวมระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต	96	122	131	131	131	349	335	335	335	335

ที่มา : กองแผนงาน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2546 (อ้างในเป้าหมายผลผลิตงานจัดการศึกษา ปีงบประมาณ 2547-2550)

ตารางที่ 2.4 ประมาณการจำนวนนักศึกษา ระดับปริญญาโท ประจำปีการศึกษา 2546 - 2550

กลุ่ม/คณะ ปริญญาโท	หลักสูตรปกติ					หลักสูตรพิเศษ				
	46	47	48	49	50	46	47	48	49	50
1.1 นิติศาสตร์ (หลักสูตร 2.5 ปี)	171	131	91	41	-	512	631	640	631	631
1.2 พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1) บริหารธุรกิจ (MBA) หลักสูตร 3 ปี	-	-	-	-	-	473	530	561	608	613
2) บัญชี	-	-	-	-	-	-	80	160	200	240
3) ปริญญาโทสำหรับผู้บริหาร	-	-	-	-	-	145	145	145	145	145
4) ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	-	-	-	-	-	158	168	168	168	168
5) บริหารทรัพยากรมนุษย์	-	-	-	-	-	120	130	140	140	140
6) การเงิน	-	-	-	-	-	145	141	137	135	135
7) การตลาด	-	-	-	-	-	175	166	158	157	157
8) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ	-	-	-	-	-	-	40	80	80	80
9) บริหารธุรกิจนานาชาติ	-	-	-	-	-	-	50	100	100	100
1.3 รัฐศาสตร์	113	150	183	213	229	344	409	415	418	422
1.4 เศรษฐศาสตร์	242	265	271	287	289	139	144	142	140	140
1.5 สังคมสงเคราะห์ศาสตร์	196	248	298	337	337	690	673	666	662	661
1.6 ศิลปศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1) จิตวิทยาการศึกษา (หลักสูตร 3 ปี)	32	41	48	48	48	-	-	-	-	-
2) จิตวิทยาอุตสาหกรรม (หลักสูตร 3 ปี)	-	-	-	-	-	220	224	211	206	203
3) สาขาอื่น ๆ	316	391	453	505	505	-	-	-	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.4 ประมาณการจำนวนนักศึกษา ระดับปริญญาโท ประจำปีการศึกษา 2546 - 2550 (ต่อ)

กลุ่มคณะ ปริญญาโท	หลักสูตรปกติ					หลักสูตรพิเศษ				
	46	47	48	49	50	46	47	48	49	50
1.7 วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน (หลักสูตร 3 ปี)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.8 สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา	203	207	209	210	210	379	386	382	378	377
1.9 สถาบันภาษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1) สังคมวิทยา	28	31	33	33	33	-	-	-	-	-
2) มานุษยวิทยา	35	38	48	48	48	-	-	-	-	-
1.10 สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1) การสอนภาษาอังกฤษ	-	-	-	-	-	82	69	69	68	68
2) ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ	-	-	-	-	-	145	145	165	165	165
1.11 วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1) ขนบการศึกษา	42	49	56	59	62	-	-	-	-	-
2) สตรีศึกษา	-	-	-	-	-	117	145	168	171	179
1.11 วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา	-	-	-	-	-	514	560	592	598	598
รวมระดับปริญญาโท	1,424	1,598	1,738	1,830	1,811	1,404	1,883	5,147	6,219	6,279

ที่มา : กองแผนงาน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2546 (อ้างในเป้าหมายผลผลิตงานจัดการศึกษา ปีงบประมาณ 2547-2550)

ตารางที่ 2.5 ประมาณการจำนวนนักศึกษา ระดับปริญญาเอก ประจำปีการศึกษา 2546 - 2550

กลุ่ม/คณะ ปริญญาเอก	หลักสูตรปกติ					หลักสูตรพิเศษ				
	46	47	48	49	50	46	47	48	49	50
1.1 นิติศาสตร์	11	16	21	25	30	-	-	-	-	-
1.2 พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	-	-	-	-	-	69	71	76	80	84
1) บริหารธุรกิจ	-	-	-	-	-	51	52	56	60	63
2) การตลาด	-	-	-	-	-	18	19	20	20	21
1.3 รัฐศาสตร์	18	28	38	48	50	-	-	-	-	-
1.4 เศรษฐศาสตร์	12	15	18	22	20	-	-	-	-	-
1.5 สังคมสงเคราะห์ศาสตร์	20	25	29	33	40	-	-	-	-	-
1.6 วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน	24	25	27	35	41	-	-	-	-	-
1.7 บัณฑิตวิทยาลัย	-	-	-	-	-	35	22	19	28	28
รวมระดับปริญญาเอก	85	109	133	163	181	173	164	171	188	196

ที่มา : กองแผนงาน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2546 (อ้างในเป้าหมายผลผลิตงานจัดการศึกษา ปีงบประมาณ 2547-2550)

4. จำนวนบุคลากรและนักศึกษา

ตารางที่ 2.6 จำนวนบุคลากรปี 2542 ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

ชื่ออาคาร	ประเภทบุคลากร					
	สาย ก	สาย ข	สาย ค	ลูกจ้างประจำ	ลูกจ้างชั่วคราว	รวม
1. อาคารนิติศาสตร์	77	8	39	28	5	157
2. อาคารคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี	114	11	34	26	-	185
3. อาคารคณะรัฐศาสตร์	49	4	28	14	-	95
4. อาคารคณะเศรษฐศาสตร์	92	8	30	18	-	148
5. อาคารคณะสังคมศาสตร์และคณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา	88	20	37	23	3	171
6. อาคารคณะศิลปศาสตร์	237	12	54	58	6	367
7. อาคารคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน	44	8	24	13	1	90
8. อาคารโดม	-	15	30	160	63	268
9. อาคารที่ทำการงานอาคารสถานที่	-	-	19	106	2	127
10. อาคารเอนกประสงค์	5	125	240	107	68	545
11. อาคารศูนย์ภาษาอังกฤษ	48	2	7	3	5	65
12. หอประชุมใหญ่และหอประชุมเล็ก	-	-	-	13	-	13
13. อาคารสโมสรนักศึกษา	-	-	-	5	1	6
14. ยิมเนเซียม	1	65	80	31	38	215
15. อาคารหอสมุด	2	2	77	174	-	255
รวม	757	280	699	780	192	2,708

ที่มา : กองแผนงานมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ 2544 (อ้างในรายงานประจำปี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 57 มิถุนายน 2543:)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ประมาณการนักศึกษาและบุคลากรในระยะ 15 ปี (พ.ศ.2540- 2554)

จากจำนวนนักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัย ตามแผนการศึกษาระยะที่ 8 สามารถสรุปปริมาณนักศึกษา และบุคลากรของมหาวิทยาลัยในปี 2554, ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 2.7 จำนวนนักศึกษา บุคลากรและผู้มาติดต่อในระยะ 15 ปี (พ.ศ.2540-2554)

นักศึกษา/บุคลากร/ผู้มาติดต่อ	2540	2544	2554
นักศึกษาระดับปริญญาตรี	9,499	7,582	
นักศึกษาระดับปริญญาโท	3,525	5,392	} 5,616
นักศึกษาปริญญาเอก	37	358	
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตร	523	690	
บุคลากร	2,335	2,708	2,120
ผู้มาติดต่อและมีกิจกรรม	1,000	2,000	2,000
รวม	16,919	18,730	9,736

ที่มา : กองแผนงานมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ 2539 (อ้างในรายงานการวิจัยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนในการจัดทำแผนการขยายการสอนทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ไปรังสิต 40:2539)

2.2.4 แผนการใช้อาคารและพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1) แผนการใช้อาคาร และพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ พ.ศ. 2544

จากแผนพัฒนาการศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) แสดงให้เห็นว่าปริมาณนักศึกษามีการรับเพิ่มขึ้น เพิ่มคณะและสาขาวิชามากขึ้น โดยมีนโยบายที่จะลดปริมาณนักศึกษาปริญญาตรีที่ทำพระจันทร์ จากเดิม 9499 คน เหลือเพียง 7582 คน แต่เพิ่มปริมาณการรับนักศึกษาที่สูงกว่าระดับปริญญาตรีมากขึ้น ปริมาณที่เพิ่มขึ้น โดยรวมร้อยละ 3.2 ของนักศึกษา พ.ศ. 2540 ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อปริมาณเดิมมากนัก เนื่องจากได้มีการก่อสร้างอาคารเพิ่ม 1 อาคาร คือ อาคารเอนกประสงค์ 2 พื้นที่ประมาณ 20,732 ตารางเมตร ซึ่งเป็นสำนักงานบริหาร ส่วนจัดเลี้ยง หน่วยงานต่างๆ สาธารณูปการ และที่จอดรถ ทำให้ลดความแออัดของมหาวิทยาลัยได้ พื้นที่ใช้สอยภายในอาคารของทำพระจันทร์ ใน พ.ศ. 2544 เมื่อรวมกับอาคารเอนกประสงค์ 2 แล้วมีประมาณ 117,939 คิดเป็น FAR 1:1.5 ซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 21 ของพื้นที่ใช้สอยใน พ.ศ. 2542 (97,207 ตารางเมตร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อเปรียบเทียบพื้นที่ใช้สอยที่เพิ่มขึ้นกับปริมาณนักศึกษา จะมีความแออัดลดลง เนื่องจากปริมาณนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย เมื่อเทียบกับพื้นที่ใช้สอยที่เพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 21 ของพื้นที่เดิม

2) แผนการใช้อาคาร และพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

พ.ศ. 2547

เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 8 มหาวิทยาลัยจะขยายการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีกลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ไปดำเนินการที่ศูนย์รังสิตเป็นส่วนใหญ่ และจากประมาณการนักศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีใน พ.ศ. 2544 ทั้งหมด 6440 คน จากเดิม พ.ศ.2540 ประมาณ 4,085 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 58 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณนักศึกษาทั้งหมดในปัจจุบัน มีนักศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ถึง 13,584 คน ทำให้การใช้พื้นที่หลังจากปีการศึกษา 2544 ลดความแออัดเป็นอย่างมาก แต่ในแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 9 - 10 ได้มีนโยบายที่จะเพิ่มปริมาณนักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และเปิดสาขาวิชาให้ครบเช่นเดียวกับระดับปริญญาตรี ดังนั้นการคาดการณ์ปริมาณนักศึกษาที่ศึกษาในท่าพระจันทร์ ควรจะใกล้เคียงกับปริมาณนักศึกษาใน พ.ศ. 2544 นั่นคือ 14,022 คน ถึงแม้ว่านักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ใช้เวลาในการศึกษาต่อวันน้อยกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี แต่ปริมาณการใช้พื้นที่จะมากกว่า เนื่องจากสัดส่วนการเรียนการสอนของอาจารย์ต่อนักศึกษาจะมากกว่านักศึกษาปริญญาตรี และการใช้พื้นที่ทั้งส่วนการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและความต้องการที่จอดรถ จะมากกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งในอนาคตมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ก็ยังต้องมีการขยายตัวอย่างแน่นอน

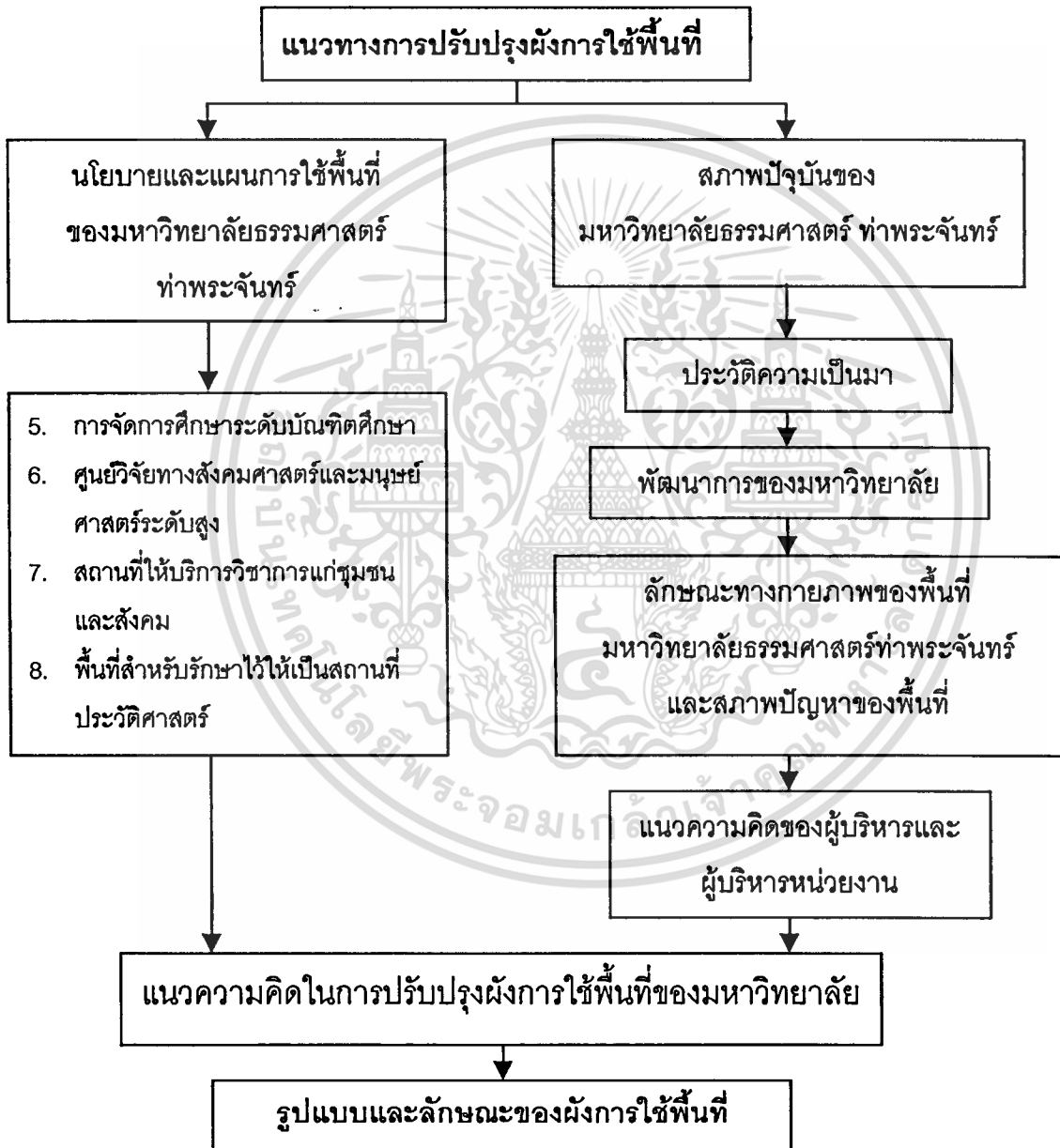
3) แผนการใช้อาคารและพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระ

จันทร์ พ.ศ. 2554

ในระยะยาวเมื่อมีการรับนักศึกษาตามแผนพัฒนา ฯ ระยะที่ 9 - 10 ได้ตามเป้าหมายแล้ว และการดำเนินการก่อสร้าง อาคารที่จอดรถเพิ่มเติมแล้วเสร็จ คาดว่าพื้นที่ใช้สอยอาคารต่างๆ และพื้นที่จอดรถน่าจะเพียงพอที่จะรองรับความต้องการของมหาวิทยาลัยได้ จึงกำหนดแนวความคิดที่จะฟื้นฟูภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้กลับคืนสู่ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยวิมม่น้ำเจ้าพระยา ดังเช่นเมื่อครั้งเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยอยู่ภายใต้กรอบแนวคิดในการทำวิจัย โดยกรอบแนวคิดในการวิจัยสามารถแบ่งรายละเอียดของการศึกษาเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 3.1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาแนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศัตร์นั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้บริหารหน่วยงาน ที่ยังมีการจัดการเรียนการสอน และปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ท่าพระจันทร์ เพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการที่แท้จริงของหน่วยงาน ทั้งสถานภาพของหน่วยงาน ลักษณะการดำเนินงาน การบริหารจัดการ และแผนการในการจัดผังพื้นที่ในมหาวิทยาลัย โดยข้อมูลเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงรูปแบบและลักษณะของการออกแบบวางผังพื้นที่โดยรวมของท่าพระจันทร์ได้ในระดับต่อไป

3.1 ประชากร

สำหรับการสำรวจและรวบรวมแนวความคิดของผู้บริหาร ผู้บริหารหน่วยงานนั้นได้ใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลทั้งแบบกว้างและแบบเจาะลึก เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลสภาพจากความเป็นจริงของหน่วยงาน และความต้องการของหน่วยงานต่อแนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ต่อไป

สำหรับการศึกษาจะแยกเป็น 2 ส่วนคือ

- 1) การศึกษาเรื่องสถานภาพ บทบาท ขนาดของหน่วยงานหรือองค์กร การบริหารจัดการ การกิจกรรมการปฏิบัติงานและความเกี่ยวข้องกันของหน่วยงานกับมหาวิทยาลัย
- 2) การศึกษาแนวทางการสนองตอบแผนการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัย

3.1.1 ประชากรบุคคล ประกอบด้วย

- 1) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยธรรมศัตร์ในส่วนสำนักงานอธิการบดี ประกอบด้วย
 - รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนพัฒนาและเทคโนโลยี
 - ผู้อำนวยการกองกลาง
- 2) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และคณบดีบัณฑิตศึกษา
 - คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 - คณบดีคณะนิติศาสตร์
 - คณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
 - คณบดีคณะรัฐศาสตร์
 - คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
 - คณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณบดีคณะศิลปศาสตร์

คณบดีคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน

คณบดีคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

3) ผู้บริหารหน่วยงานการวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้อำนวยการสถาบันภาษา

ผู้อำนวยการสถาบันทรัพยากรมนุษย์

ผู้อำนวยการสถาบันไทยคดีศึกษา

ประธานศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย

ประธานศูนย์ศึกษาการระหว่างประเทศ

ประธานศูนย์ศึกษาและพัฒนากองการปกครอง

ผู้อำนวยการศูนย์อินเดียศึกษา

ประธานโครงการสตรีและเยาวชนศึกษา

5) ผู้บริหารโครงการฝึกอบรมและการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

ผู้อำนวยการสำนักเสริมศึกษาและบริการสังคม

3.1.2 ประชากรที่เป็นอาคารทางสถาปัตยกรรม

1) การศึกษาลักษณะการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ก) กลุ่มอาคารบริหาร อาคารเอนกประสงค์,อาคารโดม

ข) กลุ่มอาคารทางการศึกษา

อาคารคณะนิติศาสตร์(หน้า),อาคารคณะ

นิติศาสตร์ (ใหม่) ,อาคารคณะนิติศาสตร์(กลาง),

อาคารคณะรัฐศาสตร์,อาคารคณะวารสารศาสตร์

และสื่อสารมวลชน,อาคารศูนย์ภาษาอังกฤษ,

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์,อาคารคณะศิลปศาสตร์,

อาคารคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ,อาคารคณะ

เศรษฐศาสตร์

ค) กลุ่มสนับสนุนการศึกษา

อาคารหอประชุมใหญ่,อาคารหอประชุมเล็ก,

อาคารสโมสรนักศึกษา,อาคารยิมเนเซียม,อาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดเดิมและโรงพิมพ์, ศึกษาศาสตร์ 60 ปี,
ศาลาริมน้ำ(อาคารกลุ่มย่อย)

ง) กลุ่มอาคารบริการ

อาคารงานอาคารสถานที่, โรงไฟฟ้า 2 อาคาร,
อาคารศูนย์สื่อสารและโทรคมนาคม, หอดังสูง,
อาคารเอนกประสงค์ 2

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

3.2.1 การสัมภาษณ์(Interview) แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร และผู้บริหารหน่วยงานที่

ยังคงอยู่ที่ท่าพระจันทร์ต่อแนวทางของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาและปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ที่ท่าพระจันทร์ ภายใต้แนวนโยบายหลัก 4 ข้อข้างต้น ซึ่งในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยนั้นผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเอง วิธีการสร้างเริ่มจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยฉบับต่างๆ บทความ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแผนการพัฒนาและปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้รับมาสร้างแบบสัมภาษณ์

3.2.2 การสำรวจ (Survey) การศึกษาทางด้านกายภาพของพื้นที่ โดยใช้ความรู้ทาง

ด้านการวางผังเมืองและการจัดผังของสถานศึกษามาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และสำรวจโดยใช้แบบสังเกตการณ์ การจดบันทึกต่างๆ ตามสภาพความเป็นจริง และเมื่อได้ข้อมูลในทุกส่วนแล้วจึงจะนำข้อมูลทั้งหมดนั้นมาวิเคราะห์เพื่อนำเสนอเป็นรูปแบบของการวางผังแม่บทต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 การดำเนินการวิจัย

การศึกษาและสำรวจแนวความคิดของประชากรในเรื่องการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ นั้น เป็นการศึกษาวิจัยเชิงบรรยาย (Discriptive Reserch) ทางความคิดในแนวนโยบาย ที่มีต่อผังการใช้อาคารในกลุ่มต่างๆของมหาวิทยาลัย รวมทั้งการสำรวจข้อมูลทางกายภาพและรวบรวมแนวความคิดทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อกำหนดรูปแบบของการออกแบบวางผังการใช้พื้นที่ โดยแบ่งได้ 4 ขั้นตอน คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
- 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4) การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องทางด้านนโยบาย
- 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือทางวิชาการเกี่ยวกับการวางแผน
- 3) การรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มประชากร
- 4) การสำรวจภาคสนามของประชากรอาคาร

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ทำการเก็บข้อมูลทั้งจากการสำรวจภาคเอกสาร และการสำรวจภาคสนามโดยใช้การสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์ โดยศึกษาข้อมูล ตามรายละเอียดดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสาร

ก) ศึกษาถึงแนวนโยบาย แผนการจัดการการศึกษา แผนการปรับปรุงการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการขยายการศึกษาจากท่าพระจันทร์ไป ศูนย์รังสิต

ข) ศึกษาถึงลักษณะที่ตั้ง การครอบครองที่ดิน ผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการวางตำแหน่งของอาคารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

2) การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม

ก) การวิเคราะห์สภาพที่ตั้ง การครอบครองที่ดิน ลักษณะผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน ผังการวางตำแหน่งของอาคารและกลุ่มอาคารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ การวิเคราะห์รูปแบบลักษณะทางกายภาพของผังการใช้พื้นที่ประโยชน์ใช้สอย ลักษณะของการสัญจร ความสัมพันธ์ของที่ว่าง การใช้พื้นที่กับกิจกรรม รวมทั้งสภาพแวดล้อมของอาคารและกลุ่มอาคารในปัจจุบัน ต่างๆที่มีผลต่อการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

ข) การวิเคราะห์ความคิดเห็น ของผู้บริหาร ผู้บริหารหน่วยงานที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และ
เสนอในหัวข้อต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสาร

1) วิเคราะห์แผนการจัดการ กิจกรรมและปริมาณงานที่มหาวิทยาลัยธรรม
ศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ตามกรอบแนวคิดของมหาวิทยาลัยในการขยายการศึกษาจากท่าพระจันทร์ไปศูนย์
รังสิต

2) ศึกษาและวิเคราะห์ถึงลักษณะที่ตั้ง การครอบครองที่ดิน ผังการใช้ประโยชน์ที่
ดิน และการวางตำแหน่งของอาคารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม

1) การวิเคราะห์ความคิดเห็น ของผู้บริหาร ผู้บริหารหน่วยงานที่มีส่วนที่
เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในอนาคต

2) การวิเคราะห์สภาพที่ตั้ง การครอบครองที่ดิน ลักษณะผังการใช้
ประโยชน์ที่ดิน ผังการวางตำแหน่งของอาคารและกลุ่มอาคารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
การวิเคราะห์รูปแบบลักษณะทางกายภาพของผังการใช้พื้นที่ประโยชน์ใช้สอย ลักษณะของการสัญจร
ความสัมพันธ์ของที่ว่าง การใช้พื้นที่กับกิจกรรม รวมทั้งสภาพแวดล้อมของอาคารและกลุ่มอาคารในปัจจุบัน
ต่างๆที่มีผลต่อการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสาร

4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านนโยบายและแผนการ

แผนการพัฒนามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เมื่อขยายการเรียนการ
สอนระดับปริญญาตรีไปทีศูนย์รังสิต

จากข้อจำกัดด้านพื้นที่และอาคารสถานที่บริเวณท่าพระจันทร์ ที่ไม่เพียงพอต่อการจัดการ
ศึกษาในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมถึงการไม่สามารถดำเนินการตามภารกิจอื่นๆ ได้อย่างเต็มที่ให้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิจัย การบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม การส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ ดังนั้นเมื่อการ
เรียนการสอนระดับปริญญาตรีได้ขยายไปดำเนินการที่ศูนย์รังสิตแล้ว มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระ
จันทร์จะดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. เป็นสถานที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
2. เป็นศูนย์วิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ระดับสูง
3. ปรับปรุงให้เป็นสถานที่ให้บริการวิชาการแก่ชุมชน/สังคม
4. ปรับปรุงและรักษาไว้ให้เป็นสถานที่ประวัติศาสตร์

4.1.2 กิจกรรมและปริมาณงานที่ทำพระจันทร์

1) จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ในเชิงนโยบายของแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะที่ 8 ให้เร่งผลิตบัณฑิตศึกษาให้
เพียงพอกับความต้องการของประเทศ โดยกระจายตามความพร้อมของแต่ละสถาบัน โดยมีนโยบายให้
เปิดการเรียนการสอนระดับปริญญาเอกในทุกคณะโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางสายสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์ที่มีความพร้อม ให้ขยายสาขาวิชาและเพิ่มจำนวนการผลิตระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งในเบื้องต้น
มีสาขาวิชาใหม่เฉพาะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่ได้รับการบรรจุในแผนพัฒนาการศึกษาระดับ
อุดมศึกษาระยะที่ 8 จำนวน 20 สาขา และต่อมามหาวิทยาลัยขอเปิดสาขาใหม่เพิ่มขึ้นอีกจำนวน 21 สาขา
ในช่วงกลางแผน รวมสาขาใหม่ทั้งสิ้น 41 สาขา

ดังนั้นในแง่พื้นที่ที่มีอยู่เดิมส่วนหนึ่งสามารถรองรับการเปิดสาขาใหม่ตามเป้า
หมายได้พื้นที่อีกส่วนหนึ่งจำเป็นต้องปรับปรุงเพื่อให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เช่น พื้นที่
สำหรับทำงานของนักศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก ซึ่งในปัจจุบันมี 4 คณะ คือ นิติศาสตร์ พาณิชย
ศาสตร์และการบัญชี เศรษฐศาสตร์ และสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และภายในแผนพัฒนามหาวิทยาลัย
ระยะที่ 8 มีเป้าหมายอีก 4 คณะ คือ รัฐศาสตร์ ศิลปศาสตร์ (สาขาประวัติศาสตร์) วารสารศาสตร์ และสื่อ
สารมวลชน สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา พื้นที่ที่มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องเตรียมให้ ได้แก่พื้นที่สำหรับ
ทำงานค้นคว้า ห้องทำกิจกรรม การพักผ่อนสันทนาการที่เหมาะสมและเพียงพอเพื่อการพบปะ การแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์เพื่อเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขวาง ศูนย์ Resorch Center เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ด้วย
ตนเอง การปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยให้ความร่มรื่นและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการศึกษา
ค้นคว้า และการแสวงหาความรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ศูนย์วิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ระดับสูง

ตามวิสัยทัศน์การพัฒนาที่ปรากฏในแผนพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ฉบับที่ 8 ระบุให้ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีสมรรถนะด้านการศึกษา ค้นคว้า พัฒนาและการวิจัยระดับสูง เพื่อมุ่งไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่ให้ความสำคัญกับการวิจัยและการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

หน่วยงานที่ทำวิจัย แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

ก. คณะ กรรมการวิจัยในแต่ละคณะส่วนใหญ่เป็นวิจัยพื้นฐานที่มุ่งบุกเบิกแสวงหาความรู้เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการที่แต่ละคณะรับผิดชอบ สำหรับคณะทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ได้ดำเนินงานศูนย์ข้อมูลเฉพาะทาง ซึ่งข้อมูลนั้นได้มาจากการศึกษาวิจัย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในระดับลึกต่อไป แต่การดำเนินการข้างต้นยังไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

ข. สถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัย มุ่งการวิจัยในลักษณะที่นำวิชาการทางด้านสังคมและพฤติกรรมศาสตร์มาประยุกต์เพื่อให้นำมาผลการศึกษาวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ สถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัยมี 3 สถาบัน คือ

(1) สถาบันไทยคดีศึกษา มีกรรมการวิจัยเกี่ยวกับประเทศไทยในด้านต่างๆ เช่น ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วรรณคดีไทย สังคมและวิทยาศาสตร์

(2) สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มีกรรมการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศไทย ที่มุ่งนำผลไปใช้ในการจัดทำแผน/นโยบาย/โครงการ ในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์

(3) สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงศึกษามีกรรมการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ เช่นสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ศิลปวัฒนธรรม ใน 3 ประเทศ คือ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลี รวมถึงการศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศไทย ต่อมาการขยายกรรมการวิจัยเกี่ยวกับ APEC เช่นความร่วมมือทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศใน APEC การค้าการลงทุนโดยเสรี เป็นต้น

ค. หน่วยงานภายในโครงการที่ทำหน้าที่วิจัย นอกเหนือจากการวิจัยในคณะ และสถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัยแล้ว ยังมีการวิจัยในเนื้อหาทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ อีก 5 องค์ความรู้ คือ การพัฒนาประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่น อินเดียดศึกษา การระหว่างประเทศ สตรีและเยาวชนศึกษา นอกจากนี้ยังมีการร่วมทำวิจัยกับสถาบันต่างประเทศ ภายใต้โครงการ Core University และหน่วยงานกลางที่รับทำการวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์ระดับประเทศ 1 หน่วยงาน คือ สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีรายละเอียดในแต่ละสาขาดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาและขยายขอบเขตความรู้ด้านประชาธิปไตย โดยการวิเคราะห์วิจัยปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยแล้วนำเสนอต่อสาธารณชน เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขหรือตอบคำถามต่อปัญหาเหล่านั้นในเชิงวิชาการ สนับสนุนให้งานทางวิชาการและกิจกรรมในด้านประชาธิปไตยอย่างกว้างขวาง เผยแพร่แนวความคิดประชาธิปไตยที่ให้ความสำคัญอยู่กับสิทธิเสรีภาพไปยังกลุ่มชนต่างๆ

(2) ศูนย์ศึกษาและพัฒนาการปกครองท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ เผยแพร่ความรู้และเป็นศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

(3) ศูนย์อินเดียศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิจัย และเขียนตำราด้านอินเดียศึกษา เผยแพร่ความรู้ด้านอินเดียศึกษาในรูปแบบต่างๆ เสริมสร้างความเข้าใจอันดีงามระหว่างชาวไทยและชาวไทยเชื้อสายอินเดีย

(4) ศูนย์การศึกษาระหว่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อประสานงาน ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน อบรม ประชุมสัมมนาทางวิชาการ และศึกษาปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการระหว่างประเทศในลักษณะสหวิทยาการ

(5) โครงการสตรีและเยาวชนศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของสตรีศึกษาและเยาวชน กระตุ้นให้สาธารณชนตระหนักถึงปัญหารวมทั้งการผลักดันให้เกิดการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการผลักดันให้เกิดการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสิทธิและคุณภาพของสตรีและเยาวชน โดยจัดกิจกรรมการสัมมนา ส่งเสริมให้คณะต่างๆ เปิดวิชาด้านสตรีและเยาวชนศึกษามากขึ้น ทำวิจัย และจัดทำศูนย์ข้อมูล

(6) สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการวิจัย และให้คำปรึกษาทางวิชาการ การให้บริการด้านการอบรมสัมมนา การพัฒนาองค์การและบุคลากรให้แก่หน่วยงานของรัฐและเอกชน หลักการดำเนินงานของสถาบันมีการผสมผสานศาสตร์ต่างๆ เพื่อให้มีการดำเนินงานได้รอบด้านและมีแง่มุมที่หลากหลาย

3) การให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

ในฐานะมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงชั้นนำของประเทศประกอบกับเป็นความต้องการของมหาวิทยาลัยในการนำประสบการณ์ความรู้และความชำนาญไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและประเทศชาติโดยส่วนรวม ขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยจะได้ประสบการณ์กลับมาพัฒนางานของมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยให้บริการแก่สังคมในหลายรูปแบบ ได้แก่

ก. การฝึกอบรม แยกเป็น

(1) การอบรมในลักษณะการศึกษาและการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน จัดการฝึกอบรมทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงคือ สำนักเสริมศึกษาและบริการสังคม

(2) การอบรมในสาขาวิชาเฉพาะ นอกจากสำนักเสริมศึกษาและบริการสังคมแล้ว หน่วยงานอื่นๆได้จัดอบรมในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญ และส่วนใหญ่เป็นโครงการที่มีหลักสูตรแน่นอนจัดอบรมต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี รวมถึงการจัดอบรมตามหลักสูตรที่กำหนดขึ้นเฉพาะสำหรับหน่วยงานภายนอกที่ติดต่อมาโดยตรง เช่น โครงการพัฒนาผู้บริหารจัดให้กับกรมบัญชีกลาง กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต เป็นต้น จัดการฝึกอบรมทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคทั้งการจัดขึ้นเองและจัดร่วมกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

4) สถานที่ประวัติศาสตร์ในฐานะที่เป็นแหล่งที่เกิดของประชาธิปไตย

มหาวิทยาลัยได้เริ่มโครงการพัฒนาคุณค่าของพื้นที่ที่ท่าพระจันทร์ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ศิลปกรรมและประวัติศาสตร์ของชาติ โครงการหนึ่งคือการสร้างกำแพงประวัติศาสตร์"ธรรมศาสตร์กับการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย" ซึ่งในปี 2534 ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยได้ทำการปรับปรุงอาคารโดมให้เป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของมหาวิทยาลัย ปรับปรุงลานโพธิ์ให้เป็นสถานที่ชุมนุมทางความคิดสถานที่ที่ให้ออกแสดงออกซึ่งความมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นเพื่อสนองระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม

ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย คณะบดีบัณฑิตศึกษาและผู้บริหารหน่วยงาน ที่ยังคงอยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

4.2.1 ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัย

1) รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนพัฒนาและเทคโนโลยี

แผนจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์จะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนจากระดับปริญญาตรีไปเป็นระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโทและเอก) และจะเปิดรับนักศึกษาในภาคกลางวัน และภาคค่ำมากขึ้น โดยบัณฑิตศึกษาจะเป็นผู้ดูแลในเรื่องของการรับเข้า และทางคณะจะเป็นผู้จัดการเรื่องหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน

ในทางวิชาชีพแล้วนักศึกษาที่เข้ามาเรียนสามารถพัฒนาตัวเองและยกระดับตัวเองทั้งเรื่องของเงินเดือนและตำแหน่ง รวมถึงช่วยส่งเสริมความเป็นสากลในการประกอบอาชีพ ถือว่าผู้เรียนจะได้รับประโยชน์คุ้มค่ามากในการลงทุน แต่นักศึกษาที่จะเข้ามาเรียนในระดับปริญญาโทและเอกได้นั้นจะต้องเป็นคนที่มีความพร้อมในเรื่องของเวลางบประมาณการลงทุน

แผนการวิจัย

เป้าหมายของมหาวิทยาลัยจะมุ่งเน้นการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ให้มากขึ้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีแหล่งสืบค้น แหล่งข้อมูล รวมทั้งมีอาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัยพร้อมอยู่แล้ว และการทำวิจัยทางสังคมศาสตร์นั้นไม่จำเป็นต้องมีการใช้พื้นที่สำหรับการทดลองหรือว่าปฏิบัติการมากเพียงแต่พื้นที่ส่วนใหญ่ควรจะเป็นพื้นที่ที่มีความเป็นส่วนตัวและสามารถที่จะค้นคว้าข้อมูลต่างๆได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้มีอันดับที่สูงมากขึ้นในการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยทั่วโลก

แผนการบริการวิชาการ/บริการชุมชน

การให้การบริการวิชาการแก่ชุมชน มหาวิทยาลัยจะยังคงรูปแบบของการบริการแก่สังคมเช่นเดิม แต่จะมีการขยายงานทางด้านวิชาการในระดับสูง มากขึ้นและจะส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นศูนย์กลางของการแลกเปลี่ยน นำเสนอ ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะชนมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ด้านประวัติศาสตร์ของพื้นที่

มีแผนในการปรับปรุงตึกโดมให้เป็นหอประวัติศาสตร์ หรือเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์เพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องของประวัติศาสตร์ประชาธิปไตยที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยรูปแบบของการจัดนั้น จะเป็นการจัดส่วนของการแสดงทั้งภายในและภายนอกเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงกัน กับพื้นที่ของสวนประติมากรรมบริเวณด้านข้างหอประชุมใหญ่ ด้านหน้ามหาวิทยาลัย โดยเฉพาะบริเวณสนามฟุตบอล และด้านที่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา โดยหน่วยงานที่อยู่ตึกโดมนั้น มหาวิทยาลัยจะให้ไปปฏิบัติงานที่อาคารสำนักงานอธิการบดี ศูนย์รังสิต

ในหลักการนั้นมหาวิทยาลัยจะไม่มีการไปเปลี่ยนแปลงรูปแบบหน้าตาของตึกเก่าๆ เพียงปรับปรุงอาคารที่มีความเสื่อมโทรมไปตามสภาพกาลเวลาเช่น คณะศิลปศาสตร์ ซึ่งมีด้านหนึ่งติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาเมื่อสภาพของอาคารเก่าแก่ลงก็จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่สำหรับใช้งาน อาจจะเป็นพื้นที่ที่เปิดมุมมองเข้ามาทางเจ้าพระยาก็ได้ (เสริม) สำหรับเรื่องของการจัดการอาคารนั้นทางมหาวิทยาลัยจะมีแผนจัดตั้งกองอาคารกลางซึ่งจะมีหน้าที่ดูแลเรื่องของการใช้อาคารทั้งหมดที่ทำพระจันทร์ ซึ่งก็คงจะเหมือนกับที่รังสิตที่จะต้องมีการดูแลเรื่องอาคาร

การจัดพื้นที่บริการ

การจัดพื้นที่จอดรถนั้นอาคารกิจกรรมนักศึกษาซึ่งเป็นอาคารที่ค่อนข้างเก่าแล้วน่าที่จะมีการปรับเปลี่ยนให้เป็นอาคารที่จอดรถ อาจจะอยู่ในชั้นใต้ดินและอยู่บนดินด้วย และพื้นที่ของสนามฟุตบอลควรจะปรับให้เป็นพื้นที่สนามเทนนิสมากขึ้น ใช้เป็นที่สำหรับใช้ในการวิ่ง หรือออกกำลังกายในตอนเย็นหรืออาจจะมีการเสริมอื่นๆด้วย

2) ผู้อำนวยการกองกลาง

ความสำคัญ

ฝ่ายบริหาร ทำพระจันทร์ หรือกองกลางเป็นหน่วยงานในกำกับดูแลของรองอธิการฝ่ายบริหาร ทำพระจันทร์ บริหารดูแล รับผิดชอบงานด้านอำนวยความสะดวกและประสานงานในด้านการให้บริการการใช้สถานที่หอประชุมใหญ่-เล็ก ห้องประชุม ห้องจัดเลี้ยง ห้องเรียนส่วนกลาง สถานที่จอดรถ งานด้านรักษาความปลอดภัย งานยานยนต์ งานสารบรรณ งานการประชุมและพิธีการต่างๆ ตลอดจนให้บริการด้านประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆของมหาวิทยาลัย ทั้งภายในและภายนอก

แผนในการดำเนินงาน

ตามแนวความคิดของผู้บริหารมหาวิทยาลัยได้มองถึงการจัดกลุ่มของอาคารต่างๆในมหาวิทยาลัย เช่น กลุ่มอาคารบริหาร กลุ่มอาคารทางการศึกษา กลุ่มสนับสนุนทางการศึกษา กลุ่มอาคารบริการ และกลุ่มอาคารที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะอาคารตึกโดมที่ควรปรับเปลี่ยนเป็นพิพิธภัณฑ์ ส่วนหน่วยงานต่างๆภายในตึกโดมอาจจะต้องย้ายไปที่อาคารเอนกประสงค์ และรวมถึงในทุกๆอาคารซึ่งก็มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์

แผนรองรับเมื่อมีการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

ในภาคกลางวัน เมื่อมหาวิทยาลัยเปิดรับภาคบัณฑิตศึกษาภาคปกติ และภาคค่ำแล้วจะทำให้จำนวนคนที่เข้ามาใช้พื้นที่ทั้งภายในภายนอกอาคารมีปริมาณสูงตลอดช่วงเช้าจนกระทั่งถึงเย็น ซึ่งทำให้มหาวิทยาลัยต้องมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่บางส่วนสำหรับรองรับความต้องการในการใช้พื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่สำหรับจอดรถยนต์ การขยายพื้นที่ถนนทางเดินเท้า และปรับปรุงพื้นที่สำหรับนั่งพักบริเวณโดยรอบสนามฟุตบอล การปรับพื้นที่ของสนามฟุตบอลให้เป็นพื้นที่สำหรับการเล่นกีฬา เพิ่มพื้นที่สำหรับปลูกต้นไม้ ลานกีฬา และปรับปรุงพื้นที่ที่ยังไม่มีความเป็นระเบียบทั้งหมดของทำพระจันทร์ ซึ่งในการปฏิบัตินั้นจะต้องมีการรื้อหรือทุบอาคารและสิ่งก่อสร้างบางส่วนโดยจะแบ่งระยะของการปฏิบัติออกไปตามความเหมาะสม เนื่องจากต้องรอให้อาคารหมดยุคของการใช้งานแล้วจึงจะสามารถปรับหรือเปลี่ยนแปลงการใช้งานได้

การจัดพื้นที่ทางประวัติศาสตร์

การอนุรักษ์อาคารและตึกที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ นั้นจะยังคงสภาพของพื้นที่อย่างที่เป็นอยู่เช่นเดิม แต่จะมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้มีความสอดคล้องกัน ทั้งในเรื่องมุมมอง สภาพแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ล้อมทัศนียภาพต่างๆควรจะมีปรับให้อยู่ในลักษณะที่สวยงามมากขึ้น รวมทั้งการเน้นความสำคัญของตึกโดมที่จะเป็นพิพิธภัณฑ์สำหรับแสดงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ลักษณะการสัญจร

ระบบถนน

สภาพปัจจุบันระบบการสัญจรต่างๆจะมีปัญหาเป็นช่วงเวลา โดยเฉพาะช่วงเช้าที่ได้เวลาเริ่มสอน และในช่วงเย็นซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษานักศึกษาปริญญาโทจะเข้ามาเรียน ซึ่งการจัดการสัญจรในระบบเดิมนั้นถือได้ว่ามีความคล่องตัวพอสมควร แต่เมื่อนักศึกษานักศึกษาปริญญาตรีไปที่ศูนย์รังสิตหมดแล้ว น่าจะทำให้ระบบการสัญจรต่างๆดีขึ้น แต่ถึงอย่างไรมหาวิทยาลัยก็ได้เตรียมแผนสำหรับปัญหาที่น่าจะเกิดขึ้นแล้ว

ทางเดินเท้า

ต้องปรับปรุงทางเดินเท้าโดยรอบสนามฟุตบอลไปพร้อมกับการปรับลู่วิ่ง ซึ่งการปรับนั้นจะมีแผนการปรับวางไว้โดยรวมทั้งระบบ แต่ในทางปฏิบัติจะค่อยๆทำเป็นระยะตามความเหมาะสม การบำรุงรักษาอาคาร

ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับค้ำคาว และนกพิราบที่ทำให้อาคารมีความสกปรกซึ่งก็เป็นเหตุให้อาคารต่างๆดูแล้วไม่เกิดความสวยงาม และรวมถึงปัญหาของการเก็บกองวัสดุ โต๊ะ เก้าอี้ที่ชำรุด ตามซอกและมุมมต่างๆของอาคารทำให้สภาพแวดล้อมภายในของมหาวิทยาลัยไม่น่ามอง เกิดทัศนวิสัยที่ไม่ดี และรวมทั้งอาจจะส่งผลถึงปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ได้ ซึ่งในการบำรุงรักษาทางกึ่งกลางได้จัดเตรียมแผนงานเอาไว้ตลอดแต่ก็มีปัญหาบ้างในเรื่องของงบประมาณและจำนวนเจ้าหน้าที่ ที่จะสามารถดูแลได้ทั่วถึง

ลักษณะความสำคัญในเรื่องของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

การใช้พื้นที่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวจะมีลักษณะของการผสมผสานควบคู่ไปกับการส่งเสริมความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ ซึ่งโดยสภาพของพื้นที่นั้น มีความสำคัญต่อรากฐานทางการเมืองและการปกครอง ซึ่งในการจัดนั้นควรจะทำให้ความสำคัญกับอาคาร และพื้นที่ทั่วทั้งมหาวิทยาลัย ซึ่งน่าจะมียุทธศาสตร์เข้ามาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมากพอสมควร

สรุปการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัย

ด้านการจัดการศึกษาและการวิจัย

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ท่าพระจันทร์ จะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน จากระดับปริญญาตรีไปเป็นระดับบัณฑิตศึกษา โดยจะเปิดรับนักศึกษาภาคกลางวันและภาคค่ำ มหาวิทยาลัยจะมุ่งเน้นการทำวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ในระดับสูง โดยใช้แหล่งค้นคว้าจากห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่มีอยู่แล้วพร้อมกับการนำผลงานทางวิชาการออกเผยแพร่ในลักษณะของการเป็นศูนย์กลางของการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการใช้เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการได้

ด้านความสำคัญทางประวัติศาสตร์

มหาวิทยาลัยมีแผนในการปรับปรุงตึกโดมเป็นหอประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ เพื่อใช้เป็นสวนเผยแพร่ และให้ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ประชาธิปไตย โดยจะให้เชื่อมโยงกันกับพื้นที่ของสวนประติมากรรมด้านหน้ามหาวิทยาลัย สนามฟุตบอล และริมแม่น้ำเจ้าพระยา

การรื้อถอนอาคารสิ่งปลูกสร้าง

มหาวิทยาลัยไม่มีนโยบายที่จะรื้อถอนอาคารใดๆในช่วงระยะใกล้แต่ในระยะยาวเมื่ออาคารเกิดความชำรุดทรุดโทรมจนไม่สามารถใช้งานได้ จึงจะทำการรื้อถอนและปรับพื้นที่ไว้สำหรับทำกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อชุมชน ปรับคืนพื้นที่จอดรถบริเวณหอประชุมใหญ่เป็นลู่วิ่งตามเดิมและใช้พื้นที่บริเวณยิมเนเซียมและอาคารกิจกรรมนักศึกษาเป็นอาคารจอดรถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2 ข้อมูลสัมภาษณ์คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยและคณบดีบัณฑิตศึกษา

1) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนแม่บทของบัณฑิตวิทยาลัย

การเปิดโครงการในระดับบัณฑิตศึกษา อยู่ในช่วงของการขยายหลักสูตรทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่ในส่วนของสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ นั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ยังไม่พร้อมสำหรับให้มีการจัด แต่เมื่อนักศึกษาปริญญาตรีไปอยู่ที่ศูนย์รังสิตแล้ว บัณฑิตศึกษาจะดำเนินการ ดังนี้

แผนการจัดการศึกษา

แนวทางการจัดการศึกษา เพิ่มการรับนักศึกษาในภาคกลางวัน และภาคค่ำ และโครงการปริญญาเอกโดยดูความพร้อมว่ามีคณะใดบ้างที่จะสามารถเปิดรับและจัดการเรียนการสอนได้ ซึ่งแนวทางเช่นนี้จะต้องส่งผลกระทบต่อปรับปรุงทางด้านสถานที่ ห้องเรียน พื้นที่ส่วนรวมสำหรับทำกิจกรรม และภาพรวมทั้งหมดของท่าพระจันทร์

แผนการวิจัย

มุ่งพัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ในระดับสูง โดยมีเป้าหมาย ในเรื่องของการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเพื่อส่งเสริมการให้บริการวิชาการ เปิดเป็นศูนย์สำหรับทำการวิจัยของทางคณะต่างๆเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางทางวิชาการของการทำงานวิจัย ในอนาคต

(มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในอนาคตน่าจะเป็นที่เดียวที่มุ่งเน้นในเรื่องของการวิจัยมากยิ่งขึ้น ถ้ามองในเชิงของการจัดอันดับในโลก แล้วน่าที่จะมีระดับที่สูงมากขึ้น ปัจจุบันเนื่องจากการวิจัยของมหาวิทยาลัยมีค่อนข้างน้อย ทั้งการวิจัยของอาจารย์และของนักศึกษาเอง ซึ่งปัญหาในปัจจุบันเป็นทั้งเรื่องของทุนและเรื่องของความพร้อมของการวิจัย)

แผนบริการวิชาการ/บริการชุมชน

การบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยเน้นเรื่องการมีความสัมพันธ์กับองค์กรภายนอก มหาวิทยาลัยทั้งความสัมพันธ์ในเชิงของการเอื้อประโยชน์ให้แก่กันของภาครัฐและเอกชน ทั้งในเชิงของธุรกิจสัมพันธ์ อุตสาหกรรมสัมพันธ์และการส่งเสริมวิชาการแก่ชุมชนสังคม ซึ่งหน่วยงานของคณะจะเป็นคนรับผิดชอบ และรวมทั้งส่วนกลางของมหาวิทยาลัยจะมีการดำเนินการ เช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่

บัณฑิตศึกษาไม่ได้มีแผนในการปรับเปลี่ยนสภาพพื้นที่สำนักงานของตนเอง และรวมถึงพื้นที่ของทางคณะทั้งเรื่องรูปแบบของการใช้อาคารและใช้พื้นที่ในอนาคต ยังคงยึดในแนวของการแยกจัดการให้คณะเป็นผู้จัดการเอง แต่อาจจะปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้งาน โดยมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมต่างๆที่ปริญญาตรีเคยใช้ไปเป็นพื้นที่ของปริญญาโทและเอก ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนในบัณฑิตศึกษาเข้มข้นมากขึ้นรวมทั้งพื้นที่ที่เป็นส่วนกลางที่ใช้ทำกิจกรรมร่วมกัน พื้นที่ให้บริการแก่นักศึกษา พื้นที่สำหรับการรวบรวมการจัดทำวิทยานิพนธ์ พื้นที่จัดการประชุมเทศกาลต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันนั้นยังไม่มีพื้นที่มากพอ แต่ถึงจะมีการจัดแต่ก็ยังเป็นพื้นที่ที่เป็นของคณะดูแล

ด้านประวัติศาสตร์ของพื้นที่

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ถือว่ามีความสำคัญในเชิงประวัติศาสตร์ และทุกๆอาคารควรจะต้องการอนุรักษ์และบันทึกไว้เป็นหอคจดหมายเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตึกโดมที่เป็นพื้นที่ส่วนกลาง ควรจะอนุรักษ์ไว้เป็นพื้นที่สำหรับบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ และรวมถึงอาคารของคณะต่างๆที่เป็นคณะวิชาเริ่มแรกที่มีการเปิดสอน การสร้างให้เกิดความรู้สึกถึงความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงตามยุคสมัยและประวัติศาสตร์ของทำพระจันทร์ให้ครอบคลุมทั้งหมด

2) คณบดีคณะนิติศาสตร์

ในการจัดทำแผนแม่บทของคณะนิติศาสตร์ ได้ให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์และบทบาทของกฎหมายในอนาคตที่คาดว่าจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตมากขึ้น โดยจะเข้ามาเป็นตัวเชื่อมกับสิ่งต่างๆ และเป็นสิ่งที่จะขาดไม่ได้ สำหรับแผนแม่บทแต่ละด้านมีสาระโดยสรุป ดังนี้

แผนการจัดการศึกษา

การผลิตบัณฑิต

แนวทางจัดการศึกษาเน้นที่คุณภาพและให้การศึกษาเฉพาะสาขา กล่าวคือ จะลดวิชาแกนแต่เพิ่มรายวิชาเฉพาะ ในแง่จำนวนรับเข้าระดับบัณฑิตศึกษารับเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ลดขนาดชั้นเรียนจากเดิมที่เป็นห้องขนาดใหญ่เป็นห้องขนาดเล็กเพื่อให้อาจารย์และนักศึกษาพบปะกันมากขึ้น ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนการสอนเช่นนี้ ส่งผลให้คณะต้องปรับด้านกายภาพเป็นอย่างมาก

แผนการวิจัย

มุ่งพัฒนาองค์ความรู้ไปสู่ความเป็นนานาชาติ โดยมีเป้าหมายจะจัดตั้ง "ศูนย์กฎหมายเปรียบเทียบ" มีฐานะเทียบเท่าภาควิชา เพื่อเป็นหน่วยงานด้านการวิจัย การรวบรวมข้อมูลและงานวิจัยทางกฎหมาย ทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งการดำเนินงาน "ศูนย์กฎหมายเปรียบเทียบ" จะเป็นกลไกในการยกระดับความรู้ทางวิชานิติศาสตร์สู่นานาชาติ

แผนการบริการวิชาการ/บริการชุมชน

เน้นการให้บริการในลักษณะคลินิกกฎหมาย ซึ่งการดำเนินการในลักษณะนี้ช่วยเสริมให้นักศึกษามีเทคนิคในการบริการ นอกจากนี้ได้กำหนดเป้าหมายที่จะใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบริการ โดยให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลพื้นฐานทางกฎหมายได้ ซึ่งจะพัฒนาประเทศได้ระดับหนึ่ง ทั้งนี้ในการให้บริการวิชาการนี้มีเป้าหมายที่จะยกฐานะ "ศูนย์นิติศาสตร์" ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการเป็นการภายใน ให้มีฐานะเทียบเท่าภาควิชาโดยใช้ชื่อว่า "สำนักงานบริการประชาชนทางกฎหมาย"

แผนการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่

มีแผนปรับปรุงพื้นที่ที่ท่าพระจันทร์ เพื่อใช้ในการจัดการศึกษา เมื่อขยายการสอนระดับปริญญาตรีไปดำเนินการที่ศูนย์รังสิต โดยการปรับพื้นที่ส่วนรวมสำหรับใช้นั่งพักผ่อนและส่งเสริมกิจกรรมสำหรับนักศึกษา และรวมทั้งปรับสภาพโดยรอบของอาคารให้อยู่ในลักษณะที่ สวยงามกว่าเดิม

แผนการพัฒนานุเคราะห์

ที่ผ่านมาคณะให้ความสำคัญต่อการพัฒนานุเคราะห์ แต่ในทางปฏิบัติพบว่ายังมีปัญหา

3) คณะบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

แผนการจัดการศึกษา

การผลิตบัณฑิต

แนวทางจัดการศึกษาเน้นที่คุณภาพของผลผลิต โดยให้ครอบคลุมความรู้ ความเข้าใจองค์ความรู้การนำความรู้ไปใช้อย่างถูกต้อง มีวิธีการและทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทัศนคติที่ดี มีจรรยาบรรณ และความรับผิดชอบ นอกจากนี้มีเป้าหมายระดับบัณฑิตศึกษารับเพิ่มขึ้นร้อยละ 30 ในระดับกิจกรรมจะสร้างระบบประกันคุณภาพ และมีการประเมินคุณภาพผลผลิตจากผู้ว่าจ้าง

แผนการวิจัย

ส่งเสริมการพัฒนางานวิจัยในระดับนานาชาติ

แผนการบริการวิชาการ/บริการชุมชน

จะปรับกลุ่มการให้บริการจากเดิมคือ กลุ่มที่รับบริการโดยตรงเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นองค์กรที่สามารถเผยแพร่องค์ความรู้ต่อไปได้เพื่อความยั่งยืนของการใช้

แผนการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่

มีการจัดทำผังแม่บทและแผนจัดหาครุภัณฑ์เพื่อรองรับการขยายการศึกษาไปศูนย์รังสิต

แผนการจัดหาและจัดการด้านบุคลากร

จากปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ที่มีคุณภาพในมหาวิทยาลัย คณะจึงเริ่มการจ้างอาจารย์ระบบคู่ขนาน โดยกำหนดอัตราจ้างในระดับสูงพอที่จะดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพเข้ามาในระบบได้

4) คณบดีคณะรัฐศาสตร์

แนวทางการจัดทำแผนแม่บทของคณะรัฐศาสตร์ได้ตระหนักถึงภาวะการแข่งขันในสังคมโลก และความสอดคล้องกับแผนระดับต่างๆ เช่นระดับประเทศ ระดับอุดมศึกษา และแผนระยะยาวของมหาวิทยาลัย จากแนวทางดังกล่าวจึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาในช่วง 15 ปี รวม 4 เรื่องใหญ่ๆคือนักศึกษา บุคลากร คณะในฐานะที่เป็นองค์กร และพัฒนาสังคมโดยเฉพาะการเชื่อมต่อผู้ด้อยโอกาส ในส่วนของแผน 5 ปีแรกในแต่ละด้านมีสาระโดยสรุปดังนี้

แผนการจัดการศึกษา

การผลิตบัณฑิต

แนวทางการจัดการศึกษาเน้นที่คุณภาพ โดยจะดำเนินการให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีวางแผนการเรียนตลอดหลักสูตรอย่างเป็นระบบ การลดจำนวนรับเข้าปริญญาตรีและปริญญาโทในระดับปริญญาตรีเพิ่มหลักสูตรวิชาโทเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ระดับปริญญาโท จะเพิ่มหลักสูตรภาษาอังกฤษ และจะจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก โดยปริญญาโทหลักสูตรภาษาอังกฤษและปริญญาเอกสำหรับปริญญาเอกจะจัดหลักสูตรแบบสหวิชาของ 3 สาขาที่มีอยู่เดิม คือ บริหารรัฐกิจการเมืองและการปกครอง และการระหว่างประเทศ นอกจากนี้จะพัฒนาฝ่ายวิเทศสัมพันธ์เพื่อดูแลการเปลี่ยนนักศึกษาอาจารย์ กับต่างประเทศ

แผนการวิจัย

ส่งเสริมการวิจัยทุกประเภท โดยเฉพาะการวิจัยเพื่อการเรียนการสอน และการจัดทำระบบข้อมูลทางรัฐศาสตร์

แผนบริการวิชาการ/บริการชุมชน

เน้นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ พัฒนาความคิดให้บุคคลในสังคมเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ

แผนการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่

มีแผนปรับปรุงอาคารหลายรายการที่อยู่ในสภาพทรุดโทรม และการปรับปรุงเพื่อรองรับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เมื่อขยายการสอนระดับปริญญาตรีไปดำเนินการที่ศูนย์รังสิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์

แผนการจัดการศึกษา

การผลิตบัณฑิต

แนวทางจัดการศึกษาเน้นที่ความมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ครอบคลุมความรู้และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ นอกจากนี้มีการลดขนาดชั้นเรียนให้เล็กลงโดยเฉพาะวิชาหลัก เศรษฐศาสตร์ 1-4 และวิชาสัมมนา เพื่อให้ให้นักศึกษา ฝึกฝนให้ใช้องค์ความรู้ได้เป็นอย่างดี

แผนการวิจัย

ส่งเสริมการวิจัยทุกประเภทและจะเน้นการทำวิจัยสถาบันมากขึ้น

แผนการบริการวิชาการ/ชุมชน

ดำเนินการในลักษณะการฝึกอบรมและสัมมนาทางวิชาการ กลุ่มเป้าหมายทั้งชาวไทยและต่างประเทศในทุกกลุ่มอาชีพ ต่างประเทศเน้นกลุ่มประเทศแถบอินโดจีน

แผนการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่

มีแผนปรับปรุงในหลายรายการที่อยู่ในสภาพทรุดโทรม

แผนการจัดหาและจัดการด้านบุคลากร

โดยที่ภายในเวลา 10 ปี จะมีอาจารย์เกษียณอายุออกไปถึง 42 คน ซึ่งจะส่งผลต่อคณะเป็นอย่างมาก ดังนั้นคณะจึงได้เร่งพัฒนาและเตรียมการจัดหาบุคลากรมาทดแทน

6) คณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

แผนจัดการศึกษา

การผลิตบัณฑิต

ยังเน้นการเปิดสาขาวิชาใหม่ๆ และการสร้างนักศึกษาที่มีคุณธรรม จริยธรรม และความผูกพันในวิชาชีพ ที่ผ่านมามีปรากฏว่าบัณฑิตที่จบจากคณะส่วนใหญ่ไปประกอบอาชีพอื่น จึงประสบปัญหาการขาดนักสังคมสงเคราะห์ แม้จะมีมหาวิทยาลัยเอกชนบางแห่งเปิดสอนบ้างแล้ว แต่ก็ยังคงไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด ดังนั้น จึงมีเป้าหมายรับนักศึกษาเพิ่มขึ้นทุกระดับการศึกษา ในระดับปริญญาโทเปิดหลักสูตรใหม่ 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม มหบัณฑิตภาคค่ำ และ

หลักสูตรปริญญาโทสำหรับนักบริหารด้านการบริหารงานกระบวนการยุติธรรม สำหรับระดับปริญญาเอก จะเปิดสอนในปี 2540

แผนการวิจัย

มีเป้าหมายทำวิจัย 20 เรื่องจาก 6 ภาควิชา การสร้างเครือข่ายเพื่อค้นคว้าและวิจัย โดยจัดตั้งศูนย์ สารสนเทศหรือศูนย์ค้นคว้าวิจัย และมีเป้าหมายในการเผยแพร่หรือประยุกต์ผลงานวิจัยไปใช้ในทางปฏิบัติ

แผนการบริการวิชาการ/บริการสังคม

เน้นการให้ประชาชนสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ โดยการสร้างเครือข่ายทางสังคมสงเคราะห์และ ประชาชนทั่วไปขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนารูปแบบการบริหารและแนวทางปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และสวัสดิการสังคม

แผนการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่

เน้นการจัดสร้างห้องศูนย์สารสนเทศ ห้องจัดประชุมระยะไกล (TELE – CONFERENCE) และห้อง สังเกตการณ์พร้อมอุปกรณ์ (ONE WAY MIRROR) ซึ่งเป็นห้องที่ผู้สังเกตการณ์ซึ่งอยู่นอกห้องสามารถมองเห็นผู้ถูกสังเกตซึ่งอยู่ในห้องได้เพียงฝ่ายเดียว โดยผู้สังเกตจะไม่ทราบว่ามีคนเฝ้ามองอยู่

7) คณบดีคณะศิลปศาสตร์

แผนจัดการศึกษา

การผลิตบัณฑิต

พันธกิจของคณะมี 2 ส่วนคือ การผลิตบัณฑิตในคณะและการจัดการเรียนการสอนด้าน มนุษยศาสตร์ให้กับคณะต่างๆในช่วงแผน 8 คณะมีนโยบายจะไม่รับนักศึกษาเพิ่มในระดับปริญญาตรี ยก เว้นสาขาขาดแคลน เช่นสาขาวิชาภาษาอังกฤษ แต่จะรับนักศึกษาเพิ่มขึ้นในระดับบัณฑิตศึกษา สำหรับ หลักสูตรนั้น จะเปิดหลักสูตรปริญญาตรีภาคพิเศษที่มีเนื้อหาเป็นสหวิทยาการ 2 หลักสูตร คือหลักสูตร ภาษาอังกฤษ อเมริกันศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษและหลักสูตรการท่องเที่ยว ระดับปริญญาโท เปิด 5 หลักสูตร คือพุทธศาสนาศึกษา ญูปุ่นศึกษา ภาษาไทย ภาษาและวรรณคดีอังกฤษ และปรัชญา ระดับ ปริญญาเอกจะเปิด 1 หลักสูตร คือประวัติศาสตร์นอกจากนั้นคณะ จะดำเนินการประกันคุณภาพการ ศึกษาตามแนวทางของ ISO 9000 ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนการวิจัย

เน้นการวิจัยประยุกต์และหาวิธีการสนับสนุนให้อาจารย์ทำวิจัยมากขึ้น เช่นเสนอทบวงฯ ให้ลดอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา เพื่อที่จะได้อัตราอาจารย์เพิ่ม ซึ่งจะให้อาจารย์มีเวลาทำวิจัยมากขึ้น เป็นต้น

แผนการบริการวิชาการ/บริการชุมชน

เน้นการให้บริการ 7 ประเภท คือ การฝึกอบรม การจัดประชุมสัมมนา การบริการให้คำปรึกษาการ จัดทดสอบความรู้ทางภาษา การจัดทำวารสารทางวิชาการ การศึกษาดูงาน และการจัดแสดงผลงานของ สาขาวิชาการละคอน

แผนการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่

ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงอาคารสถานที่ที่ท่าพระจันทร์ที่ทรุดโทรม และเพื่อรองรับกิจกรรม ใหม่ เช่นการปรับปรุงห้องบรรยายเป็นห้องจัดการเรียนการสอนทางไกล เป็นต้น

แผนการพัฒนานุคลากร

ในช่วงปี 2540 -- 2550 คณะจะมีอาจารย์เกษียณอายุถึง 61 คน จึงต้องมีการวางแผนเพื่อจัดหา อาจารย์และบุคลากรที่มีคุณภาพเพิ่ม รวมถึงการส่งเสริมให้อาจารย์มีโอกาสศึกษาอบรมเพิ่มเติมตามแผน พัฒนาอาจารย์ของทบวง ด้วย

8) คณบดีคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน

แผนแม่บทของคณะวารสารศาสตร์ วางอยู่บนรากฐานของการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นทั้งวิชาการและวิชาชีพควบคู่กันไป โดยมุ่งหวังให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจ มนุษย์และสังคม และรู้จักนำวิชาความรู้ไปประยุกต์ใช้กับวิชาชีพ โดยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สำหรับแผนแม่บทแต่ละด้านมีสาระโดยสรุปดังนี้

แผนจัดการศึกษา

การผลิตบัณฑิต

ไม่เพิ่มจำนวนนักศึกษาในระดับปริญญาตรีภาคปกติ แต่จะเปิดหลักสูตรบัณฑิตภาคสมทบหรือ บัณฑิตภาคพิเศษระดับปริญญาตรี ในระดับปริญญาโทจะรับนักศึกษาเพิ่มขึ้น และจะเปิดสอนระดับ ปริญญาเอกเพิ่มมากขึ้น

การวิจัย

จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาและการวิจัยด้านสื่อสารมวลชน เพื่อรวบรวมข้อมูลและผลการวิจัย ด้านการสื่อสารมวลชน และเป็นศูนย์แลกเปลี่ยนผลงานวิจัยกับองค์กรหรือสถาบันการศึกษาทั้งในและ นอกประเทศ

แผนการบริการวิชาการ/บริการสังคม

ให้ความสำคัญกับการจัดตั้งศูนย์ศึกษาและฝึกอบรมด้านสื่อสารมวลชน (Media Training Center) ซึ่งเป็นศูนย์ศึกษาและฝึกอบรมด้านสื่อสารมวลชนแบบครบวงจร มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยใช้เป็นห้องปฏิบัติการขั้นสูงของนักศึกษา รวมถึงเปิดโอกาสให้เกิดการทำงานกันระหว่างคณะกับสถาบันทั้งในและต่าง ประเทศ

แผนการปรับปรุงผังการพื้นที่

เตรียมพื้นที่สำหรับรองรับการจัดการเรียนการสอนภาคบัณฑิต และเพิ่มพื้นที่สันทนาการสำหรับ ทำกิจกรรม และปรับสภาพพื้นที่ที่ยังคงมีความไม่เรียบร้อยสวยงาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9) คณบดีคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

แผนแม่บทของคณะสังคมวิทยา เน้นไปที่การปรับปรุงสภาพในปัจจุบันให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน และรองรับการขยายตัวของศาสตร์ทางสังคมวิทยา ซึ่งกำลังเปลี่ยนศูนย์กลางความเจริญจากซีกโลกตะวันตกมาสู่ซีกโลกตะวันออก สำหรับแผนแม่บทแต่ละด้านมีสาระสรุปดังนี้

แผนจัดการศึกษา

การผลิตบัณฑิต

มุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรมากกว่าการรับนักศึกษาเพิ่ม เปิดหลักสูตรปริญญาโท สาขานิเวศวิทยา มนุษย์ การแสวงหาความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ และการจัดตั้งศูนย์ใหม่เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัย 2 ศูนย์ คือศูนย์ปฏิบัติการชุดค้นทางโบราณคดี (Sandbox Center) และศูนย์ครอบครัวศึกษา

แผนการวิจัย

เน้นการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของประเทศ และการสร้างองค์ความรู้ทางสังคมวิทยา โดยเฉพาะกรณีศึกษาเกี่ยวกับสังคมไทย และสังคมในแถบเอเชีย

แผนการบริการทางวิชาการ/การบริการชุมชน

เนื่องจากได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัยให้เป็นผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติเฉลิมพระเกียรติ คณะจึงได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ เพื่อให้เป็นแหล่งรวบรวมและอนุรักษ์วัตถุทางวัฒนธรรม และเป็นแหล่งฝึกปฏิบัติของนักศึกษา

แผนการปรับปรุงผังการพื้นที่

เน้นที่การขออาคารที่ทำการคณะ เนื่องจากไม่มีอาคารเป็นของตนเองและการปรับปรุงอาคารต่างๆ เช่น ปรับปรุงอาคารพิพิธภัณฑ์ ปรับปรุงพื้นที่ในอาคาร 60 ปี เป็นต้น

สรุปการสัมภาษณ์คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยและคณบดีบัณฑิตศึกษา

การจัดการศึกษา

มีนโยบายสำหรับเปิดรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในภาคกลางวันและภาคค่ำเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะหลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับนานาชาติ จัดระบบการศึกษาให้อยู่ในระดับสากล เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงของซีกโลกตะวันออก มุ่งพัฒนาความเป็นเลิศทางการศึกษา ผลิตบัณฑิตในสายสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ในระดับสูง เป็นศูนย์กลางทางการศึกษา และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การวิจัย

พัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัยสำหรับการวิจัยในระดับสูง เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเพื่อส่งเสริมการให้บริการวิชาการ เปิดเป็นศูนย์สำหรับการวิจัยเพิ่มมากขึ้น และส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางทางวิชาการของการทำวิจัย

การบริการวิชาการแก่ชุมชน

เน้นความสัมพันธ์ กับองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐ เอกชน และการส่งเสริมวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

การปรับปรุงผังการใช้พื้นที่

ปรับเปลี่ยนลักษณะของพื้นที่เดิม ให้เป็นพื้นที่ของการศึกษาระดับปริญญาโท และเอก มีพื้นที่ส่วนกลางที่ใช้ทำกิจกรรมร่วมกัน พื้นที่สำหรับการสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ หอสมุด และพื้นที่สำหรับค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการ

ด้านประวัติศาสตร์ของพื้นที่

อาคาร และพื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทุกอาคาร มีความสัมพันธ์ในเชิงประวัติศาสตร์ ควรมีการอนุรักษ์และบันทึกไว้เป็นหอสมุดจดหมายเหตุ อาคารใดสมควรจัดเป็นที่สำหรับบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ และอาคารของคณะวิชาต่าง ๆ ให้เกิดความรู้สึกถึงความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงตามยุคสมัยของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

4.2.3 ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

1) สถาบันภาษา

แนวทางในการจัดทำแผนแม่บทของสถาบันภาษา ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาให้อยู่ในระดับที่ใช้งานได้ สาระโดยสรุปของแผนแต่ละด้านดังนี้

แผนจัดการศึกษา

การผลิตบัณฑิต

เน้นการช่วยจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้กับคณะต่างๆ ในทุกระดับการศึกษาโดยสอนนักศึกษาประมาณ 7,500 คน/ปี และเน้นการให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเองนอกจากเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนตามปกติ

แผนการวิจัย

ส่งเสริมการทำวิจัยและให้มากขึ้น เพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตรและการบริหารจัดการของสถาบัน

แผนบริการวิชาการ/บริการชุมชน

มุ่งเน้นที่การจัดทำชุดวิชาและสื่อการสอนต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไป ได้มีโอกาสพัฒนาทักษะทางภาษาด้วยตนเอง และเน้นที่การเพิ่มศักยภาพทางภาษาของนักศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่การพัฒนาคุณภาพของอาจารย์สอนภาษาในโรงเรียน

แผนการปรับปรุงผังการพื้นที่

มีแผนในการจัดตั้ง Self Access Center เพื่อเป็นศูนย์ที่นักศึกษาใช้ฝึกฝนทักษะทางภาษาด้วยตนเองโดยใช้สื่อในลักษณะต่างๆ

แผนพัฒนาบุคลากร

เน้นการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ และการจูงใจให้อาจารย์คงอยู่ในสถาบันและให้บุคคลภายนอกสนใจสมัครเข้ามาเป็นอาจารย์

2) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความสำคัญและหลักการ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตระหนักถึงความสำคัญของการค้นคว้าวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานขององค์กร ต่าง ๆ กอปรกับมหาวิทยาลัยมีภารกิจหลักในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมควบคู่ไปกับการบริการทางวิชาการมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงได้จัดตั้งสถาบันวิจัย และให้คำปรึกษาแห่ง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรียกโดยย่อว่า "สว.มธ." มีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า Thammasat University Research and Consultancy Institute หรือ TU-RAC ขึ้นเพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการให้บริการด้านการบริหารงานวิจัย และดำเนินการวิจัยในนามมหาวิทยาลัยโดยมีการบริหารงานที่คล่องตัวนอกกรอบราชการ

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา ถือเป็นหน่วยงานงานของมหาวิทยาลัยเพียงหน่วยงานเดียวที่สามารถให้บริการรับทำวิจัย ให้หน่วยงาน ของรัฐ รัฐพาณิชย์ และเอกชนในหัวข้อซึ่งกำหนดโดยหน่วยงาน ผู้ว่าจ้าง นอกจากนี้ สถาบันยังให้บริการให้ คำปรึกษารับจัดอบรม และสัมมนา

วัตถุประสงค์ของสถาบัน

1. ริเริ่มจัดดำเนินการวิจัยและให้บริการทางวิชาการการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้แก่หน่วยงานของรัฐและเอกชน
2. ให้คำปรึกษาทางวิชาการ ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้แก่หน่วยงานของรัฐและเอกชน
3. ริเริ่มจัดดำเนินการและให้บริการทางด้านการอบรม การสัมมนา การสำรวจความคิดเห็น การทำประชาพิจารณ์และการพัฒนาองค์กรและบุคคลากรให้แก่หน่วยงานของรัฐและเอกชน

แผนในการดำเนินงาน

การแบ่งการบริหารของสถาบันแบ่งเป็นสองส่วนด้วยกันคือ ส่วนการบริหารและส่วนปฏิบัติงาน และเมื่อมหาวิทยาลัยขยายตัวมาที่รังสิตเรียบร้อยแล้ว คาดการณ์ว่าสถาบันต้องมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งจะต้องมีการปรับเปลี่ยนสถานที่ทำงาน ให้มีขนาดใหญ่มากขึ้น จำนวนบุคคลากรมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งน่าจะมีผลกระทบต่อสถานที่ทำงานที่มีพื้นที่จำกัดพอสมควร แต่ในการปรับพื้นที่หรือว่าขยายพื้นที่นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยว่าจะจัดสรรพื้นที่ส่วนใดได้บ้าง จึงทำให้การเตรียมแผนสำหรับรองรับนโยบายใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจุบัน นั้นยังไม่ได้มีการเตรียมตัวอะไรมากมายเนื่องจากนโยบายของหน่วยงานยังคงเหมือนเดิม ไม่ได้คิดว่าจะต้องขยายขนาดออกไปหรือว่าจะตั้งเป็นหน่วยงาน มีสถานที่ถาวร

การจัดการหน่วยงาน

สถาบันได้ทราบถึงนโยบายการขยายการศึกษาของมหาวิทยาลัยจากท่าพระจันทร์ไปที่รังสิตแล้ว และได้มีการตอบรับทางด้านนโยบายดังกล่าว จึงได้มีการเตรียมแนวทางเอาไว้ว่าต่อไปหน่วยงานอาจจะต้องมีการขยายตัวมากขึ้น ต้องใช้สอยพื้นที่มากขึ้นทำให้ตำแหน่งที่ตั้งของหน่วยงานในปัจจุบันน่าจะมี ความแออัด หากเป็นไปได้จะต้องขยายหน่วยงานไปอยู่ที่อาคารเอนกประสงค์ ซึ่งเป็นอาคารบริหารกลางของมหาวิทยาลัย ภายในน่าจะประกอบไปด้วยห้องทำงาน ห้องเก็บเอกสาร ห้องประชุม และรวมถึงห้องทำงานสำหรับผู้บริหารด้วย โดยงบประมาณนั้นทางสถาบันสามารถพึ่งตัวเองได้เนื่องจากเป็นหน่วยงานอิสระไม่จำเป็นต้องผูกพันอยู่กับมหาวิทยาลัยมากนัก

3) ผู้อำนวยการสถาบันทรัพยากรมนุษย์

ความสำคัญ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ให้บริการสอนวิชาด้านสังคมศาสตร์มาเป็นเวลายาวนานและมีการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์หลายวิชาในคณะต่าง ๆ ทั้งในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท จึงได้มีการพิจารณาเรื่องแนวทางการจัดตั้งสถาบันทรัพยากรมนุษย์ขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาและการวิจัยในด้านนี้โดยตรง โดยเหตุนี้ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงได้พิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง มีหน้าที่ก่อตั้งโครงการเพื่อการศึกษาและวิจัยแรงงานโดยครอบคลุมทางด้านทรัพยากรมนุษย์ทั้งหมด และได้มีการประกาศจัดตั้งสถาบันทรัพยากรมนุษย์ อย่างเป็นทางการ ในประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง การแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒ เล่มที่ ๙๘ ตอนที่ ๒๐๕ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๒๔ เพื่อให้เป็นสถาบันทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและวิจัยด้านทรัพยากรมนุษย์ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาด้านสังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ให้ความสำคัญต่อการศึกษาเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์หลายวิชาในคณะต่าง ๆ อันจะอำนวยประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิจัยสภาพและปัญหาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศไทย
2. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและให้ความรู้ทางวิชาการแก่ผู้เกี่ยวข้อง และผู้สนใจโดยทั่วกัน
3. เพื่อจัดให้มีการศึกษาในระดับสูง ในลักษณะสาขาวิชาซึ่งเกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์
ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โครงสร้างการบริหาร

สถาบันทรัพยากรมนุษย์เป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีฐานะเทียบเท่าคณะ อยู่ภายใต้การบริหารงาน ของอธิการบดี ผู้บริหารของสถาบันฯ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถาบันฯ ซึ่งแต่งตั้งโดยมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย รองผู้อำนวยการ การสถาบันฯ และคณะกรรมการ การประจำสถาบันฯ ซึ่ง อธิการบดีเป็นผู้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จำนวนหนึ่งเพื่อ ช่วยกลั่นกรองและกำหนดนโยบายต่าง ๆ ในการบริหารสถาบันฯ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การบริหารงาน

1. แผนงานบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วยหมวดงานย่อย ได้แก่ งานบริหารทั่วไป งาน การเงินและงบประมาณ งานพัสดุ อาคารและสถานที่ งานวิเคราะห์นโยบายและแผน งานสารบรรณ งาน การเจ้าหน้าที่ งานวิเทศสัมพันธ์ และงานพิมพ์
2. แผนงานวิจัยประยุกต์ ประกอบด้วยหมวดงานย่อย ได้แก่ งานวิจัย งานคลังข้อมูล และงานเผยแพร่สิ่งพิมพ์
3. แผนงานบริการวิชาการแก่ชุมชน ประกอบด้วยหมวดงานย่อย ได้แก่ งานสัมมนา และเผยแพร่ งานฝึกอบรม และงาน การเรียนการสอน

สถาบันทรัพยากรมนุษย์จัดให้มีกิจกรรมต่างๆที่สนับสนุนประสิทธิภาพและแก้ปัญหา ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทย ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งจัดทำผ่านกิจกรรมที่เป็นภารกิจของ สถาบันฯ ได้แก่งานวิจัย งานเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร งานฝึกอบรม งานสัมมนาและงานให้บริการคำปรึกษา แนะนำ

งานในระยะยาว จะวางรากฐานงานวิจัยโดยจะแบ่งกลุ่มงานวิจัยเป็น Theme ใหญ่ๆให้ ครอบคลุมงานด้านทรัพยากรมนุษย์ และปรับระบบงานเผยแพร่ข้อมูลใน Website ของสถาบัน ตลอดจน จะรวบรวมข้อมูลสถิติด้านทรัพยากรมนุษย์รวมทั้งดำเนินการขยายและเพิ่มพูนความสัมพันธ์กับสมาชิก ให้ สามารถเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันได้มากขึ้น โดยจะจัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการในหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรัพยากรมนุษย์เป็นประจำทุกเดือน เดือนละครั้งซึ่งการจัดส่วนใหญ่แล้วนั้นจะเป็นการจัดสัมมนาภายนอกมหาวิทยาลัย

แผนการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่

การวางแผนไว้ว่าในอนาคตนั้น หน่วยงานยังไม่ได้มีแผนในการปรับเปลี่ยนว่าจะต้องเป็นอย่างไรเพียงแต่เห็นด้วยและสนองตอบต่อนโยบายของมหาวิทยาลัยในภาพรวม เมื่อมหาวิทยาลัยเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในระดับสูงแล้ว หน่วยงานสามารถสนับสนุนในเรื่องของการวิชาการและการเผยแพร่ความรู้ ผลงานเพื่อเป็นการส่งเสริมองค์ความรู้ของการศึกษาได้ การโยกย้ายหน่วยงานไปอยู่ที่อื่นหรือว่าขยายขนาดของหน่วยงาน คิดว่าไม่มีความจำเป็นเนื่องจากในปัจจุบันโดยเฉพาะการจัดอบรมและสัมมนาไม่ได้ใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัย

4) ผู้อำนวยการสถาบันไทยคดีศึกษา

ความสำคัญ

สถาบันไทยคดีแยกออกมาจากโปรแกรมการศึกษาซึ่งก่อตั้งเมื่อปีพ.ศ. 2514 มีจุดประสงค์หลักคือสนับสนุนการค้นคว้า สังคมและวัฒนธรรมไทย ในปีพ.ศ. 2518 โปรแกรมการศึกษาได้กลายมาเป็นสถาบันไทยคดีที่เป็นศูนย์กลาง ในการค้นคว้า ของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ใน 5 ปีแรก มีจุดมุ่งหมายค้นคว้าในด้านมนุษยและประวัติศาสตร์ วางพื้นฐานเพื่อการศึกษาต่อในอนาคต 5 ปีต่อมาได้มีการเติบโตอย่างรวดเร็วเข้าไปสู่ในการค้นคว้าสังคมวิทยา ดังนั้น การค้นคว้าหลักของสถาบันจะเน้นไปทางด้านสังคมวิทยา ประเพณีและวัฒนธรรม สถาบันไทยคดีเป็นศูนย์กลางในการค้นคว้าวิจัยในขณะเดียวกันบุคคลากรตามคณะต่างๆ ก็สามารถที่จะช่วยเหลือสนับสนุนสถาบันไทยคดีในด้านต่างๆ ได้อีกด้วย สถานที่ทำงานและการจัดสัมมนา ได้มีการจัดตั้งขึ้นเพื่อที่จะกระตุ้นความสนใจระหว่างผู้ค้นคว้าด้วยกันเองและบุคคลทั่วไปทางสถาบันพยายามที่จะเผยแพร่ทั้งทางจดหมายแจ้งข่าว วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ในขณะเดียวกันก็สามารถที่จะสนับสนุน ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันโดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลและผู้ค้นคว้ากับสถาบันต่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์

1. สนับสนุนการค้นคว้าและการศึกษาวัฒนธรรมและสังคมไทยในระดับท้องถิ่น
2. ส่งเสริมทุนและสมาชิกคณะเพื่อดำเนินการค้นคว้าให้ตรงกับความต้องการของ

สังคมไทย

3. ค้นหาและจัดสรรเงินทุนในการค้นคว้าและกองทุนโดยการร่วมมือกับสถาบันต่างๆ ทั้ง

ในและต่างประเทศ

4. ขยายการค้นคว้าเพื่อหาวิธีใหม่ๆ ในการศึกษาโดยการบริการระหว่างองค์กร จัดตั้งโปรแกรมฝึกฝนต่างๆ การจัดการสัมมนา การประชุม ทั้งในและต่างประเทศ ทั้งนี้ยังจัดทำสิ่งพิมพ์ต่างๆ

5. สนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างวงการแลกเปลี่ยนข้อมูลและนักวิจัยทั้งในสถาบันทั้งในและ

ต่างประเทศ

องค์กรและบุคลากร

สถาบันไทยคดีเป็นตัวแทนภายใต้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีฐานะเทียบเท่ากับคณะและมีหลักการดำเนินงานดังนี้

1. ส่วนการบริหาร :

- ก. ผู้อำนวยการและผู้ที่เกี่ยวข้องมีอายุการทำงาน 3 ปี
- ข. คณะกรรมการระดับสูงจะได้รับการแต่งตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย ในการแนะนำของผู้

ผู้อำนวยการ

ส่วนการบริหารนี้ได้ตั้งนโยบายและดูแลการดำเนินการตามนโยบายที่ตั้งไว้

2. ส่วนการปฏิบัติงาน :

- ก. ด้านการค้นคว้า : ทำการค้นคว้าเป็นของตนเองและยังร่วมมือกับสถาบันค้นคว้าอื่นๆ อีกด้วย
- ข. ศูนย์ให้ข้อมูลบริการด้านการศึกษา : รวบรวมข้อมูลการค้นคว้าพร้อมทั้งจัดหาข้อมูลเพื่อนักวิจัยและตัวแทนต่างๆ
- ค. เลขานุการ : ดูแลการบริหารงานทั่วไปและร่วมมือกับตัวแทนต่างๆ ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดในการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่

หน่วยงานของสถาบันไทยคดีตั้งอยู่บริเวณชั้น 9 ของอาคารเอนกประสงค์ ซึ่งในอนาคตเมื่อมหาวิทยาลัยขยายการศึกษาไปอยู่ที่รังสิตแล้ว พื้นที่ชั้น 8 ซึ่งเป็นที่ทำงานของกองแผนงานเดิมน่าจะเป็นพื้นที่ที่ไว้ใช้สำหรับสถาบันไทยคดีศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งการจัดพื้นที่เพิ่มเติมในส่วนนี้นั้น ทางไทยคดีศึกษามีความต้องการพื้นที่ที่เป็นห้องสมุดเพิ่มเติม เพราะในการสืบค้นหนังสือและเอกสารทางวิชาการต่างๆจะทำได้โดยง่าย

เนื่องจากทางสถาบันไทยคดีศึกษาได้ผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่อาจารย์ นักศึกษา นักวิชาการ และบุคคลโดยทั่วไปได้เข้ามาใช้ค้นหาเอกสารเพื่อประกอบการเรียนหรือการทำงานในทางวิชาการต่างๆอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะในอนาคตนั้นมหาวิทยาลัยจะมีการเปิดรับนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษามากขึ้นทำให้ต้องเตรียมพื้นที่ในส่วนนี้ไว้มากขึ้นด้วย

ด้านประวัติศาสตร์ของพื้นที่

การใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยในอนาคตนั้น ทางไทยคดีมีความเห็นสอดคล้องกับส่วนกลางว่าจะจัดการใช้พื้นที่อย่างไร เช่นตึกโดมถ้าจะใช้เป็นพื้นที่สำหรับเป็นพิพิธภัณฑ์นั้น ทางไทยคดีศึกษาเองก็เห็นด้วยเพียงแต่ในรูปแบบการจัดการนั้น ทางไทยคดีอาจจะสามารถลงไปช่วยในเรื่องของภาคเอกสารและข้อมูลของมหาวิทยาลัยได้

5) ศูนย์ศึกษาการระหว่างประเทศมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความสำคัญ

ในขณะที่โลก กำลังก้าวเข้าสู่ศตวรรษใหม่ ในปี ค.ศ. 2000 นี้ ได้เกิดความเปลี่ยนแปลงอันสำคัญยิ่ง ในลักษณะของความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษยชาติทั้งมวล ทั้งในด้านโครงสร้าง แห่งความสัมพันธ์ หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในแต่ละทวีป แนวโน้มความเปลี่ยนแปลง ครั้งใหญ่นี้ เกิดขึ้นในลักษณะ รวมทั้งโลก แม้จะเกิดขึ้น ในเขตภูมิศาสตร์ ภูมิภาค หรือระดับประเทศใดๆ ก็ตาม ทั้งนี้ ไม่ว่าจะ เป็นไป ในสภาวะระหว่างสันติภาพ หรือสงคราม ความร่วมมือ หรือความขัดแย้ง ความก้าวหน้า และความล่าช้า ในด้านต่างๆ ตลอดจน การสร้างเงื่อนไข สภาพแวดล้อมแห่งชีวิต ที่ดีกว่าหรือการละเลยปัญหา ที่โลกกำลังเผชิญอยู่ ปัจจุบันนี้ การที่มนุษย์ ต้องพึ่งพาอาศัย ซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนในด้านต่างๆ ทั้งความคิด และทางวัตถุ เป็นไปอย่างกว้างขวาง และรวดเร็ว เคียงคู่ไปกับ พัฒนาการแห่ง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจน การสื่อสาร และการคมนาคม ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในแต่ละที่ ส่งผลกระทบอย่างรวดเร็ว โดยทั่วไป และปัญหาที่เกิดขึ้น ในระดับทั่วไป จะมีผลกระทบต่อเฉพาะที่ อย่างทันทีด้วย ในช่วงเปลี่ยนศตวรรษนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชาคมโลก เริ่มเกิดจิตสำนึก ต่อแนวโน้มของโลก และมีมิตรระหว่างประเทศ ของประเทศต่างๆ กัน อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

ประวัติความเป็นมาและหลักการ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็น ที่จะมียุทธศาสตร์

ในการร่วมสร้างความเข้าใจ แนวโน้มดังกล่าวของโลก ซึ่งจะนำไปสู่ การกำหนดนโยบาย และปฏิบัติการ อันเหมาะสม กับความเปลี่ยนแปลง ที่เกิดอย่างรวดเร็ว ลึกซึ้ง และมีผลกระทบอย่างรุนแรง กว้างขวาง จึงได้ก่อตั้ง ศูนย์ศึกษาการระหว่างประเทศ แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลาง การประสานงาน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวก ในการศึกษา วิชาการและปัญหาต่างๆ ในเชิงสหวิทยาการ ไม่ว่าจะ เป็นทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนถึง มิติทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อให้วิชาการ และปฏิบัติการ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นไปในมิตินานาชาติ อย่าง มีทิศทาง อันเหมาะสม อำนวยประโยชน์สุข ต่อประเทศไทย และประชาคมโลก ศูนย์ศึกษาการระหว่างประเทศ (Center for International Studies) เริ่มจัดตั้งขึ้นครั้งแรก เมื่อปีพ.ศ.2536 และในปี พ.ศ.2541 ได้มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการ ศูนย์ศึกษาการระหว่างประเทศชุดใหม่ จำนวน 13 คนโดยมี รองศาสตราจารย์ นรนิติ เศรษฐบุตร เป็นประธานศูนย์ฯ ศูนย์ศึกษาการระหว่างประเทศ เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้น เพื่อส่งเสริม การศึกษา และกำหนดแนวทาง ในการติดต่อประสานงาน ในเรื่องความร่วมมือ ทางด้าน วิชาการ, ด้านการศึกษา และการฝึกอบรม ที่มีลักษณะเป็น การระหว่างประเทศ และสหวิทยาการ นอก จากนั้น ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมให้ มีการแลกเปลี่ยนข้อสนเทศ เกี่ยวกับ ระบบการจัดการศึกษา การ ฝึกอบรม การพัฒนาหลักสูตร ที่เกี่ยวเนื่องกับ การระหว่างประเทศ ในเชิงสหวิทยาการด้วย การดำเนินงาน ของ ศูนย์ศึกษาการระหว่างประเทศ อยู่ในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จากสาขาวิชาต่างๆ ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วัตถุประสงค์

ศูนย์ศึกษาการระหว่างประเทศ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาในเชิงสหวิทยาการ และส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสภาพ การณ์ และปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในสังคมนานาชาติ ทั้งทุกเขตภูมิภาคของโลก ในมิติต่างๆ ของประเด็น ปัญหา อาทิ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น
2. เพื่อเป็นเครือข่าย ในการติดต่อ สำหรับผู้ที่สนใจ เกี่ยวกับสภาพการณ์ และ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในสังคมนานาชาติ ทั้งทุกเขตภูมิภาคของโลก ในมิติต่างๆ ของประเด็นปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เพื่อทำโครงการศึกษาร่วม (Joint Study Projects) กับสถาบัน และศูนย์ศึกษา
อื่นๆ ทั้งในระดับประเทศ และระดับนานาชาติ

4. เพื่อจัดบรรยาย สัมมนา สัมมนาเชิงปฏิบัติการ (workshop) การพบปะแลกเปลี่ยน และกิจกรรมอื่นๆ เกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น

5. เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับสถานการณ์โลก ในประเด็นที่ควรศึกษาติดตาม

6. เพื่อจัดพิมพ์และเผยแพร่ จดหมายข่าว และวารสารทางวิชาการ

แผนในการปรับปรุงสถานที่ของหน่วยงาน

ปัจจุบันสำนักงานของโครงการอยู่ที่บริเวณหอประชุมเล็ก ซึ่งมีพื้นที่ค่อนข้างเล็ก และอยู่ในที่ที่ ค่อนข้างจะมองเห็นจากภายนอกได้ยาก เมื่อนักศึกษาปริญญาตรีไปอยู่ที่รังสิตแล้วนั้น การเดินทางมาหาวิทยาลัยน่าจะจัดพื้นที่สำหรับเป็นของศูนย์ให้มีพื้นที่ในการทำงานได้มากขึ้น ซึ่งในการทำงานนั้นจะต้องมีการประชุมและหารือกันอยู่บ่อยครั้ง ทั้งในส่วนของศูนย์เองและบุคคลภายนอก ซึ่งจะไม่สะดวกนักถ้าในอนาคตมีการขยายงานเพิ่มมากขึ้น

6) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย

ความสำคัญ และ หลักการ

ในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคสมัยของการเปลี่ยนแปลง การปฏิรูปการเมือง นับเป็นกระแสของการเปลี่ยนแปลง ที่มีผลต่อประเทศไทยในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม รวมถึงตลอดจนถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชน และผลจากการเกิดกระแส ของการเรียกร้อง ให้มีการปฏิรูปการเมืองนี้เอง จึงก่อให้เกิดขึ้น ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน อันเป็นการยืนยัน หลักการของประเทศไทย ที่ยังคงจะดำรงไว้ ซึ่งการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย อันทรงมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ประเทศไทย จะมีรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้อยู่แล้ว แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า ประเทศไทยจะเสร็จสิ้น การปฏิรูปการเมืองแล้ว หากแต่มันเป็นเพียง จุดแรกสุด ของการเริ่มต้น ในกระบวนการปฏิรูปการเมืองเท่านั้นเอง การเมืองและประชาธิปไตยไทย ยังคงต้องอาศัยระยะเวลาอีกยาวนาน ในการพัฒนา กว่าที่จะได้มาซึ่ง การปกครองประชาธิปไตย ที่แท้จริง การปกครองประชาธิปไตย ที่มีลักษณะของหลักการ และวิถีไทย ผสมผสานกลมกลืนกันเป็นเนื้อเดียว และไม่สามารถแยกมัน ออกจากการดำเนินชีวิต อันเป็นปกติของปวงชนได้ นี่ต่างหากคือประชาธิปไตย ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตยปรารถนาศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย ก็เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ที่เกิดมาท่ามกลางกระแสของการเรียกร้อง ให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีการปฏิรูปการเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้ชื่อว่า เป็นมหาวิทยาลัยที่มีบทบาท เกี่ยวข้องกับการเมืองไทย มากที่สุดแห่งหนึ่ง ได้ตระหนักถึง กระแสการปฏิรูปการเมือง และการพัฒนาการเมืองนี้ดี ทางมหาวิทยาลัยจึงได้จัดตั้ง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตยขึ้น เพื่อรองรับภารกิจดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2538การเปลี่ยนแปลง และ/หรือ การพัฒนาทางการเมือง เท่าที่ผ่านมาของไทย เป็นไปอย่างไร้ทิศทาง และไม่มีการวางแผนจึงส่งผลให้ การปกครองแบบประชาธิปไตยของไทย เป็นไปอย่างล้มลุกคลุกคลาน มาโดยตลอด โดยดูได้จาก ประสบการณ์ในอดีต ที่การเมืองไทย ต้องหมุนเวียนอยู่ใน "วงจรอุบาทว์" รอบแล้วรอบเล่า ดังนั้น จุดมุ่งหมายพื้นฐานที่สำคัญ ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย ก็คือ การวางแผน และแนวทางแห่งอนาคต เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยไทย จะได้ไม่เป็นไปอย่างไร้ทิศทาง อย่างที่ผ่านมาในอดีต และเพื่อให้หลักการดังกล่าว เป็นจริง สามารถปฏิบัติได้ ทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตยจึงมีวัตถุประสงค์หลักๆ ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาค้นคว้าและวิจัย เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย
2. เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในรูปแบบการจัดสัมมนา การอภิปราย และการศึกษาสำรวจประชามติ ในเรื่องและประเด็นต่างๆ ที่น่าสนใจ ทางการเมืองการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย
3. การจัดทำหนังสือเผยแพร่ เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลค้นคว้า
4. ประสานงานกับหน่วยงาน ทั้งภายในมหาวิทยาลัย และภายนอกมหาวิทยาลัย ตลอด จนภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมกันประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่งานและกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย

แผนงานที่จะดำเนินการในอนาคต

1. การจัดอบรมเกี่ยวกับ การเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย ที่ประชาชนควรรู้ และมีส่วนร่วม ให้แก่นักศึกษา ระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศ โดยให้สถานศึกษา ส่งตัวแทนนักศึกษา มาเข้าร่วมอบรม
2. การจัดสัมมนา ในเรื่องที่น่าสนใจ และทันต่อเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นทางการเมือง แก่ประชาชน และผู้สนใจทั่วไป เข้ารับฟังและร่วมแสดงความคิดเห็น โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่เพียงอย่างเดียว
3. การจัดทำหนังสือและจุลสาร เผยแพร่
4. การศึกษาวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนการพัฒนางานในอนาคต

1. การปรับเปลี่ยนโครงสร้างของศูนย์ฯ ภารกิจการดำเนินงาน ให้เหมาะสมรัดกุม และสอดคล้องกับการพัฒนาของมหาวิทยาลัยและการพัฒนาทางการเมืองการปกครองของไทย
2. ทบทวนหาแนวทางในการทำงานให้รวดเร็วมีประสิทธิภาพ ให้คลังตัวในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ปรับบทบาทในเรื่องของการวิจัย ให้มีส่วนช่วยในการพัฒนาการเมืองการปกครองของประเทศให้มากขึ้น

แผนในการปรับปรุงสถานที่ของหน่วยงาน

ปัจจุบันสำนักงานของโครงการอยู่ที่บริเวณหอประชุมเล็ก ซึ่งมีพื้นที่ค่อนข้างเล็กและอยู่ในที่ที่ค่อนข้างจะมองเห็นจากภายนอกได้ยาก เมื่อนักศึกษาปริญญาตรีไปอยู่ที่รังสิตแล้วนั้นคาดการณ์ว่ามหาวิทยาลัยน่าจะจัดพื้นที่สำหรับเป็นของศูนย์ให้มีพื้นที่ในการทำงานได้มากขึ้น ซึ่งในการทำงานนั้นจะต้องมีการประชุมและหารือกันอยู่บ่อยครั้ง ทั้งในส่วนของศูนย์เองและบุคคลภายนอก ซึ่งจะไม่สะดวกนักถ้าในอนาคตมีการขยายงานเพิ่มมากขึ้น

7) ศูนย์อินเดียศึกษา

ศูนย์อินเดียศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เกิดขึ้นจากความคิดริเริ่มของ ฯพณฯ นาย เอ.เอ็น.ราม เอกอัครราชทูตอินเดียประจำประเทศไทย ในขณะนั้นกับ รองศาสตราจารย์ นรมิตี เศรษฐบุตร อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยกิจกรรมของศูนย์ประกอบไปด้วย การจัดสัมมนาทางวิชาการ การจัดบรรยายทางวิชาการ การจัดการอบรมทางภาษา งานเผยแพร่เอกสาร ศูนย์แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างชาวไทย-อินเดีย การสนับสนุนงานวิจัย

แผนงานที่จะดำเนินการในอนาคต

1. สร้างฐานองค์ความรู้เกี่ยวกับอินเดียศึกษา เพื่อความพร้อมในการเปิดการเรียนการสอนวิชาอินเดียศึกษาในอนาคต
2. จัดสัมมนาทางวิชาการให้มีความต่อเนื่อง
3. รวบรวมข้อมูลทางวิชาการให้เป็นระบบเพื่อพัฒนาขึ้นเป็นศูนย์ข้อมูล
4. เพิ่มพูนประสิทธิภาพและสร้างวิทยากรด้านอินเดียศึกษา
5. ให้ความรู้เกี่ยวกับอินเดียศึกษาในรูปแบบต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนการปรับปรุงการใช้พื้นที่

หน่วยงานเองปัจจุบันเป็นหน่วยงานที่แยกออกมาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยแยกการบริหารต่างๆให้มีความเป็นอิสระในการจัดการของหน่วยงานนั้น ปัจจุบันยังไม่มีแผนการที่จะปรับหรือเปลี่ยนแปลงพื้นที่ในการทำงาน แต่ในอนาคตเมื่อหน่วยงานมีการขยายขนาดมากขึ้น ตามแผนของการดำเนินการในอนาคต อาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนเป็นศูนย์ข้อมูลสำหรับการให้ข้อมูลทางด้านอินเดียศึกษา และการทำงานวิจัยเพื่อส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ

ส่วนเรื่องการปรับเปลี่ยนการใช้พื้นที่ ในส่วนกลางของมหาวิทยาลัยนั้น หน่วยงานไม่มีความเห็นมากนักสำหรับเรื่องนี้ เนื่องจากอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารมหาวิทยาลัยและกองกลางเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในความคิดเห็นส่วนตัวแล้ว เห็นด้วยที่จะมีการปรับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยที่มีความทรุดโทรม ให้ดูสวยงามมากขึ้น

8) โครงการสตรีศึกษาและเยาวชนศึกษา

วัตถุประสงค์ของโครงการ

โครงการสตรีและเยาวชนศึกษา เป็นโครงการตามนโยบายพิเศษของมหาวิทยาลัย ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2529 โดยมีมุ่งหวังที่จะจัดตั้งเป็นสถาบันสตรีและเยาวชนศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 4 ด้านได้แก่

1. เพื่อสร้างและพัฒนาหลักสูตร ระดับมหาบัณฑิต ในสาขาวิชาที่หายากและขาดแคลนของประเทศ บนพื้นฐานปรัชญาการพึ่งตนเอง
2. เพื่อส่งเสริมให้มีการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ทางด้านสตรีศึกษาในบริบทสังคมไทย และกระตุ้นให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ ในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาวิจัย และการให้บริการวิชาการแก่สังคม
3. เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีทักษะ ในการวิเคราะห์ วิจัยกรณีปรากฏการณ์ทางสังคม จากแนวคิดและมุมมองแบบสตรีนิยม ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศ ที่สะท้อนผ่านปัญหาเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมอันลบลบซับซ้อน
4. เพื่อผลิตมหาบัณฑิต ที่สามารถนำความรู้ ความคิดแนวสตรีนิยม ไปประกอบอาชีพได้ ทั้งในภาครัฐ เอกชน และองค์กรระหว่างประเทศรวมทั้งมีศักยภาพ ในการสร้างงานของตนเอง หรือศึกษาต่อในระดับสูง ระบบการศึกษา เป็นการศึกษาภาคค่ำในระบบทวิภาค มีสองแผนการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษา คือ แผน ก. การศึกษาลักษณะวิชาและทำวิทยานิพนธ์ แผน ข. ศึกษาลักษณะวิชา ไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องทำโครงการวิจัยส่วนบุคคล และสอบประมวลวิชา

แผนงานที่จะดำเนินการในอนาคต

เมื่องานด้านสตรีศึกษาในปัจจุบันได้บรรลุเป้าหมายในระดับหนึ่งแล้ว ภารกิจหน้าที่ต่อไปของโครงการจะเน้นไปในด้านเยาวชนศึกษา โดยจะให้ความสนใจเป็นพิเศษในการเสริมสร้างบทบาทและความสัมพันธ์ที่เสมอภาคและสร้างสรรค์ระหว่างเยาวชนหญิงชาย และการปลูกฝังให้เยาวชนตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของตนในการพัฒนาสังคม กลุ่มเป้าหมายพื้นฐานที่สุดของโครงการได้แก่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัย ซึ่งในปัจจุบันได้เปิดให้มีการสัมมนาทางวิชาการในหัวข้อต่างๆอย่างสม่ำเสมอ

แผนในการปรับปรุงการใช้พื้นที่

โครงการสตรีศึกษาเป็นโครงการตามนโยบายพิเศษของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีหน่วยงานอยู่ในอาคารเอนกประสงค์ เป็นพื้นที่เดียวกันกับโครงการบัณฑิตอาสาสมัคร การจัดหน่วยงานในปัจจุบันนั้น ยังไม่มีปัญหาเรื่องการใช้งานในพื้นที่ แต่เมื่อมหาวิทยาลัยขยายการศึกษาไปที่ศูนย์รังสิตแล้ว หน่วยงานน่าจะไม่ได้รับผลกระทบในเรื่องขนาดของพื้นที่มากนัก แต่ถ้าทางมหาวิทยาลัยจะให้ปรับเปลี่ยนพื้นที่ในการทำงานอย่างไรทางโครงการ ก็สามารถปฏิบัติได้

ความคิดเห็นในเรื่องการจัดพื้นที่ส่วนกลาง โดยเฉพาะพื้นที่ของสนามฟุตบอลนั้น หน่วยงานเห็นด้วยสำหรับการปรับคืนสภาพของลานจอดรถ ให้เป็นลู่วิ่งตามสภาพเดิม และในอนาคตจึงเปลี่ยนเป็นลานกีฬาากลางแจ้ง ส่วนอาคารอื่นๆนั้น หน่วยงานไม่เห็นด้วยที่จะมีการรื้อถอนเนื่องจากเป็นอาคารที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ แต่สำหรับอาคารโดมนั้น ควรปรับให้เป็นหอประวัติศาสตร์เพื่อแสดงความเป็นมาของมหาวิทยาลัย

4.2.4 ผู้บริหารโครงการฝึกอบรมและการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

ประวัติความเป็นมา

สำนักเสริมศึกษาและบริการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้จัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2529 โดยได้รับการยกฐานะ จาก “โครงการเสริมการศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” ซึ่งเป็นโครงการบริการทางวิชาการที่กลุ่มคณาจารย์ใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้คิดริเริ่มจัดตั้งขึ้นมา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 เพื่อเสริมการศึกษาเพิ่มเติมให้แก่ผู้ที่ไม่มีโอกาสหรือ ผู้มีการศึกษาน้อย เป็นการบริการการศึกษาให้แก่บุคคลทั่วไป ทุกชนชั้นอาชีพ โดยไม่จำกัดเพศและวัย

ความสำคัญ

ภารกิจของสำนัก คือ บริการในด้านการให้ความรู้เสริมแก่สาธารณชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ด้อยโอกาส เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและทรัพยากรมนุษย์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
2. เพื่อเสริมสร้างคุณภาพทรัพยากรมนุษย์
3. เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการหารายได้ เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการผลิต
4. เพื่อสร้างสำนึกในหน้าที่พลเมือง จริยธรรม และการดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณี

การดำเนินงานของสำนัก แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1. การให้บริการฝึกอบรม-สัมมนา ระยะเวลา 1-5 วัน โดยหลักสูตรส่วนใหญ่เพื่อพัฒนาศักยภาพทางการบริหาร พัฒนาทักษะในการทำงานส่วนบุคคล และเสริมความรู้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต
2. การจัดการศึกษาต่อเนื่อง เป็นหลักสูตรฝึกอบรมระยะยาว ระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 10 สัปดาห์ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและให้ความรู้พื้นฐานที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต ตลอดจนมุ่งเน้นสร้างทัศนคติและค่านิยมที่เหมาะสมให้แก่คนในสังคม
3. การให้บริการฝึกอบรมเป็นการเฉพาะภายในองค์การ (In-house Training) เป็นการให้บริการฝึกอบรมในหัวข้อเฉพาะตามความต้องการของหน่วยงาน โดยเลือกสรรวิทยากรที่มีคุณภาพ มีชื่อเสียงในระดับประเทศ ผสมผสานกับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อหวังผลในทางปฏิบัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การจัดกิจกรรมบริการสังคม โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจากผู้ร่วมรายการ เช่น การจัดบรรยายพิเศษ การอบรมความรู้เป็นกรณีพิเศษ การถวายความรู้แด่พระสงฆ์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำนักได้ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปีเพื่อเป็นการบริการสังคม

แผนในการดำเนินงาน

สำนักเสริมศึกษาและบริการสังคมได้ทราบถึงนโยบายของมหาวิทยาลัยในเรื่องของการขยายการศึกษาจากท่าพระจันทร์ไปที่ศูนย์รังสิตแล้ว ซึ่งหน่วยงานเองมีความเห็นด้วยในเรื่องดังกล่าว แต่ในขั้นตอนของการปฏิบัตินั้น เห็นควรให้เป็นในลักษณะค่อยๆเปลี่ยนแปลง ภาพของการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานของสำนักเสริมศึกษาในอนาคตนั้น น่าจะมีความเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก อาจจะเป็นเพียงแค่เรื่องของปริมาณงานที่สำนักเสริมรับผิดชอบอยู่จะเพิ่มมากขึ้นเท่านั้นเอง

สำนักเสริมศึกษามีหน่วยงานตั้งอยู่ที่ชั้น 5 อาคารเอนกประสงค์ ประกอบไปด้วยฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการ ซึ่งทั้งสองส่วนมีการประสานงานได้เป็นอย่างดีส่วนเรื่องของการเตรียมพื้นที่สำหรับการจัดการอบรมนั้น สำนักเสริมศึกษาใช้พื้นที่ชั้น 4 ของตึกเป็นสถานที่อบรมให้ความรู้ ซึ่งไม่ได้คิดค่าใช้จ่ายกับผู้เข้าอบรมถือว่าเป็นการสนองตอบความต้องการเผยแพร่ความรู้ทางด้านวิชาการให้แก่สังคมและชุมชนโดยทั่วไป ส่วนการจัดการอบรมที่มีขนาดของโครงการที่ใหญ่มากขึ้นไปกว่านี้นั้น สำนักเสริมศึกษาประสานงานกับองค์กรของเอกชนเป็นส่วนมาก เนื่องจากการจัดแบบนี้เป็นการจัดการให้ความรู้ในเชิงพาณิชย์ และเป็นการขยายเครือข่ายของการเรียนรู้ไปยังภูมิภาค อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่

ความคิดเห็นที่มีต่อการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่นั้น เนื่องจากผู้อำนวยการสำนักเสริมศึกษาเป็นท่านหนึ่งที่อยู่ในกรรมการของสภามหาวิทยาลัย มีความเห็นด้วยในเรื่องหลักการของการปรับและเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร จากการใช้งานของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นนักศึกษาปริญญาโท แต่ต้องมีการปรับการใช้งานให้สอดคล้องกับผู้ใช้งานของแต่ละคณะซึ่งเรื่องดังกล่าวต้องขึ้นอยู่กับคณะว่าจะดำเนินการอย่างไร

การปรับปรุงพื้นที่ในส่วนกลาง เห็นด้วยในเรื่องของการปรับสนามฟุตบอลให้สามารถใช้งานด้านสันทนาการและขยายพื้นที่ของลู่วิ่งโดยรอบของสนาม และรวมทั้งการจัดภูมิทัศน์ต่างๆให้มีความสอดคล้องกันโดยภาพรวม ซึ่งกองกลางและผู้บริหารมหาวิทยาลัยได้มีแผนในการจัดการเรื่องดังกล่าวไว้แล้ว

สรุปแนวความคิดของผู้บริหารหน่วยงาน

แนวการดำเนินงานของหน่วยงานการวิจัย มีการขยายตัวของกิจกรรมการทำงานเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการเป็นมหาวิทยาลัยสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ในระดับสูง และมีความเป็นลักษณะเฉพาะทางมากขึ้น ส่วนพื้นที่สำหรับการทำงานของหน่วยงานวิจัยนั้นยังไม่มี การวางแผนที่จะขยายพื้นที่เพิ่มเนื่องจากการใช้พื้นที่ต่างๆ นั้นอยู่ในความดูแลของฝ่ายวางแผนพัฒนาและเทคโนโลยี

การปรับปรุงผังการใช้พื้นที่

ถึงแม้ว่าพื้นที่ส่วนกลางจะอยู่ในความดูแลหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แต่ผู้บริหารหน่วยงานให้ความเห็นเสริมว่า การปรับปรุงการใช้พื้นที่นั้นควรปรับสภาพแวดล้อมของการใช้พื้นที่ที่ทรุดโทรมอยู่ในสภาพที่สวยงามเหมาะสม คั้นพื้นที่ลานจอดรถในสนามฟุตบอลให้เป็นลู่วิ่งตามเดิม และควรเพิ่มพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมทางวิชาการ พื้นที่สันชนาการ และส่งเสริมให้อาคารโดมเป็นพิพิธภัณฑ์ บอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของมหาวิทยาลัยและส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญทางประวัติศาสตร์ให้ชัดเจนมากขึ้น

4.2.5 การศึกษาและวิเคราะห์ด้านพื้นที่

การศึกษาและวิเคราะห์ สภาพพื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ นั้น สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. ศึกษาทางด้านกายภาพของพื้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ได้แก่ การศึกษา การสำรวจ วิเคราะห์การใช้พื้นที่ ปัญหาและข้อจำกัดต่างๆ ในสภาพปัจจุบัน
2. เปรียบเทียบแนวความคิดในการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของผู้บริหาร มหาวิทยาลัย กับลักษณะของพื้นที่ และกำหนดตำแหน่งที่จะมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

1) ความสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ นั้นตั้งอยู่ในเขตพระนครชั้นใน มีด้านหนึ่งติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ตำแหน่งที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ในพื้นที่ ๆ เป็นศูนย์กลางที่รอบล้อมไปด้วยโบราณสถาน หน่วยงานของทางราชการ และสถาบันการศึกษา ที่มีความสำคัญทางด้านศิลปวัฒนธรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ดังเช่น พระบรมมหาราชวัง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม(วัดพระแก้ว) พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยศิลปากร ตลอดทั้งความสำคัญในเชิงพาณิชย์กรรมที่สามารถเชื่อมต่อการคมนาคมได้ทั้งทางบกและทางน้ำ ซึ่งตำแหน่งที่ตั้งในลักษณะนี้ นั้นต้องส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงทางกายภาพภายในพื้นที่ของมหาวิทยาลัยกับพื้นที่ที่มีความสำคัญและทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศชาติด้วยเช่นกัน

ทิศเหนือ	ติดกับ	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
ทิศใต้	ติดกับ	ถนนพระจันทร์ ซึ่งฝั่งตรงข้ามเป็นวัดมหาธาตุ และร้านค้าเอกชนสูง 2 – 3 ชั้น
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ถนนหน้าพระธาตุ ฝั่งตรงข้ามเป็นสนามหลวง
ทิศตะวันตก	ติดกับ	แม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งตรงข้ามเป็นโรงพยาบาลศิริราชและกลุ่มอาคารพาณิชย์และพักอาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

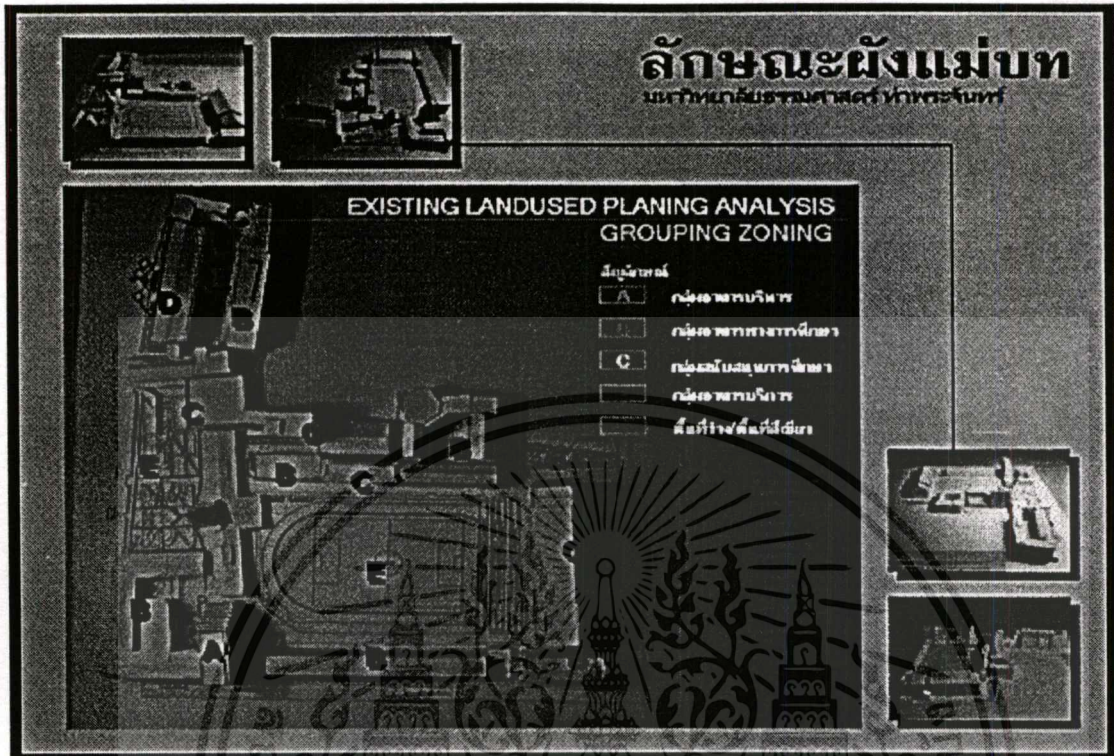
ภาพที่ 4.1 ตำแหน่งที่ตั้งของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546

2) การใช้ประโยชน์ที่ดิน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ นั้นมีพื้นที่ 49 ไร่ ประมาณ 78,400 ตารางเมตร ด้านหน้าติดถนนหน้าพระธาตุกว้างประมาณ 163 เมตร ความยาวด้านถนนพระจันทร์ ประมาณ 343.5 เมตร ด้านติดแม่น้ำเจ้าพระยาวัดประมาณ 350 เมตร ประกอบด้วยคณะวิชา สำนัก สถาบัน และหน่วยงานต่างๆ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีอาคารสิ่งก่อสร้างประมาณ 20 อาคารพื้นที่ใช้สอยภายในทั้งหมดประมาณ 117,939 ตารางเมตร คิดเป็นอัตราส่วนพื้นที่อาคารต่อพื้นที่ดิน FAR (Floor Area Ratio) 1: 1.5 พื้นที่สนามหญ้า สวนพักผ่อน-สนามกีฬา 21,260 ตารางเมตร และพื้นที่ถนน ทางเดินเท้า และพื้นที่จอดรถรวมประมาณ 39,940 ตารางเมตร คิดเป็นพื้นที่ว่างอันปราศจากต่อพื้นที่แปลงที่ดิน OSR.(Open Space Ratio) 78.06 % อัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดิน GAC. (Ground Area Coverage Ratio) 21.94 % ที่มา:จากการวิเคราะห์ข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) การศึกษาผังการใช้พื้นที่ วิเคราะห์ทางด้านประโยชน์ใช้สอย ภาพลักษณ์และจินตภาพของพื้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

ภาพที่ 4.4 แสดงลักษณะของกลุ่มอาคาร (Grouping Zoning)

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546

ก. ระบบการวาง Zoning

ลักษณะของการวางผังการใช้พื้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ใน

ปัจจุบัน

(1) กลุ่มอาคารบริหาร (Administration Zone)

อาคารเอนกประสงค์, อาคารโดม อยู่ในตำแหน่งกึ่งกลางของผัง ตัวอาคารวางเชื่อมต่อกันเป็นทางยาวขนานไปกับริมแม่น้ำเจ้าพระยา และอีกด้านหนึ่งติดกับสนามฟุตบอล มีลักษณะของการทอดตัวยาวตัดกับเส้นขอบฟ้า SKY-Line ในทางสูง

เส้นทางสัญจร

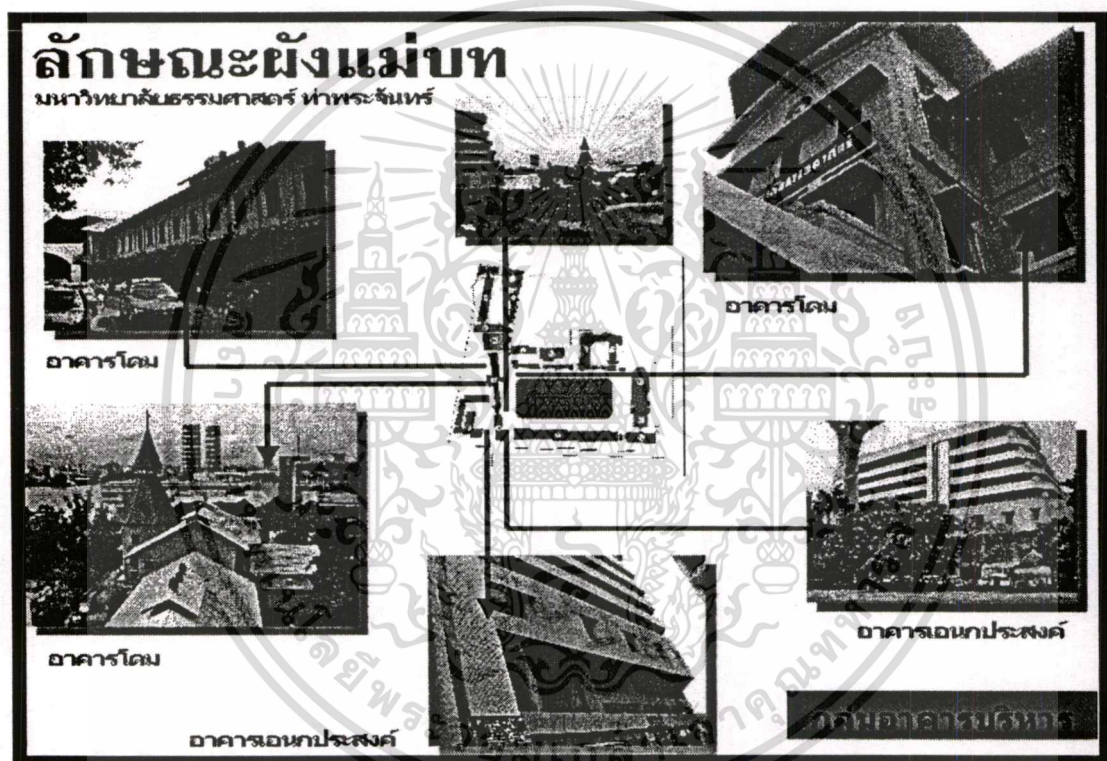
การสัญจรภายในกลุ่มอาคารบริหาร ระหว่างอาคารเอนกประสงค์ถึงอาคารโดม สามารถเชื่อมถึงกันได้ 2 ระดับ คือ ทางเดินเท้าจากชั้น 1 ถึงชั้น 1 และทางเดินเชื่อมจากชั้น 2 ถึงชั้น 2 โดยในระหว่างช่วงเวลาทำงานตั้งแต่เวลา 8.00 – 16.30 น. จะมีปริมาณของผู้ใช้ทางเดินทั้ง 2 ค่อนข้างหนาแน่น ตลอดทั้งวัน โดยกลุ่มผู้ใช้อาคารมีทั้ง ผู้บริหารมหาวิทยาลัย อาจารย์ บุคลากร เจ้าหน้าที่ นักศึกษา และบุคคลที่เข้ามาติดต่อกับมหาวิทยาลัย ทางสัญจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระหว่างอาคารทั้ง 2 บริเวณชั้นล่าง มีปัญหาในเรื่องทางเดินที่ปะปนกันกับทางสัญจรของรถยนต์ เพราะพื้นที่ของถนนทั้ง 2 ทางถูกใช้เป็นที่จอดรถจึงเหลือพื้นผิวสำหรับรถยนต์ประมาณ 3 เมตร

ลักษณะเฉพาะของอาคารกลุ่มบริหาร

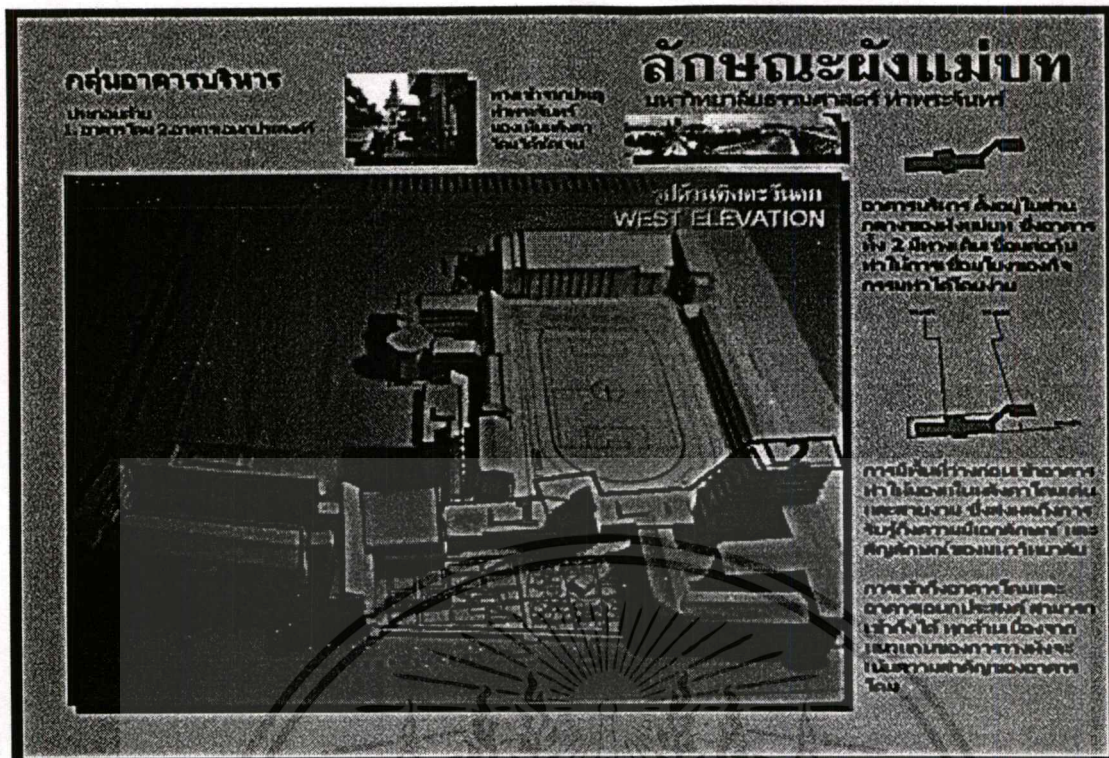
อาคารโดมและอาคารเอนกประสงค์ เป็นอาคารที่มีรูปทรงในแนวสูง ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งการมองเห็นสามารถเห็นได้ในระยะไกล เพราะก่อนการเข้าถึงอาคารจะมีพื้นที่ว่างของสนามฟุตบอล ที่ว่างลานโพธิ์ ส่วนด้านหน้าลานปริติ พนมยงค์ อาคารกลุ่มนี้เป็นอาคารที่มีความสำคัญ กับพื้นที่มากที่สุด โดยเฉพาะอาคารโดม ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย อาคารโดมมีอายุประมาณ 69 ปี

ภาพที่ 4.5 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารบริหาร (Administration Zone)

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.6 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารบริหาร (Administration Zone)

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

(2) กลุ่มอาคารทางการศึกษา (Academic Zone)

อาคารคณะนิติศาสตร์(หน้า),อาคารคณะนิติศาสตร์ (ใหม่)อาคารคณะนิติศาสตร์(กลาง),อาคารคณะรัฐศาสตร์,อาคารคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน,อาคารศูนย์ภาษาอังกฤษ,คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์,อาคารคณะศิลปศาสตร์,อาคารคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ,อาคารคณะเศรษฐศาสตร์

การใช้พื้นที่ทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการกระจายของกลุ่มการศึกษาทั่วพื้นที่ แต่ส่วนใหญ่แล้วอาคารจะอยู่โดยรอบพื้นที่ว่างสาธารณะด้านหน้าอาคาร และเมื่อพิจารณาถึงความใกล้กันของที่ตั้งแล้ว แบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้ ดังนี้ กลุ่มคณะนิติศาสตร์ กลุ่มคณะศิลปศาสตร์ กลุ่มคณะวารสารศาสตร์และสถาบันภาษา กลุ่มคณะเศรษฐศาสตร์ และรัฐศาสตร์ กลุ่มคณะพาณิชยศาสตร์ และสังคมศาสตร์

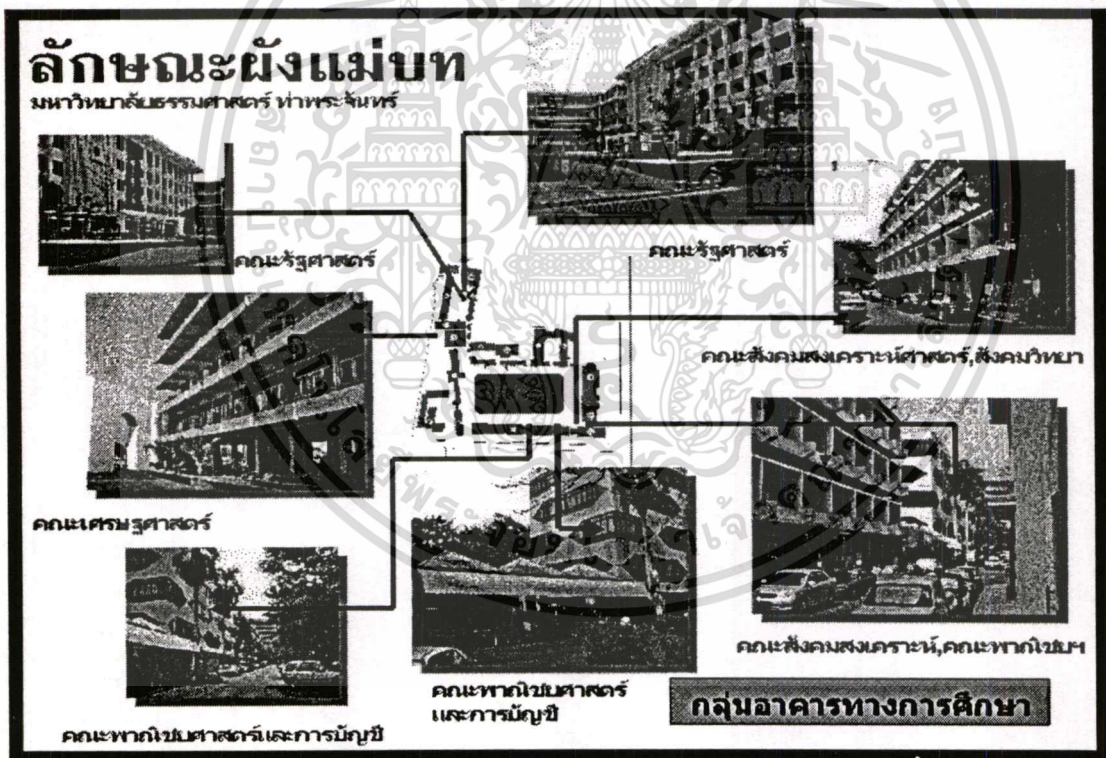
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เส้นทางสัญจร

การสัญจรภายในกลุ่มอาคารทางการศึกษา สามารถใช้การเดินเท้าติดต่อกันได้ เนื่องจากอยู่ในระยะที่ไม่ไกลกันจนเกินไป แต่การเดินนั้นต้องใช้พื้นที่ของถนนร่วมกับทางเดินรถ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญทั้งรถยนต์ และคนเดินเท้า ระบบของการสัญจรของรถยนต์เป็นระบบเดินรถทางเดียว (One – way system) การเข้าถึงค่อนข้างมีปัญหา การสูญเสียพื้นที่ว่างด้านหน้าอาคารสำหรับเส้นทางเดินรถและพื้นที่จอดรถ

ลักษณะเฉพาะของอาคารกลุ่มทางการศึกษา

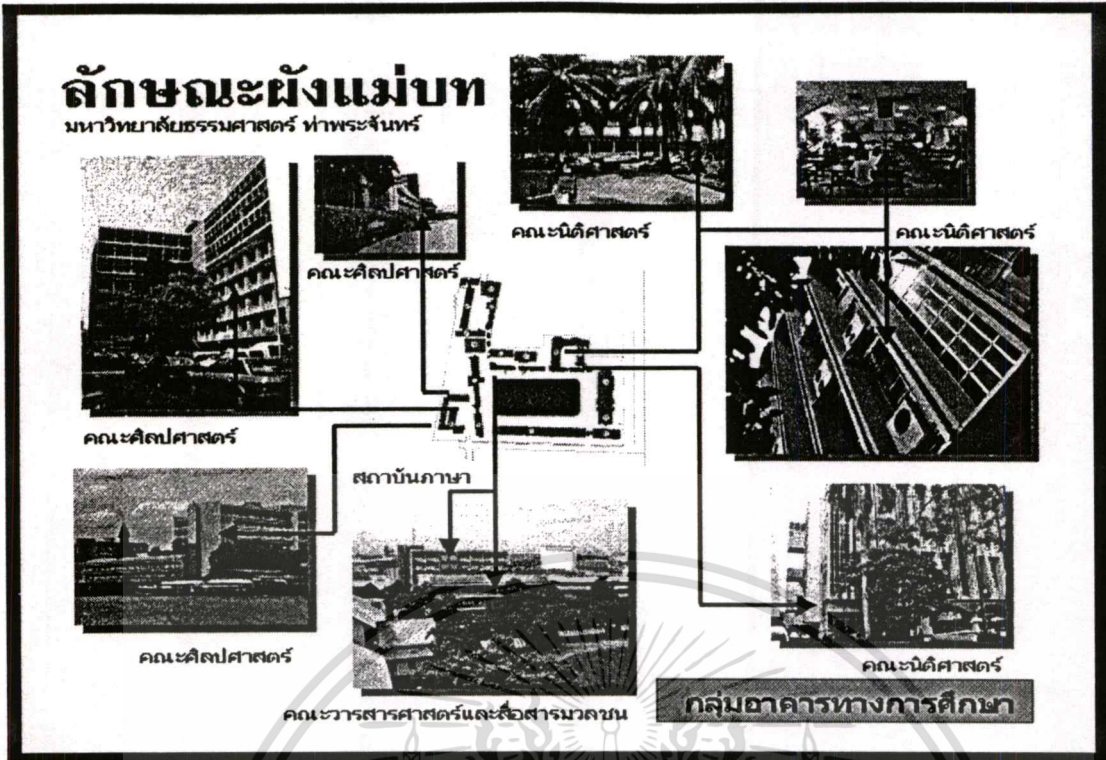
อาคารส่วนใหญ่ในกลุ่มเป็นอาคารขนาดกลาง ความสูงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4 – 5 ชั้น แต่มีระยะห่างของอาคารค่อนข้างสั้น ซึ่งรู้สึกถึงความอับทึบ และมีความสว่างของแสงธรรมชาติน้อย กลุ่มอาคารที่อยู่ใกล้กับแม่น้ำเจ้าพระยาจะสามารถมองเห็นทัศนียภาพของแม่น้ำเจ้าพระยาและฝั่งตรงข้าม (ฝั่งศิริราช) ส่วนอาคารที่อยู่ถัดเข้ามา โดยรอบสนามฟุตบอลจะมองเห็นพื้นที่สีเขียวของสนามฟุตบอล

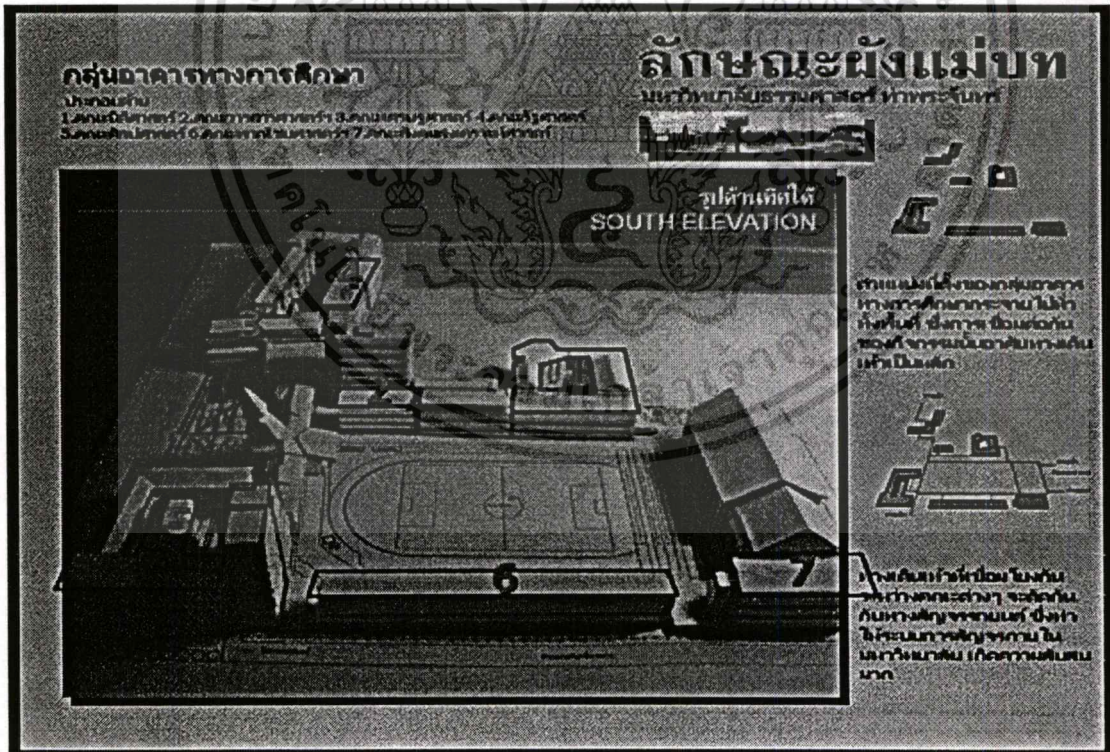
ภาพที่ 4.7 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารทางการศึกษา (Academic Zone)

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.8 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารทางการศึกษา (Academic Zone) ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

ภาพที่ 4.9 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารทางการศึกษา (Academic Zone) ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) กลุ่มสนับสนุนการศึกษา (Academic Support Zone)

อาคารหอประชุมใหญ่, อาคารหอประชุมเล็ก, อาคารสโมสรนักศึกษา, อาคารยิมเนเซียม, อาคารสำนักหอสมุดเดิมและโรงพิมพ์, ติวเตอร์ศาสตร์ 60 ปี, ศาลาริมน้ำ(อาคารกลุ่มย่อย)

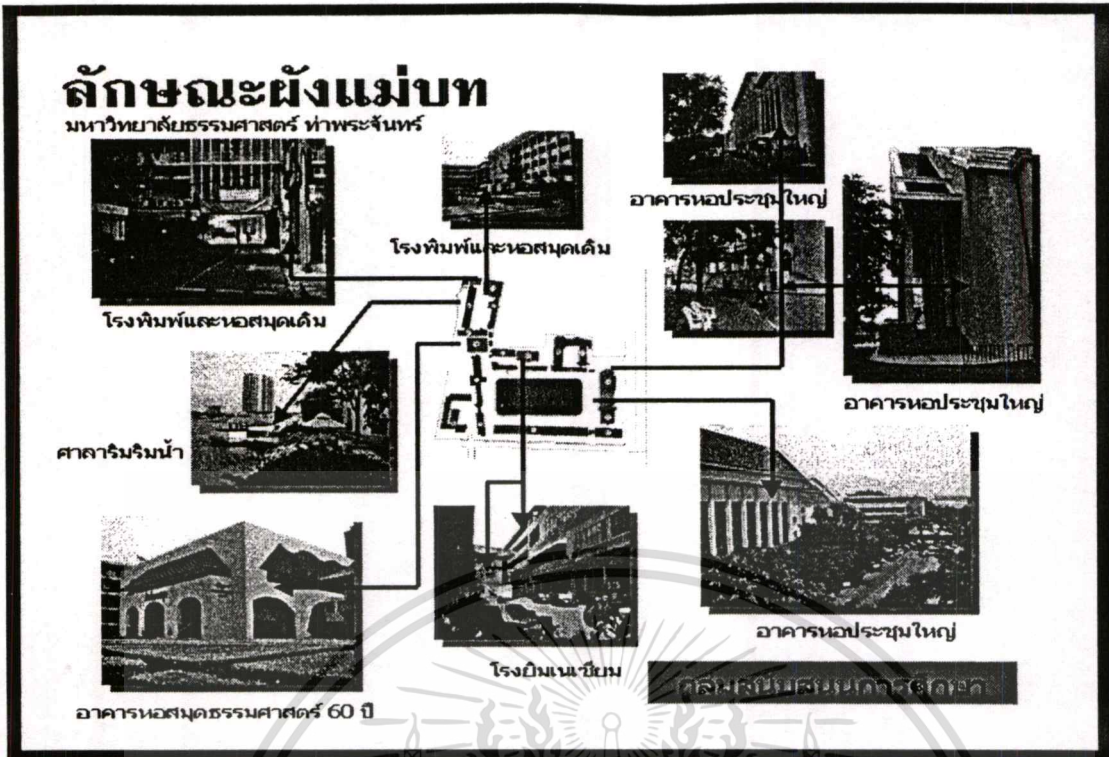
การใช้พื้นที่ของกลุ่มสนับสนุนการศึกษา มีการกระจายตัวของตำแหน่งที่ตั้ง มีอาคารขนาดใหญ่ อยู่ใกล้กับทางเข้าด้านสนามหลวง และแทรกตัวอยู่ระหว่างอาคารทางการศึกษา อาคารที่สำคัญในกลุ่มนี้ คือ อาคารหอประชุมใหญ่ และหอประชุมเล็ก และอาคารหอสมุด ติวเตอร์ศาสตร์ 60 ปี

เส้นทางสัญจร

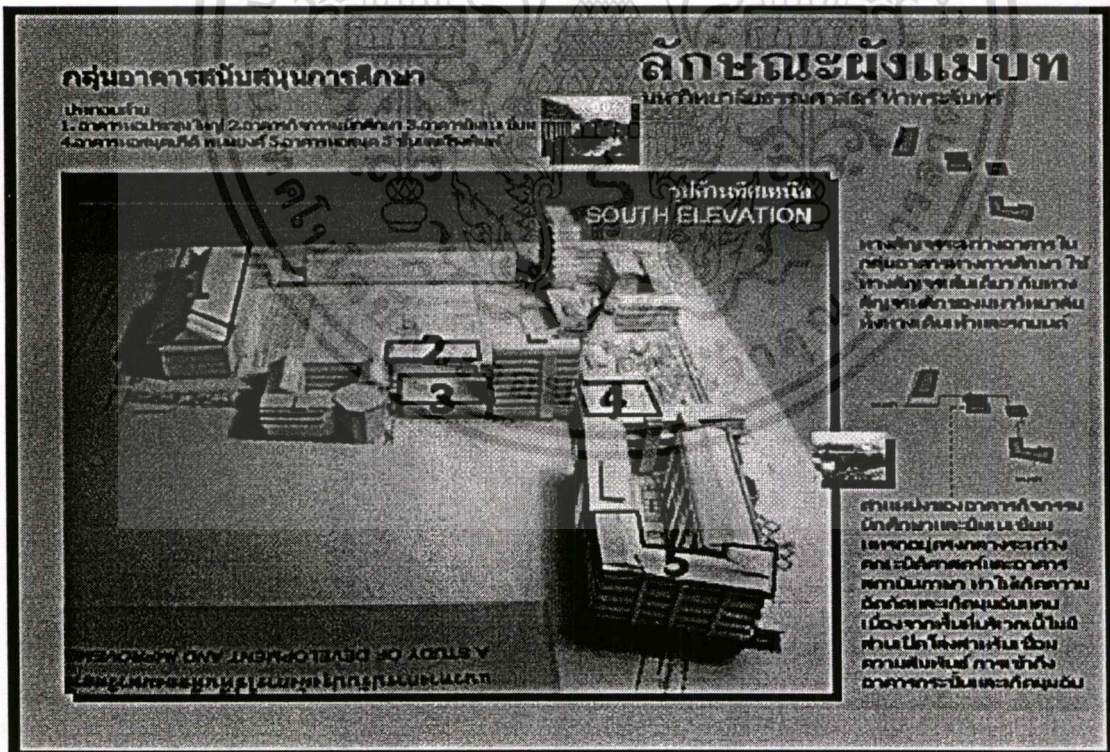
ทางเดินเท้าและทางเดินของรถยนต์ ขาดความชัดเจน และไม่มีความต่อเนื่อง มีการซ้อนทับกันของเส้นทาง ทำให้เกิดปัญหาของการสัญจร ปัญหาที่จอตลอด ตำแหน่งลานจอตลอดอยู่โดยรอบ อาคารหอประชุมใหญ่ ซึ่งจะมีปริมาณของรถยนต์ที่เข้ามาจอดค่อนข้างมาก ตลอดทั้งวัน

ลักษณะเฉพาะของกลุ่มสนับสนุนการศึกษา

๑) อาคารหอประชุมใหญ่ เป็นอาคารที่มีขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ ณ ตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้จากด้านหน้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งปัญหาของอาคารหอประชุมใหญ่ คือ เป็นอาคารที่มีขนาดใหญ่ ที่ปิดกั้นการมองเห็นอาคารโดม ซึ่งเป็นอาคารที่เป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญ รูปแบบการวางตัวอาคารในกลุ่มนี้จะแทรกอยู่ในพื้นที่ของอาคารทางการศึกษา ทำให้ส่งผลกระทบต่อ Zoning ของอาคารที่ไม่ต่อเนื่องกัน

ภาพที่ 4.10 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารสนับสนุนการศึกษา(Academic Support Zone) ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

ภาพที่ 4.11 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารสนับสนุนการศึกษา(Academic Support Zone) ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4) กลุ่มอาคารบริการ (Service Zone)

อาคารงานอาคารสถานที่, โรงไฟฟ้า 2 อาคาร, อาคารศูนย์สื่อสารและโทรคมนาคม, หอดังสูง, อาคารเอนกประสงค์

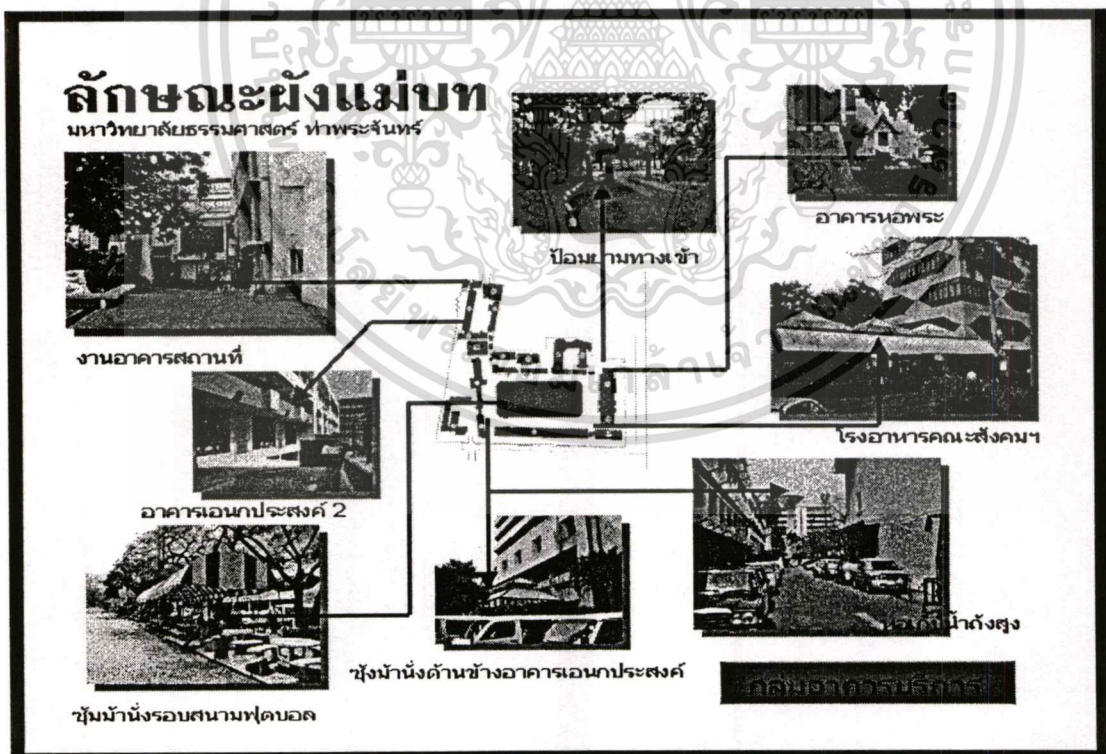
อาคารกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ จะมีอาคารกลุ่มย่อย ที่แทรกอยู่ระหว่างกลุ่มอาคารทางการศึกษา และกลุ่มอื่น ๆ เช่น อาคารโรงอาหาร หอพระ เวทีมวย ป้อมยาม ศาลาริมน้ำ ซึ่งมีการใช้สอยเป็นลำดับรองลงมาจากกลุ่มหลักกลุ่มอื่น ๆ

เส้นทางสัญจร

ทางเดินเข้าและทางสัญจรของรถยนต์ ขาดความชัดเจน และไม่มีความต่อเนื่อง เนื่องจากมีการซ้อนทับกันของเส้นทาง สร้างความสับสนให้กับความสัมพันธ์ระหว่างทางสัญจรของอาคารและกลุ่มอาคาร

ลักษณะเฉพาะของกลุ่มอาคารบริการ

เนื่องจากเป็นอาคารค่อนข้างเล็ก และแทรกอยู่ระหว่างช่องว่างของอาคารขนาดใหญ่ ส่งผลกระทบถึงพื้นที่เว้นว่างของอาคารหลัก ลักษณะทางสถาปัตยกรรม ไม่มีความกลมกลืนกัน ภาพรวมของอาคาร ทำให้เกิดความรู้สึกถึงความทรุดโทรมของอาคารโตมได้ค่อนข้างมาก

ภาพที่ 4.12 แสดงตำแหน่งกลุ่มอาคารบริการ (Service Zone)

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.13 แสดงตำแหน่งกลุ่มอาคารบริการ (Service Zone)

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 แสดงกลุ่มอาคาร ลักษณะอาคาร พื้นที่อาคาร และประโยชน์ใช้สอย

กลุ่มอาคาร	ลักษณะอาคาร	พื้นที่อาคาร (ตร.ม)	ประโยชน์ใช้สอย
กลุ่มอาคารบริหาร			
อาคารโดม	2 ชั้น	3,523	อาคารบริหาร สำนักงานอธิการบดี
อาคารเอนกประสงค์	9 ชั้น	6,305	อาคารบริหาร สำนักงาน
กลุ่มอาคารทางการศึกษา			
อาคารคณะนิติศาสตร์	4 ชั้น	9,586	อาคารเรียน สำนักงานคณะ สาขาวิชา ห้องประชุมและสัมมนา
อาคารคณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี	5 ชั้น	8,640	อาคารเรียน สำนักงานคณะ สาขาวิชา ห้องประชุมและสัมมนา
อาคารคณะรัฐศาสตร์	5 ชั้น	4,467	อาคารเรียน สำนักงานคณะ สาขาวิชา ห้องประชุมและสัมมนา
อาคารคณะเศรษฐศาสตร์	5 ชั้น	4,803	อาคารเรียน สำนักงานคณะ สาขาวิชา ห้องประชุมและสัมมนา
อาคารคณะสังคมศาสตร์ และ คณะสังคมวิทยาและมานุษย วิทยา	5 ชั้น	3,382	อาคารเรียน สำนักงานคณะ สาขาวิชา ห้องประชุมและสัมมนา
อาคารคณะศิลปศาสตร์	8 ชั้น	12,130	อาคารเรียน สำนักงานคณะ สาขาวิชา ห้องประชุมและสัมมนา
อาคารคณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน	4 ชั้น	2,236	อาคารเรียน สำนักงานคณะ สาขาวิชา ห้องประชุมและสัมมนา
อาคารศูนย์ภาษาอังกฤษ	8 ชั้น	5,407	อาคารเรียน สำนักงาน ห้องประชุม และสัมมนา
กลุ่มสนับสนุนการศึกษา			
หอประชุมใหญ่และหอประชุม เล็ก	-	10,448	ห้องประชุมใหญ่และห้องประชุม เล็ก
อาคารสโมสรนักศึกษา	5 ชั้น	3,286	สำนักงานกิจกรรมนักศึกษา
อาคารยิมเนเซียม	1 ชั้น	1,859	ฝึกซ้อมกีฬา
อาคารห้องสมุด	5 ชั้น	4,982	ห้องสมุด
อาคารหอสมุด 60 ปี	7 ชั้น	15,376	หอสมุดคลังพัสดุ ผลิตสื่อการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 จำนวนอาคาร ลักษณะอาคาร และพื้นที่อาคารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ท่าพระจันทร์ ปีการศึกษา 2544

ชื่ออาคาร	ลักษณะอาคาร	พื้นที่อาคาร (ตร.ม)	ประโยชน์ใช้สอย
กลุ่มอาคารบริการ			
อาคารที่ทำการงานอาคารสถานที่	3 ชั้น	245	กองอาคารสถานที่
กลุ่มอาคารย่อยศาลาวิมน์าศาลเจ้าแม่สิงโต			
ศูนย์เยอรมันสนามยิงปืน			
หอพระ ฯลฯ			
อาคารเอนกประสงค์ 2	7 ชั้น	20,732	ที่จอดรถ สำนักงาน ส่วนจัดเลี้ยง ห้องเรียน
รวม		117,939	

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงอายุของอาคารตั้งแต่เริ่มเปิดใช้งานจนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2546

ลำดับที่	กลุ่มอาคาร	จำนวน ชั้น	ช่วงในการใช้งาน (ชั่วโมง/วัน x วัน/ปี)	เริ่มใช้งาน (พ.ศ.)	อายุอาคาร (ปี)
1	กลุ่มอาคารบริหาร				
	อาคารโถม	2 ชั้น	8 x 246	2477	69
	อาคารเอนกประสงค์	9 ชั้น	8 x 246	2519	27
2	กลุ่มอาคารทางการศึกษา				
	อาคารคณะนิติศาสตร์(อาคารหน้า)	4 ชั้น	15 x 350	2503	43
	อาคารคณะนิติศาสตร์(อาคารกลาง)	4 ชั้น	15 x 350	2513	33
	อาคารคณะนิติศาสตร์(อาคารใหม่)	4 ชั้น	15 x 350	2519	27
	อาคารคณะพาณิชยศาสตร์และ การบัญชี	5 ชั้น	15 x 350	2512	34
	อาคารคณะรัฐศาสตร์	5 ชั้น	8 x 246	2513	33
	อาคารคณะเศรษฐศาสตร์	5 ชั้น	8 x 246	2514	32
	อาคารคณะสังคมศาสตร์และ คณะสังคมวิทยาและมานุษย วิทยา	5 ชั้น	8 x 246	2513	33
	อาคารคณะศิลปศาสตร์	8 ชั้น	8 x 300	2506	40
	อาคารคณะวารสารศาสตร์และ สื่อสารมวลชน	4 ชั้น	8 x 300	2503	43
	อาคารศูนย์ภาษาอังกฤษ	8 ชั้น	8 x 300	2516	30
3	กลุ่มสนับสนุนการศึกษา				
	หอประชุมใหญ่และหอประชุมเล็ก	-	8 x 246	2495	51
	อาคารสโมสรนักศึกษา	5 ชั้น	8 x 246	2522	24
	อาคารยิมเนเซียม	1 ชั้น	8 x 246	2508	38
	อาคารห้องสมุด	5 ชั้น	8 x 246	2503	43
อาคารหอสมุด 60 ปี	7 ชั้น	15 x 350	2537	9	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงอายุของอาคารตั้งแต่เริ่มเปิดใช้งานจนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2546 (ต่อ)

ลำดับที่	กลุ่มอาคาร	จำนวนชั้น	ช่วงในการใช้งาน (ชั่วโมง/วัน x วัน/ปี)	เริ่มใช้งาน (พ.ศ.)	อายุอาคาร (ปี)
4	กลุ่มอาคารบริการ				
	อาคารที่ทำการงานอาคารสถานที่	3 ชั้น	8 x 246	2519	27
	ศาลเจ้าแม่สิงโต หอพระ	-	-	-	-
	อาคารเอนกประสงค์ 2	7 ชั้น	8 x 246	2537	9

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546

ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบผู้ใช้อาคารกับพื้นที่ใช้สอยอาคาร

ปีการศึกษา	จำนวนผู้ใช้ (คน)	พื้นที่อาคาร (ตารางเมตร)	สัดส่วนในการใช้พื้นที่ (ตร.ม/คน)
2542	16,919	97,207	5.74
2544	18,730	117,939	6.29
2554	9,736	117,939	12.11

ที่มา : จากการวิเคราะห์ข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จากตารางที่ 4.4 จะแสดงปริมาณผู้ใช้อาคาร ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ผู้ใช้ประจำ คือ บุคลากรทั้งหมดของมหาวิทยาลัย โดยแยกเป็น อาจารย์ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการทางการศึกษา เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารและธุรการ โดยประมาณ 2,335 คน ส่วนผู้ใช้อาคารไม่ประจำ ได้แก่ นักศึกษา ซึ่งจะใช้เวลาเฉพาะส่วนและเฉพาะเวลา ได้แก่ ห้องบรรยาย ห้องสมุด ห้องกิจกรรม ติดต่อส่วนบริหาร และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้น 13,584 คน ส่วนผู้มาติดต่อและฝึกอบรมระยะสั้นประมาณวันละ 1,000 คนนั้นคือปริมาณผู้มาใช้อาคารสูงสุดถึง 16,919 คน หรือประมาณ 17,000 คน เมื่อเทียบกับพื้นที่อาคารทั้งหมด 97,207 ตารางเมตร ซึ่งไม่รวมพื้นที่อาคารที่กำลังก่อสร้าง หรือพื้นที่ใช้สอยจริงประมาณ 68,045 ตารางเมตร 1 คนจะใช้พื้นที่ประมาณ 4.00 ตารางเมตร ที่มา:จากการวิเคราะห์ข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 กิจกรรมใช้สอยในความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม

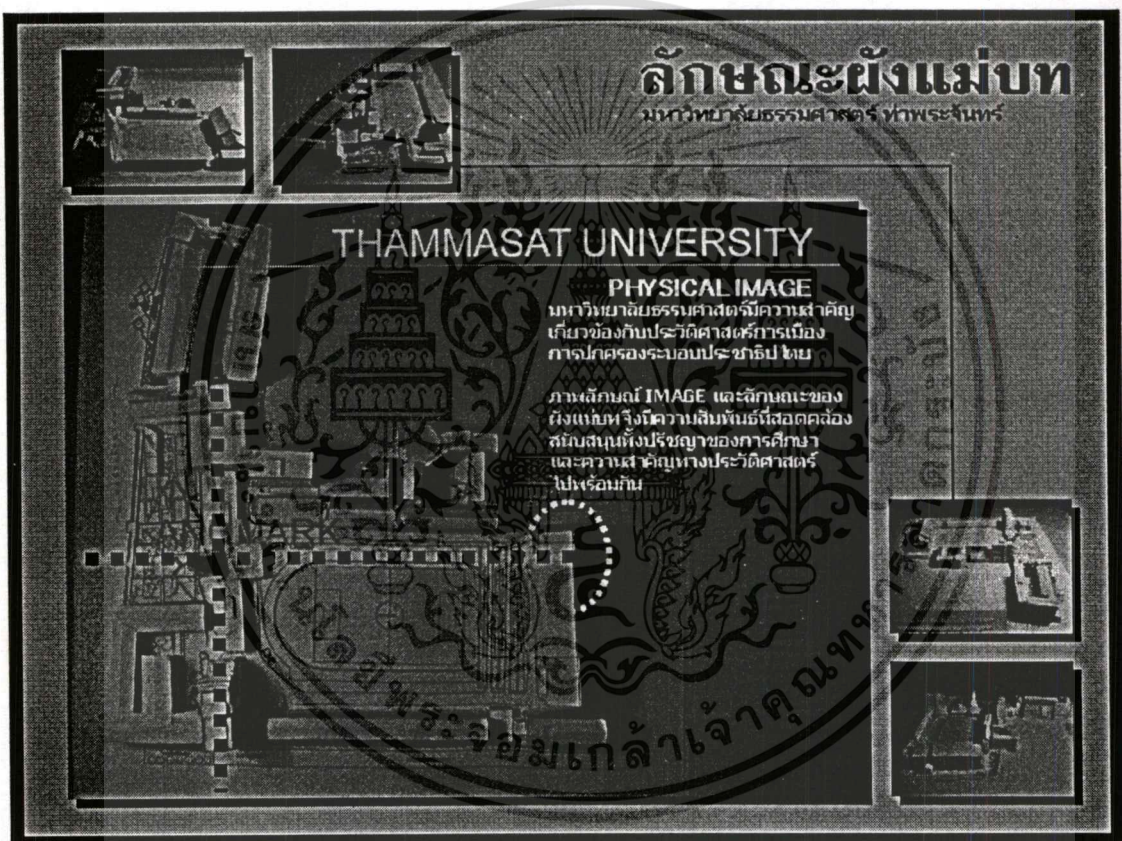
ลักษณะของกิจกรรม			
วัน/ช่วงเวลา	นักศึกษา – อาจารย์ฯ	บุคลากรและเจ้าหน้าที่	บุคคลภายนอก
จันทร์ – ศุกร์ 06.00 – 08.30 น.	เริ่มมีกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้ใช้งานส่วนใหญ่จะอยู่ที่อาคารกลุ่มทางการศึกษา	เริ่มต้นทำงานตามเวลาราชการ ผู้ใช้อาคารกระจายอยู่ตามอาคารสำนักงานส่วนกลาง สำนักงานคณะ และหน่วยงานต่าง ๆ	ติดต่อรุระกับหน่วยงานราชการ ที่ทำการคณะ และอาคารสนับสนุนการศึกษา เช่น หอสมุด 60 ปี
08.30 – 12.00 น.	ช่วงเวลาของการเรียนการสอนในภาคเช้า	ช่วงเวลาการทำงานของส่วนราชการในภาคเช้า	การติดต่อกับส่วนราชการในภาคเช้า
13.00 – 17.00 น.	ช่วงเวลาของการเรียนการสอนในภาคบ่าย และกลุ่มผู้เรียนภาคค่ำเริ่มเข้ามา	ช่วงเวลาการทำงานของส่วนราชการในภาคเช้า	การติดต่อกับส่วนราชการในภาคบ่าย
17.00 – 21.00 น.	นักศึกษา – อาจารย์ ในภาคปกติเดินทางกลับ และกลุ่มนักศึกษา – อาจารย์ ในภาคค่ำเข้ามาเรียน มีปัญหาเรื่องความแออัดของรถยนต์	เดินทางกลับ และเริ่มมีกิจกรรมด้านสันตนาการด้านกีฬา	เดินทางกลับ
21.00 – 24.00 น.	มหาวิทยาลัยปิด	มหาวิทยาลัยปิด	มหาวิทยาลัยปิด
24.00 – 06.00 น.	มหาวิทยาลัยปิด	มหาวิทยาลัยปิด	มหาวิทยาลัยปิด
เสาร์ – อาทิตย์ 06.00 – 08.30 น.	เริ่มกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้ใช้งานส่วนใหญ่จะอยู่ที่อาคารกลุ่มทางการศึกษา และซุ้มม้านั่งเพื่อรอเวลาเข้าห้องเรียน	เวลาเริ่มทำงานของเจ้าหน้าที่ในคณะที่เปิดสอนภาคเสาร์ – อาทิตย์	ผู้ใช้งานภายนอกส่วนใหญ่จะอยู่ที่อาคารหอสมุด 60 ปี
08.30 – 12.00 น.	ช่วงเวลาของการเรียนการสอนในภาคเช้า	ช่วงเวลาการทำงานของเจ้าหน้าที่ในคณะ ในภาคเช้า	ผู้ใช้งานภายนอกส่วนใหญ่จะอยู่ที่อาคารหอสมุด 60 ปี
13.00 – 17.00 น.	ช่วงเวลาของการเรียนการสอนในภาคบ่าย และมีบางกลุ่มเริ่มทยอยเดินทางกลับ	ช่วงเวลาการทำงานของเจ้าหน้าที่ในคณะ ในภาคบ่าย	ผู้ใช้งานภายนอกส่วนใหญ่จะอยู่ที่อาคารหอสมุด 60 ปี
17.00 – 21.00 น.	นักศึกษา – อาจารย์เดินทางกลับ จำนวนของรถยนต์เริ่มเบาบางและมีกิจกรรมด้านสันตนาการ เช่น วิ่งออกกำลังรอบสนามฟุตบอล	เริ่มทยอยกลับจำนวนรถยนต์เริ่มเบาบาง มีกิจกรรมด้านสันตนาการ เช่น วิ่งออกกำลังรอบสนามฟุตบอล	ทยอยกลับจำนวนรถยนต์เริ่มเบาบาง
21.00 – 24.00 น.	มหาวิทยาลัยปิด	มหาวิทยาลัยปิด	มหาวิทยาลัยปิด
24.00 – 06.00 น.	มหาวิทยาลัยปิด	มหาวิทยาลัยปิด	มหาวิทยาลัยปิด

ที่มา : จากการสำรวจและวิเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

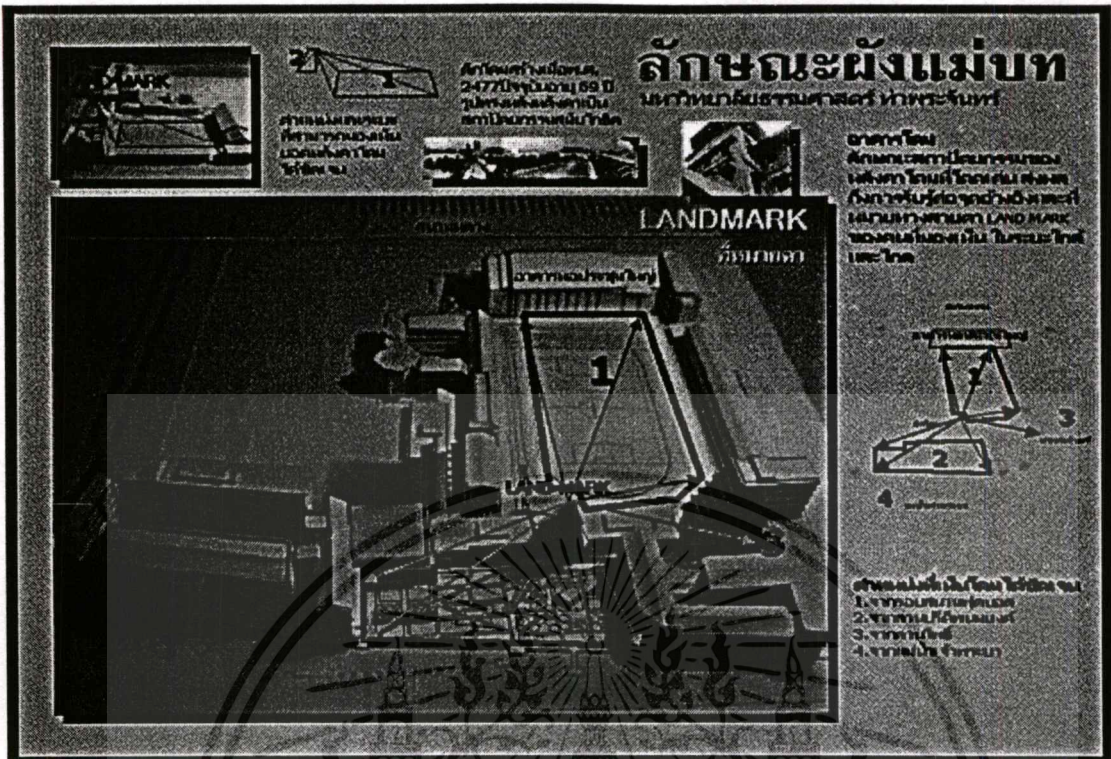
ข.ภาพลักษณ์ (Physical Image)

สภาพแวดล้อมทางกายภาพของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ โดยเฉพาะอาคารโดม ที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา การเป็นมหาวิทยาลัยที่ตอบสนองต่อปรัชญาทางการศึกษาที่มีอุดมการณ์ตอบสนองต่อ การศึกษาทางสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ บรรยากาศของการศึกษาที่แวดล้อมด้วย สัญลักษณ์ของความเป็นมาของพื้นที่ประชาธิปไตย ทำให้เกิดกระแสน้ำถึงคุณภาพของการศึกษาของนักศึกษาแต่จากสภาพปัญหาความแออัดและความทรุดโทรมของอาคารสถานที่ในปัจจุบัน ทำให้คุณค่าของพื้นที่ไม่ส่งเสริมและตอบสนองถึงปรัชญาทางการศึกษาได้อย่างสมบูรณ์เต็มที่

ภาพที่ 4.14 แสดงลักษณะของภาพลักษณ์และจินตภาพมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.15 แสดงภาพลักษณะและที่หมายตาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ที่ท่าพระจันทร์ : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

ค. การวิเคราะห์มิติของการวางผังในเชิงนโยบาย และแนวความคิด

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ มีอิทธิพลอย่างมากต่อมนุษย์และสังคม สิ่งแวดล้อมทางกายภาพนั้นมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรม และกรอบความคิดของมนุษย์ทั้งทางตรงและอ้อม ซึ่งไม่เพียงแต่เพื่อประโยชน์ใช้สอยโดยตรงเท่านั้น การสร้างรูปลักษณะผ่านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ รวมทั้งการใช้สิ่งแวดล้อมทางกายภาพเพื่อกรอบและกำหนด พฤติกรรมและความคิดของมนุษย์ต่างมีความสำคัญไม่แพ้กัน นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ มีความสัมพันธ์กับมนุษย์และสังคม ในแง่ภาพลักษณ์ที่เป็นผลผลิตของความคิดของคนในสังคมนั้น ๆ

ในการออกแบบและปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เช่นเดียวกัน แนวความคิดทางการออกแบบจึงควรตระหนักถึงความสำคัญและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีต่อมนุษย์และสังคมซึ่งมีส่วนต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและสัมพันธ์กับปรัชญาของมหาวิทยาลัย "หลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เน้นที่การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และพื้นฐานทาง ปัญญาความคิด และทัศนคติ อันส่งเสริมต่อการเสาะแสวงหาวิชาความรู้สมัยใหม่ การเข้าใจตัวเองและ สภาพแวดล้อม ให้รู้จักคิด ให้มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถพัฒนาตนเองและนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตและ การพัฒนาสังคมที่ ต่อกันอยู่ บทบาทของบุคลากรในมหาวิทยาลัยจึงเน้นที่การสร้างสรรคและการทำงานร่วมกัน เพื่อสร้าง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้เป็นประชาคมวิชาการที่แท้จริงและ ดำรงไว้ซึ่งศูนย์การ ศึกษาค้นคว้าในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ

“การเข้าใจตัวเองและสภาพแวดล้อม ให้อู้จักคิดให้มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล” จะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น นอกเหนือจากวิชาความรู้และการเรียนการ สอนภายในห้องเรียนแล้วมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ออกาสนักศึกษาได้เรียนรู้จากสิ่งแวดลอม จากการปฏิสัมพันธ์ พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งกับนักศึกษาต่างคณะ และกับอาจารย์ บุคลากร รวมทั้งบุคคลทั่ว ๆ ไป ซึ่งในการออกแบบ และการวางผังเมืองของมหาวิทยาลัย ควรได้ รับการออกแบบหรือปรับปรุงเพื่อให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ หรือเอื้อให้เกิดบรรยากาศของการปฏิ สัมพันธ์ พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นั่นคือ การสร้างบรรยากาศของการศึกษา การเรียนรู้ให้ เกิดขึ้นในทุก ๆ ระดับ ภายในมหาวิทยาลัยซึ่งจะก่อให้เกิดการเจริญเติบโตและ พัฒนาการทั้งทาง ความคิด และวิชาการ ซึ่งพื้นที่สาธารณะ (Public space) อันได้แก่ พื้นที่พบปะทำกิจกรรม, ทาง สัญจรต่าง ๆ มีบทบาทอย่างมากต่อการส่งเสริมบรรยากาศของการปฏิสัมพันธ์ เนื่องจากพื้นที่ สาธารณะเหล่านี้ เป็นที่เกิดของกิจกรรมต่าง ๆ ก่อให้เกิดชีวิต เกิดพลวัต รวมทั้งการแลกเปลี่ยน ความรู้อันนำมาซึ่งการเจริญเติบโตของสติปัญญาและการเรียนรู้

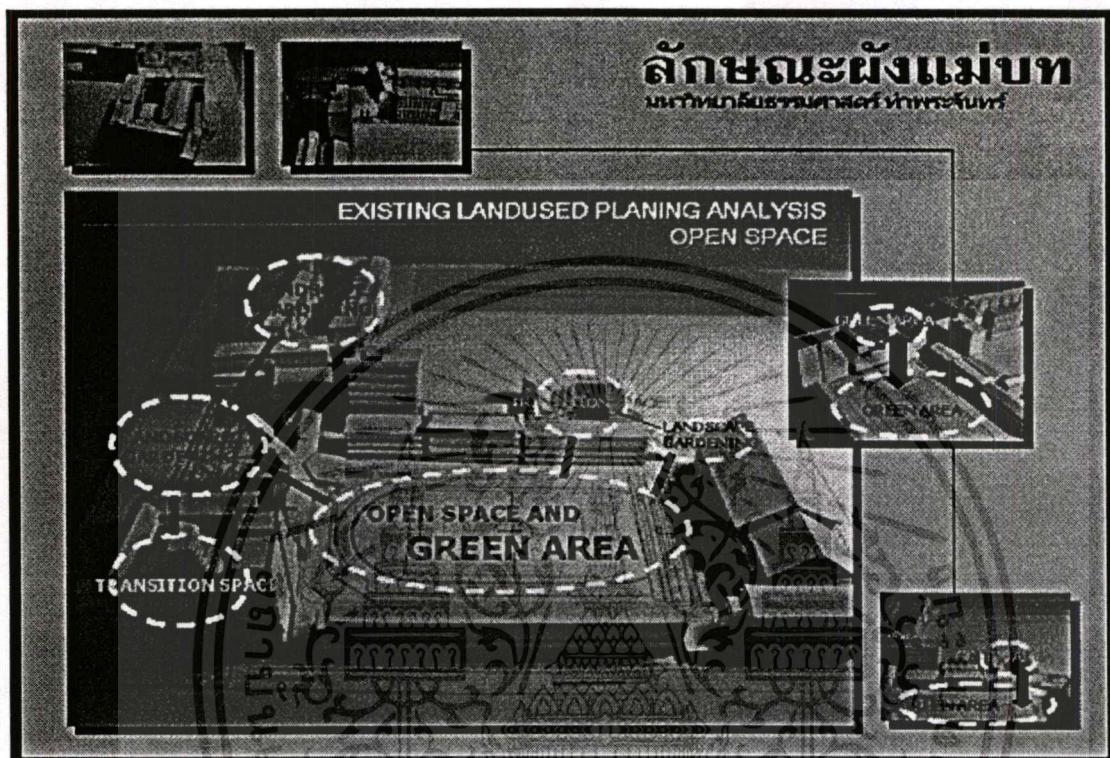
ง. พื้นที่สาธารณะ หรือพื้นที่ร่วม

จุดรวมหรือสถานที่ที่เป็นที่พบปะทำกิจกรรมของนักศึกษา อาจารย์ บุคลากรของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ มีด้วยกันหลายจุด ซึ่งแต่ละจุดจะค่อนข้างหนาแน่น เพราะขนาดพื้นที่สำหรับการรองรับจำนวนของผู้ใช้ค่อนข้างแคบและไม่สัมพันธ์กัน การทำกิจกรรม ทางการศึกษา และกิจกรรมร่วมระหว่างคณะ และสถาบัน ขาดความชัดเจน เนื่องจากถูกบังคับ จากสถานที่ที่คับแคบ

พื้นที่ว่างสาธารณะสำหรับทำกิจกรรม มีดังนี้

1. ลานปริดี พนมยงค์ อยู่ติดกับริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีการยกระดับให้สูงขึ้นจาก ระดับถนนส่งผลให้เกิดการแยกการใช้ได้อย่างชัดเจน การตกแต่งด้านภูมิสถาปัตยกรรมกับสภาพ แวดลอมทำให้ทัศนียภาพของพื้นที่ มีความสวยงามและสงบ

2. ชุมม้านั่งรอบสนามฟุตบอล อยู่ใกล้กับอาคารทางการศึกษา ได้รับร่มเงาจากต้นหางนกยูง และเป็นพื้นที่เปิดโล่งที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของผัง ทำให้มีกิจกรรมเกิดขึ้นโดยรอบลู่วิ่งด้านในสนาม แต่พื้นที่นี้ไม่ได้แยกระดับให้เป็นสัดส่วนจากทางสัญจรของรถยนต์ และที่จอดรถ ทำให้ทัศนียภาพโดยรอบไม่สวยงาม ไม่ส่งเสริมและทำประโยชน์ให้กับกิจกรรมเท่าที่ควร

ภาพที่ 4.16 แสดงภาพลักษณะและที่หมายตาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

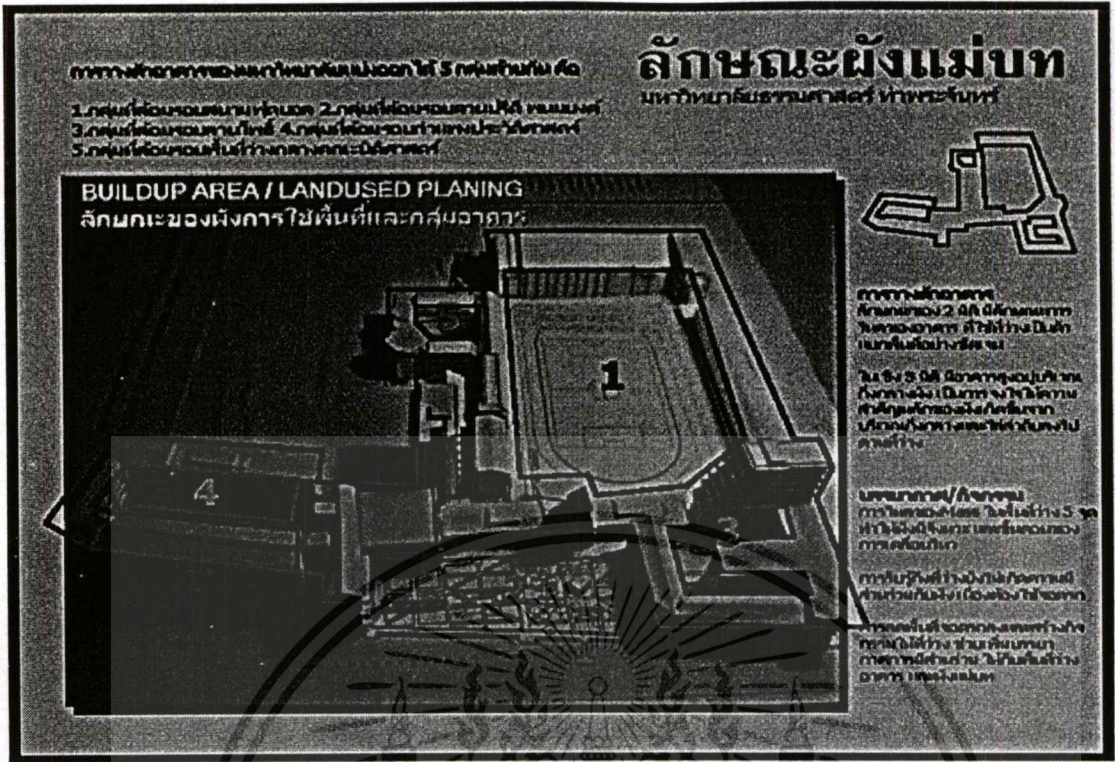
ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

3. ลานโพธิ์ ตั้งอยู่ระหว่างคณะศิลปศาสตร์และอาคารเอนกประสงค์ พื้นที่ว่างบริเวณนี้ใช้เป็นที่จอดรถยนต์ ซึ่งมีความหนาแน่นค่อนข้างมาก บทบาทและความสำคัญของพื้นที่ว่างจึงไม่มี และทัศนียภาพของอาคารถูกทำลาย การเข้า-ออก มีความกระชั้นและไม่เป็นลำดับ

4. ลานกำแพงประวัติศาสตร์ (วังหน้า) พื้นที่ว่างด้านหน้าคณะรัฐศาสตร์ มีการปรับปรุงเป็นพื้นที่ของกำแพงประวัติศาสตร์ มีทางเดินเชื่อมระหว่างอาคารถึงอาคาร แต่มีกิจกรรมร่วมค่อนข้างน้อย และไม่สัมพันธ์กับกิจกรรมในอาคาร จึงมีบทบาทในการส่งเสริมคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และคุณค่าทางสถาปัตยกรรมน้อย

5. พื้นที่ว่างสาธารณะคณะนิติศาสตร์ ครึ่งหนึ่งของที่ว่างถูกใช้เป็นที่จอดรถยนต์ อีกครึ่งหนึ่งจัดเป็นสวนและเก้าอี้ที่นั่งทำกิจกรรม แต่ปริมาณผู้ใช้มีจำนวนมาก จึงไม่เพียงพอต่อความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.17 แสดงการวางตัวอาคารของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

ภาพที่ 4.18 แสดงการวางตัวอาคารของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ. ระบบการสัญจร (Circulation Systems)

ระบบถนนภายนอก

1) ถนนหน้าพระธาตุ

อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของมหาวิทยาลัย ผิวจราจรเป็น Asphaltic Concrete ช่องจราจร กว้างประมาณ 3.50 เมตร จำนวน 4 ช่องจราจร มีทางเท้าทั้งสองฝั่งถนน มีการจราจร 2 ทิศทาง โดยมีการสัญจรไปทางถนนพระจันทร์ได้ 3 ช่องทาง และมีการสัญจรมาทางถนนราชินีได้ช่องทางเดียว (สำหรับรถประจำทาง)

2) ถนนพระจันทร์

อยู่ทางด้านใต้ของมหาวิทยาลัย ผิวจราจรเป็น Asphaltic Concrete ช่องจราจรกว้างประมาณ 3.00 เมตร จำนวน 4 ช่องจราจร มีทางเท้าทั้งสองฝั่งของถนน โดยมีการจราจร 2 ทิศทาง ทิศทางละ 2 ช่องจราจร

3) ถนนพระอาทิตย์

อยู่ทางด้านเหนือของมหาวิทยาลัยเชื่อมต่อกับถนนราชินี ผิวจราจรเป็น Asphaltic Concrete ช่องจราจรกว้างประมาณ 3.00 เมตรจำนวน 4 ช่องจราจร มีทางเท้าทั้งสองฝั่งของถนน 5.00 เมตร มีทางเท้าทั้งสองฝั่งถนนโดยมีการจราจร 2 ทิศทาง ทิศทางละ 2 ช่องจราจร

4) ถนนราชินี

อยู่ทางด้านเหนือของมหาวิทยาลัย ผิวจราจรเป็น Asphaltic Concrete ช่องทางจราจรกว้างประมาณ 3.00 เมตร จำนวน 4 ช่องจราจร มีเกาะกลางกว้างประมาณ 5.00 เมตร มีทางเท้าทั้งสองฝั่งถนน โดยมีการจราจร 2 ทิศทาง ทิศทางละ 2 ช่องทาง

โครงข่ายระบบจราจรภายนอก ที่เชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

อาณาเขตของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ติดถนน 3 ด้าน ดังนี้

- ก. ทางด้านทิศเหนือติดกับถนนพระอาทิตย์และถนนราชินี
- ข. ทางด้านทิศตะวันออกติดกับถนนหน้าพระธาตุ
- ค. ทางด้านทิศใต้ติดกับถนนพระจันทร์

โดยมีถนนโครงข่ายหลักคือ ถนนหน้าพระธาตุ และถนนทุกสาย สามารถเชื่อมต่องันและกัน และสามารถเชื่อมต่อกับถนนสายอื่น เช่น ถนนราชดำเนินใน ถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า ถนนมหาธาตุ ถนนหน้าพระลาน เป็นต้น การจราจรในถนนภายนอกมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่เป็นการจราจร 2 ทิศทาง

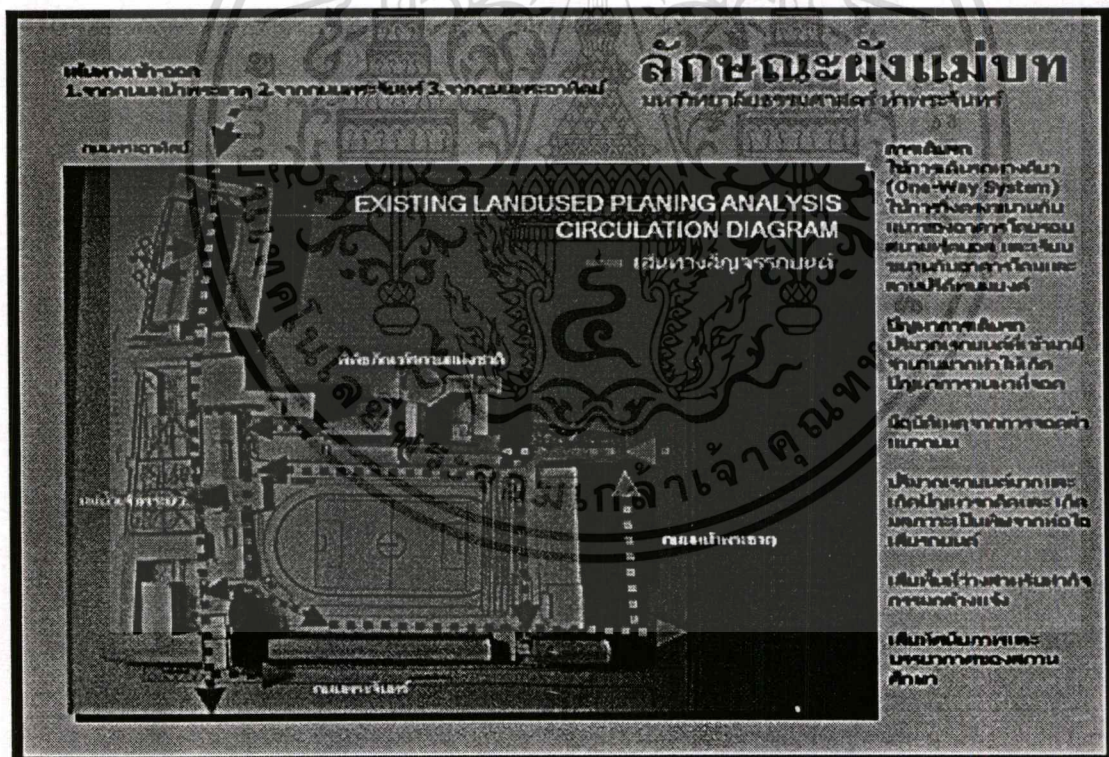
ระบบสัญจรภายใน (Circulation Systems)

ระบบถนน ทางเท้า และลานจอดรถ

สภาพปัจจุบัน

ปัจจุบันพื้นที่ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ มีความแออัดคับคั่งมากพอสมควร เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่โล่ง จะถูกจัดเป็นพื้นที่จอดรถเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแม้กระทั่งพื้นที่บริเวณรอบสนามฟุตบอลและพื้นที่ระหว่างอาคารก็ยังถูกใช้เป็นที่จอดรถยนต์เช่นกัน ซึ่งเป็นการเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ และความไม่สะดวกต่อคนเดินเท้า รวมทั้งเป็นมลภาวะทางสายตาในบริเวณมหาวิทยาลัยด้วย

ในส่วนของทางเดินเท้า เนื่องจากการสัญจรส่วนใหญ่ในมหาวิทยาลัย จะใช้การเดินเป็นหลัก แต่เนื่องจากพื้นที่ว่างส่วนใหญ่ใช้เป็นที่จอดรถ ทำให้คนเดินเท้าไม่ได้รับความสะดวกในการใช้งานเท่าที่ควร แต่ในอนาคตอันใกล้ เมื่อการก่อสร้างอาคารจอดรถใต้ดิน บริเวณอาคารเอนกประสงค์ 2 แล้วเสร็จ คาดว่าปัญหาเกี่ยวกับที่จอดรถและความแออัดต่าง ๆ น่าจะบรรเทาลง

ภาพที่ 4.19 แสดงการสัญจรรถยนต์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ง. ถนน Type "D"

มีผิวจราจรเป็น Asphaltic Concrete ช่องจราจรขนาด 2.50 เมตร
จำนวน 2 ช่องจราจร มีรางระบายน้ำเป็นรูปตัว "V" ด้านติดกับอาคารเรียน

โครงข่ายระบบจราจรภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ มีการสัญจรได้ 4 ช่องทาง คือ

ก.	ช่องทางด้านติดกับถนนหน้าพระธาตุ	2	ช่องทาง
ข.	ช่องทางด้านท่าพระอาทิตย์	1	ช่องทาง
ค.	ช่องทางด้านถนนพระจันทร์	1	ช่องทาง

ระบบการจราจรภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ในปัจจุบันมี 2 แบบ คือ

(1) การจราจรทิศทางเดียว

บริเวณที่มีการจราจรทิศทางเดียว ได้แก่ ช่องทางด้านติดกับถนนหน้าพระธาตุทั้ง 2 ช่องทาง และช่องทางที่ติดกับถนนพระจันทร์ โดยมีการสัญจรเข้าทางช่องทางด้านถนนหน้าพระธาตุทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ออกทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของถนนหน้าพระธาตุ และทางช่องทางถนนพระจันทร์โดยมีการจราจรประมาณ 2,000 คันต่อวัน

(2) การจราจรสองทิศทาง

บริเวณที่มีการจราจรสองทิศทาง คือ บริเวณช่องทางด้านถนนพระอาทิตย์ โดยจะมีปริมาณการจราจรประมาณ 600 คัน/วัน

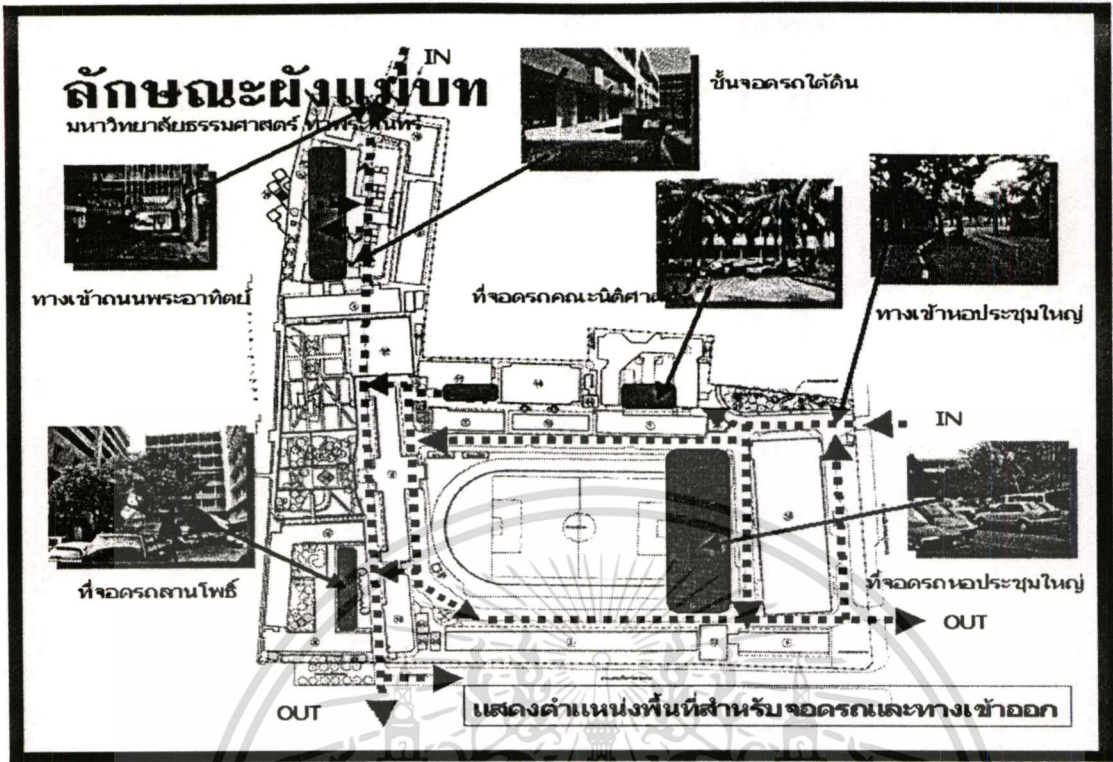
ตารางที่ 4.6 จำนวนอาคาร พื้นที่อาคารและที่จอดรถของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี 2544

ชื่ออาคาร	พื้นที่อาคาร ตร.ม.	ความต้องการที่ จอดรถ (คัน)	ประโยชน์ใช้สอย
อาคารคณะนิติศาสตร์	9,568.00	80	อาคารเรียน สำนักงานคณะ สาขาวิชา ห้องประชุม
อาคารคณะพาณิชยศาสตร์และการ บัญชี	8,640.00	72	อาคารเรียน สำนักงานคณะ สาขาวิชา ห้องประชุม
อาคารคณะรัฐศาสตร์	4,467.00	38	อาคารเรียน สำนักงานคณะ สาขาวิชา ห้องประชุม
อาคารคณะเศรษฐศาสตร์	4,803.00	41	อาคารเรียน สำนักงานคณะ สาขาวิชา ห้องประชุม
อาคารคณะสังคมศาสตร์ และคณะ สังคมวิทยา และมานุษยวิทยา	3,382.00	28	อาคารเรียน สำนักงานคณะ สาขาวิชา ห้องประชุม
อาคารคณะศิลปศาสตร์	12,130.00	101	อาคารเรียน สำนักงานคณะ สาขาวิชา ห้องประชุม
อาคารคณะวารสารศาสตร์และสื่อสาร มวลชน	2,236.00	19	อาคารเรียน สำนักงานคณะ สาขาวิชา ห้องประชุม
อาคารโดม	3,523.00	21	อาคารบริหาร สำนักอธิการบดี
อาคารที่ทำการงานอาคารสถานที่	245.00	2	กองอาคารสถานที่
อาคารศูนย์ภาษาอังกฤษ	5,407.00	46	อาคารเรียน สำนักงาน ห้องประชุม และสัมมนา
หอประชุมใหญ่และหอประชุมเล็ก	10,448.00	88	ห้องประชุมใหญ่และห้องประชุมเล็ก
อาคารสโมสรนักศึกษา	3,286.00	28	สำนักงานกิจกรรมนักศึกษา
ยิมเนเซียม	1,859.00	16	ฝึกซ้อมกีฬา
อาคารห้องสมุด	4,982.00	44	ห้องสมุด
กลุ่มอาคารย่อย ศาลาริมน้ำศาลเจ้าแม่สิงโตศูนย์เยอรมัน สนามยิงปืน หอพระ ฯลฯ	550.00	5	
อาคารหอสมุด 60 ปี	15,376.00	128	หอสมุด โรงงาน สโมสร คลังพัสดุ ผลิต สื่อการสอน
อาคารเอนกประสงค์ 2	10,924.00	91	ที่จอดรถ สำนักงาน ส่วนจัดเลี้ยง ห้อง เรียน
รวม	108,131.00	901	* ไม่รวมอาคารเอนกประสงค์ 2

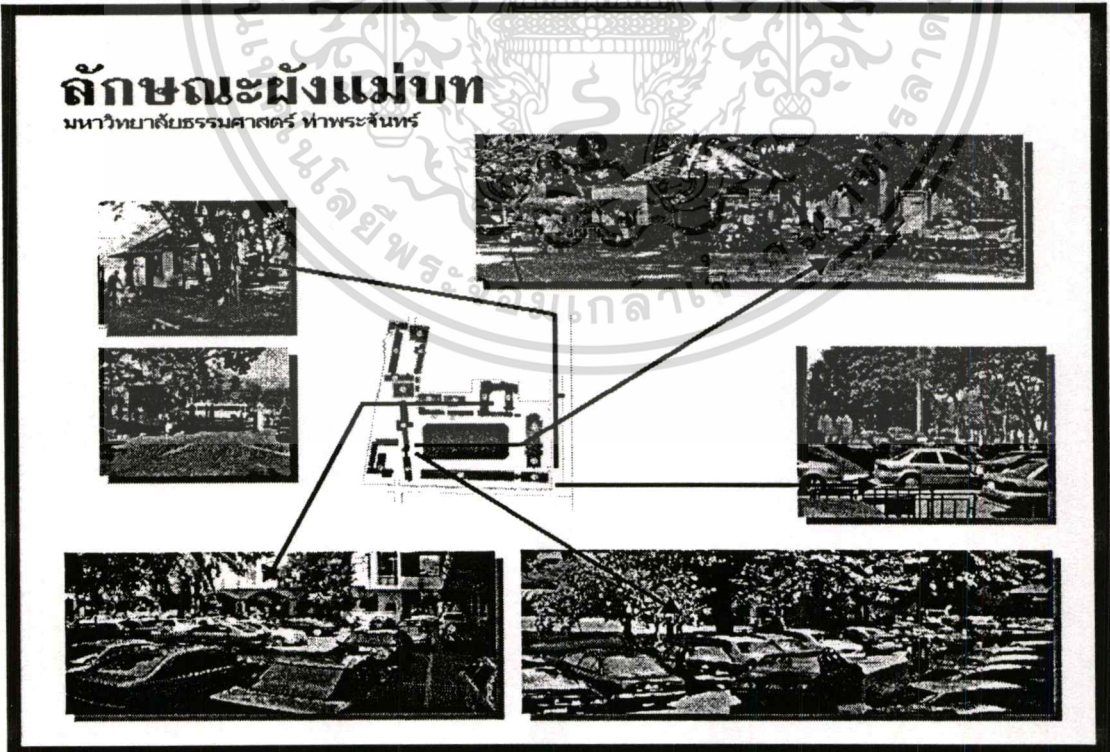
สัดส่วนอาคารต่อพื้นที่ดิน เท่ากับ 1 : 1.38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.21 แสดงตำแหน่งของระบบการสัญจรภายใน (Circulation Systems)
ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

ภาพที่ 4.22 แสดงตำแหน่งพื้นที่จอดรถ และลานจอดรถ

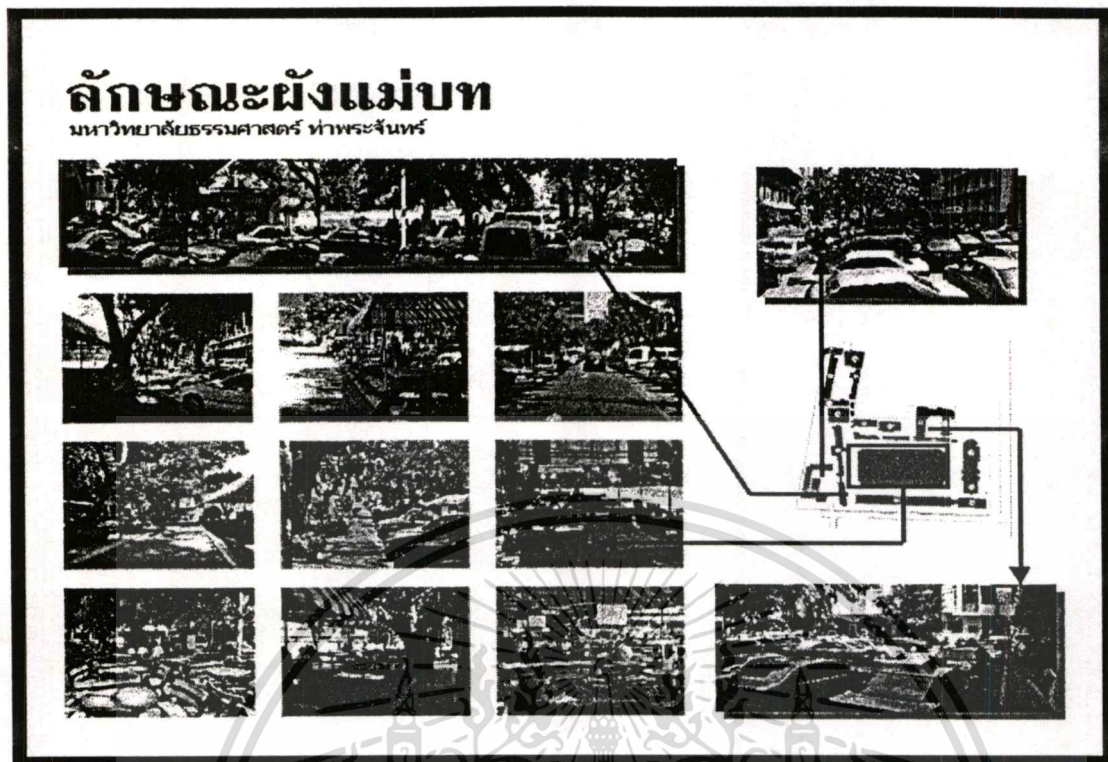
ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 ปริมาณการสัญจรเข้า-ออก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ท่าพระจันทร์)

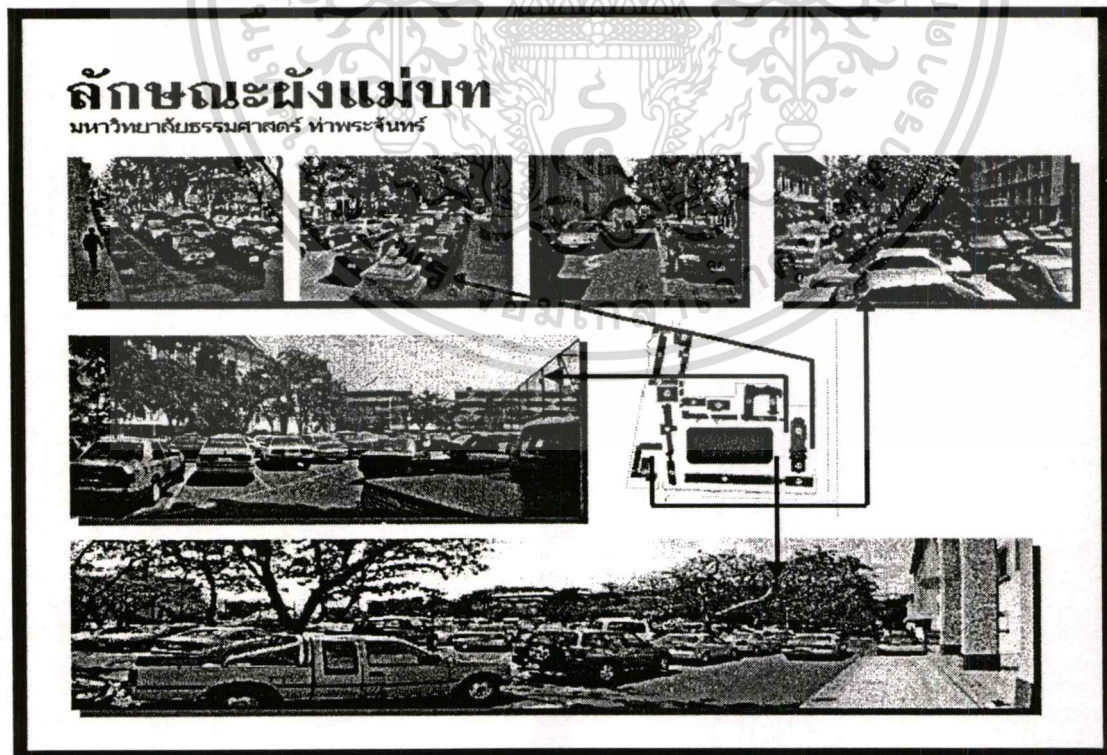
วัน เวลา	จำนวนรถ (คัน)																				
	จันทร์			อังคาร			พุธ			พฤหัสบดี			ศุกร์			เสาร์			อาทิตย์		
	เข้า	ออก	คงเหลือ	เข้า	ออก	คงเหลือ	เข้า	ออก	คงเหลือ	เข้า	ออก	คงเหลือ	เข้า	ออก	คงเหลือ	เข้า	ออก	คงเหลือ	ออก	คงเหลือ	
6.00 - 7.00	42	31	11	56	27	29	77	18	59	53	19	34	44	24	20	33	18	15	43	18	25
7.00 - 8.00	84	33	62	71	42	58	109	32	136	102	24	112	168	23	165	86	28	73	87	19	93
8.00 - 9.00	202	33	231	114	51	121	108	44	200	141	37	216	171	36	300	113	37	224	95	46	142
9.00 - 10.00	144	46	329	224	51	294	142	54	288	173	42	347	222	43	479	135	52	375	113	54	201
10.00 - 11.00	119	70	378	131	49	376	116	58	346	135	49	433	97	64	512	96	65	406	82	49	234
11.00 - 12.00	116	103	391	100	83	393	92	63	375	104	171	366	112	79	545	88	87	407	70	60	244
12.00 - 13.00	101	135	357	104	79	418	113	78	410	75	100	341	109	82	572	94	87	414	88	77	255
13.00 - 14.00	108	112	353	95	69	444	66	70	406	84	93	332	93	115	550	97	119	392	72	68	259
14.00 - 15.00	83	89	347	86	79	451	82	68	420	64	76	320	76	50	576	64	60	396	55	49	265
15.00 - 16.00	64	124	287	92	117	426	89	94	415	52	119	253	99	94	581	73	133	336	40	94	211
16.00 - 17.00	88	140	235	65	161	330	91	156	350	82	161	174	93	114	530	53	117	272	39	107	143
17.00 - 18.00	171	197	209	200	222	308	158	219	289	127	194	107	127	166	491	46	88	230	23	118	48
18.00 - 19.00	225	126	308	300	189	419	240	196	333	176	125	158	164	114	541	27	137	120	34	29	53

ที่มา : จากการนับจำนวนรถยนต์เข้า - ออก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ท่าพระจันทร์) กุมภาพันธ์ 2546

ภาพที่ 4.23 แสดงตำแหน่งพื้นที่จอดรถ และลานจอดรถ

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

ภาพที่ 4.24 แสดงตำแหน่งพื้นที่จอดรถ และลานจอดรถ

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแผนการใช้อาคารและพื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์เพื่อกำหนดช่วงเวลาของการดำเนินการ

แผนการพัฒนามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ภายหลังจากการขยายการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีไปที่ศูนย์รังสิตแล้ว ได้กำหนดให้พื้นที่ที่ท่าพระจันทร์มีการดำเนินการ ดังนี้

- 1) เพิ่มหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา(ปริญญาโท,ปริญญาเอก) หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต และหลักสูตรนานาชาติระยะสั้นมากขึ้น โดยเปิดรับนักศึกษาทั้งภาคกลางวันและภาคค่ำ
- 2) ศูนย์วิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ระดับสูง เป็นสถานที่ระดมงานวิจัยและจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการเรียนการสอนและผลงานวิจัยประยุกต์เพื่อพัฒนาวิชาการและประเทศชาติ
- 3) ปรับปรุงให้เป็นสถานที่ให้บริการวิชาการแก่ชุมชน/สังคม ในลักษณะให้ความรู้ทางวิชาการที่ทันสมัยในหัวข้อที่จำเป็นต่างๆ เป็นสถานที่ที่ให้การศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งระยะสั้นและการให้การศึกษาตลอดชีวิต รวมถึงการจัดประชุม สัมมนาภายในประเทศและระหว่างประเทศ
- 4) ปรับปรุงและรักษาไว้ให้เป็นสถานที่ประวัติศาสตร์ในฐานะที่เป็นแหล่งที่เกิดของประชาธิปไตยเป็นสัญลักษณ์ของประวัติการเริ่มต้นกฎหมายรัฐธรรมนูญ และการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

เมื่อนำแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์หลังจากการขยายการศึกษาไปศูนย์รังสิตมาเปรียบเทียบกับข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัย,คณบดีบัณฑิตศึกษาและผู้บริหารหน่วยงาน พร้อมทั้งนำข้อมูลการสำรวจลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ มาวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันแล้วพบว่าในขั้นตอนของการดำเนินการ ควรให้แบ่งการปรับปรุงพื้นที่เป็น 3 ระยะโดยอ้างอิงแผนการใช้อาคารและพื้นที่ภายในของมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี 2544 – 2554เป็นหลัก มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 แผนการใช้อาคารและพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

4.1.1 การใช้อาคารและพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ท่าพระจันทร์ ระยะที่ 1

จากข้อมูลของแผนการใช้อาคารและพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ พ.ศ.2544 แสดงจำนวนนักศึกษาปริญญาตรีที่มีปริมาณลดลงจากเดิม 9,499 คน เหลือเพียง 7,582 คน แต่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีพื้นที่ใช้สอยในอาคารประมาณ 117,939 คิดเป็นสัดส่วนพื้นที่ดินต่อพื้นที่ใช้สอย FAR 1:1.5 และเมื่อเปรียบเทียบพื้นที่ใช้สอยกับปริมาณนักศึกษาแล้วปรากฏว่ามหาวิทยาลัยมีพื้นที่ใช้สอยเพิ่มมากขึ้นมีความแออัดของพื้นที่ลดลงเนื่องจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณนักศึกษาในระดับปริญญาตรีลดน้อยลงเมื่อเทียบกับพื้นที่ใช้สอยเดิม (อ้างอิงตารางที่ 2.7 แสดงจำนวนนักศึกษา บุคลากรและผู้มาติดต่อในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2540-2554)

1) การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถาปัตยกรรมจากแผนการใช้พื้นที่ ระยะที่ 1

สนามฟุตบอลของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ในการเรียกร่องประชาธิปไตย ทุกปีจะมีการจัดงานเพื่อรำลึกถึงความสำคัญของวีรชนผู้กล้าหาญที่ยอมเสียสละชีวิตเพื่อให้ได้มาซึ่งการปกครองในระบบประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ในพื้นที่นี้ ประกอบกับภายใต้พื้นดินบริเวณสนามฟุตบอลยังคงมีโบราณวัตถุ มากมายที่ถูกทับถมมาตั้งแต่สมัยที่ยังคงเป็นวังหน้า ซึ่งหากดำเนินการปรับเปลี่ยนลักษณะของการใช้สอยใดๆก็ตามที่ไปกระทบต่อโบราณวัตถุเหล่านั้นจำเป็นจะต้องอยู่ภายใต้ความเห็นชอบของกรมการเกาะรัตนโกสินทร์

สภาพปัจจุบันของสนามฟุตบอลมีความแออัด ไปด้วยปริมาณของรถยนต์ที่จอดอยู่โดยรอบสนามฟุตบอล ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อถึง ลักษณะของคุณภาพของผู้ที่เข้ามาใช้งานในพื้นที่ คุณภาพของอากาศ เสียงรบกวน ทัศนียภาพที่ไม่สวยงาม การใช้การสัญจรที่ขาดความต่อเนื่องและความคับคั่งของกิจกรรม จากเหตุผลความสำคัญของพื้นที่ ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากพื้นที่ และความต้องการพื้นที่สนับสนุนการที่สามารถสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพทางการศึกษามากที่สุด

ดังนั้นในการออกแบบปรับปรุงสนามฟุตบอลเพื่อให้เกิดการส่งเสริมความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน การแก้ไขปัญหาคความแออัด การแก้ไขปัญหาเรื่องทัศนียภาพที่ไม่สวยงามและการเพิ่มความสำคัญทางประวัติศาสตร์ให้กับพื้นที่ ผู้ออกแบบจึงได้กำหนดให้พื้นที่ของสนามฟุตบอลเป็นพื้นที่สีเขียวสำหรับการพักผ่อน ออกกำลังกาย โดยมีขุมม้านั่งที่จัดไว้เป็นพื้นที่แยกเฉพาะกับพื้นที่ถนน โดยแบ่งการดำเนินการนั้นแบ่งเป็น 3 ระยะเนื่องจากความจำเป็นในเกี่ยวกับขั้นตอนการขยายการศึกษาจากท่าพระจันทร์ไปศูนย์รังสิตที่ยังดำเนินไม่สมบูรณ์ ทำให้ยังต้องมีการใช้งานของพื้นที่อยู่ เพื่อป้องกันผลกระทบเกี่ยวกับพื้นที่ในแผนระยะที่ 1 จึงได้กำหนดให้มีการดำเนินการ ดังนี้

ก. คงตำแหน่งของสนามฟุตบอลไว้ตามลักษณะเดิม เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ข. เพิ่มพื้นที่ว่างเพื่อการสัญจรโดยรอบสนามฟุตบอลเดิม ด้วยการจัดการปัญหาการจราจรที่จอดรถ โดยการจราจรจะมีลักษณะเป็นแบบเดินรถทางเดียว และมีจุดทางเข้าออกเหมือนกับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ปรับเปลี่ยนพื้นที่จอดรถยนต์ชั่วคราว บริเวณหลังอาคารหอประชุมคินเป็นพื้นที่ว่างสีเขียว ลู่วิ่ง เพื่อสนับสนุนการและการออกกำลังกายสำหรับนักศึกษา ยกเลิกพื้นที่จอดรถขนานด้านติดอาคารนิติศาสตร์ อาคารกิจกรรม และอาคารวารสาร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศาสตร์ เนื่องจากปัจจุบันรถยนต์จอดติดอาคารเกินไปทำให้การจราจรแออัด การเดินติดต่อจากอาคารออกมาโดยยากลำบาก และทำให้เกิดการรบกวนต่อบรรยากาศการเรียนการสอน

ค. ลดลู่วิ่งรอบสนามฟุตบอลเดิมให้เหลือเพียง 3 ลู่วิ่ง เพื่อใช้ในการวิ่งออกกำลังกายเท่านั้น เพื่อปรับปรุงพื้นที่รอบสนามฟุตบอลเป็นพื้นที่สันทนาการ ประกอบด้วย ทางเดินเอนกประสงค์ ชุมที่นั่งพักผ่อนจุดทางเชื่อมจากอาคารเรียนสู่พื้นที่สันทนาการและแนวต้นไม้ใหญ่ปลูกเสริมแนวต้นไม้เดิมโดยรอบในลักษณะของ Architectural Planting ชนิดของพันธุ์ไม้ คือ ยุงทอง เพื่อแสดงเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ไม้พุ่ม ไม้คลุมดิน เสนอปลูก 2 ช้างแนวทางเดินเอนกประสงค์แบบ Mass Planting ตัดแต่งเพื่อลดเสียงรบกวนจากที่จอดรถเฉียงข้างเคียง

ง. ปรับปรุงผิวจราจรและที่จอดรถยนต์เฉียง ระหว่างอาคารโดมและสนามฟุตบอล ด้วยวัสดุลาดผิวพิเศษ เพื่อลดความเร็วและความสวยงาม ให้อาคารโดมมีความต่อเนื่องกับพื้นที่ภูมิทัศน์ ที่ได้รับการปรับปรุงโดยรอบสนามฟุตบอล

จ. ปรับปรุงบริเวณศาลาอภิวัดน 2475 และนำรูปปั้นประชาธิปไตยต่างๆ มาจัดเป็นองค์ประกอบในส่วนกำแพงประวัติศาสตร์ที่ได้มีการกำหนดรูปแบบไว้แล้ว และจัดให้มีการปรับปรุงผิวจราจรจากประตูทางเข้าด้านติดสนามหลวง ผ่านข้างหอประชุมใหญ่จนมาถึงหอพระ ด้วยวัสดุลาดผิวพิเศษ เพื่อเน้นความสวยงามและต่อเนื่อง สำหรับทางเข้าหลักด้านหอประชุมใหญ่

ฉ. จัดทำทางข้ามถนนยกระดับทางเท้า เพื่อลดการจราจร ทำให้การข้ามถนนจากตึกเรียนโดยรอบ เข้าสู่ทางเดินเอนกประสงค์รอบสนามฟุตบอล เป็นไปโดยสะดวกและต่อเนื่อง

ช. ปรับปรุงโคมไพสนาม ในพื้นที่ปรับปรุงภูมิทัศน์รอบสนามฟุตบอลเดิม เพื่ออำนวยความสะดวกและปลอดภัย

4.1.2 แผนการใช้อาคารและพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ระยะที่ 2

เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 8 มหาวิทยาลัยจะขยายการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีกลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ไปดำเนินการที่ศูนย์รังสิตเป็นส่วนใหญ่ และจากประมาณการนักศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีใน พ.ศ. 2544 ทั้งหมด 6,440 คน จากเดิม พ.ศ.2540 ประมาณ 4,085 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 58 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณนักศึกษาทั้งหมดในปัจจุบัน มีนักศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ ถึง 13,584 คน ทำให้การใช้พื้นที่หลังจากปีการศึกษา 2544 ลดความแออัดเป็นอย่างมาก แต่ในแผนพัฒนาฯระยะที่ 9 – 10 ได้มีนโยบายที่จะเพิ่มปริมาณนักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และเปิดสาขาวิชาให้ครบเช่นเดียวกับระดับปริญญาตรี ดังนั้นการคาดการณ์ปริมาณนักศึกษาที่ศึกษาในทำพระจันทร์ ควรจะใกล้เคียงสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เคียงกับปริมาณนักศึกษาใน พ.ศ. 2544 นั่นคือ 14,022 คน ถึงแม้ว่านักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ใช้เวลาในการศึกษาต่อวันน้อยกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี แต่ปริมาณการใช้พื้นที่จะมากกว่า เนื่องจากสัดส่วนการเรียนการสอนของอาจารย์ต่อนักศึกษาจะมากกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี และการใช้พื้นที่ทั้งส่วนการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและความต้องการที่จอดรถ จะมากกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งในอนาคคมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ก็ยังต้องมีการขยายตัวอย่างแน่นอน

1) การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถาปัตยกรรมจากแผนการใช้พื้นที่ ระยะที่ 2

จากแผนการใช้อาคารและพื้นที่ในระยะที่ 2 ได้ประมาณการจำนวนนักศึกษาทั้งหมดภายหลังการขยายการศึกษาไว้ว่าจะมีจำนวนนักศึกษาประมาณ 14,022 และระบุถึงความต้องการที่จอดรถเพื่อรองรับการใช้งานรวมถึงการขยายตัวในอนาคต ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีพื้นที่สำหรับจอดรถยนต์ทั้งสิ้นจำนวน 721 คัน ซึ่งเมื่อคืนพื้นที่จอดรถชั่วคราวบริเวณข้างหอประชุมใหญ่ (จำนวน 130 คัน) ให้เป็นสนามฟุตบอลและลู่วิ่งเหมือนเดิมแล้วจะคงเหลือพื้นที่จอดรถทั้งสิ้น 591 คัน จากตารางแสดงที่ 4.6 ได้แสดงความต้องการพื้นที่จอดรถในอนาคตไว้ว่ามีความต้องการที่จอดรถจำนวน 901 คันทำให้ยังมีความต้องการที่จอดรถอีกจำนวน 310 โดยการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการทำวิจัยครั้งนี้ได้ระบุให้รื้อถอนอาคารกิจกรรมนักศึกษาและอาคารยิมเนเซียมเพื่อการก่อสร้างอาคารที่จอดรถเพิ่มเติมเพื่อการแก้ไขปัญหา

การปรับปรุงมุมมองบริเวณด้านติดแม่น้ำเจ้าพระยา ผู้ออกแบบได้อ้างอิงข้อมูลการสำรวจสภาพของอาคารแล้วปรากฏว่าอาคารศิลปศาสตร์เป็นอาคารที่มีอายุการใช้งานนานถึง 40 ปีและอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างทรุดโทรมซึ่งในอนาคตคาดการณ์ว่าอาจจะไม่สามารถเปิดใช้งานได้ และจากการสำรวจแนวความคิดของผู้บริหารมหาวิทยาลัย ได้เน้นให้เกิดการส่งเสริมบรรยากาศของมหาวิทยาลัยริมน้ำ จึงเห็นควรให้รื้อถอนอาคารคณะศิลปศาสตร์ลงและปรับให้เป็นพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมกลางแจ้ง ประกอบกับการส่งเสริมให้เปิดมุมมองจากริมแม่น้ำเจ้าพระยาเข้ามาสู่อาคารโดมซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้มากขึ้นสร้างความร่วมมือให้กับมหาวิทยาลัยด้วยการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของต้นไม้ และกิจกรรมสวนสาธารณะ ซึ่งพื้นที่ที่กล่าวถึงนั้นอยู่ภายใต้ความคิดเห็นของประชาคมธรรมศาสตร์เป็นหลัก

จากการวิเคราะห์ข้อมูล เหตุผลและความจำเป็นแล้วนั้น ผู้ออกแบบจึงได้กำหนดตำแหน่งของพื้นที่ที่ต้องมีการปรับปรุงในระยะที่ 2 ไว้ ดังนี้

2) ลักษณะการใช้อาคาร และพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ระยะที่ 2

ก. อาคารเพื่อการศึกษา

เป็นอาคารเรียนและสำนักคณะเดิม และยังคงให้เป็นอาคารเรียนสำหรับเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักศึกษา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยอาจมีการปรับปรุงพื้นที่ใช้สอย และขนาดของห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอนในระดับสูงต่อไป

ข. อาคารบริหาร

เป็นอาคารที่ใช้ปฏิบัติงานของสำนักงานอธิการบดี สำนักอำนวยการ กลาง สำนักงานการคลังและทรัพย์สิน สำนักพัฒนาและบริหารบุคลากร สำนักวิชาการ กองแผนงาน สหกรณ์ออมทรัพย์ กองอาคารสถานที่ กองวิเทศสัมพันธ์ ตลอดจนหน่วยงานบริหารอื่นๆ โดยมีอาคาร 3 หลัง คืออาคารเอนกประสงค์ อาคารเอนกประสงค์ 2 และอาคารสำนักหอสมุด 5 ชั้น บางส่วน

ค. อาคารสนับสนุนการศึกษา

เป็นอาคารที่นอกเหนือจากการเรียนและบริหาร ได้แก่ อาคารหอประชุมใหญ่และหอประชุมเล็ก อาคารสำนักหอสมุด 5 ชั้น, อาคารหอสมุดหลังใหม่ และอาคารโดม ซึ่งปรับปรุงให้เป็นพิพิธภัณฑ์ และหอเกียรติคุณ

3) การปรับปรุงอาคารเดิมและพื้นที่ว่าง ระยะที่ 2

ก. ปรับปรุงพื้นที่ภายในอาคารโดม เป็นพิพิธภัณฑ์และหอเกียรติคุณ

ข. เสนอให้สร้างอาคารจอดรถในบริเวณอาคารกิจกรรมนักศึกษาและอาคารยิมเนเซียมและเพิ่มพื้นที่สำหรับรับประทานอาหารแทนโรงอาหารชั่วคราวบริเวณคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

ค. เปิดแกนมุมมองจากภายในสวนปรับปรุงภูมิทัศน์ไปสู่หน้าอาคารโดม เพื่อความสว่างและเน้นสถาปัตยกรรม อันเป็นเอกลักษณ์สำคัญของมหาวิทยาลัย โดยหน้าตึกโดมจัดทำเป็นสวนตกแต่งแบบประดิษฐ์ (Formal Garden) เพื่อเน้นความสว่างของอาคาร

ง. เปลี่ยนรูปแบบลวดลายเดิมเน้นในการฝึกเพื่อการศึกษา เป็นรูปแบบเพื่อการพักผ่อนออกกำลังกายและดูเป็นธรรมชาติมากขึ้น นอกจากนี้จะทำให้มีพื้นที่สวนรอบสนามฟุตบอลเดิม ซึ่งสามารถที่จะขยายการปรับปรุงภูมิทัศน์ ทางเดินทางวิ่งให้มีความต่อเนื่อง และใช้สอยได้เต็มที่ได้มากยิ่งขึ้น

จ. ปรับปรุงสวน ลานเอนกประสงค์แบบเป็นทางการบริเวณอาคารโดม ให้เต็มรูปแบบสำหรับเป็นทางเดิน สวนพักผ่อน พื้นที่เอนกประสงค์ โดยเชื่อมโยงจากพื้นที่ว่างภายในสนามฟุตบอล สามารถเชื่อมโยงไปยังลานโพธิ์ และพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

ฉ. ปรับปรุงขยายช่องประตูทางเข้าสู่อาคารโดม อนุสาวรีย์ปรีดี พนมยงค์ และแม่น้ำเจ้าพระยา และสนามรอบลานโพธิ์เดิม โดยจัดทำบริเวณลานเวทีกลางแจ้ง สำหรับใช้เป็นที่นั่งพักรอ หรือที่ชุมนุมกิจกรรมการเมือง การศึกษาได้ ณ บริเวณดังกล่าวเสนอให้รื้ออาคารเดิมของคณะศิลปศาสตร์ที่ขวางมุมมองสู่มแม่น้ำเจ้าพระยาออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. ปรับปรุงสวนในคอร์ทคณะศิลปศาสตร์เดิม ให้ต่อเนื่องกลมกลืนกับภูมิทัศน์รอบลานโพธิ์ใหม่ลานอนุสาวรีย์ โดยเน้นมุมมองที่เปิดสู่ม่าน้ำเจ้าพระยา และบรรยากาศที่นึ่งพักผ่อนแบบสงบ

4.1.3 แผนการใช้อาคารและพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ ระยะที่ 3

ในระยะยาวเมื่อมีการรับนักศึกษาตามแผนพัฒนา ฯ ระยะที่ 9 – 10 ได้ตามเป้าหมายแล้ว และการดำเนินการก่อสร้าง อาคารที่จอดรถเพิ่มเติมแล้วเสร็จ คาดว่าพื้นที่ใช้สอยอาคารต่างๆ และพื้นที่จอดรถน่าจะเพียงพอที่จะรองรับความต้องการของมหาวิทยาลัยได้จึงกำหนดแนวความคิดที่จะฟื้นฟูภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้กลับคืนสู่ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยริมแม่น้ำเจ้าพระยา ดังเช่นเมื่อครั้งเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย

1) การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถาปัตยกรรมจากแผนการใช้พื้นที่ ระยะที่ 3

จากแนวความคิดที่จะฟื้นฟูภาพลักษณ์ให้คืนสู่มหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ

เจ้าพระยาในแผนการใช้อาคารและพื้นที่ในระยะที่ 3 นั้นส่งผลถึงการกำหนดพื้นที่ที่จะพัฒนาให้สอดคล้องกับความตั้งใจของมหาวิทยาลัยในผู้บริหารมหาวิทยาลัยจึงมีแนวความคิดที่จะรื้ออาคารศิลปศาสตร์เก่าสูง 2 ชั้น ริมแม่น้ำเจ้าพระยาออกเพื่อจัดทำลานพักผ่อนริมแม่น้ำเจ้าพระยาเพิ่มเติมจากสวนอนุสรณ์ปรีดี พนมยงค์ เพื่อให้สวนสาธารณะริมแม่น้ำเจ้าพระยาเดิมต่อเนื่องเป็นขนาดใหญ่ สำหรับสันทนการและวัฒนธรรม พร้อมทั้งปรับพื้นที่ของสนามฟุตบอลและโรงอาหารบริเวณคณะสังคมสงเคราะห์ให้เป็นพื้นที่สีเขียว จากการสำรวจพื้นที่ปรากฏว่าในปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวยังคงมีการใช้งานอยู่ และเมื่อยกเลิกการใช้งานของโรงอาหารดังกล่าวแล้วผู้ออกแบบจึงได้เสนอให้จัดพื้นที่รับประทานอาหารเพิ่มเติมในบริเวณชั้นล่างของอาคารที่จอดรถ ซึ่งจะเป็นอาคารที่มีความถาวรและสามารถเพิ่มปริมาณของผู้ใช้ได้มากกว่าพื้นที่เดิม โดยการออกแบบกำหนดให้มีพื้นที่ที่สามารถปรับสภาพของอากาศเพื่อป้องกันปัญหาเรื่องมลภาวะทางอากาศของโรงอาหารที่อาจจะเกิดขึ้นจากอาคารจอดรถ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล เหตุผลและความจำเป็นแล้วนั้น ผู้ออกแบบจึงได้กำหนดตำแหน่งของพื้นที่ที่ต้องมีการปรับปรุงในระยะที่ 3 ไว้ ดังนี้

2) ลักษณะการใช้อาคาร และพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ ระยะที่ 3

ก. ปรับปรุงพื้นที่หลังหอประชุมใหญ่เป็นสระบัว จากทางแยกใกล้หอประชุมใหญ่ไปจนถึงคณะพาณิชยศาสตร์ เปิดมุมมองจากถนนทางเข้าด้านสนามหลวง สู่มหาวิทยาลัยที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว สร้างความสมดุลให้แก่แก่นที่นำสายตาไปสู่อาคารโดม และ

ใช้พื้นที่โดยรอบสระน้ำเป็นส่วนสันหนากการที่ต่อเนื่องกับหอประชุมใหญ่ ส่วนเส้นทางวิ่งออกกำลังกายหลังสนามฟุตบอลเดิม เสนอให้ปรับเส้นทางวิ่งรอบอ้อมสระบัว

ข. รื้อโรงอาหารชั่วคราวระหว่างคณะพาณิชยศาสตร์ฯ และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ออกเพื่อจัดทำสวนและเพื่อเชื่อมพื้นที่สีเขียวจากประตูเก่าด้านหัวมุมถนนมหาธาตุไปสู่ภายในสนามฟุตบอล เพื่อลดความแออัดและจัดทำเป็นส่วนที่ต่อเนื่องกับระบบที่ว่างเดิม ใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนสันหนากการ เพื่อความกลมกลืนกับพื้นที่ภูมิทัศน์ที่ได้รับการปรับปรุงมาแล้วในชั้นที่ 1 ที่ 2 และอาคารหอประชุมใหญ่เดิมโดยให้พื้นที่โรงอาหารไปอยู่ในบริเวณของอาคารจอดรถบริเวณอาคารยิมเนเซียมและอาคารกิจกรรมนักศึกษาเดิม

ค. ปรับปรุงภูมิทัศน์ทางเท้าผิวจราจร บริเวณหน้าอาคารเอนกประสงค์ด้วยวัสดุบุผิวเป็นลานเอนกประสงค์ขนาดใหญ่ ที่เชื่อมจากซุ้มนั่งพักผ่อนของนิสิต ผ่านถนนไปสู่ทางเดินรอบสนามฟุตบอล โดยเน้นพื้นที่ดังกล่าวเป็นที่นั่งพักผ่อนของนิสิต โดยมีต้นไม้ใหญ่ ที่นั่งศาลาเพิ่มเติม

ง. รื้ออาคารศิลปศาสตร์เก่าสูง 2 ชั้น ริมแม่น้ำเจ้าพระยาออกเพื่อจัดทำลานพักผ่อนริมแม่น้ำเจ้าพระยาเพิ่มเติมจากสวนอนุสรณ์ปรีดี พนมยงค์ เพื่อให้สวนสาธารณะริมแม่น้ำเจ้าพระยาเดิมต่อเนื่องเป็นขนาดใหญ่ สำหรับสันหนากการและวัฒนธรรม

4.1.4 การปรับปรุงระบบถนน ทางเท้า และที่จอดรถ ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

แผนการปรับปรุงระบบถนน ทางเท้า และที่จอดรถภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ สามารถแบ่งได้เป็น 2 แผน คือ แผนระยะสั้น และแผนระยะยาว

ก. แผนระยะสั้น

แผนระยะสั้นเป็นแผนเร่งด่วน เพื่อบรรเทาปัญหาการจราจรในปัจจุบัน และสามารถจัดทำได้ทันที โดยไม่มีผลกระทบต่อการใช้สอยเดิม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) จัดการจราจรเป็นแบบเดินรถทางเดียว บริเวณรอบสนามฟุตบอลและเดินรถสองทาง และมีจุดทางเข้า – ออก เหมือนกับที่อยู่ในปัจจุบัน

(2) ห้ามจอดรถขนานด้านติดอาคารนิติศาสตร์ อาคารกิจกรรมและอาคารวารสารศาสตร์

(3) ปรับปรุงผิวจราจรและที่จอดรถยนต์ ระหว่างอาคารโดมและสนามฟุตบอลด้วยวัสดุลาดผิวพิเศษ เพื่อชะลอความเร็วของการจราจร และเพิ่มความสวยงามให้แก่อาคารโดม

(4) ปรับปรุงผิวจราจรจากประตูทางเข้า ผ่านหอประชุมใหญ่จนถึงหอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระ ด้วยวัสดุคาดผิวพิเศษ เพื่อเน้นความสวยงามและต่อเนื่อง สำหรับทางเข้าหลักด้านหอประชุมใหญ่

(5) จัดทำทางข้ามถนนยกระดับเสมอระดับทางเท้า เพื่อลดความเร็วของการจราจร ทำให้การข้ามถนนจากตึกเรียน เข้าสู่ทางเดินและลานพักผ่อนรอบสนามฟุตบอล เป็นไปโดยสะดวกและปลอดภัย

(6) ปรับเปลี่ยนพื้นที่จอดรถชั่วคราวบริเวณหลังหอประชุมเป็นลู่วิ่ง และพื้นที่สีเขียวตามเดิมเมื่อจอดรถใต้อาคารเอนกประสงค์ 2 แล้วเสร็จ

ข. แผนระยะยาว

แผนระยะยาวเป็นแผนการดำเนินงาน เมื่อมีการย้ายนักศึกษาปริญญาตรี ไปยังศูนย์รังสิตทั้งหมดแล้ว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) ปรับเปลี่ยนผิวจราจรรอบสนามฟุตบอลด้วยวัสดุคาดผิวพิเศษ เพื่อชะลอความเร็วของการจราจรภายใน

(2) ยกเลิกลานจอดรถบริเวณลานโพธิ์

(3) จัดสร้างอาคารจอดรถใหม่แทนที่อาคารยิมเนเซียม และอาคารกิจกรรมนักศึกษาหรือหอสมุด 5 ชั้น โดยให้สามารถรองรับรถยนต์ได้ประมาณ 350 – 400 คันในขณะ

ที่มีพื้นที่ที่จอดรถในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เมื่อรวมกับที่จอดรถใต้ดินของอาคารเอนกประสงค์ 2 แล้วสามารถจอดรถได้เพียง 721 คัน (อาคารเอนกประสงค์ 2 จอดได้ 226 คัน) และเมื่อมีการคืนพื้นที่ที่จอดรถชั่วคราวบริเวณหลังหอประชุมใหญ่ ให้เป็นสนามฟุตบอลและลู่วิ่งเหมือนเดิมแล้ว จำนวนที่จอดรถทั้งสิ้นจะเหลือเพียง 591 คัน ซึ่งทำให้ยังขาดที่จอดรถอยู่ถึง 310 คัน จากเหตุผลดังกล่าวจึงจำเป็นต้องจัดหาพื้นที่ เพื่อทำเป็นที่จอดรถของมหาวิทยาลัย โดยเป็นอาคารจอดรถบนดินสูง 5.5 ชั้น และได้ดิน 2 ชั้น มีพื้นที่ชั้นล่างเป็นพื้นที่รับประทานอาหารและมีทางเข้า – ออกจากถนนหน้าคณะนิติศาสตร์และวารสารศาสตร์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ผู้วิจัยขอเสนอขั้นตอนการศึกษาโดยสรุป ดังนี้

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) ศึกษาและทบทวนแนวนโยบาย แผนการจัดการศึกษา แผนการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และแผนการต่างๆที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับนโยบายในการขยายการศึกษาจากท่าพระจันทร์ไปศูนย์รังสิต

2) ศึกษาสภาพพื้นที่ องค์ประกอบของผัง ตำแหน่งที่ตั้งของกลุ่มอาคาร สำรวจแนวความคิดของผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารหน่วยงาน และบุคคลากรที่ยังคงอยู่ที่ท่าพระจันทร์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกับการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

3) สรุปแนวความคิดของผู้บริหารและผู้บริหารหน่วยงาน นำเสนอรูปแบบของผังการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

5.1.2 ประชากร

ประชากร ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) ประชากรบุคคล ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในส่วนสำนักงานอธิการบดี คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และคณบดีบัณฑิตศึกษา ผู้บริหารหน่วยงานการวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ผู้บริหารโครงการฝึกอบรมและการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

2) ประชากรอาคาร ได้แก่ กลุ่มอาคารบริหาร กลุ่มอาคารทางการศึกษา กลุ่มสนับสนุนการศึกษา กลุ่มอาคารบริการ

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์และบันทึกการให้สัมภาษณ์ โดยให้เครื่องบันทึกเทปและการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรจากสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และผู้บริหารหน่วยงานต่างๆที่ยังคงอยู่ที่ท่าพระจันทร์ถึงแนวความคิดของการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ที่ท่าพระจันทร์ โดยแบ่งเนื้อหา ดังนี้

(1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์

(2) ความคิดเห็นที่มีต่อการอบแนวคิดในการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) แนวความคิดในการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ตามกรอบแนวคิด

(4) แนวทางของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ภายหลังจากขยายการศึกษาไปศูนย์รังสิต

2) การสำรวจ (Survey) โดยใช้แบบสังเกตการณ์และการจดบันทึก เครื่องมือในการสำรวจ คือ กล้องถ่ายรูปและเครื่องมือวัดระยะทาง โดยแบ่งเนื้อหาการสำรวจ ดังนี้

(1) การสำรวจสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่

(2) การสำรวจการแบ่งเขตพื้นที่

(3) การสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบปรับปรุงผังการใช้พื้นที่

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอให้งานบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้กับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลและสัมภาษณ์

2) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ ในการศึกษาภาคสนามจากกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษาจนครบ การสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ตัวต่อตัวโดยการถามแล้วตอบคำถามจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้เตรียมไว้ บันทึกการสัมภาษณ์ลงเครื่องบันทึกเทปและบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

3) ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลการสำรวจ (Survey) โดยใช้เครื่องมือในการสำรวจ ได้แก่ กล้องถ่ายรูป แผนผังและเครื่องมือวัดระยะทางการสำรวจภาคสนาม

5.1.5 ผลการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

1.1 ตำแหน่งที่ตั้ง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ มีพื้นที่ 49 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตพระนครชั้นใน มีด้านหนึ่งติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ตำแหน่งที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ในพื้นที่ ๆ เป็นศูนย์กลางที่รอบล้อมไปด้วยโบราณสถาน หน่วยงานของทางราชการ และสถาบันการศึกษา ที่มีความสำคัญทางด้านศิลปวัฒนธรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ดังเช่น พระบรมมหาราชวัง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยศิลปากร ตลอดจนความสำคัญในเชิงพาณิชย์กรรมที่สามารถเชื่อมต่อการคมนาคมได้ทั้งทางบกและทางน้ำ ซึ่งตำแหน่งที่ตั้งในลักษณะนี้ นั้นต้องส่งผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพภายในพื้นที่ของมหาวิทยาลัยกับพื้นที่ที่มีความสำคัญและทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศชาติด้วยเช่นกัน

ทิศเหนือ

ติดกับ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทิศใต้	ติดกับ	ถนนพระจันทร์ ซึ่งฝั่งตรงข้ามเป็นวัดมหาธาตุ และร้านค้าเอกชนสูง 2 – 3 ชั้น
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ถนนหน้าพระธาตุ ฝั่งตรงข้ามเป็นสนามหลวง
ทิศตะวันตก	ติดกับ	แม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งตรงข้ามเป็นโรงพยาบาลศิริราชและกลุ่มอาคารพาณิชย์และพักอาศัย

1.2 การใช้ที่ดิน

การใช้สอยอาคารต่างๆในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สามารถแบ่งได้เป็น 4 ส่วนใหญ่ๆได้ดังนี้

1) อาคารเพื่อการศึกษา

เป็นอาคารเรียน สำนักงานคณะและสาขาวิชา ห้องปฏิบัติการ ประกอบไปด้วย อาคารคณะนิติศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และแผนกสังคมวิทยา คณะศิลปศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชนและอาคารศูนย์ภาษา

2) อาคารบริหาร

เป็นอาคารที่ใช้ปฏิบัติงานของสำนักงานอธิการบดี สำนักอำนวยการ กลาง สำนักการคลังและทรัพย์สิน สำนักพัฒนาและบริหารบุคลากร สำนักวิชาการ กองแผนงาน และงานตรวจสอบภายใน กองอาคารสถานที่ และกองวิเทศสัมพันธ์ โดยมี 3 อาคาร คือ อาคารเอนกประสงค์ อาคารโดม และอาคารที่ทำการงานอาคารสถานที่

3) อาคารสนับสนุนการศึกษา

เป็นอาคารที่ใช้ นอกเหนือจากการเรียนและบริหาร ได้แก่ อาคารหอประชุมใหญ่ และหอประชุมเล็ก อาคารกิจกรรมนักศึกษา สนามกีฬาในร่ม อาคารหอสมุด 5 ชั้น อาคารหอสมุดหลังใหม่ และอาคารเอนกประสงค์ 2

4) กลุ่มอาคารบริการพลอาคารกลุ่มย่อย

ได้แก่ อาคารงานอาคารสถานที่, โรงไฟฟ้า 2 อาคาร, อาคารศูนย์สื่อสาร และโทรคมนาคม, หอดังสูง ศาลาริมน้ำ ศาลเจ้าแม่สิงโต ศูนย์เยอรมัน หอพระฯ และซุ้มม้านั่งรอบสนามฟุตบอล

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ มีพื้นที่ 49 ไร่ ประมาณ 78,400 ตารางเมตร ด้านหน้าติดถนนหน้าพระธาตุกว้างประมาณ 163 เมตร ความยาวด้านถนนพระจันทร์ ประมาณ 343.5 เมตร ด้านติดแม่น้ำเจ้าพระยายาวประมาณ 350 เมตร ประกอบด้วยคณะวิชา สำนัก สถาบัน และหน่วยงานต่างๆ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีอาคารสิ่งก่อสร้างประมาณ 20 อาคารพื้นที่ใช้สอยภายในทั้งหมดประมาณ 117,939 ตารางเมตร คิดเป็นอัตราส่วนพื้นที่อาคารต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

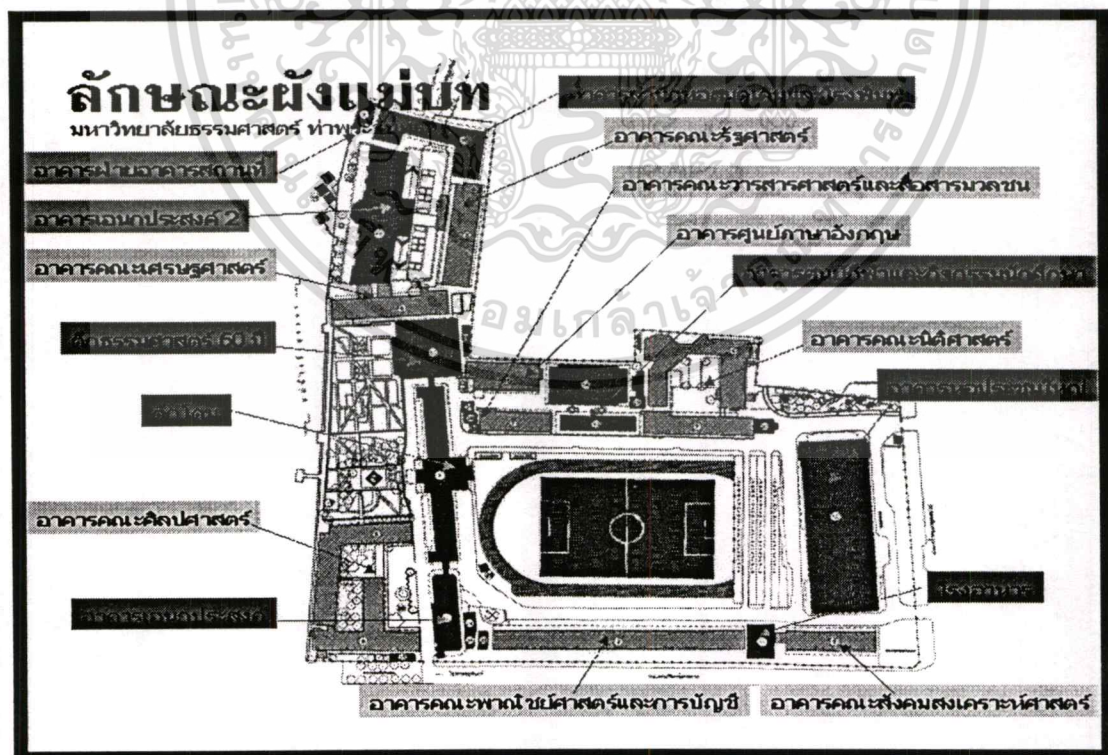
พื้นที่ดิน FAR (Floor Area Ratio) 1: 1.5 พื้นที่สนามหญ้า สวนพักผ่อน-สนามกีฬา 21,260 ตารางเมตร และพื้นที่ถนน ทางเดินเท้า และพื้นที่จอดรถรวมประมาณ 39,940 ตารางเมตร คิดเป็นพื้นที่ว่างอันปราศจากตอพื้นที่แปลงที่ดิน OSR.(Open Space Ratio) 78.06 % อัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดิน GAC. (Ground Area Coverage Ratio) 21.94 % ที่มา:จากการวิเคราะห์ข้อมูล

การใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีความหนาแน่นน้อย เนื่องจากกลุ่มอาคารมีความหนาแน่นเบาบาง อาคารส่วนใหญ่เป็นอาคารขนาดกลางระยะห่างระหว่างอาคารกระชั้นมาก ทำให้เกิดความรู้สึกแคบและอึดอัด

พื้นที่อาคารเพื่อการศึกษา ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ มีพื้นที่เพื่อการศึกษาทั้งหมดประมาณ 50,650 ตารางเมตร เมื่อแยกพื้นที่ส่วนการสัญจร (Circulation) ออกประมาณร้อยละ 30 ทำให้มีพื้นที่ใช้สอยจริงประมาณ 35,450 ตารางเมตร

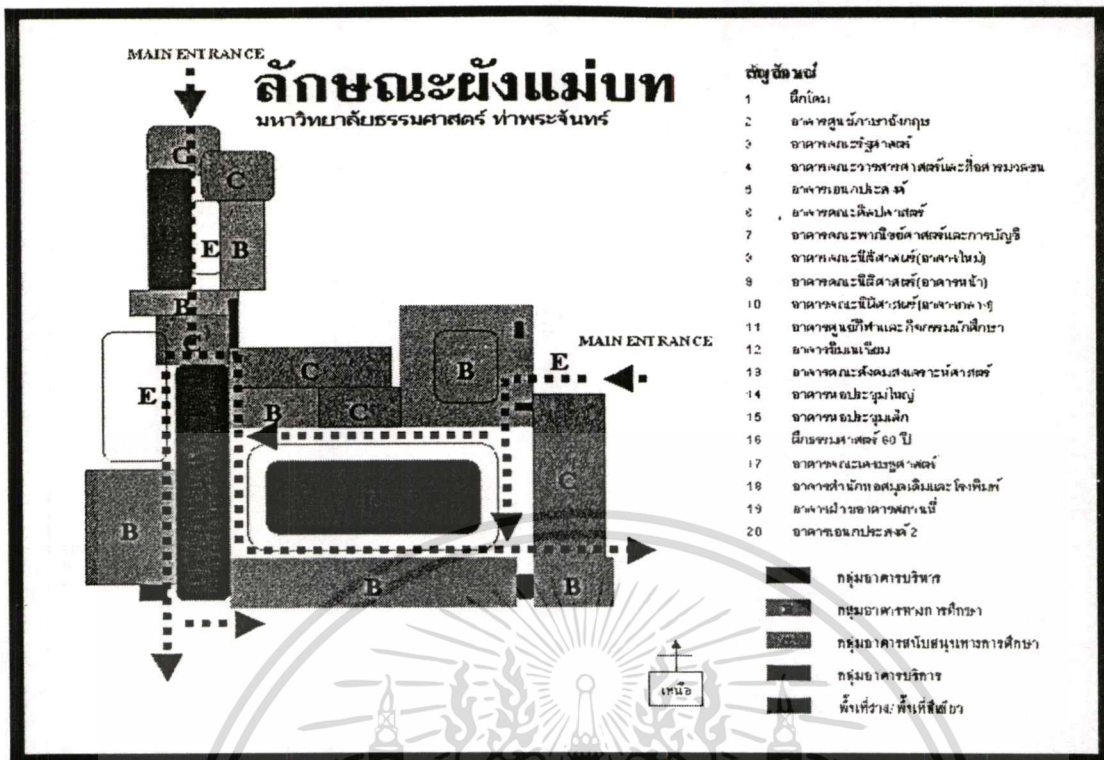
พื้นที่โดยรวมส่วนบริหารและธุรการของคณะต่างๆ ห้องพักอาจารย์ ส่วนห้องประชุมสัมมนา ห้องสมุดคณะประมาณ 21,270 ตารางเมตร โดยบุคลากรโดยรวม 2,335 คน

พื้นที่ส่วนบริหารของมหาวิทยาลัย 2 อาคาร คือ อาคารเอนกประสงค์ และอาคารติกโดม มีพื้นที่ประมาณ 9,820 ตารางเมตร พื้นที่ใช้สอยจริงประมาณ 6,874 ตารางเมตร บุคลากรรวมทุกหน่วยงานประมาณ 813 คน

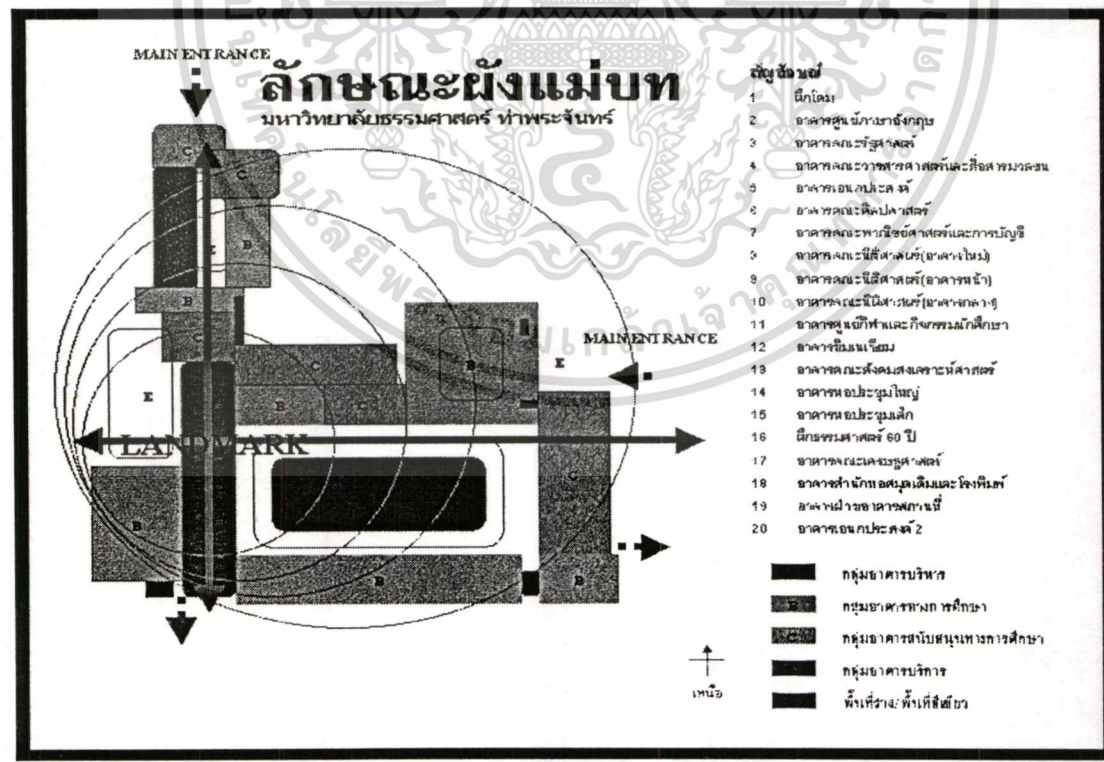

ภาพที่ 5.1 แสดงตำแหน่งอาคารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

ที่มา: จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2546
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.2 ตำแหน่งของกลุ่มอาคารต่างๆของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
ที่มา : จากการสำรวจ วิเคราะห์และสังเคราะห์

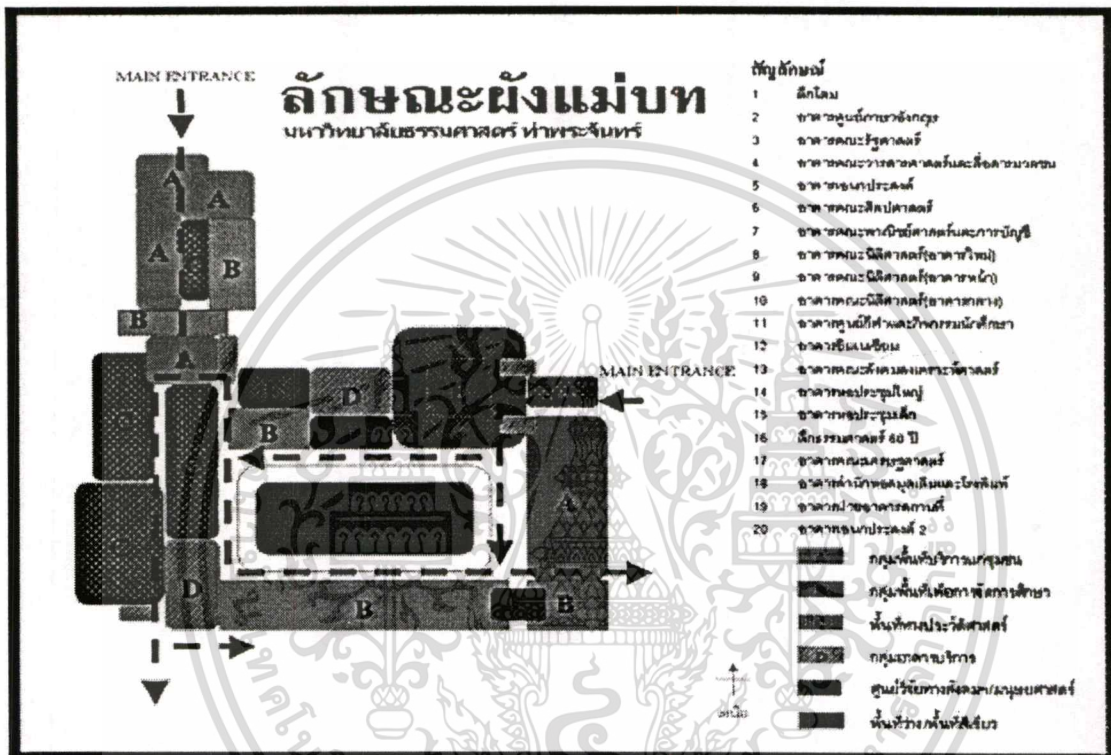
ภาพที่ 5.3 ตำแหน่งของกลุ่มอาคารต่างๆของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
ที่มา : จากการสำรวจ วิเคราะห์และสังเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิจัยและแนวความคิดการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

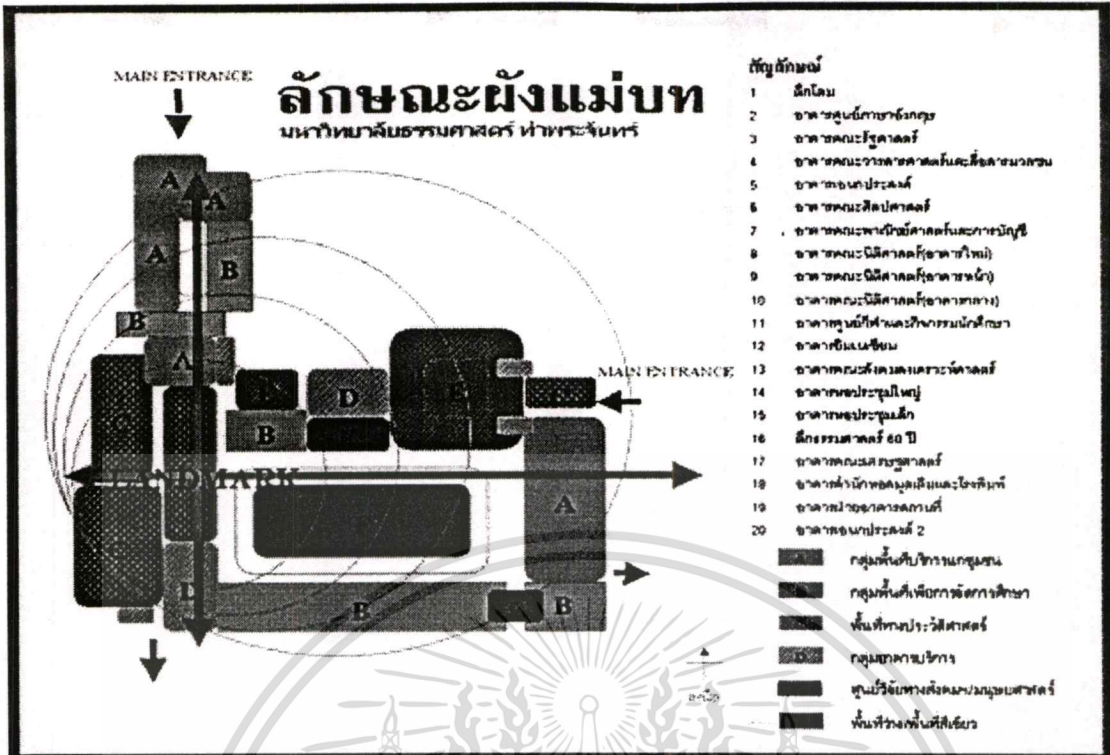
ภาพรวมของการออกแบบปรับปรุงผังการใช้พื้นที่

จากการสรุปการวิเคราะห์แนวคิดผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณบดีบัณฑิตศึกษา คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ผู้บริหารหน่วยงานวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และผู้บริหารหน่วยงานการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม และการวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพ พบว่า

ภาพที่ 5.4 การใช้สอยพื้นที่ดินมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ภายหลังขยายการศึกษา
ที่มา : วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.5 การใช้สอยพื้นที่ดินมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ภายหลังจากขยายการศึกษา
ที่มา : วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

การใช้อาคารและพื้นที่ใช้สอย

1. กลุ่มอาคารเพื่อการศึกษา

เป็นอาคารเรียนและสำนักงานคณะเดิม จัดการเรียนการสอนที่สูงกว่าระดับปริญญาตรีในระดับบัณฑิตศึกษา (ระดับประกาศนียบัตร, ระดับปริญญาโท, ปริญญาเอก) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยรอบของอาคาร เพิ่มพื้นที่ทำกิจกรรมกลางแจ้งและพื้นที่เล่นนันทนาการ รื้อถอนอาคารคณะศิลปศาสตร์เมื่อมีสภาพทรุดโทรมไม่สามารถใช้งานได้และปรับเป็นลานกิจกรรมที่เชื่อมระหว่างลานโพธิ์และแม่น้ำเจ้าพระยา

2. กลุ่มอาคารบริหาร

ปรับปรุงอาคารเดิมเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์และหอเกียรติคุณ ใช้พื้นที่ภายในอาคารเอนกประสงค์เป็นส่วนบริหารสำนักงานอธิการบดี และหน่วยงานของมหาวิทยาลัย

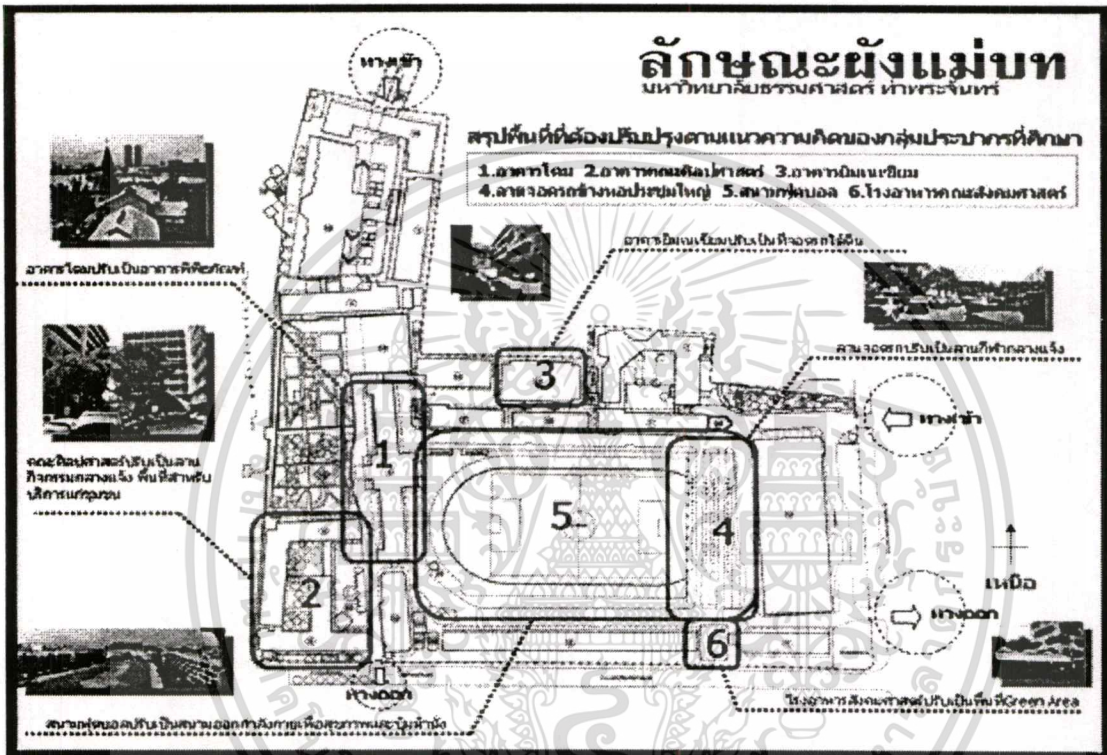
3. กลุ่มสนับสนุนการศึกษา

อาคารหอประชุมใหญ่เป็นอาคารสำหรับให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม รื้อถอนอาคารยิมเนเซียมและอาคารกิจกรรมนักศึกษาปรับเป็นอาคารสำหรับจอดรถ

4. กลุ่มอาคารบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดสภาพแวดล้อมอาคารกลุ่มย่อยให้สวยงาม ปรับปรุงซุ้มที่นั่ง ลู่วิ่งและทางเดิน รอบสนามฟุตบอล ปรับปรุงลานจอดรถด้านหน้า ด้านข้างหอประชุมใหญ่เป็นลานกิจกรรมกลางแจ้ง รื้อถอนอาคารโรงอาหารคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และปรับเป็นพื้นที่สีเขียว (Green Area) เพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์กลางแจ้งจากลานประติมากรรม ประชาธิปไตย ศาลาอภิวัดมน 2475 กับอาคารโดม ลานโพธิ์และบริเวณกำแพงประวัติศาสตร์หน้า คณะรัฐศาสตร์

ภาพที่ 5.6 สรุปพื้นที่ที่ต้องปรับปรุงตามแนวความคิดของประชากรศึกษา ที่มา : จากการสำรวจ วิเคราะห์และสังเคราะห์

ระบบการสัญจร ทางเท้าและที่จอดรถ

1. ใช้การเดินทางเป็นระบบเดิมเหมือนในปัจจุบันซึ่งใช้ระบบเดินทางเดียว
2. ยกเลิกการจอดรถด้านหน้าอาคารนิติศาสตร์ อาคารกิจกรรมนักศึกษาและอาคารวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
3. ปรับปรุงผิวจราจรและที่จอดรถยนต์ ระหว่างอาคารโดมและสนามฟุตบอล
4. ปรับปรุงผิวจราจรจากประตูทางเข้า และรอบหอประชุมใหญ่
5. ทำทางข้ามถนนยกระดับ บริเวณรอบสนามฟุตบอลไปถึงตัวอาคาร
6. ปรับพื้นที่จอดรถในสนามฟุตบอลให้เป็นลู่วิ่ง และพื้นที่สีเขียว
7. ยกเลิกลานจอดรถบริเวณลานโพธิ์และปรับเป็นลานกิจกรรมกลางแจ้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปแนวความคิดการปรับปรุงผังการใช้อาคารและพื้นที่มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ และการเสนอขั้นตอนของแผนการดำเนินการ

การออกแบบและปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เพื่อเพิ่มศักยภาพของมหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการศึกษาและการวิจัยในระดับสูง ควรจะได้รับการวิเคราะห์ในหลายมิติ อันได้แก่ มิติทางสังคม วัฒนธรรม ปรัชญา แนวความคิดของมหาวิทยาลัย รวมทั้งพฤติกรรมมนุษย์ในความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม เนื่องจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพอันได้แก่ผัง ภูมิทัศน์ สิ่งก่อสร้าง และสถาปัตยกรรมมีอิทธิพล

1. ในกรอบความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์
2. การพัฒนาสังคม ชุมชน เพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ แนวทางการพัฒนาและปรัชญาของสังคมและชุมชนนั้น
3. มีความสำคัญต่อการสร้างภาพลักษณ์ของสังคมและชุมชนนั้นๆ
4. เป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาของสังคมและชุมชน

ในปัจจุบันระบบโลกและสังคมเปลี่ยนไปจากสังคมที่ใช้แรงงานสู่สังคมแห่งความรู้และปัญญา (Knowledge-Based Society) ดังนั้น การเรียนรู้ในปัจจุบันนั้นไม่สามารถจำกัดอยู่เพียงแค่การเรียนรู้ภายในห้องเรียน แต่การเรียนรู้ควรเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งการตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ ซึ่งสภาพแวดล้อมทางกายภาพมีส่วนสำคัญต่อการสร้างเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ และการตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ ซึ่งสภาพแวดล้อมทางกายภาพมีส่วนสำคัญต่อการสร้างเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ และการตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้

เนื่องจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นสถาบันวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิต และนักวิชาการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ดังนั้นปัจจัยทางด้านกายภาพเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างและสนับสนุนมหาวิทยาลัย ให้เอื้อและสนับสนุนต่อการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา กระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ สร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ ผลผลิตทางองค์ความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติ เพื่อผลิตบัณฑิตและนักวิชาการที่มีคุณค่าต่อสังคม เพื่อให้บรรลุปรัชญา และวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มิติของการวางผังในเชิงนโยบาย และแนวความคิด

ในการออกแบบและปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ แนวความคิดทางการออกแบบตระหนักถึงความสำคัญและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีต่อมนุษย์และสังคมซึ่งมีส่วนต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหาวิทยาลัยและสัมพันธ์กับปรัชญาของมหาวิทยาลัย "หลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และพื้นฐานทาง ปัญญาความคิดและทัศนคติ อันส่งเสริมต่อการเสาะแสวงหาวิชาความรู้สมัยใหม่ การเข้าใจตัวเองและ สภาพแวดล้อม ให้รู้จักคิด ให้มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล สามารถพัฒนาตนเองและ นำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคมที่ตนอาศัยอยู่ บทบาทของ บุคลากรในมหาวิทยาลัยจึง เน้นที่การสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกันเพื่อสร้าง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้เป็นประชาคมวิชาการที่แท้จริงและธำรงไว้ซึ่งศูนย์การศึกษาค้นคว้า ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ

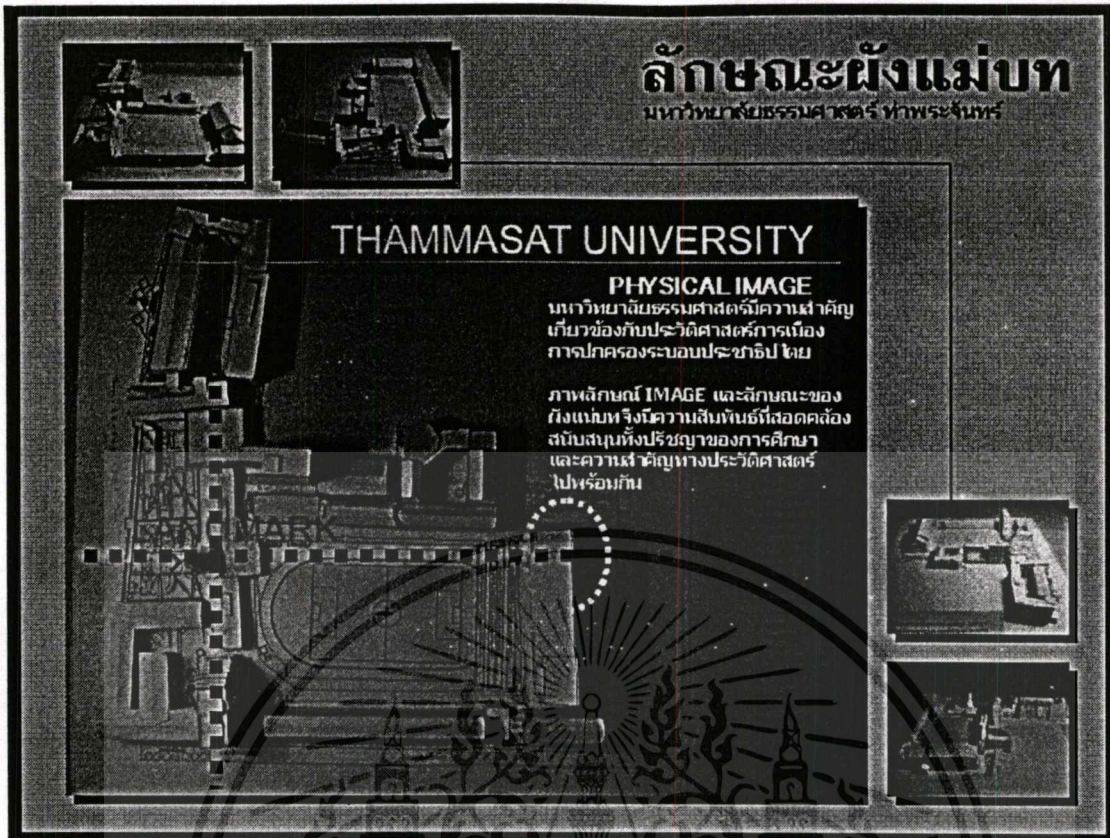
การออกแบบและการวางผังเมืองของมหาวิทยาลัยได้รับการออกแบบหรือปรับปรุงเพื่อให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ หรือเอื้อให้เกิดบรรยากาศของการปฏิสัมพันธ์ พบปะแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น การสร้างบรรยากาศของการศึกษา การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในทุก ๆ ระดับภายใน มหาวิทยาลัยซึ่งพื้นที่สาธารณะ (Public space) อันได้แก่ พื้นที่พบปะทำกิจกรรม, ทางสัญจรต่าง ๆ มีบทบาทอย่างมากต่อการส่งเสริมบรรยากาศของการปฏิสัมพันธ์ เนื่องจากพื้นที่สาธารณะเหล่านี้ เป็นที่เกิดของกิจกรรมต่าง ๆ ก่อให้เกิดชีวิต เกิดพลวัต รวมทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้อันนำมาซึ่ง การเจริญเติบโตของสติปัญญาและการเรียนรู้

ภาพลักษณ์และจินตภาพของพื้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระ

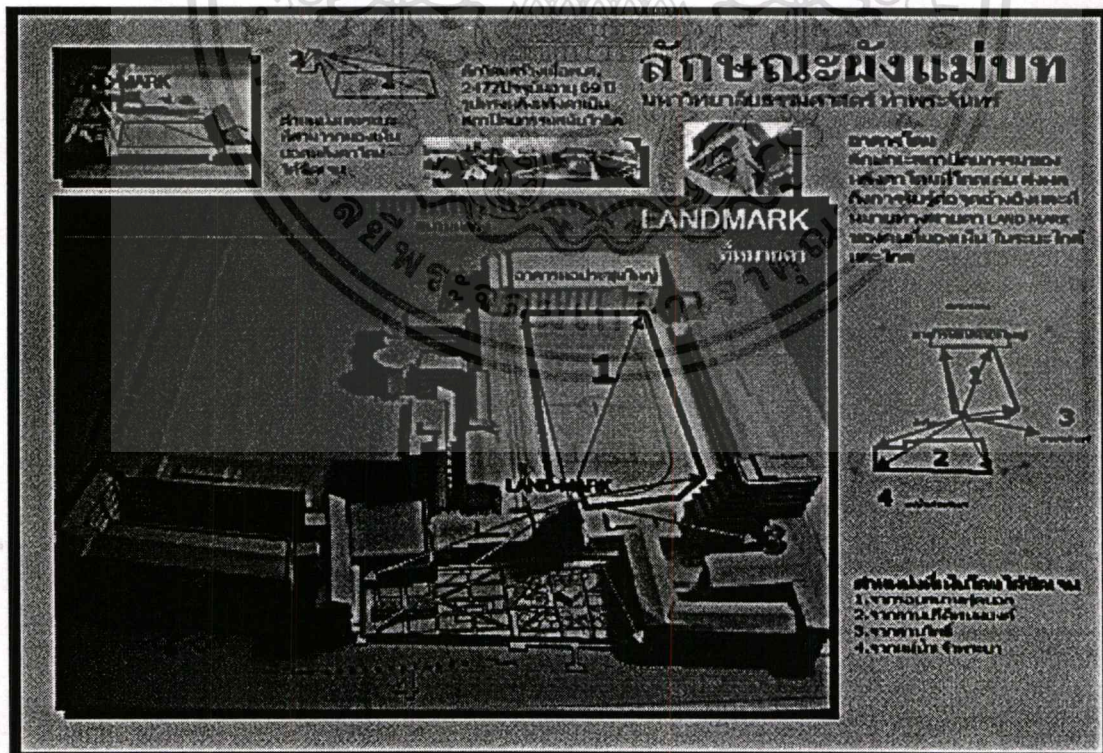
จันทร์

สภาพแวดล้อมทางกายภาพของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ โดยเฉพาะอาคารโดม ที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา การเป็นมหาวิทยาลัยที่ตอบสนองต่อปรัชญาทางการศึกษาที่มีอุดมการณ์ตอบสนองต่อ การศึกษาทางสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ บรรยากาศของการศึกษาที่แวดล้อมด้วย สัญลักษณ์ของความเป็นมาของพื้นที่ประชาธิปไตย ทำให้เกิดการสะท้อนถึงคุณภาพของการศึกษาของนักศึกษาแต่จากสภาพปัญหาความแออัดและความทรุดโทรมของอาคารสถานที่ในปัจจุบัน ทำให้คุณค่าของพื้นที่ไม่ส่งเสริมและตอบสนองถึง ปรัชญาทางการศึกษาได้อย่างสมบูรณ์เต็มที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.7 แสดงลักษณะของภาพลักษณ์และจินตภาพมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ที่มา : จากการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจ

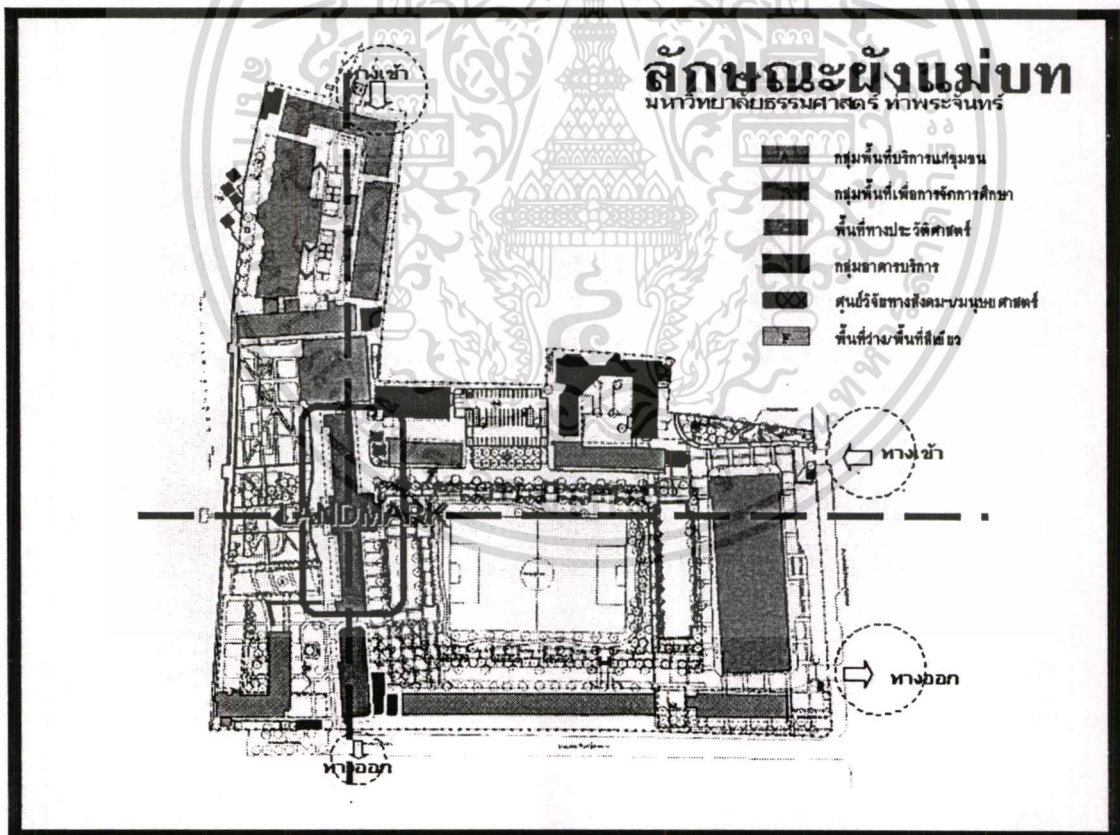
ภาพที่ 5.8 แสดงภาพลักษณ์และที่หมายตาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ที่มา : จากการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตของและขั้นตอนในการดำเนินการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดแนวความคิดหลักของแผนการใช้อาคาร และพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ดังนี้

- 1) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมจากเดิมที่มีความแออัด และปัญหาที่จอดรถยนต์ให้มีพื้นที่สีเขียว ที่ว่างเพิ่มขึ้น เพื่อบรรยากาศที่สงบ ส่งเสริมการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ซึ่งในที่สุดจะสอดคล้องกับการเป็นมหาวิทยาลัยในระดับสูงกว่าปริญญาตรี ที่มีแนวโน้มจำนวนประชากรและการจราจรที่ลดลง
- 2) จัดการความหนาแน่นของอาคารต่อพื้นที่ที่ว่าง การใช้สอยประโยชน์อาคารเดิม การจัดเตรียมอาคารจอดรถที่เป็นระบบ และมีระบบพื้นที่ว่าง (Open Space System) ที่ต่อเนื่องถึงกันหมด
- 3) ส่งเสริมเอกลักษณ์ความสำคัญของสถาปัตยกรรม และพื้นที่ประวัติศาสตร์ภายในมหาวิทยาลัย เช่น อาคารโดม สนามฟุตบอลกลาง ลานโพธิ์ เป็นต้น ให้เป็นองค์ประกอบสำคัญของผังแม่บทและภาพรวมของมหาวิทยาลัยที่มีการปรับปรุง

ภาพที่ 5.9 แสดงรูปแบบของการใช้สอยพื้นที่ดินภายหลังขยายการศึกษา

ที่มา : จากการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) พื้นฟูสภาพลักษณะของมหาวิทยาลัยริมแม่น้ำเจ้าพระยา โดยศึกษาความเป็นไปได้ในการเปิดมุมมองเชื่อมโยงจากทางเข้า พื้นที่ว่างภายในมหาวิทยาลัยไปสู่พื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

5) ส่งเสริมการใช้สอยพื้นที่ว่าง ภายในมหาวิทยาลัยในลักษณะเอนกประสงค์ เพื่อการสนับสนุนการออกกำลังกาย กิจกรรมทางสังคม ที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม หรือรับใช้ชุมชนมากขึ้น

6) ตกแต่งภูมิทัศน์ให้เกิดความสวยงามต่อเนื่อง และง่ายต่อการดูแลรักษาจากความจำเป็นในการใช้พื้นที่ดังกล่าว จึงกำหนดให้ยังคงใช้ประโยชน์ใช้สอยของอาคารต่างๆเหมือนเดิม แต่อาจมีการปรับปรุงพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารแต่ละหลัง ที่มีสภาพทรุดโทรมให้มีสภาพเหมาะสมกับการใช้งานในอนาคตต่อไป

ขั้นตอนในการดำเนินการปรับปรุง

แนวทางของการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ในเชิงปฏิบัติ แบ่งระยะของแผนการปรับปรุงเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1) แผนการใช้อาคาร และพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ระยะที่ 1

จากการศึกษาแผนการศึกษาและแนวความคิดของประชากรแสดงให้เห็นว่าปริมาณนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีการรับเพิ่มขึ้นเพิ่มคณะและสาขาวิชามากขึ้น โดยมีนโยบายที่จะลดปริมาณนักศึกษาปริญญาตรีที่ท่าพระจันทร์ จากเดิม 9,499 คน เหลือเพียง 7,582 คน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีพื้นที่ใช้สอยในอาคารประมาณ 117,939 คิดเป็น FAR 1:1.5 เมื่อเปรียบเทียบพื้นที่ใช้สอยที่เพิ่มขึ้นกับปริมาณนักศึกษา จะมีความแออัดของพื้นที่ลดลง เนื่องจากปริมาณนักศึกษาในระดับปริญญาตรีลดลงน้อยลงเมื่อเทียบกับพื้นที่ใช้สอยเดิม

จากแนวคิดและความจำเป็นในการใช้พื้นที่ดังกล่าวจึงกำหนดให้ยังคงใช้ประโยชน์ใช้สอยของอาคารต่างๆไว้เหมือนเดิมแต่มีการปรับปรุงพื้นที่ใช้สอยภายในเพื่อให้สนองตอบต่อการใช้งานที่เปลี่ยนไป อาคารและสภาพของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีสภาพทรุดโทรมให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานในอนาคต โดยมีรายละเอียดของการปรับปรุง ดังนี้

ก. คงตำแหน่งของสนามฟุตบอลไว้ตามลักษณะเดิม เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ข. เพิ่มพื้นที่ว่างเพื่อการสัญจรโดยรอบสนามฟุตบอลเดิม ด้วยการจัดการปัญหาการจราจรปัญหาที่จอดรถ โดยการจราจรจะมีลักษณะเป็นแบบเดินรถทางเดียว และมีจุดทางเข้าออกเหมือนกับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ปรับเปลี่ยนพื้นที่จอดรถยนต์ชั่วคราว บริเวณหลังอาคารหอประชุมคินเป็นพื้นที่ว่างสีเขียว ลู่วิ่ง เพื่อสัญจรแบบออกกำลังสำหรับนักศึกษา เมื่อการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์ 2 พร้อมทั้งจอดรถเสร็จเรียบร้อยแล้ว และเสนอห้ามจอดรถขนานด้านติดอาคารนิติศาสตร์ อาคารกิจกรรม และอาคารวารสารศาสตร์ เนื่องจากปัจจุบันรถยนต์จอดติดอาคารเกินไปทำให้การจราจรแออัด การเดินติดต่อจากอาคารออกมาโดยยากลำบาก และทำให้เกิดการรบกวนต่อบรรยากาศการเรียนการสอน

ค. ลดลู่วิ่งรอบสนามฟุตบอลเดิมให้เหลือเพียง 3 ลู่วิ่ง เพื่อใช้ในการวิ่งออกกำลังเท่านั้น เพื่อปรับปรุงพื้นที่รอบสนามฟุตบอลเป็นพื้นที่สัญจรการ ประกอบด้วย ทางเดินเอนกประสงค์ ชุมที่นั่งพักผ่อนจุดทางเชื่อมจากอาคารเรียนสู่พื้นที่สัญจรการ และแนวต้นไม้ใหญ่ปลูกเสริมแนวต้นไม้เดิมโดยรอบในลักษณะของ Architectural Planting ชนิดของพันธุ์ไม้ คือ ยุงทอง เพื่อแสดงเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ไม้พุ่ม ไม้คลุมดิน เสนอปลูก 2 ชั้นแนวทางเดินเอนกประสงค์แบบ Mass Planting ตัดแต่งเพื่อลดเสียงรบกวนจากที่จอดรถเชิงข้างเคียง

ง. ปรับปรุงผิวจราจรและที่จอดรถยนต์เฉียง ระหว่างอาคารโดมและสนามฟุตบอล ด้วยวัสดุลาดผิวพิเศษ เพื่อลดความเร็วและความสวยงาม ให้อาคารโดมมีความต่อเนื่องกับพื้นที่ภูมิทัศน์ ที่ได้รับการปรับปรุงโดยรอบสนามฟุตบอล

จ. ปรับปรุงบริเวณศาลาอภิวัดมน 2475 และนำรูปปั้นประชาธิปไตยต่างๆมาจัดเป็นองค์ประกอบในส่วนกำแพงประวัติศาสตร์ที่ได้มีการกำหนดรูปแบบไว้แล้ว และจัดให้มีการปรับปรุงผิวจราจรจากประตูทางเข้าด้านติดสนามหลวง ผ่านข้างหอประชุมใหญ่จนมาถึงหอพระ ด้วยวัสดุลาดผิวพิเศษ เพื่อเน้นความสวยงามและต่อเนื่อง สำหรับทางเข้าหลักด้านหอประชุมใหญ่

ฉ. จัดทำทางข้ามถนนยกระดับทางเท้า เพื่อลดการจราจร ทำให้การข้ามถนนจากตึกเรียนโดยรอบ เข้าสู่ทางเดินเอนกประสงค์รอบสนามฟุตบอล เป็นไปโดยสะดวกและต่อเนื่อง

ช. ปรับปรุงโคมไฟสนาม ในพื้นที่ปรับปรุงภูมิทัศน์รอบสนามฟุตบอลเดิม เพื่ออำนวยความสะดวกและปลอดภัย

2) แผนการใช้อาคาร และพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ระยะที่ 2

ก. อาคารเพื่อการศึกษา

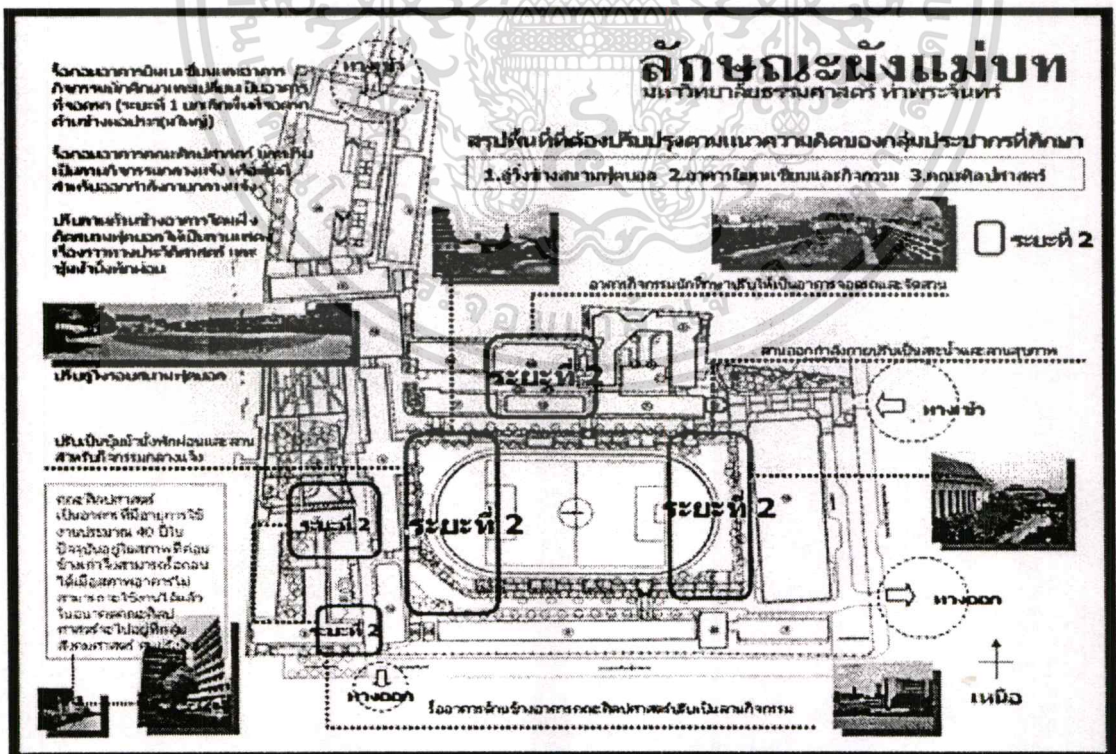
เป็นอาคารเรียนและสำนักคณะเดิม และยังคงให้เป็นอาคารเรียนสำหรับนักศึกษา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยอาจมีการปรับปรุงพื้นที่ใช้สอย และขนาดของห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอนในระดับสูงต่อไป

ข. อาคารบริหาร

เป็นอาคารที่ใช้ปฏิบัติงานของสำนักงานอธิการบดี สำนักอำนวยการกลาง สำนักงานการคลังและทรัพย์สิน สำนักพัฒนาและบริหารบุคลากร สำนักวิชาการ กองแผนงาน สหกรณ์ออมทรัพย์ กองอาคารสถานที่ กองวิเทศสัมพันธ์ ตลอดจนหน่วยงานบริหารอื่นๆ โดยมีอาคาร 3 หลัง คืออาคารเอนกประสงค์ อาคารเอนกประสงค์ 2 และอาคารสำนักหอสมุด 5 ชั้น บางส่วน

ค. อาคารสนับสนุนการศึกษา

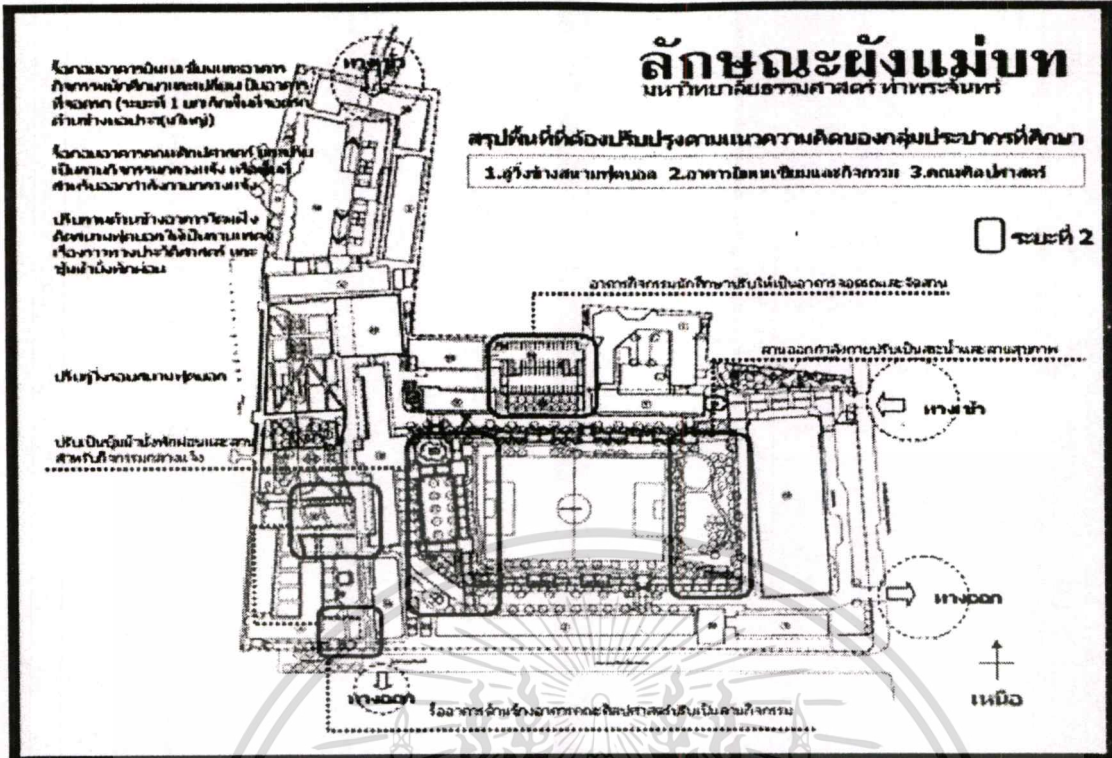
เป็นอาคารที่นอกเหนือจากการเรียนและบริหาร ได้แก่ อาคารหอประชุมใหญ่และหอประชุมเล็ก อาคารสำนักหอสมุด 5 ชั้น, อาคารหอสมุดหลังใหม่ และอาคารโดม ซึ่งปรับปรุงให้เป็นพิพิธภัณฑ์ และหอเกียรติคุณ

ภาพที่ 5.12 ตำแหน่งการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ระยะที่ 2

ที่มา : จากการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.13 รูปแบบการออกแบบปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ระยะที่ 2

ที่มา : จากการออกแบบปรับปรุง

การปรับปรุงอาคารเดิม และพื้นที่ว่างดังต่อไปนี้

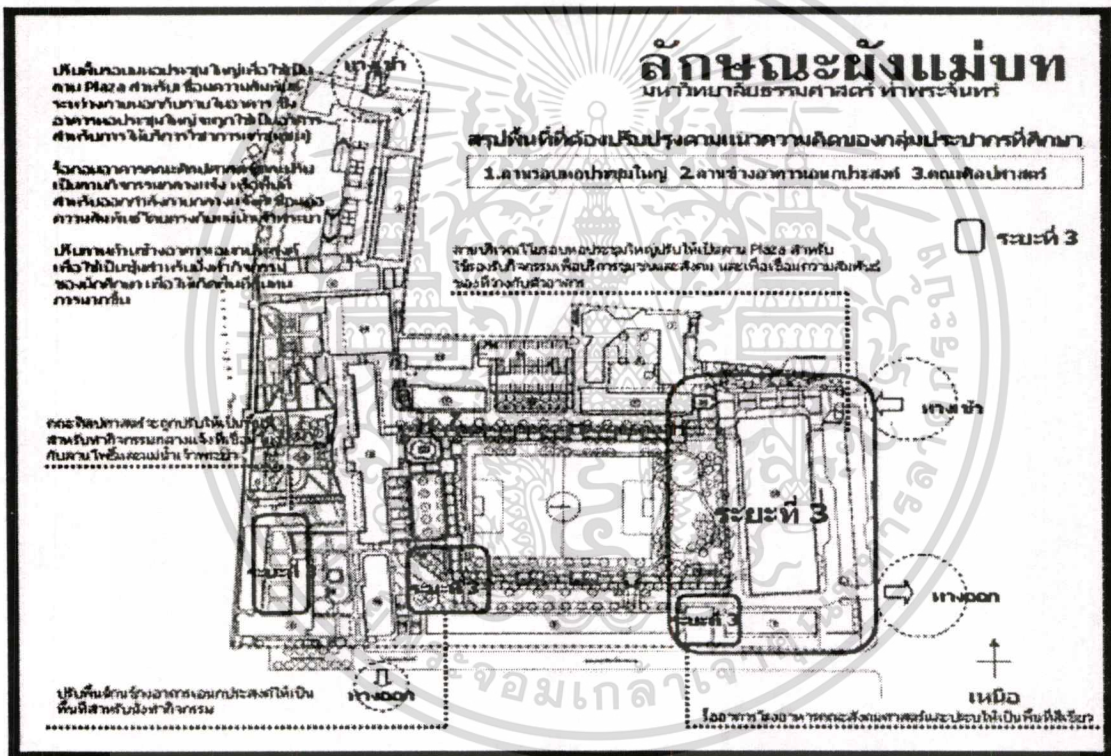
- ก. ปรับปรุงพื้นที่ภายในอาคารโดม เป็นพิพิธภัณฑ์และหอเกียรติคุณ
- ข. เสนอให้สร้างอาคารจอดรถในบริเวณที่เห็นว่า มีความเหมาะสมตามทางเลือกได้ ทำเสนอไว้
- ค. เปิดแกนมุมมองจากภายในสวนปรับปรุงภูมิทัศน์ไปสู่หน้าอาคารโดม เพื่อความสง่างามและเน้นสถาปัตยกรรม อันเป็นเอกลักษณ์สำคัญของมหาวิทยาลัย โดยหน้าตึกโดมจัดทำเป็นสวนตกแต่งแบบประดิษฐ์ (Formal Garden) เพื่อเน้นความสง่างามของอาคาร
- ง. เปลี่ยนรูปแบบลู่วิ่งเดิมเน้นในการฝึกเพื่อการกีฬา เป็นรูปแบบเพื่อการพักผ่อนออกกำลังกายและดูเป็นธรรมชาติมากขึ้น นอกจากนี้จะทำให้มีพื้นที่สวนรอบสนามฟุตบอลเดิม ซึ่งสามารถที่จะขยายการปรับปรุงภูมิทัศน์ ทางเดินทางวิ่งให้มีความต่อเนื่อง และใช้สอยได้เต็มที่ได้มากยิ่งขึ้น
- จ. ปรับปรุงสวน ลานเอนกประสงค์แบบเป็นทางการบริเวณอาคารโดม ให้เต็มรูปแบบสำหรับเป็นทางเดิน ส่วนพักผ่อน พื้นที่เอนกประสงค์ โดยเชื่อมโยงจากพื้นที่ว่างภายในสนามฟุตบอล สามารถเชื่อมโยงไปยังลานโพธิ์ และพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ. ปรับปรุงขยายช่องประตูทางเข้าสู่อาคารโดม อนุสาวรีย์ปรีดี พนมยงค์ และแม่น้ำเจ้าพระยา และสนามรอบลานโพธิ์เดิม โดยจัดทำบริเวณลานเวทีกกลางแจ้ง สำหรับใช้เป็นที่นั่งพักผ่อน หรือที่ชุมนุมกิจกรรมการเมือง การศึกษาได้ ณ บริเวณดังกล่าวเสนอให้รื้ออาคารเดิมของคณะศิลปศาสตร์ที่ขวางมุมมองสู่ม่าน้ำเจ้าพระยาออก

ข. ปรับปรุงสวนในคอร์ทคณะศิลปศาสตร์เดิม ให้ต่อเนื่องกลมกลืนกับภูมิทัศน์รอบลานโพธิ์ใหม่ลานอนุสาวรีย์ โดยเน้นมุมมองที่เปิดสู่ม่าน้ำเจ้าพระยา และบรรยากาศที่นึ่งพักผ่อนแบบสงบ

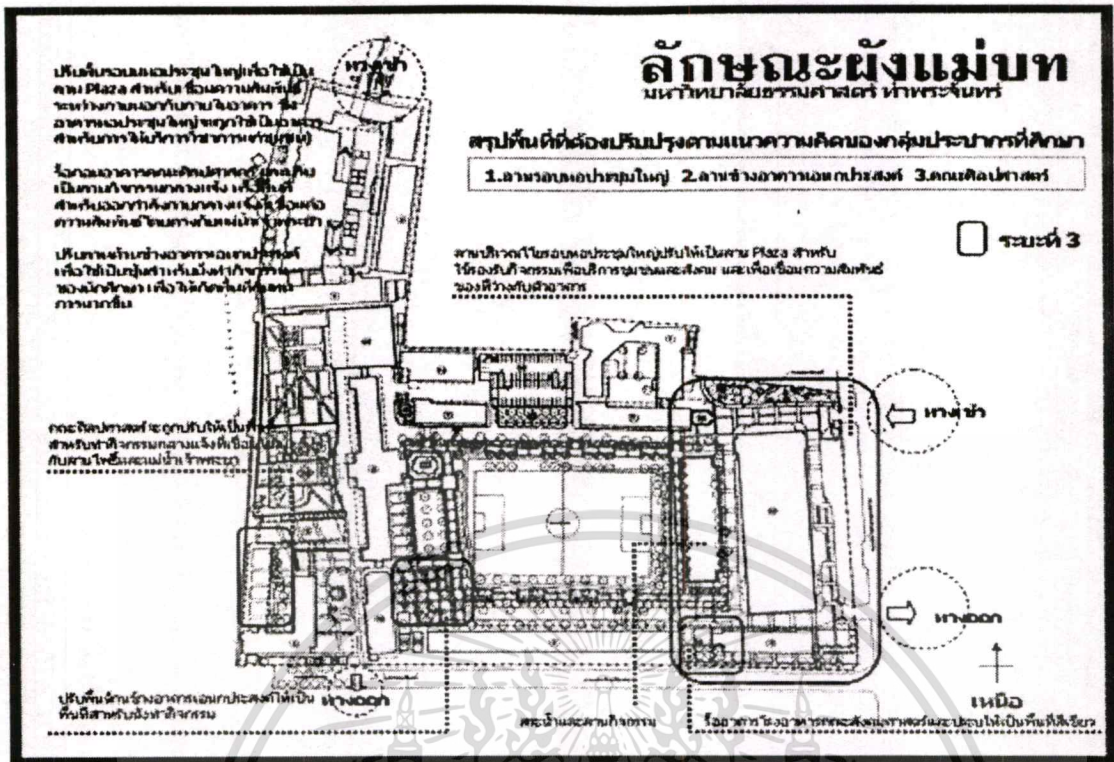
2) แผนการใช้อาคาร และพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ระยะที่ 3

ภาพที่ 5.14 ตำแหน่งการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ระยะที่ 3

ที่มา : จากการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.15 รูปแบบการออกแบบปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ระยะเวลาที่ 3
ที่มา : จากการออกแบบปรับปรุง

ก. ปรับปรุงพื้นที่หลังหอประชุมใหญ่เป็นสระบัว จากทางแยกใกล้หอประชุมใหญ่ไปจนถึงคณะพาณิชยศาสตร์ เปิดมุมมองจากถนนทางเข้าด้านสนามหลวง สู่มหาวิทยาลัยที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว สร้างความสมดุลให้แก่แก่นที่นำสายตาไปสู่อาคารโดม และใช้พื้นที่โดยรอบสระน้ำเป็นส่วนสันหนากการที่ต่อเนื่องกับหอประชุมใหญ่ ส่วนเส้นทางวิ่งออกกำลังกายหลังสนามฟุตบอลเดิม เสนอให้ปรับเส้นทางวิ่งรอบอ้อมสระบัว

ข. รื้อโรงอาหารชั่วคราวระหว่างคณะพาณิชยศาสตร์ฯ และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ออกเพื่อจัดทำสวน และเพื่อเชื่อมพื้นที่สีเขียวจากประตูเก่า ด้านหัวมุมถนนมหาธาตุไปสู่ภายในสนามฟุตบอล เพื่อลดความแออัดและจัดทำเป็นส่วนที่ต่อเนื่องกับระบบที่ว่างเดิม ใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนสันหนากการ เพื่อความกลมกลืนกับพื้นที่ภูมิทัศน์ที่ได้รับการปรับปรุงมาแล้วในชั้นที่ 1 ที่ 2 และอาคารหอประชุมใหญ่เดิม

ค. ปรับปรุงภูมิทัศน์ทางเท้าผิวจราจร บริเวณหน้าอาคารเอกประสงค์ด้วยวัสดุบุผิวเป็นลานเอกประสงค์ขนาดใหญ่ ที่เชื่อมจากซุ้มนั่งพักผ่อนของนิสิต ผ่านถนนไปสู่ทางเดินรอบสนามฟุตบอล โดยเน้นพื้นที่ดังกล่าวเป็นที่นั่งพักผ่อนของนิสิต โดยมีต้นไม้ใหญ่ ที่นั่งศาลาเพิ่มเติม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. รั้วอาคารศิลปศาสตร์เก่าสูง 2 ชั้น ริมแม่น้ำเจ้าพระยาออกเพื่อจัดทำลานพักผ่อนริมแม่น้ำเจ้าพระยาเพิ่มเติมจากสวนอนุสรณ์ปรีดี พนมยงค์ เพื่อให้สวนสาธารณะริมแม่น้ำเจ้าพระยาเดิมต่อเนื่องเป็นขนาดใหญ่ สำหรับสันถนาการและวัฒนธรรม

การปรับปรุงระบบถนน ทางเท้า และที่จอดรถ ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

แผนการปรับปรุงระบบถนน ทางเท้า และที่จอดรถภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ สามารถแบ่งได้เป็น 2 แผน คือ แผนระยะสั้น และแผนระยะยาว

ก. แผนระยะสั้น

แผนระยะสั้นเป็นแผนเร่งด่วน เพื่อบรรเทาปัญหาการจราจรในปัจจุบัน และสามารถจัดทำได้ทันที โดยไม่มีผลกระทบต่อการใช้สอยเดิม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) จัดการจราจรเป็นแบบเดินรถทางเดียว บริเวณรอบสนามฟุตบอลและเดินรถสองทาง และมีจุดทางเข้า – ออก เหมือนกับที่อยู่ในปัจจุบัน

(2) ห้ามจอดรถขนานด้านติดอาคารนิติศาสตร์ อาคารกิจกรรมและอาคารวารสารศาสตร์

(3) ปรับปรุงผิวจราจรและที่จอดรถยนต์ ระหว่างอาคารโดมและสนามฟุตบอลด้วยวัสดุลาดผิวพิเศษ เพื่อชะลอความเร็วของการจราจร และเพิ่มความสวยงามให้แก่อาคารโดม

(4) ปรับปรุงผิวจราจรจากประตูทางเข้า ผ่านหอประชุมใหญ่จนถึงหอพระ ด้วยวัสดุลาดผิวพิเศษ เพื่อเน้นความสวยงามและต่อเนื่อง สำหรับทางเข้าหลักด้านหอประชุมใหญ่

(5) จัดทำทางข้ามถนนยกระดับเสมอระดับทางเท้า เพื่อลดความเร็วของการจราจร ทำให้การข้ามถนนจากตึกเรียน เข้าสู่ทางเดินและลานพักผ่อนรอบสนามฟุตบอลเป็นไปโดยสะดวกและปลอดภัย

(6) ปรับเปลี่ยนพื้นที่จอดรถชั่วคราวบริเวณหลังหอประชุมเป็นลู่วิ่ง และพื้นที่สีเขียวตามเดิมเมื่อจอดรถใต้อาคารเอนกประสงค์ 2 แล้วเสร็จ

ข. แผนระยะยาว

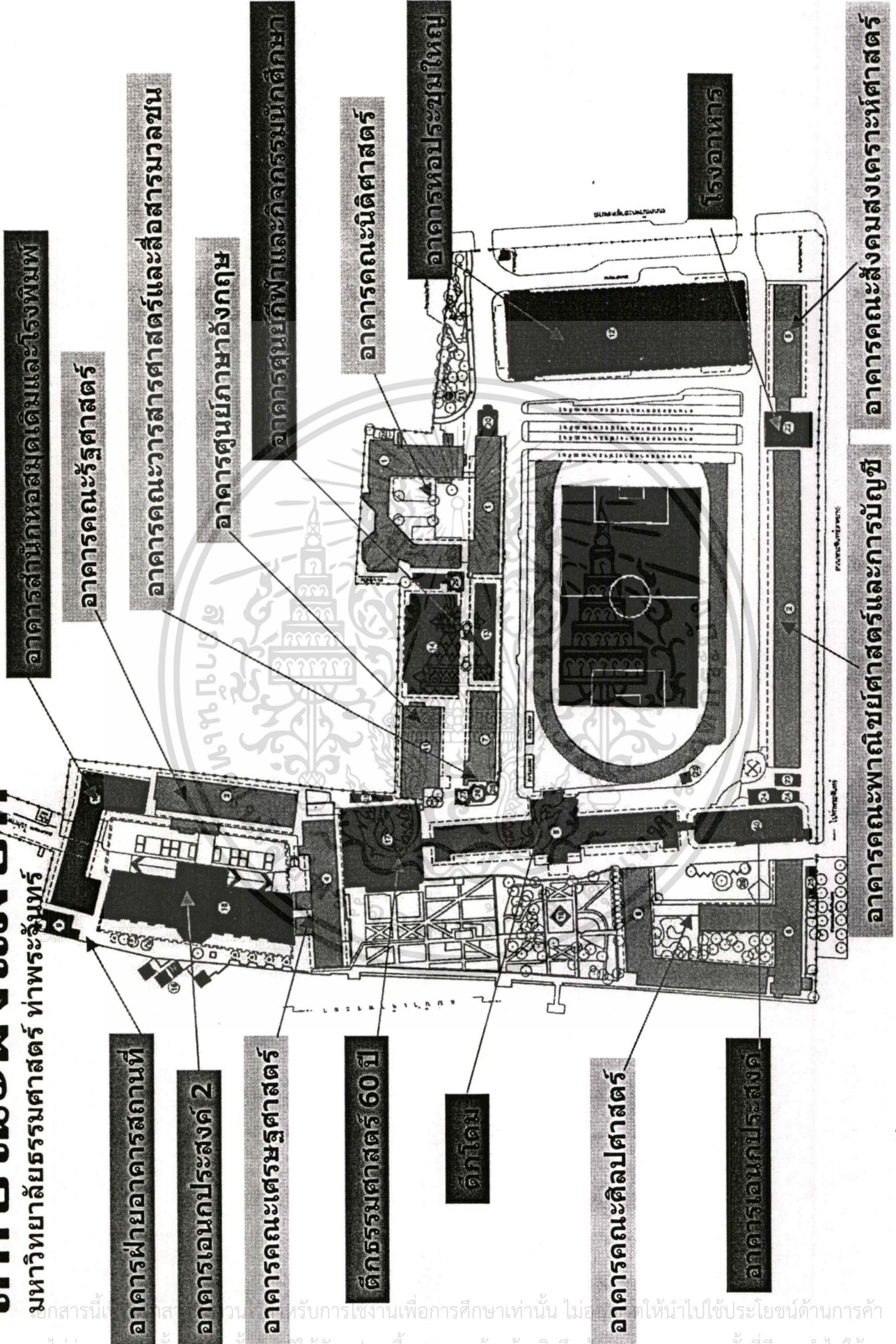
แผนระยะยาวเป็นแผนการดำเนินงาน เมื่อมีการย้ายนักศึกษาปริญญาตรี ไปยังศูนย์รังสิตทั้งหมดแล้ว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (1) ปรับเปลี่ยนผิวจราจรรอบสนามฟุตบอลด้วยวัสดุลาดผิวพิเศษ เพื่อชะลอความเร็วของการจราจรภายใน
- (2) ยกเลิกลานจอดรถบริเวณลานโพธิ์
- (3) จัดสร้างอาคารจอดรถใหม่แทนที่อาคารยิมเนเซียม และอาคารกิจกรรมนักศึกษาหรือหอสมุด 5 ชั้น โดยให้สามารถรองรับรถยนต์ได้ประมาณ 350 – 400 คันในขณะที่มีพื้นที่ที่จอดรถในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เมื่อรวมกับที่จอดรถใต้ดินของอาคารเอนกประสงค์ 2 แล้วสามารถจอดรถได้เพียง 721 คัน (อาคารเอนกประสงค์ 2 จอดได้ 226 คัน) และเมื่อมีการคืนพื้นที่ที่จอดรถชั่วคราวบริเวณหลังหอประชุมใหญ่ ให้เป็นสนามฟุตบอลและลู่วิ่งเหมือนเดิมแล้ว จำนวนที่จอดรถทั้งสิ้นจะเหลือเพียง 591 คัน ซึ่งทำให้ยังขาดที่จอดรถอยู่ถึง 310 คัน จากเหตุผลดังกล่าวจึงจำเป็นต้องจัดหาพื้นที่ เพื่อทำเป็นที่จอดรถของมหาวิทยาลัย โดยเป็นอาคารจอดรถบนดินสูง 5.5 ชั้น และได้ดิน 2 ชั้น มีพื้นที่ชั้นล่างเป็นพื้นที่รับประทานอาหาร มีทางเข้า – ออกจากถนนหน้าคณะนิติศาสตร์และวารสารศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะผังแม่บท

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

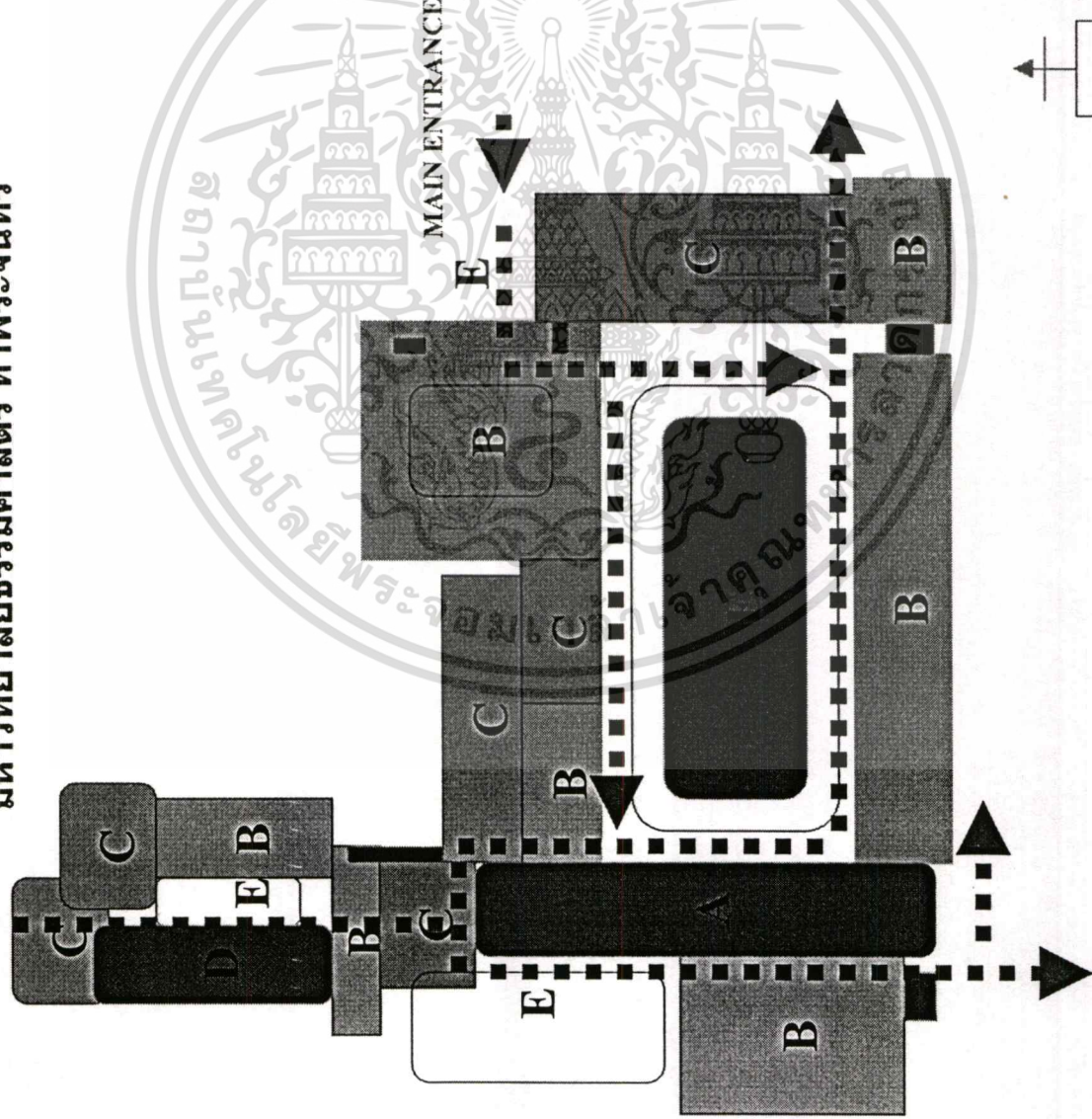

ภาพที่ 5.17 ตำแหน่งที่ตั้งของอาคารภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ข้าพเจ้าขอสงวนสิทธิ์ในการแก้ไขเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะผังแม่บท

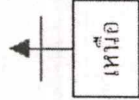
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

สัญลักษณ์

- 1 ตึกโดม
- 2 อาคารศูนย์ภาษาอังกฤษ
- 3 อาคารคณะรัฐศาสตร์
- 4 อาคารคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
- 5 อาคารเอนกประสงค์
- 6 อาคารคณะศิลปศาสตร์
- 7 อาคารคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
- 8 อาคารคณะนิติศาสตร์(อาคารใหม่)
- 9 อาคารคณะนิติศาสตร์(อาคารหน้า)
- 10 อาคารคณะนิติศาสตร์(อาคารกลาง)
- 11 อาคารศูนย์กีฬาและกีฬากรรรมนักศึกษา
- 12 อาคารยิมเนเซียม
- 13 อาคารคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
- 14 อาคารหอประชุมใหญ่
- 15 อาคารหอประชุมเล็ก
- 16 ตึกธรรมศาสตร์ 60 ปี
- 17 อาคารคณะเศรษฐศาสตร์
- 18 อาคารสำนักหอสมุดเดิมและโรงพิมพ์
- 19 อาคารฝ่ายอาคารสถานที่
- 20 อาคารเอนกประสงค์ 2

- กลุ่มอาคารบริหาร
- กลุ่มอาคารทางการศึกษา
- กลุ่มอาคารสนับสนุนทางการศึกษา
- กลุ่มอาคารบริการ
- พื้นที่ว่าง/พื้นที่สีเขียว

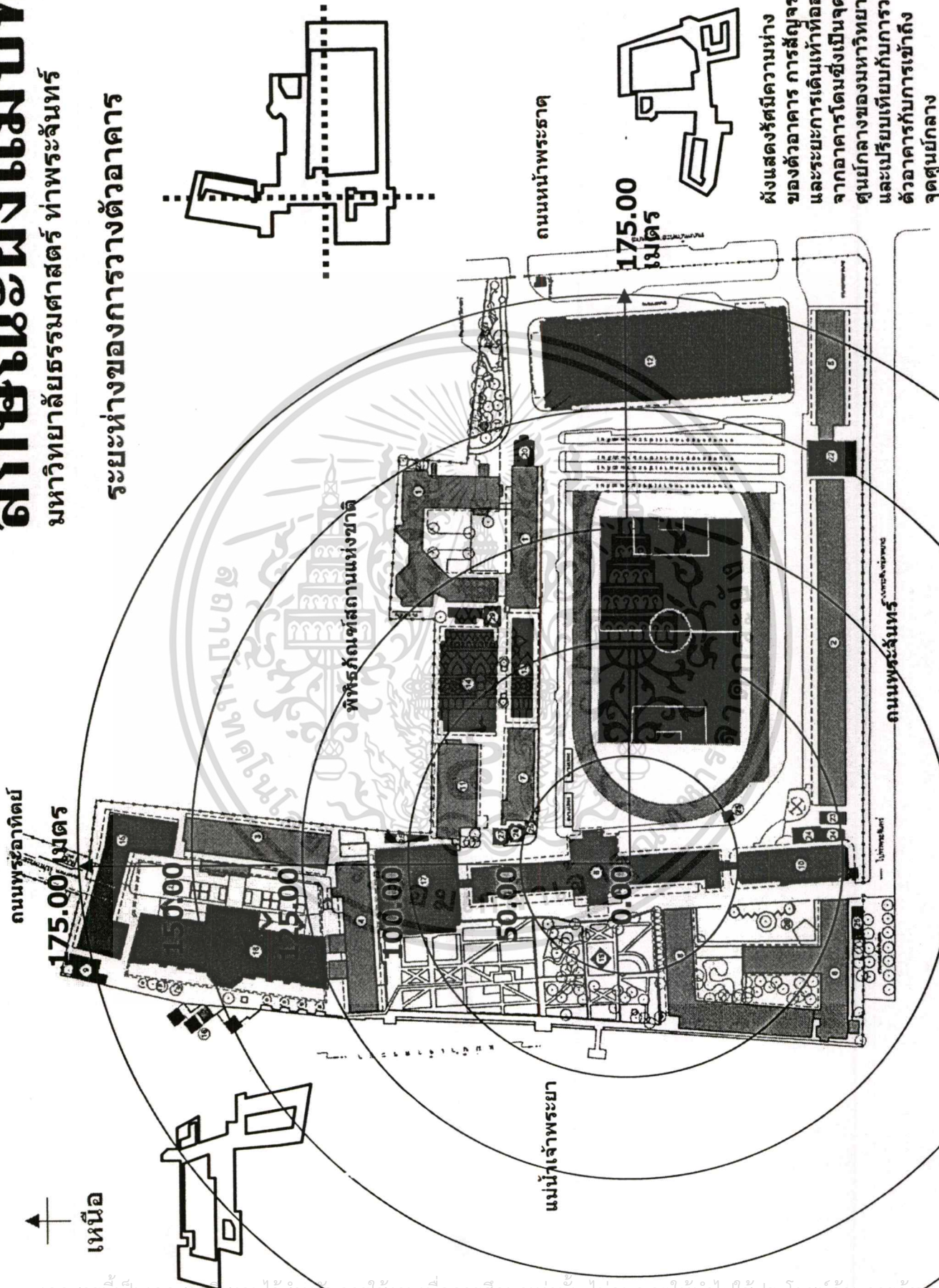
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.18 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารต่างๆภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

ลักษณะผังแม่บท

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

ระยะห่างของการวางตัวอาคาร

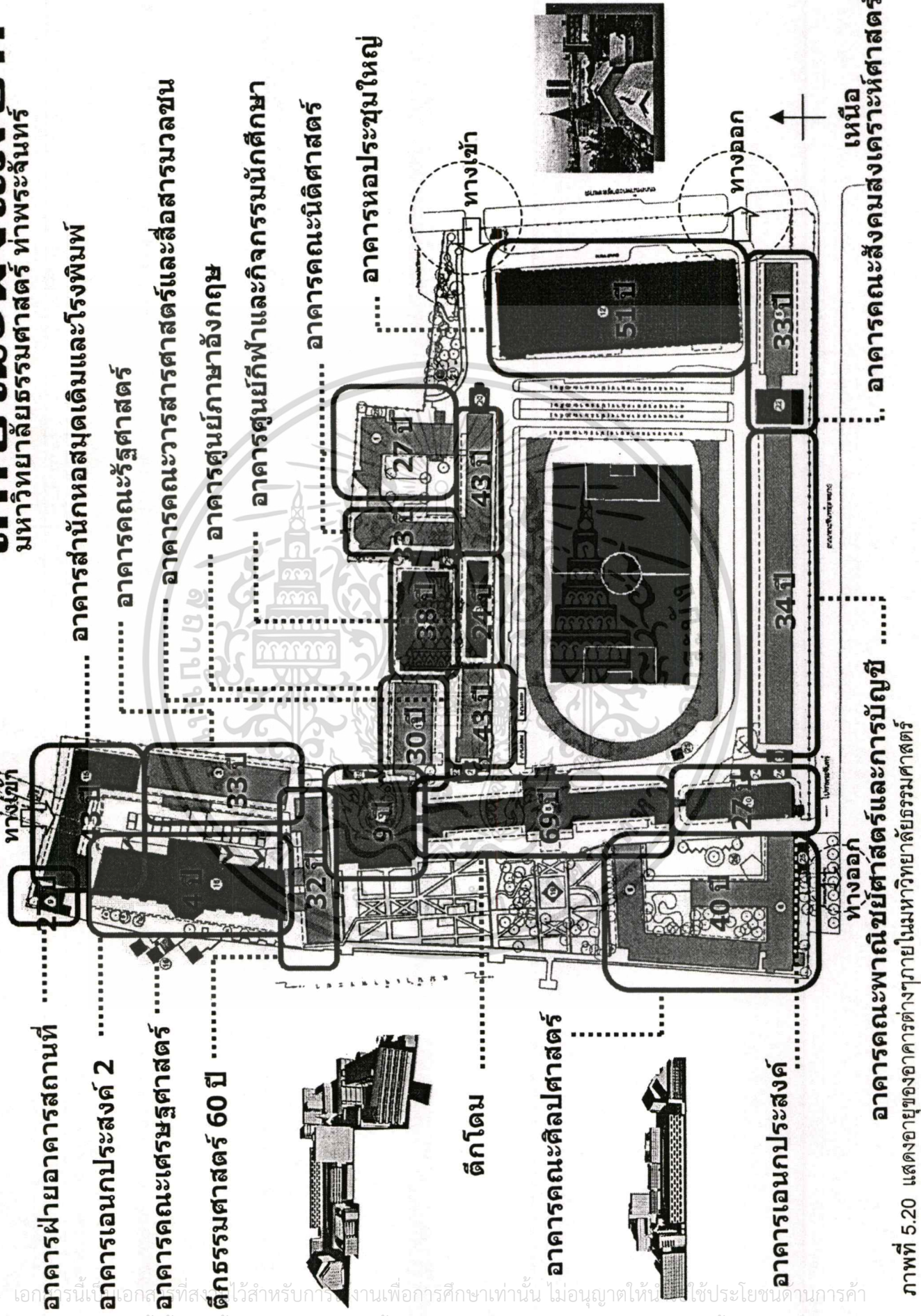
ภาพที่ 5.19 แสดงระยะห่างของการวางตัวอาคารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะผังแม่บท

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

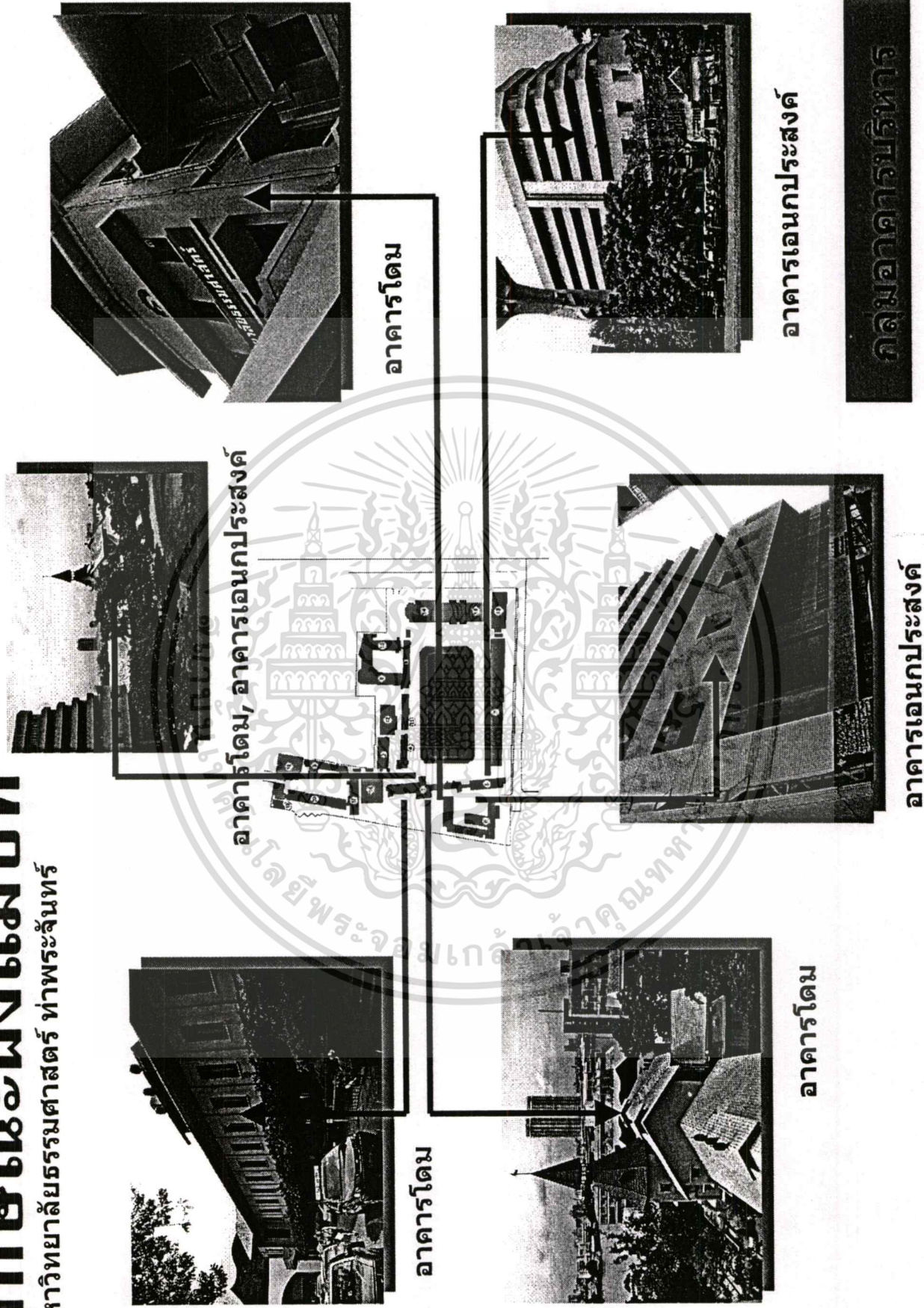
แสดงอายุการใช้งานของอาคารตั้งแต่เริ่มใช้ - ปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะผังแม่บท

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

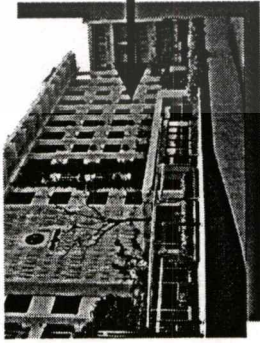
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะผังแม่บท

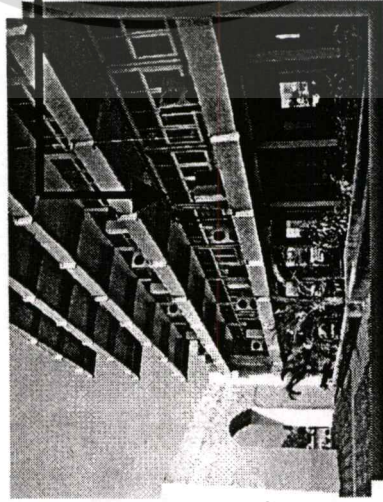
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

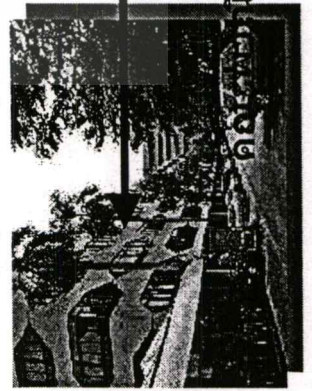
คณะรัฐศาสตร์

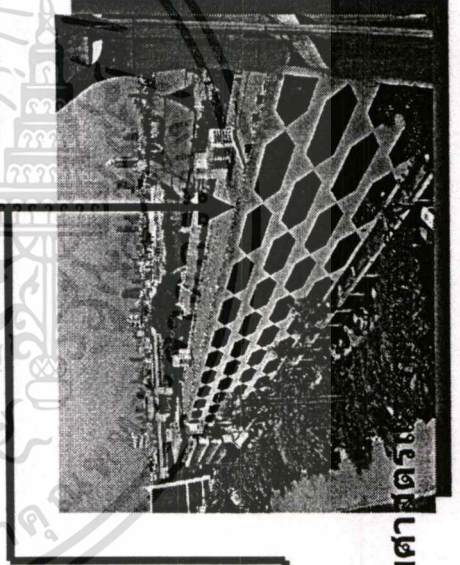
คณะนิติศาสตร์

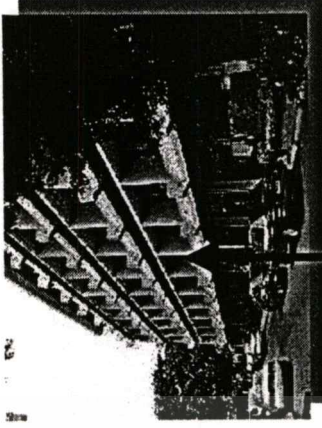
คณะเศรษฐศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์

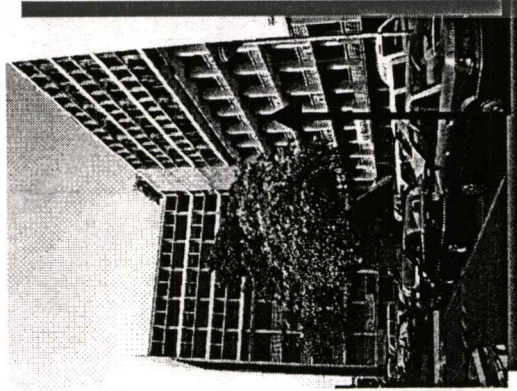
คณะบริหารศาสตร์

กลุ่มอาคารทางการศึกษา

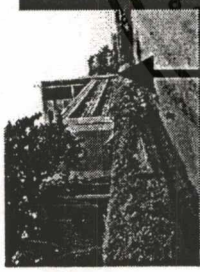
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะผังแม่บท

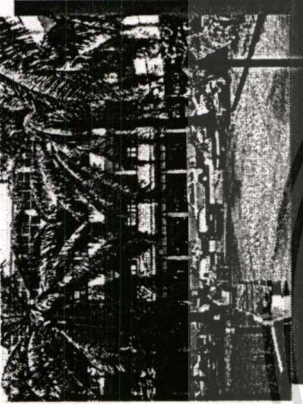
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

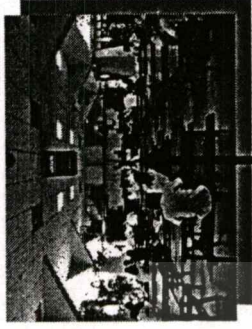
คณะศิลปศาสตร์

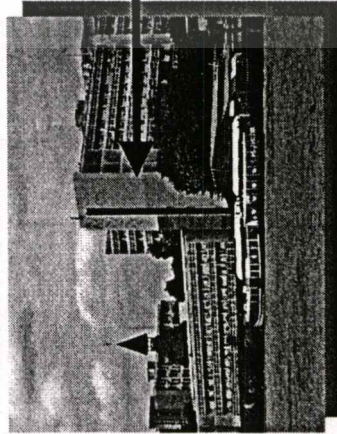
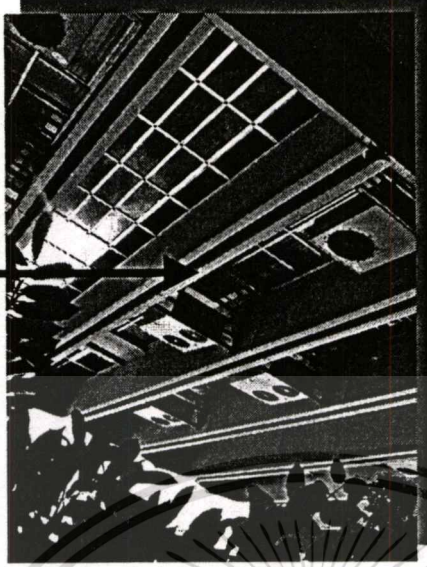
คณะศิลปศาสตร์

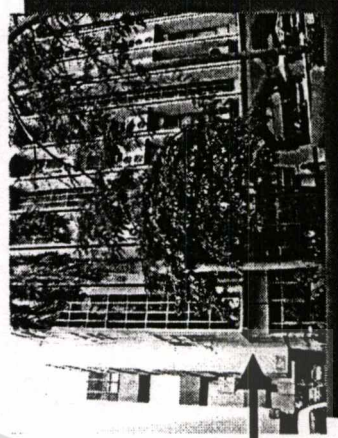
คณะนิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์

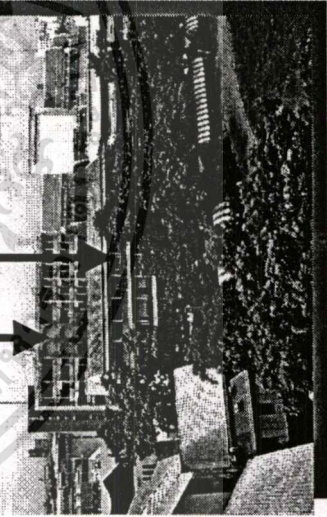
คณะศิลปศาสตร์

คณะนิติศาสตร์

กลุ่มอาคารทางการศึกษา

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน

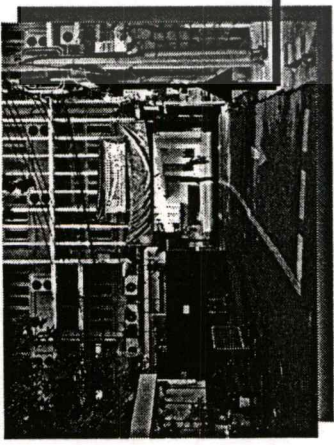

สถาบันภาษา

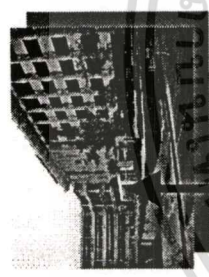
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะผังแม่บท

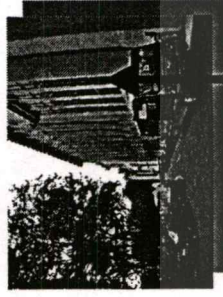
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

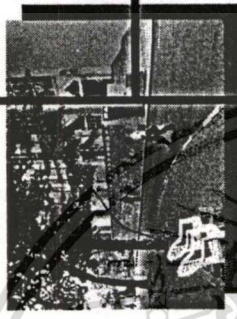
โรงพิมพ์และหอสมุดเดิม

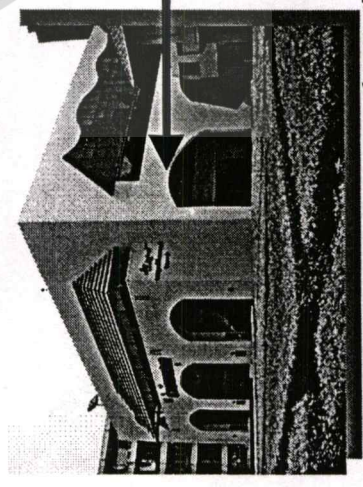
โรงพิมพ์และหอสมุดเดิม

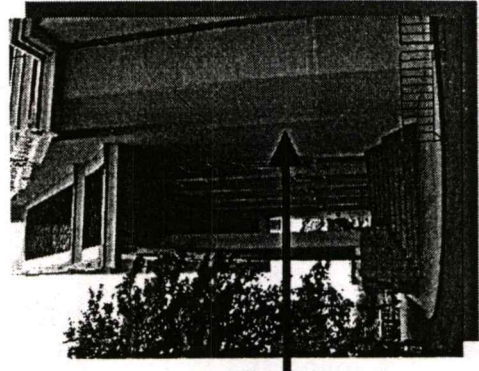
อาคารหอประชุมใหญ่

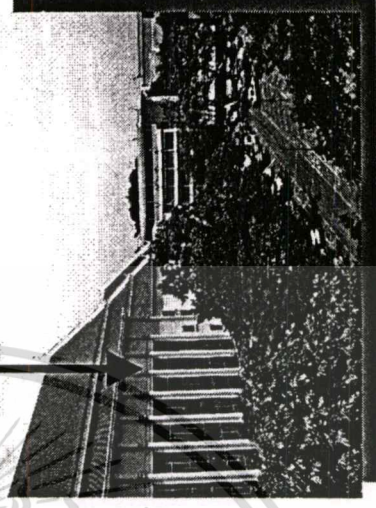
ศาลาริมน้ำ

อาคารหอสมุดธรรมศาสตร์ 60 ปี

อาคารหอประชุมใหญ่

อาคารหอประชุมใหญ่

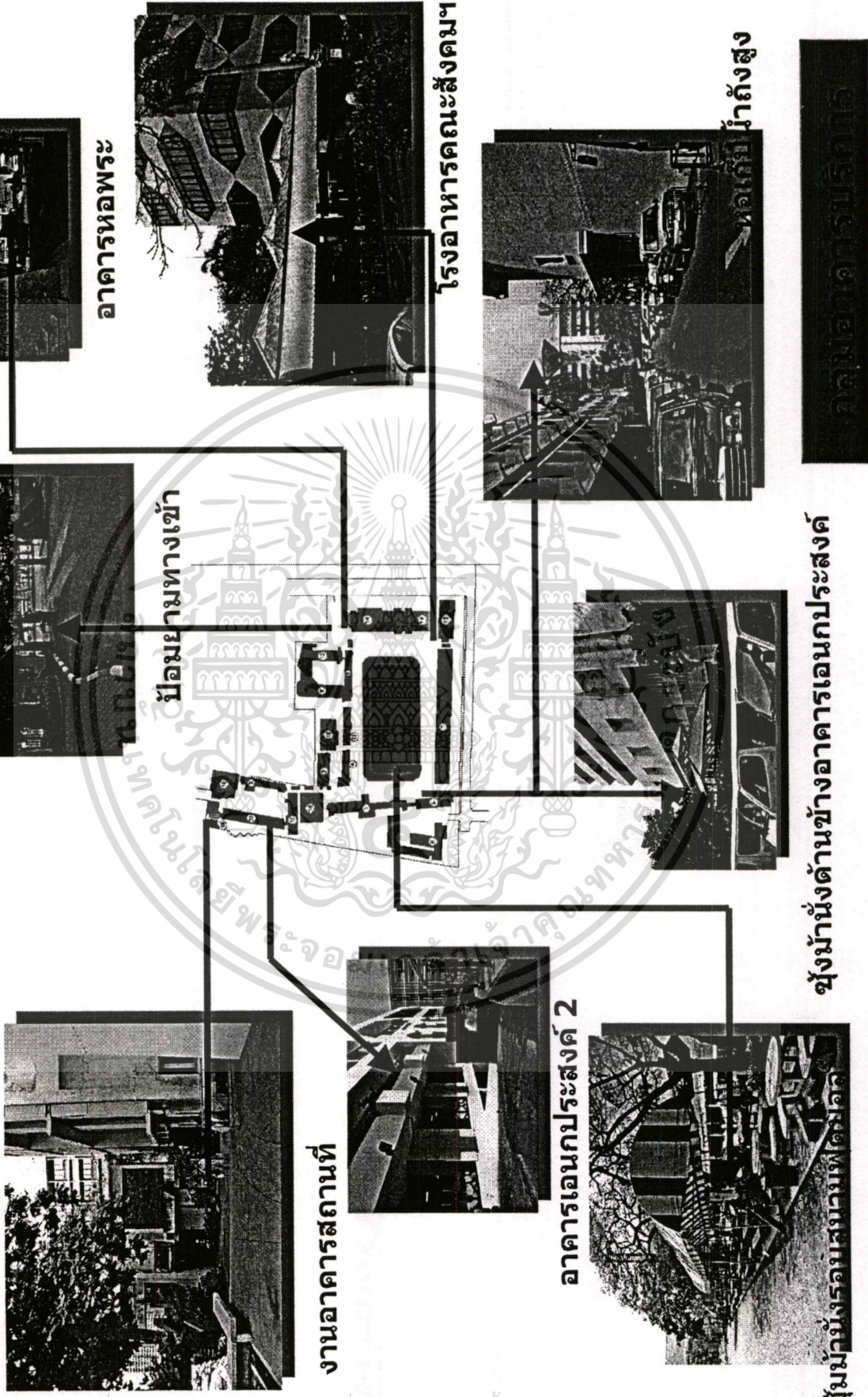
โรงเรียนเตรียม

กล่มสนับสนุนการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะผังแม่บท

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

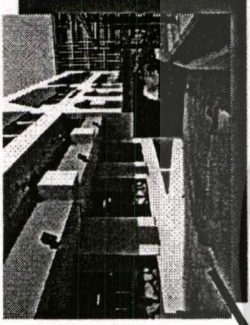
ชุมชนวังบูรพาภิรมย์ด้านข้างอาคารเอนกประสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

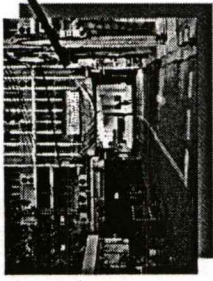
ภาพที่ 5.25 แสดงภาพกลุ่มอาคารบริการ

ชั้นจอดรถใต้ดิน

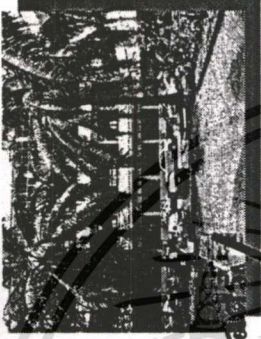

ลักษณะผังแม่บท

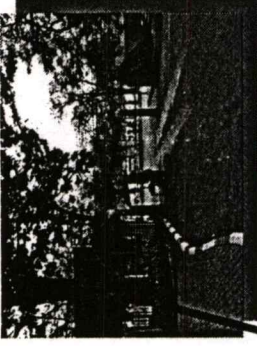
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

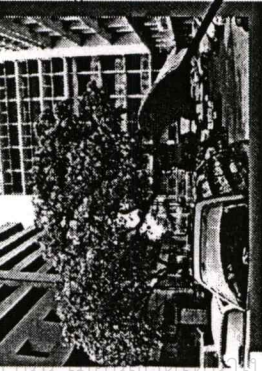
ทางเข้าถนนพระอาทิตย์

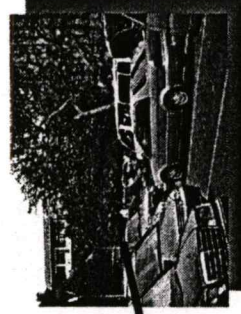
ที่จอดรถคณะนิติศาสตร์

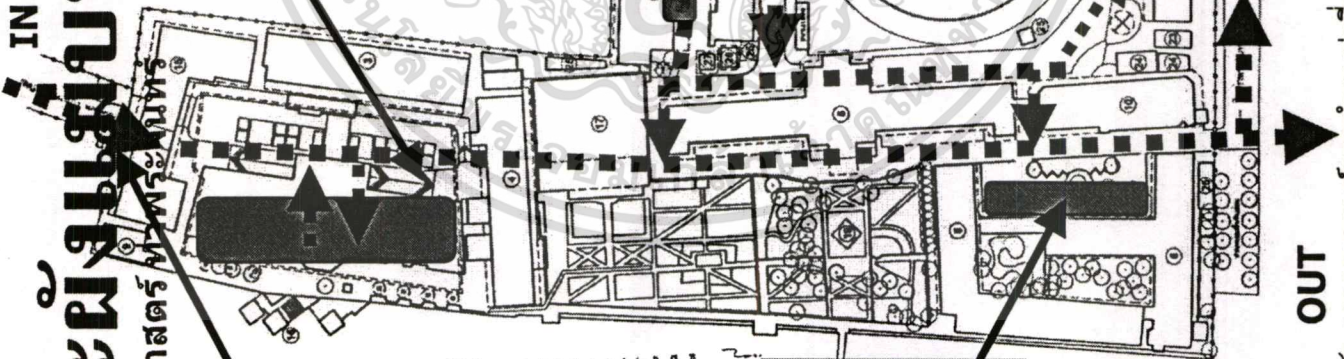
ทางเข้าหอประชุมใหญ่

ที่จอดรถลานโพธิ์

ที่จอดรถหอประชุมใหญ่

แสดงตำแหน่งพื้นที่สำหรับจอดรถและทางเข้าออก

ภาพที่ 5.26 แสดงลักษณะการสัญจรของรถยนต์และตำแหน่งที่จอดรถของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

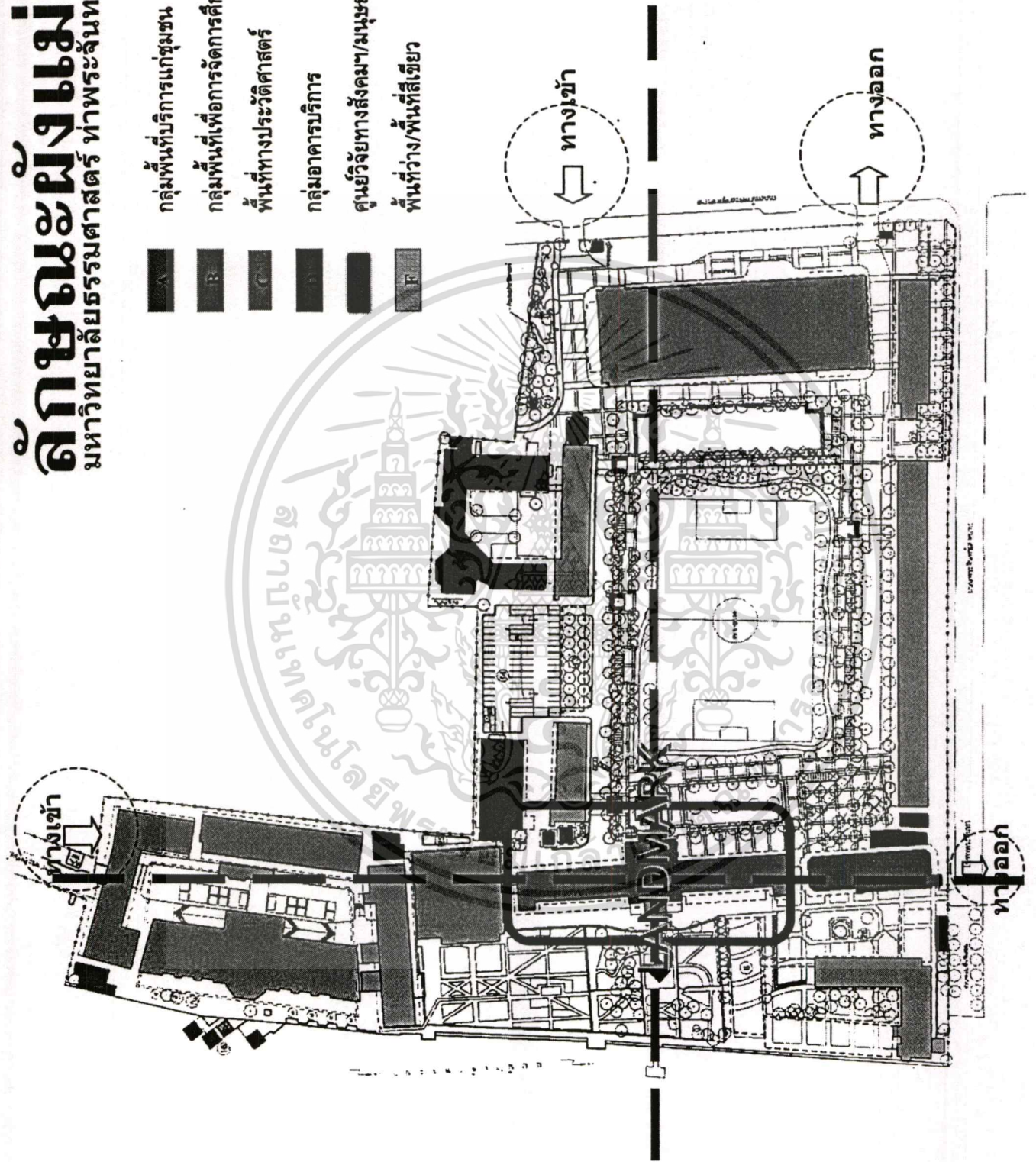
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะผังแม่บท

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

- กลุ่มพื้นที่บริการแก่ชุมชน
- กลุ่มพื้นที่เพื่อการจัดการศึกษา
- พื้นที่ทางประวัติศาสตร์
- กลุ่มอาคารบริการ
- ศูนย์วิจัยทางสังคมฯ/มนุษยศาสตร์
- พื้นที่ว่าง/พื้นที่สีเขียว

ภาพที่ 5.27 แสดงลักษณะของกลุ่มอาคารต่างกายหลังจัดการขยายการศึกษาจากท่าพระจันทร์ไปศูนย์รังสิตแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะผังแม่บท

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

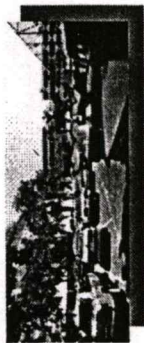
สรุปพื้นที่ที่ต้องปรับปรุงตามแนวความคิดของกลุ่มประชากรที่ศึกษา

1.อาคารโดม 2.อาคารคณะศิลปศาสตร์ 3.อาคารยิมเนเซียม

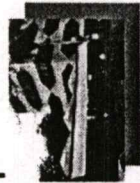
4.ลานจอดรถข้างหอประชุมใหญ่ 5.สนามฟุตบอล 6.โรงอาหารคณะสังคมศาสตร์

อาคารยิมเนเซียมปรับปรุงเป็นที่จอดรถใต้ดิน

ลานจอดรถปรับปรุงเป็นลานกีฬากลางแจ้ง

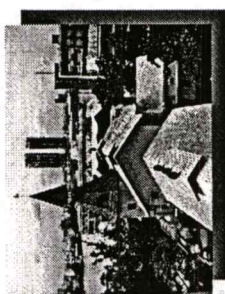
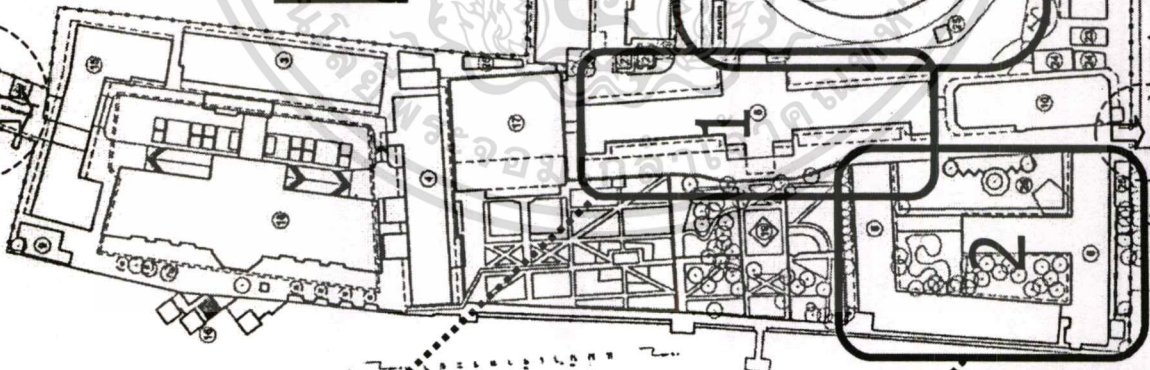
โรงอาหารสังคมศาสตร์ปรับปรุงเป็นพื้นที่Green Area

ทางเข้า

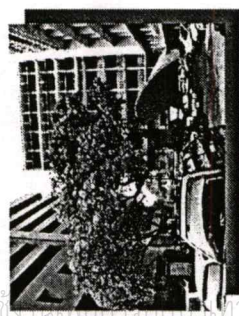
ทางเข้า

ทางออก

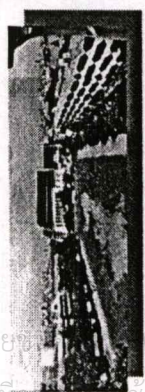
เหนือ

อาคารโดมปรับปรุงอาคารพิพิธภัณฑ์

คณะศิลปศาสตร์ปรับปรุงเป็นลานกิจกรรมกลางแจ้ง พื้นที่สำหรับบริการแก่ชุมชน

สนามฟุตบอลปรับปรุงเป็นสนามออกกำลังกายเพื่อสุขภาพและชุมชน

ภาพที่ 5.28 แสดงตำแหน่งของพื้นที่ที่ต้องปรับปรุงทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารทงสวนเว้สำหรัการใ้... ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณเิษย

ลักษณะผังแม่บท

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

ผังการปรับปรุงระยะที่ 1

1. ลานจอดรถข้างหอประชุมใหญ่
2. โดยรอบสนามฟุตบอล
3. ศาลาอภิวัตน์ 2475
4. ทางยกระดับทางข้าม บริเวณสนามฟุตบอล

ระยะที่ 1

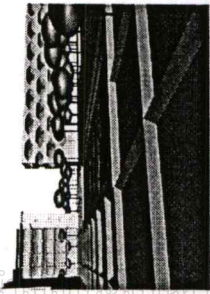
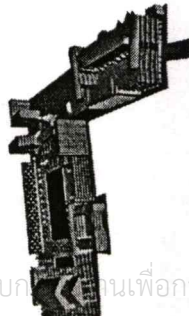
บริเวณสี่งรอบสนามฟุตบอลปรับปรุงเป็นชุนม้านั่ง โดยคงตำแหน่งของ แนวด้านทางนคยงเดิมไว้

ทำพื้นที่ทางข้ามยกระดับจากทางเดินรอบสนามฟุตบอล เข้าไปยังตัวอาคาร และช่วยชะลอความเร็วของรถยนต์

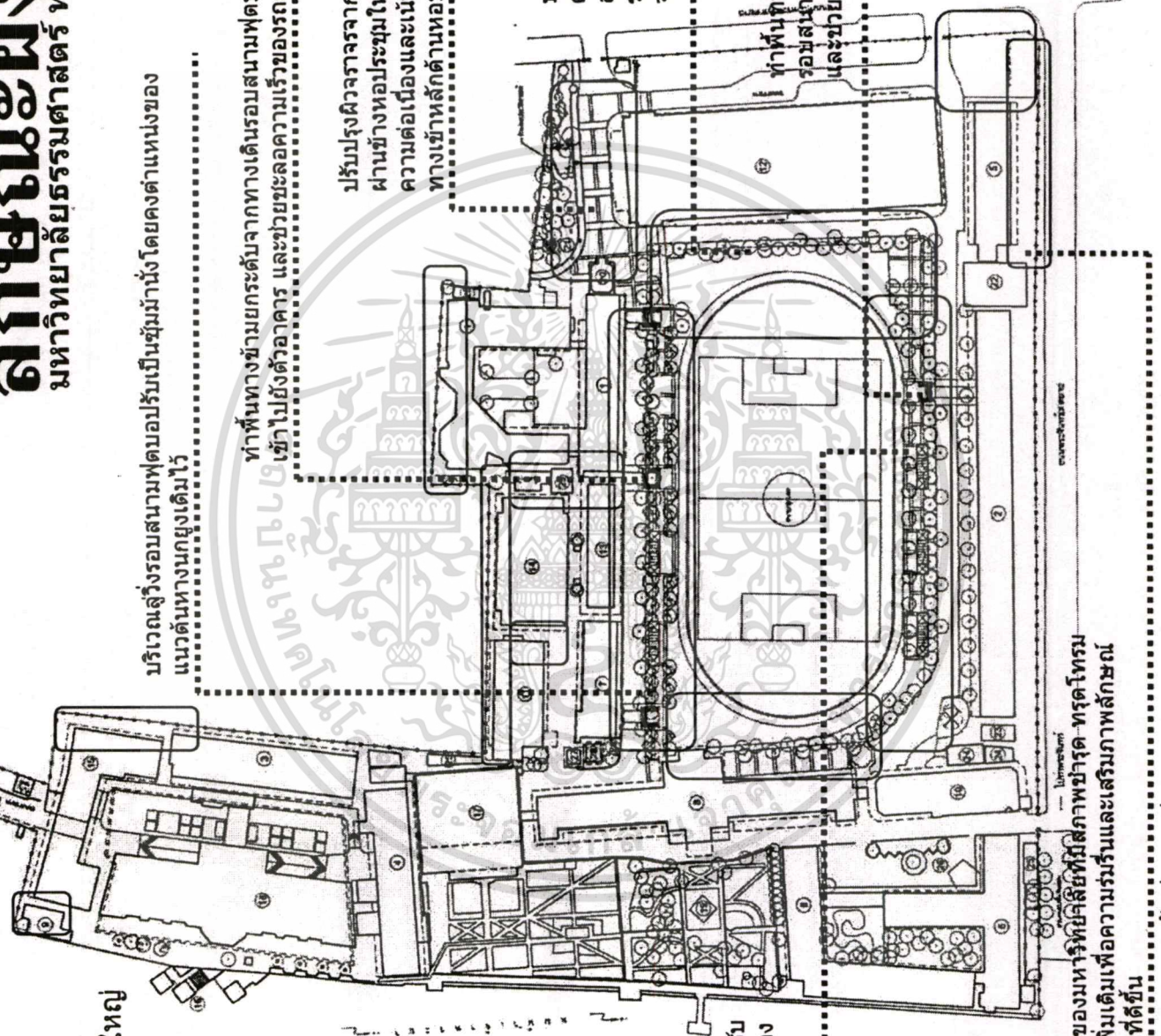
ปรับปรุงผิวจราจรจากประตูทางเข้าด้านสนามหลวง ผ่านข้างหอประชุมใหญ่จากทางหอพระ เพื่อเพิ่มความต่อเนื่องและเน้นให้เกิดความสวยงามสำหรับทางเข้าหลักด้านหอประชุมใหญ่

ปรับปรุงพื้นที่บริเวณลานจอดรถ ด้านข้างหอประชุมใหญ่ให้เป็นที่ว่างและปลูกต้นไม้เสริมเพื่อความร่มรื่นและช่วยลดปริมาณความร้อนจากภายนอกเข้าสู่อาคาร

บริเวณสี่งรอบสนามฟุตบอลปรับปรุงเป็นชุนม้านั่ง โดยคงตำแหน่งของ แนวด้านทางนคยงเดิมไว้

เหนือ

ปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยรวมของมหาวิทยาลัยที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรม ให้มีความสวยงามและจัดสวนเพิ่มเติมเพื่อความร่มรื่นและเสริมภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยให้เกิดมุมมองที่ดีขึ้น

ภาพที่ 5.29 แสดงการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ระยะที่ 1

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

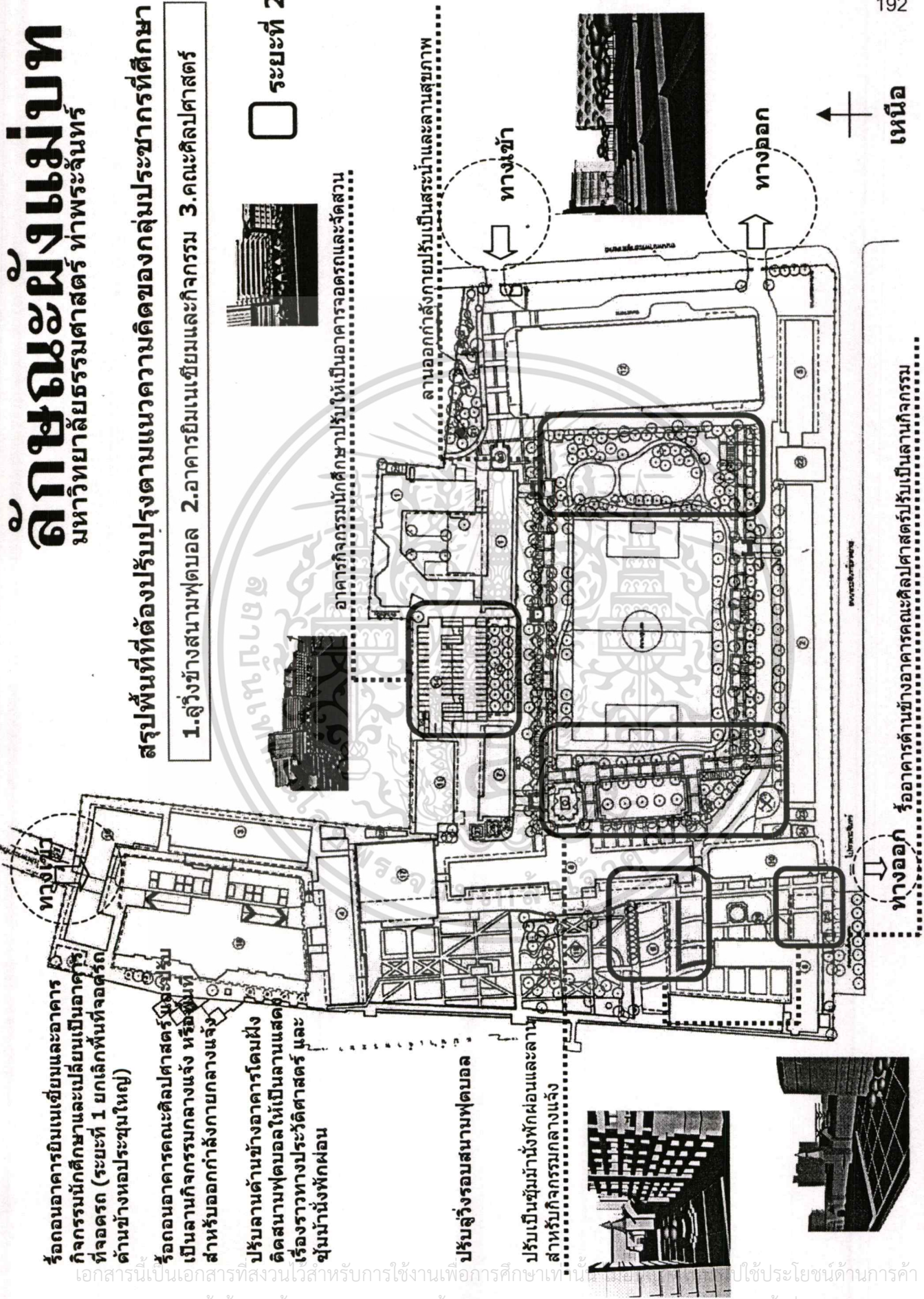
ลักษณะผังแม่บท

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

สรุปพื้นที่ต้องปรับปรุงตามแนวความคิดของกลุ่มประชากรที่ศึกษา

1. ลู่วิ่งข้ามฟุตบอลล 2. อาคารยิมเนเซียมและกิจกรรม 3. คณะศิลปศาสตร์

ระยะที่ 2

ห้องนอนอาคารยิมเนเซียมและอาคารกิจกรรมนักศึกษาและเปลี่ยนเป็นอาคารที่จอดรถ (ระยะที่ 1 ยกเลิกพื้นที่จอดรถด้านข้างหอประชุมใหญ่)

ห้องนอนอาคารคณะศิลปศาสตร์ยังคงรับเป็นลานกิจกรรมกลางแจ้ง หรือพื้นที่สำหรับออกกำลังกายกลางแจ้ง
ปรับลานด้านข้างอาคารโดมฝั่งติดสนามฟุตบอลให้เป็นลานแสดงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ และชุมชนนั่งพักผ่อน

ปรับลู่วิ่งรอบสนามฟุตบอล

ปรับเป็นชุมชนนั่งพักผ่อนและลานสำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง

ทางออก รื้ออาคารด้านข้างอาคารคณะศิลปศาสตร์ปรับปรุงเป็นลานกิจกรรม

ภาพที่ 5.30 แสดงการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ระยะที่ 2

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

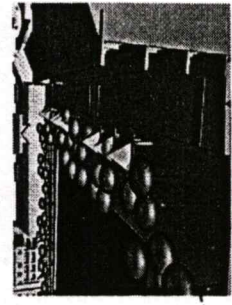
ลักษณะผังแม่บท

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

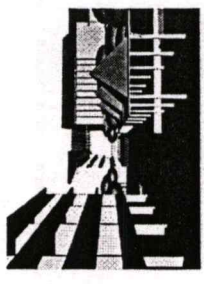
สรุปพื้นที่ที่ต้องปรับปรุงตามแนวคิดของกลุ่มประชากรที่ศึกษา

1.ลานรอบหอประชุมใหญ่ 2.ลานข้างอาคารเอนกประสงค์ 3.คณะศิลปศาสตร์

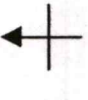
□ ระยะที่ 3

ทางเข้า

ทางออก

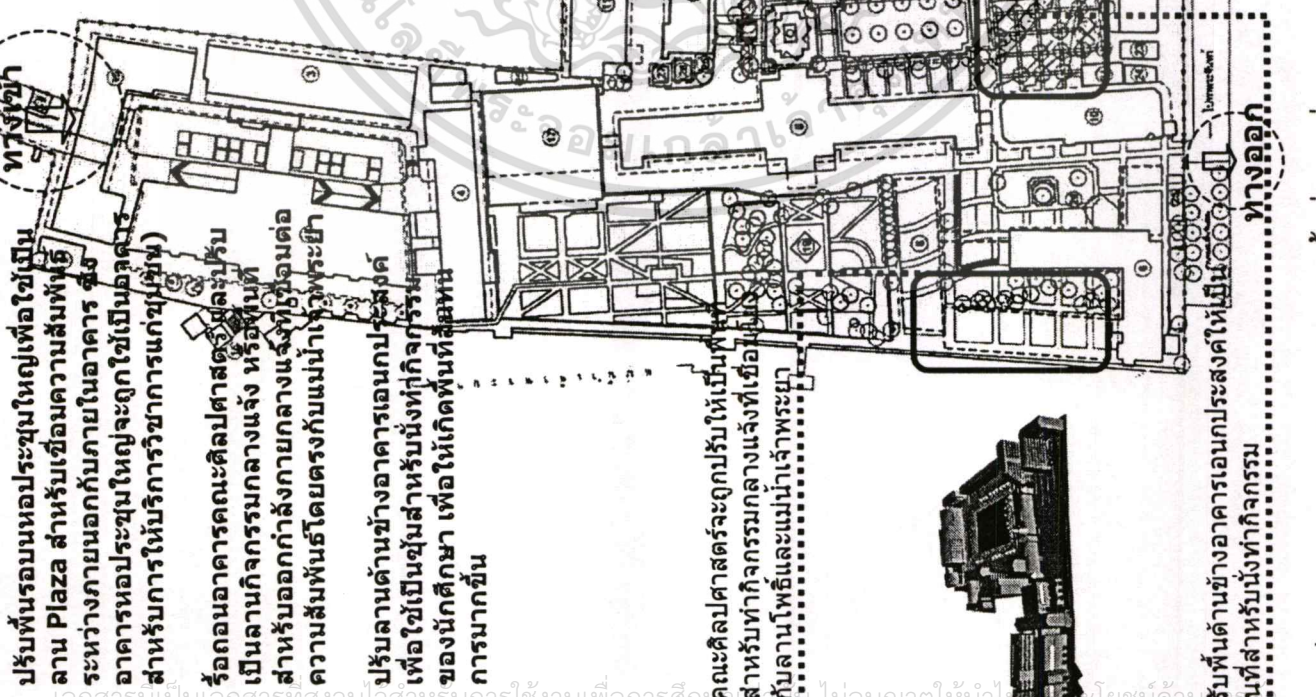
เหนือ

รื้ออาคารโรงอาหารคณะสังคมศาสตร์และประชมให้เป็นพื้นที่สีเขียว

สระน้ำและลานกิจกรรม

ทางออก

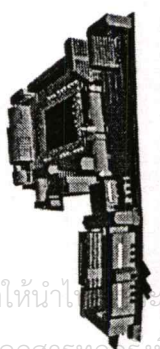
ภาพที่ 5.31 แสดงการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ระยะที่ 3

ปรับปรุงรอบหอประชุมใหญ่เพื่อใช้เป็น Plaza สำหรับเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างภายนอกกับอาคาร ซึ่งอาคารหอประชุมใหญ่จะถูกใช้เป็นอาคารสำหรับการให้บริการวิชาการแก่ชุมชน (สำหรับอาคารคณะศิลปศาสตร์และปรับปรุงเป็นลานกิจกรรมกลางแจ้ง หรือพื้นที่สำหรับออกกำลังกายกลางแจ้งที่ใช้เชื่อมความสัมพันธ์โดยตรงกับแม่น้ำเจ้าพระยา)

ปรับลานด้านข้างอาคารเอนกประสงค์เพื่อใช้เป็นพื้นที่กิจกรรมของนักศึกษา เพื่อให้เกิดพื้นที่สันทนาการมากขึ้น

คณะศิลปศาสตร์จะถูกปรับให้เป็นพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมกลางแจ้งที่เชื่อมกับลานโพลีและแม่น้ำเจ้าพระยา

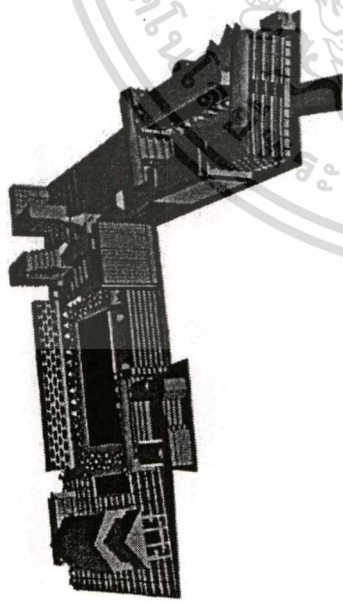
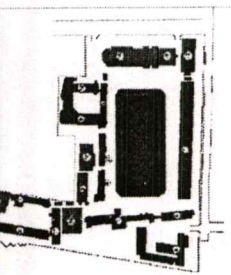
ปรับพื้นที่ด้านข้างอาคารเอนกประสงค์ให้เป็นพื้นที่สำหรับนั่งทำกิจกรรม

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

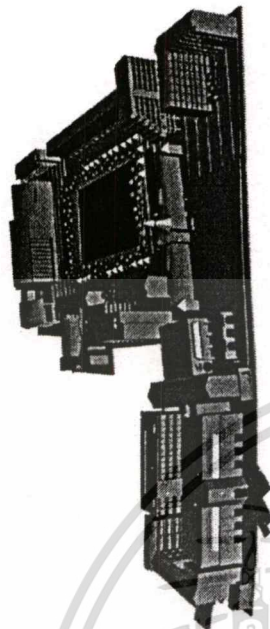
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ขออนุญาต

ลักษณะผังแม่บท

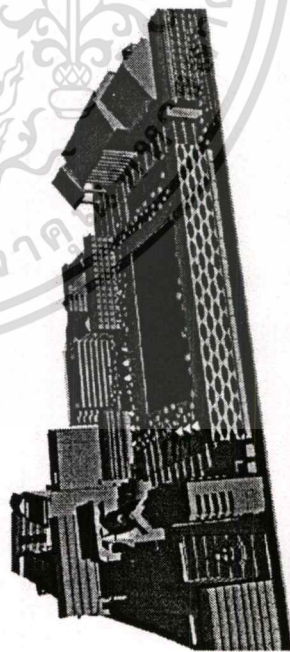
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

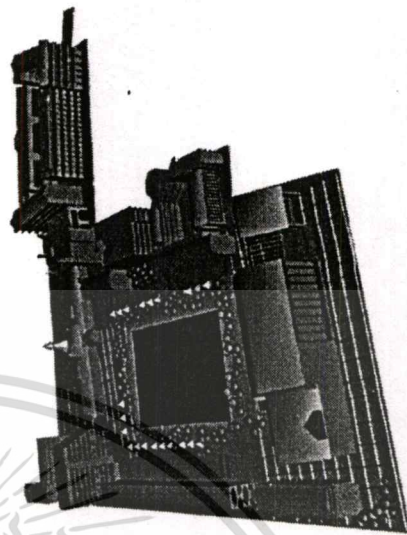
รูปด้านทิศเหนือ
NORTH ELEVATION

รูปด้านทิศตะวันตก
WEST ELEVATION

รูปด้านทิศใต้
SOUTH ELEVATION

รูปด้านทิศตะวันออก
EAST ELEVATION

เหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาและวิจัยเรื่อง แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจแนวความคิดของผู้บริหารมหาวิทยาลัย ในระดับต่างๆและการสำรวจทางด้านกาย ภายได้กรอบแนวคิด 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ศูนย์วิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ระดับสูง การให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม การให้ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยได้วางไว้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่เมื่อขยายการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีไปที่ศูนย์รังสิต โดยผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบในการออกแบบปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ พบว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

ลักษณะของผังการใช้พื้นที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ในปัจจุบันที่มีผลต่อการใช้งาน

จากการศึกษาสภาพที่ตั้ง อาณาเขต ลักษณะการจัดวางอาคาร และวิวัฒนาการของการทำงาน พบว่าลักษณะการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปัจจุบันแบ่งพื้นที่ใช้สอยเป็น 4 กลุ่มการใช้งาน คือ

กลุ่มอาคารบริหาร	อาคารเอนกประสงค์,อาคารโถม
กลุ่มอาคารทางการศึกษา	อาคารคณะนิติศาสตร์(หน้า),อาคารคณะนิติศาสตร์ (ใหม่) ,อาคารคณะนิติศาสตร์(กลาง), อาคารคณะรัฐศาสตร์,อาคารคณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน,อาคารศูนย์ภาษาอังกฤษ, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์,อาคารคณะศิลปศาสตร์, อาคารคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ,อาคารคณะเศรษฐศาสตร์
กลุ่มสนับสนุนการศึกษา	อาคารหอประชุมใหญ่,อาคารหอประชุมเล็ก, อาคารสโมสรนักศึกษา,อาคารยิมเนเซียม,อาคารสำนักหอสมุดเดิมและโรงพิมพ์,ตึกธรรมศาสตร์ 60 ปี, ศาลาริมน้ำ(อาคารกลุ่มย่อย)
กลุ่มอาคารบริการ	อาคารงานอาคารสถานที่,โรงไฟฟ้า 2 อาคาร, อาคารศูนย์สื่อสารและโทรคมนาคม, หอดังสูง, อาคารเอนกประสงค์ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบของการวางตัวอาคาร มีลักษณะการเปิดพื้นที่โล่งสำหรับเป็นที่ว่างสาธารณะของกลุ่มอาคารต่างๆ จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ล้อมรอบสนามฟุตบอล กลุ่มที่ล้อมรอบลานปริติพนมยงค์ กลุ่มที่ล้อมรอบลานโพธิ์ กลุ่มที่ล้อมรอบกำแพงประวัติศาสตร์ กลุ่มที่ล้อมรอบพื้นที่ว่างกลางคณะนิติศาสตร์ ซึ่งการแบ่งพื้นที่ตามลักษณะการใช้งานและการวางตัวอาคารส่งผลต่อสภาพลักษณะของผังการใช้พื้นที่ในหลายๆด้าน โดยเฉพาะการสร้างมุมมองที่เปิดโล่งในการเข้าถึงตัวอาคาร รูปแบบของผังทำให้เกิดพื้นที่ว่างสีเขียวสำหรับเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างอาคารและกลุ่มอาคารต่างๆ เพิ่มระยะห่างระหว่างกลุ่มอาคาร ไม่ให้เกิดความรู้สึกอึดอัดและอึดอัด การมีระยะของการมองเห็นให้กับอาคาร

ระบบการสัญจรภายใน การวางระบบทางสัญจรของมหาวิทยาลัยใช้ระบบการสัญจรแบบเดินรถทางเดียว (One Way System) ปริมาณรถยนต์ที่เข้า-ออกในพื้นที่ที่มีปริมาณหนาแน่นตลอดทั้งวัน ระบบการเดินรถทางเดียวจึงไม่สามารถแก้ไขความหนาแน่นของรถยนต์ได้ รวมถึงการมีที่จอดรถด้านข้างของถนนทั้ง 2 ข้างเป็นจำนวนมากทำให้เกิดสภาพของความแออัดของรถยนต์ทั่วทั้งพื้นที่มหาวิทยาลัย พื้นที่เปิดโล่งด้านหน้าอาคารถูกใช้สำหรับเป็นที่จอดรถ จนไม่สามารถจะใช้ทำกิจกรรม หรือสร้างพื้นที่ว่างสาธารณะ หรือพื้นที่สีเขียวเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ของอาคารได้ ลักษณะของเส้นทางเดินเท้าไม่สามารถจะแยกออกจากเส้นทางเดินรถได้ เกิดความสับสนและสร้างความแออัดกับการจราจรเป็นอย่างมาก ปริมาณของผู้ใช้งานเข้ามามากเกินไปพื้นที่ส่วนบริการต่างๆที่มีอยู่จะรองรับได้ เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้อาคารสถานที่และทัศนียภาพโดยรวมของผังมีความเสื่อมโทรม สภาพแวดล้อมที่ปิดล้อมความแออัดส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน มีมลภาวะทางสายตา ทางอากาศ มลภาวะทางเสียง

แนวทางการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เมื่อขยายการศึกษาของนักศึกษา ปริญญาตรีไปทีศูนย์รังสิตแล้ว

จากการศึกษาข้อมูลของมหาวิทยาลัยเรื่องการขยายการศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ไปทีศูนย์รังสิต พบว่าพื้นที่ที่ท่าพระจันทร์จะปรับเปลี่ยนบทบาทไปเป็นศูนย์การเรียนระดับบัณฑิตศึกษา ศูนย์การอบรม การสัมมนาและการประชุม ในขณะที่เดียวกันท่าพระจันทร์จะเป็นสถานที่ประวัติศาสตร์ที่สำคัญของประเทศในฐานะที่เป็นแหล่งกำเนิดของประชาธิปไตย ลักษณะของผังการใช้พื้นที่ เน้นแนวความคิดในลักษณะของมหาวิทยาลัยเปิด มีเอกลักษณ์ของตำแหน่งที่ตั้งบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา และหน้าสนามหลวง แต่ยังคงรักษาไว้ซึ่งบรรยากาศของการศึกษา การสร้างศูนย์กลางเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายนอกกับแนวความคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเปิด เป็นสถานที่ซึ่งสาธารณะชนสามารถเข้ามาใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่เพื่อทำกิจกรรมในเชิงวิชาการ วัฒนธรรมและสันตนาการ ดังนั้นแนวทางการใช้พื้นที่จึงยึดกรอบแนวคิดไว้ 4 แนวทางคือ

1. จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ในเชิงนโยบายของแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะที่ 8 ให้เร่งผลิตบัณฑิตศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการของประเทศโดยกระจายตามความพร้อมของแต่ละสถาบัน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเช่นกัน ซึ่งในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 ของมหาวิทยาลัยมีนโยบายให้เปิดการเรียนการสอนระดับปริญญาเอกในทุกคณะโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่มีความพร้อม ให้ขยายสาขาวิชาและเพิ่มจำนวนการผลิตระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งมีสาขาวิชาใหม่เฉพาะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์บรรจุในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 8 จำนวน 20 สาขา และต่อมามหาวิทยาลัยขอเปิดสาขาใหม่เพิ่มขึ้นอีกจำนวน 21 สาขาในช่วงกลางแผน รวมสาขาใหม่ทั้งสิ้น 41 สาขา

ในแง่พื้นที่ที่มีอยู่เดิมส่วนหนึ่งสามารถรองรับการเปิดสาขาใหม่ตามเป้าหมายได้ พื้นที่อีกส่วนหนึ่งจำเป็นต้องปรับปรุงเพื่อให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เช่น พื้นที่สำหรับทำงานของนักศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก ซึ่งในปัจจุบันมี 4 คณะ คือ นิติศาสตร์ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี เศรษฐศาสตร์ และสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และภายในแผนพัฒนา มหาวิทยาลัย ระยะที่ 8 มีเป้าหมายอีก 4 คณะ คือ รัฐศาสตร์ ศิลปศาสตร์ (สาขาประวัติศาสตร์) วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา พื้นที่ที่มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องเตรียมให้ ได้แก่พื้นที่สำหรับทำงานค้นคว้า ห้องทำกิจกรรม การพักผ่อนสันตนาการที่เหมาะสม และเพียงพอเพื่อการพบปะ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขวาง ศูนย์ Resource Center เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ด้วยตนเอง การปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยให้ความร่มรื่นและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า และการแสวงหาความรู้

2. ศูนย์วิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ระดับสูง

วิสัยทัศน์การพัฒนาที่ปรากฏในแผนพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ฉบับที่ 8 ระบุให้ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีสมรรถนะด้านการศึกษา ค้นคว้า พัฒนาและการวิจัยระดับสูงเพื่อมุ่งไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่ให้ความสำคัญกับการวิจัยและการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จากการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในเอเชียประจำปี 2542 จำนวน 79 แห่ง โดยนิตยสารเอเชียไวด์ ได้ใช้ธงประกอบหลัก 5 ด้าน คือ 1.ชื่อเสียงทางวิชาการ (20%) 2.ทรัพยากรอาจารย์ (25%) 3.การคัดเลือกนักศึกษา (25%) 4.ทรัพยากรการเงิน (10%) และ 5 ผลงานวิจัย (20%) เมื่อพิจารณาในแง่ผลงานการวิจัยโดยพิจารณาการอ้างอิงผลงานในวารสารทางวิชาการ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นานาชาติต่ออาจารย์ จากดัชนีวารสารอ้างอิง บทความที่ตีพิมพ์ ทุนการวิจัย คณาจารย์ที่จบปริญญาเอก และนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้คะแนนเพียง 1.68 % จาก 20 % อยู่ในอันดับที่ 68 ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาเป็นแนวทางของการพัฒนาศูนย์วิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่ทำพระจันทร์ได้ ซึ่งหน่วยงานที่ทำวิจัย แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

2.1 คณะ การอบการวิจัยในแต่ละคณะส่วนใหญ่เป็นวิจัยพื้นฐานที่มุ่งบุกเบิกแสวงหาความรู้เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการที่แต่ละคณะรับผิดชอบ สำหรับคณะทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ได้ดำเนินงานศูนย์ข้อมูลเฉพาะทาง ซึ่งข้อมูลนั้นได้มาจากการศึกษาวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในระดับลึกต่อไป แต่การดำเนินการข้างต้นยังไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

2.2 สถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัย มุ่งการวิจัยในลักษณะที่นำวิชาการทางด้านสังคมและพฤติกรรมศาสตร์มาประยุกต์เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ สถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัยมี 3 สถาบัน คือ

1) สถาบันไทยคดีศึกษา มีกรอบการวิจัยเกี่ยวกับประเทศไทยใน
ด้านต่างๆ เช่น ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วรรณคดีไทย สังคมและวิทยาศาสตร์

2) สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มีกรอบการวิจัยเกี่ยวกับสภาพ
ปัญหาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศไทย ที่มุ่งนำผลไปใช้ในการจัดทำแผนนโยบาย/โครงการ ในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์

2.3 หน่วยงานภายในโครงการที่ทำหน้าที่วิจัย นอกเหนือจากการวิจัยในคณะ และสถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัยแล้ว ยังมีกรวิจัยในเนื้อหาทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ อีก 5 องค์ความรู้ คือ การพัฒนาประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่น อินเดียดึกษาการะหว่างประเทศ สตรีและเยาวชนศึกษา นอกจากนี้ยังมีการร่วมทำวิจัยกับสถาบันต่างประเทศ ภายใต้โครงการ Core University และหน่วยงานกลางที่รับทำการวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์ระดับประเทศ 1 หน่วยงาน คือ สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีรายละเอียดในแต่ละส่วนดังนี้

1) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาและขยายขอบเขตความรู้ด้านประชาธิปไตย โดยการวิเคราะห์วิจัยปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยแล้วนำเสนอต่อสาธารณชน เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขหรือตอบคำถามต่อปัญหาเหล่านั้นในเชิงวิชาการ สนับสนุนให้งานทางวิชาการและกิจกรรมในด้านประชาธิปไตยอย่างกว้างขวาง เผยแพร่แนวความคิดประชาธิปไตยที่ให้ความสำคัญยิ่งับสิทธิเสรีภาพไปยังกลุ่มชนต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ศูนย์ศึกษาและพัฒนาการปกครองท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ เผยแพร่ความรู้และเป็นศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

3) ศูนย์อินเดียศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิจัย และเขียนตำรา ด้านอินเดียศึกษา เผยแพร่ความรู้ด้านอินเดียศึกษาในรูปแบบต่างๆ เสริมสร้างความเข้าใจอันดีงามระหว่างชาวไทยและชาวไทยเชื้อสายอินเดีย

4) ศูนย์การศึกษาระหว่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อประสานงาน ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน อบรม ประชุมสัมมนาทางวิชาการ และศึกษาปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการระหว่างประเทศในลักษณะสหวิทยาการ

5) โครงการสตรีและเยาวชนศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของสตรีศึกษาและเยาวชน กระตุ้นให้สาธารณชนตระหนักถึงปัญหารวมทั้งการผลักดันให้เกิดการแก้ไข้ปัญหา รวมทั้งการผลักดันให้เกิดการแก้ไข้ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิและคุณภาพของสตรีและเยาวชน โดยจัดกิจกรรมการสัมมนา ส่งเสริมให้คณะต่างๆ เปิดวิชาด้านสตรีและเยาวชนศึกษามากขึ้น ทำวิจัย และจัดทำศูนย์ข้อมูล

6) สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการวิจัยและให้คำปรึกษาทางวิชาการ การให้บริการด้านการอบรม สัมมนา การพัฒนาองค์การและบุคคลากรให้แก่หน่วยงานของรัฐและเอกชน หลักการดำเนินงานของสถาบันมีการผสมผสานศาสตร์ต่างๆ เพื่อให้มีการดำเนินงานได้รอบด้านและมีแง่มุมที่หลากหลาย

สอดคล้องกับแนวความคิดของนริศ ชัยสูตรอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2541:20) สำหรับแนวทางในอนาคตเพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่ให้ความสำคัญกับการวิจัยมหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดเป้าหมายที่จะสร้างคณาจารย์ บุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านการวิจัยและบัณฑิตผู้ไม่ใช่เพียงแต่ผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพได้เท่านั้นแต่จะต้องมีความเป็นนักวิจัยอยู่ในจิตใจ วิธีการคิด พฤติกรรมและมีจรรยาบรรณของนักวิจัย ในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจะประกอบ ด้วยปัจจัยต่างๆ 4 ประการ คือ

1) มีทิศทางทางวิจัยของมหาวิทยาลัยที่ชัดเจน โดยมุ่งการวิจัยในเชิงวิชาการ หรือวิจัยพื้นฐาน ที่จะนำไปสู่องค์ความรู้ใหม่ หรือทฤษฎีใหม่รวมถึงการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสังคมและพัฒนาประเทศ ซึ่งการวิจัยประเภทนี้ในบางครั้งไม่อาจจะมองจากแง่มุมเดียวได้ จำเป็นต้องอาศัยคณาจารย์และนักวิจัยจากหลายศาสตร์ทำงานร่วมกัน เพื่อทำหน้าที่ชี้ทางเลือกให้แก่สังคมไทยในเรื่องหลัก ที่สำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) มีกลไกสนับสนุนงานวิจัยอย่างจริงจัง ทั้งการหาบุคลากรทำหน้าที่ประสานงานและสนับสนุนการวิจัยให้แก่คณะและสถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัย ในเรื่องการหาทุน การติดต่อกับหน่วยงานที่ให้ทุน จัดสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัย สนับสนุนให้นักศึกษามีโอกาสร่วมโครงการวิจัย สร้างความร่วมมือในการวิจัยกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ สร้างฐานข้อมูลด้านการวิจัย จัดให้มีเวทีเผยแพร่ผลงานวิจัยของคณาจารย์และบุคลากร

3) พัฒนาคณาจารย์และบุคลากรด้านการวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะความรู้หลักๆของกระบวนการวิจัย ทักษะต่างๆในการใช้เครื่องมือในการวิจัย

4) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา โดยมหาวิทยาลัยมีสร้างโครงสร้างพื้นฐานตต่างๆเพื่อรองรับ เช่นห้องสมุดที่มีข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา การให้คำแนะนำในเรื่องสิทธิบัตร การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

3. การให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

ในฐานะมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงชั้นนำของประเทศประกอบกับเป็นความต้องการของมหาวิทยาลัยในการนำประสบการณ์ความรู้และความชำนาญไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน และประเทศชาติโดยส่วนรวม ขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยจะได้ประสบการณ์กลับมาพัฒนางานของมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

3.1) การฝึกอบรม ประกอบด้วย

1) การอบรมในลักษณะการศึกษาและการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน จัดการฝึกอบรมทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงคือ สำนักเสริมศึกษาและบริการสังคม

2) การอบรมในสาขาวิชาเฉพาะ นอกจากสำนักเสริมศึกษาและบริการสังคมแล้ว หน่วยงานอื่นๆได้จัดอบรมในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญ และส่วนใหญ่เป็นโครงการที่มีหลักสูตรแน่นอนจัดอบรมต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี รวมถึงการจัดการอบรมตามหลักสูตรที่กำหนดขึ้นเฉพาะสำหรับหน่วยงานภายนอกที่ติดต่อมาโดยตรง เช่น โครงการพัฒนาผู้บริหารจัดให้กับกรมบัญชีกลาง กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต เป็นต้น จัดการฝึกอบรมทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคทั้งการจัดขึ้นเองและจัดร่วมกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

3.2) การเผยแพร่ความรู้โดยการจัดบรรยาย สัมมนา อภิปราย นิทรรศการ โดยมีหัวข้อแตกต่างกันออกไปตามโอกาสและความเหมาะสมหรือเป็นหัวข้อที่อยู่ในความสนใจครอบคลุมเรื่องการเมืองเศรษฐกิจและสังคมในช่วงเวลานั้น โดยเป็นการบริการแบบให้เปล่า

3.3) จัดการอบรมและการสอบวัดระดับภาษาอังกฤษ ให้กับหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อนำผลการวัดนั้นสำหรับการตัดสินใจเลือกเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือเป็นแนวทางในการใช้ประกอบอาชีพ

สอดคล้องกับแนวความคิดของนิริศ ชัยสุตรอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2541 : 30) มหาวิทยาลัยมีเป้าหมายให้ความรู้แก่สังคมโดยผ่านสื่อทางไกลและให้แก่คนจำนวนมากได้ เช่น โดยผ่านสื่อดาวเทียม การใช้ Teleconference ไปยังที่ห่างไกล การส่งข้อมูลผ่าน Internet ซึ่งนอกจากจะเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าในแง่เศรษฐกิจแล้วยังสามารถทำหน้าที่รับใช้ประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งเป็นภาระกิจของมหาวิทยาลัยด้วย

4. สถานที่ประวัติศาสตร์ในฐานะที่เป็นแหล่งที่เกิดของประชาธิปไตย

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีโครงการพัฒนาคุณค่าของพื้นที่ที่ท่าพระจันทร์ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ศิลปกรรมและประวัติศาสตร์ของชาติ โครงการหนึ่งที่กำลังดำเนินการไปแล้วคือการสร้างกำแพงประวัติศาสตร์ "ธรรมศาสตร์กับการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย" ซึ่งในระยะต่อไปมหาวิทยาลัยจะทำการปรับปรุงอาคารโดมให้เป็นอาคารที่เป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของมหาวิทยาลัยเป็นพิพิธภัณฑ์ หอเกียรติยศ ปรับปรุงลานโพธิ์ให้เป็นสถานที่ชุมนุมทางความคิด สถานที่ที่ให้เห็นแสดงออกซึ่งความมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นเพื่อสนองระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย เชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางด้านประวัติศาสตร์ในพื้นที่ทั้งหมดเข้าเป็นเส้นทางสำหรับการศึกษาประวัติศาสตร์ รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงวิชาการจัดการอบรมให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ไปพร้อมกัน

การออกแบบสิ่งปรับปรุงการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

จากการกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ภายหลังจากขยายการศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรีไปที่ศูนย์รังสิตแล้ว สามารถกำหนดรูปแบบของการปรับปรุงพื้นที่ ตามลักษณะการใช้ประโยชน์ในด้านนั้นๆซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้มีการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีของการออกแบบดังนี้

1. กลุ่มอาคารบริหาร

เป็นอาคารที่ใช้ปฏิบัติงานของสำนักงานอธิการบดี สำนักอำนวยการกลาง สำนักการคลังและทรัพย์สิน สำนักพัฒนาและบริหารบุคลากร สำนักวิชาการกองแผนงานและงานตรวจสอบภายใน กองอาคารสถานที่ โดยมีอาคารโดม อาคารเอนกประสงค์ ซึ่งตามแนวคิดของผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่จะย้ายหน่วยงานที่อยู่ภายในอาคารโดมไปที่อาคารเอนกประสงค์ ทำให้กิจกรรมเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของอาคารโอม ทำพระจันทร์ ต้องปรับเปลี่ยนไปเพื่อเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์ ตามกรอบแนวคิดด้าน ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกองแผนงาน ฝ่ายวางแผนพัฒนาและเทคโนโลยี (2539 : 60) ที่ต้องการปรับปรุงอาคารโอมให้เป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญ ของ มธ. ปรับปรุงเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์ และหอเกียรติคุณ และเป็นการส่งเสริมเอกลักษณ์ความ สำคัญของสถาปัตยกรรม และพื้นที่ประวัติศาสตร์ภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งในการออกแบบปรับปรุง เพิ่มให้เกิดความสัมพันธ์กับพื้นที่ว่างที่อยู่รอบอาคารโอม จึงพยายามส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมจาก ทางเข้าด้านประตูทำพระจันทร์ ประตูด้านหน้าสนามหลวง, ประตูถนนพระอาทิตย์ โดยใช้อาคาร โอมเป็นจุดศูนย์กลางของกิจกรรมที่ส่งเสริมความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ โดยสรุปความ สัมพันธ์ของกิจกรรมได้ ดังนี้

1. ประตูทางเข้าจากถนนพระจันทร์ มีลานกิจกรรมกลางแจ้ง บริเวณลานโพธิ์ (ยก เลิกการจอดรถยนต์ทั้งหมด) โดยยกระดับของพื้นที่สูงขึ้นจากระดับถนน ใช้ต้นไม้ซึ่งอยู่บริเวณ กลางลานด้านหน้าคณะศิลปศาสตร์ เป็นที่รวมกิจกรรม รื้อถอนอาคารคณะศิลปศาสตร์ เพื่อเปิด มุมมองให้มองเห็นแม่น้ำเจ้าพระยา เพิ่มพื้นที่นั่งได้ร่มไม้ สร้างบรรยากาศสำหรับทำกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ การให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม ความสำคัญของพื้นที่ประวัตี ศาสตร์ด้านการเรียกร้องประชาธิปไตย ตลอดจนการสร้างประติมากรรม นิทรรศการกลางแจ้ง ถัดจาก ลานโพธิ์จะมีพื้นที่สวนด้านหน้าอาคารโอม ลานปรีดี พนมยงค์ ซึ่งจะใช้เป็นพื้นที่ทำกิจกรรมต่อ เนื่องจนกระทั่งเข้าไปสู่พิพิธภัณฑ์อาคารโอม

2. ประตูทางเข้าด้านหน้าสนามหลวง ฝั่งหอประชุมใหญ่ มีการสร้างสวน ประติมากรรมกลางแจ้ง ที่แสดงถึงเรื่องราวของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กับการต่อสู้เพื่อ ประชาธิปไตย ที่ขบวนการนักศึกษาประชาชนเดือนตุลา (ศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร วัฒนคุณ ประธานกรรมการบริหารสถาบันปรีดี พนมยงค์ (2543 : 1) โดยมีผลงานประติมากรรมขนาดใหญ่ 11 ชิ้น คือ ศาลาภิวัฒน์ 2475 การก่อตั้งมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ธรรมศาสตร์ กับขบวนการเสรีไทย ขบวนการนักเดินทาง 11 ตุลาคม 2494 ขบวนการสันติภาพ พุทธศักราช 2495 การเดินขบวนประท้วงการเลือกตั้งสถาปนา ปี 2500 ยุคสายลมแสงแดด ยุคแสวงหา เหตุ การณ์ 14 ตุลาคม 2516 เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 เหตุการณ์จากอดีต ถึงปัจจุบันมุ่งสู่นาคต

สวนประติมากรรม จะเป็นเส้นทางเดินเท้าที่เชื่อมต่อกับสนามฟุตบอล มีซุ้มที่นั่ง สำหรับพักผ่อน สันทนาการและกิจกรรมนอกรั้วการเรียนการสอน โดยมีจุดศูนย์กลางอยู่ที่พิพิธภัณฑ์ อาคารโอม เช่นเดียวกับทางเข้าทางถนนพระจันทร์

3. ประตูทางเข้าด้านถนนพระอาทิตย์ เป็นพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ของกำแพง ประวัติศาสตร์สมัยวังหน้า ซึ่งเป็นบริเวณเขตพระราชฐานชั้นใน ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกริมฝั่งแม่น้ำ เจ้าพระยา สืบเนื่องต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4, รัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 จนถึงปี 2478 – 2479 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองได้เข้ามาจัดตั้งขึ้นในพื้นที่ ทำให้มีการรื้อถอนอาคารลงเพื่อปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงอาคารสำหรับใช้งานของมหาวิทยาลัย ซึ่งอาคารเหล่านี้ก่อสร้างทับโบราณสถานดังกล่าว ดังที่ สุนิสา มั่นคง กลุ่มงานวิชาการโบราณคดี สำนักโบราณคดี และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร ได้ทำการศึกษาไว้ (2540 : 70) อาคารหรือสิ่งก่อสร้างส่วนหนึ่ง ซึ่งอยู่ในเขตพระราชวังบวรสถานมงคล (วังหน้า) บริเวณด้านหน้าคณะรัฐศาสตร์ และโรงอาหารเก่า ริมแม่น้ำเจ้าพระยา และอาคารเอนกประสงค์ 2 โดยมีแนวกำแพงพระนคร กำแพงวังหน้า อยู่ใต้พื้นที่ดังกล่าว

แนวกำแพงดังกล่าวในปัจจุบันได้ถูกขุดขึ้นมาจัดเป็นพื้นที่กำแพงประวัติศาสตร์สมัยวังหน้า อยู่ตรงกลางของที่ว่างสาธารณะด้านหน้าอาคารมีการทำเส้นทางเดินเท้า เชื่อมระหว่างอาคารคณะรัฐศาสตร์ และอาคารเอนกประสงค์ 2 โดยการออกแบบอยู่ภายใต้การดูแลของกรมศิลปากร กองออกแบบจะปรับปรุงสภาพแวดล้อม จากเดิมที่มีความแออัด ยกเลิกพื้นที่จอดรถยนต์ด้านหน้าอาคารโดมทั้ง 2 ด้าน เพิ่มศักยภาพของพื้นที่ว่าง สร้างบรรยากาศที่สงบ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน และการระลึกถึงความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ ของพื้นที่ไปพร้อมกัน

2. กลุ่มอาคารทางการศึกษา

จากกรอบแนวความคิดของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นกว่าระดับปริญญาตรี โดยแนวโน้มของจำนวนผู้ใช้อาคารจะมีปริมาณน้อยลง ซึ่งคณะที่จัดการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วย คณะนิติศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ (สาขาประวัติศาสตร์) คณะวารสารและสื่อสารมวลชน คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา ซึ่งต้องใช้พื้นที่ทำการเดิมของแต่ละคณะสำหรับการเรียนการสอน แต่เพิ่มพื้นที่สำหรับการค้นคว้า ทำกิจกรรม การพักผ่อน สันทนาการ ค้น Resource Center

โดยการปรับปรุงสภาพแวดล้อม อาคารตกแต่ง ภูมิทัศน์ให้เกิดความสวยงาม ส่งเสริมการใช้สอยพื้นที่ว่าง ส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมอันจะส่งเสริมการศึกษา การทำวิจัย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพิ่มการเปิดโลกทัศน์ ให้กว้างขวาง

3. กลุ่มสนับสนุนทางการศึกษา

เป็นอาคารที่ใช้นอกเหนือจากการเรียนและบริหาร ได้แก่ อาคารหอประชุมใหญ่, อาคารหอประชุมเล็ก, อาคารสโมสรนักศึกษา, อาคารยิมเนเซียม, อาคารสำนักหอสมุดเดิมและโรงพิมพ์, ตึกธรรมศาสตร์ 60 ปี, ศาลาริมน้ำ (อาคารกลุ่มย่อย) ตามกรอบแนวความคิดของมหาวิทยธรรมศาสตร์ ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม ซึ่งกำหนดให้กลุ่มอาคารสนับสนุนการศึกษา ควรจะมีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมทางวิชาการแก่สังคม โดยเฉพาะอาคารเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หอประชุมใหญ่ และหอประชุมเล็ก ซึ่งสามารถรองรับปริมาณคนได้กว่า 3,000 คน การสร้างแหล่งชุมนุมกิจกรรมทางการเมือง การแสดงความคิดเห็นที่มีต่อระบบประชาธิปไตย รวมถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศ

การให้การศึกษาและอบรมทางวิชาการกับผู้สนใจ เพื่อสร้างองค์ความรู้จากหน่วยงานของคณะ หน่วยงานที่ทำวิจัย การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ โดยมหาวิทยาลัยเป็นผู้สนับสนุนกิจกรรมนอกหลักสูตรเหล่านี้ โดยมอบหมายให้สำนักเสริมศึกษาเป็นผู้ดูแลการทำกิจกรรม ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่หอประชุมเล็ก

4. กลุ่มอาคารบริการ

เป็นกลุ่มอาคารย่อย ซึ่งใช้สำหรับการให้บริการ อำนวยความสะดวก ภายในพื้นที่ประกอบด้วย อาคารงานอาคารสถานที่, โรงไฟฟ้า 2 อาคาร, อาคารศูนย์สื่อสารและโทรคมนาคม, หอถึงสูง, อาคารเอนกประสงค์ ในการออกแบบปรับปรุงจะจัดสภาพแวดล้อมอาคารกลุ่มย่อยให้สวยงาม ปรับปรุงซุ้มที่นั่ง ลู่วิ่งและทางเดินรอบสนามฟุตบอล ปรับปรุงลานจอดรถด้านหน้า ด้านข้างหอประชุมใหญ่เป็นลานกิจกรรมกลางแจ้ง รื้อถอนอาคารโรงอาหารคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และปรับเป็นพื้นที่สีเขียว (Green Area) เพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์กลางแจ้งจากลานประติมากรรมประชาธิปไตย ศาลาอภิวัดณ์ 2475 กับอาคารโดม ลานโพธิ์และบริเวณกำแพงประวัติศาสตร์คณะรัฐศาสตร์

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ท่าพระจันทร์ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและสรุปผลการวิจัย เพื่อเสนอแนะแนวทางของการปรับปรุง และพัฒนาการใช้พื้นที่ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้ง

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์พื้นที่ภายใต้กรอบแนวความคิดของมหาวิทยาลัย

1. การจัดศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

เป็นแนวความคิดหลักของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในอนาคต ทางด้านการจัดการศึกษา ซึ่งทางคณะวิชาต่าง ๆ จะเป็นผู้ที่ดูแลเรื่องการจัดการเรียนการสอน รูปแบบของการศึกษา อยู่ในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี นักศึกษาส่วนใหญ่ จะเป็นผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน มีวุฒิภาวะพอสมควร ซึ่งส่งผลถึงสภาพแวดล้อมของอาคารเรียน ส่วนปฏิบัติการ ส่วนค้นคว้าข้อมูล ส่วนบริการ ส่วนสหนาการ ที่ต้องส่งเสริมให้เกิดคุณค่าของสิ่งแวดล้อมอันเกื้อหนุนให้เกิดประสิทธิภาพของการศึกษา จากจำนวนผู้ใช้อาคารที่น้อยลงจึงทำให้มีพื้นที่ว่างสาธารณะทั้งภายในอาคาร และภายนอกอาคารมากขึ้น นักศึกษา – อาจารย์ และบุคลากรสามารถกำหนดพื้นที่ทำงานวิจัย ทำงานค้นคว้า ทั้งแบบกลุ่ม และส่วนตัวได้มากขึ้น จุดมุ่งหมายของการศึกษา ในระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อสร้างนักวิจัย นักวิชาการ ออกมาพัฒนาสังคม และช่วยส่งเสริมคุณภาพของการศึกษาให้มีระดับการศึกษาที่สูงมากขึ้น การจัดเขตสำหรับการศึกษาในระดับนี้ จึงควรมีพื้นที่ที่สามารถสนับสนุนการศึกษา ทั้งในรูปแบบของหนังสืออ้างอิง เอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัย และการเชื่อมโยงกับระบบอินเทอร์เน็ต ไปยังหน่วยงาน หรือสถานศึกษาอื่น ๆ ได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง พื้นที่บริการสำหรับนักศึกษา เนื่องจากมีการเรียนการสอนทั้งในภาคกลางวัน และภาคค่ำ การมีที่จอดรถยนต์ไว้บริการ ต้องมีสัดส่วนที่พอเพียงกับความต้องการของผู้ใช้ และต้องมีพื้นที่สำรอง เพื่อรองรับ – กิจกรรมเสริมอื่น ๆ เช่นกัน รวมถึงความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน โดยการเกิดพื้นที่โล่งสาธารณะ จัดสภาพแวดล้อมให้เป็นระบบระเบียบอยู่เสมอ เพื่อให้แสงสว่างให้กับอาคาร และโดยรอบอาคารไว้อย่างเพียงพอ หน่วยรักษาความปลอดภัยที่มีกระจายอยู่ทั่วทั้งบริเวณ และกำหนดข้อปฏิบัติของนักศึกษา อาจารย์และบุคลากร ให้เข้มแข็งอันจะช่วยเพิ่มความเป็นระเบียบ และส่งเสริมแนวความคิดของการดูแลและศึกษาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับบริเวณ เช่น ป้ายบอกทิศทาง ทางเดินเท้า สัญลักษณ์ของอาคาร – ทางเข้า – ออก ภูมิสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกันไปทั้งพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ศูนย์วิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ในระดับสูง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่มีความสำคัญของอันดับต้นของประเทศ เมื่อมีนโยบายขยายการศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรีไปที่ศูนย์รังสิตแล้ว มหาลัยธรรมศาสตร์จึงพยายามเพิ่มบทบาทของการเป็นศูนย์วิจัยในระดับที่สูงขึ้น เนื่องจากผลงานการวิจัยสามารถบ่งบอกถึงระดับของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับใดของภูมิภาค และของโลก องค์ประกอบของศูนย์วิจัย ที่ควรสนับสนุนให้เกิดขึ้น คือ แหล่งข้อมูลที่ต้องมีความทันสมัยอยู่เสมอ รวมถึงความพอเพียงกับจำนวนของผู้ใช้ ส่วนของการสืบค้น และส่วนของการค้นคว้าควรอยู่ในพื้นที่ที่สัมพันธ์กันได้รวดเร็ว และต่อเนื่อง

การมีพื้นที่ส่วนกลาง สำหรับการรวบรวมกลุ่มทางความคิด ทางวิชาการจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนทัศนคติ ข้อมูล องค์ความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและหลากหลาย รวมถึงการได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรภายนอก ทั้งของภาครัฐ และเอกชน มีส่วนทำให้คุณภาพของงานวิจัย และคุณภาพของมหาวิทยาลัยเพิ่มสูงขึ้น

3. การให้ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีพื้นฐานมาจากมหาวิทยาลัยตลาดวิชา มีการเกิดการเรียนการสอนโดยไม่แบ่งแยกกลุ่ม ซึ่งมีความสำคัญในระดับของมหาวิทยาลัยของประชาชน การส่งเสริมเรียนรู้และให้ความรู้แก่ชุมชนและสังคม ทำให้เจตนาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในอดีต มีความต่อเนื่องถึงแม้รูปแบบของการจัดการศึกษาจะมีระดับที่สูงขึ้นกว่าระดับปริญญาตรี

เมื่อสถานภาพของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อยู่ในระดับที่สูงขึ้น การปรับปรุงสภาพแวดล้อมจึงต้องมีความเหมาะสมตามไปด้วย โดยเฉพาะพื้นที่สาธารณะ ทั้งภายในและภายนอกอาคารที่ส่งเสริมกิจกรรมทางความคิด การแลกเปลี่ยน การเผยแพร่ ตามลักษณะความสำคัญของมหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารประเทศ ถึงแม้ว่าสภาพของอาคารสถานที่ในปัจจุบัน จะค่อนข้างทรุดโทรม เนื่องจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับความนิยม จำนวนผู้ใช้งานมีปริมาณมาก และหลากหลายอย่างต่อเนื่อง แต่ถ้านำความสำคัญของอาคารสถานที่เหล่านี้ มาเชื่อมความสัมพันธ์กับการให้ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนและสังคม คุณค่าทางสถาปัตยกรรม จะส่งเสริมและสนับสนุนบรรยากาศของความร่วมมือทางสังคมและชุมชนได้เป็นอย่างดี

อาคารหอประชุมใหญ่, หอประชุมเล็ก ซึ่งเป็นอาคารที่สามารถรองรับจำนวนคนได้ค่อนข้างมาก มานานแล้วควรจะต้องได้รับการตรวจสอบความแข็งแรงอย่างสม่ำเสมอ ทั้งทางด้านโครงสร้างทางวิศวกรรม งานระบบ แขนงอาคาร

4. การให้ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี 2477 ปัจจุบันมีอายุประมาณ 69 ปี อาคารและสิ่งก่อสร้างทั้งหมด มีความสำคัญกับประวัติศาสตร์ความเปลี่ยนแปลงในหลายยุคหลายสมัย ส่งผลถึงคุณค่าทางสถาปัตยกรรมของพื้นที่ในหลาย ๆ จุด การปรับปรุงพื้นที่ให้เกิดความรู้สึกถึงความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันของกิจกรรมทำให้มองเห็นคุณค่าความสำคัญของการให้ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ และการบอกเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยใช้อาคารที่สำคัญ เช่น อาคารโดม เป็นฉากสำหรับบอกเล่าเรื่องราว สามารถสื่อถึงการเรียนรู้และการรับรู้ทางประวัติศาสตร์ได้อีกรูปแบบหนึ่ง การแสดงกลางแจ้ง การมีกิจกรรมกลางแจ้ง ทำให้เกิดความน่าสนใจเพิ่มสูงขึ้น

ตำแหน่งที่ตั้งของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ อยู่กึ่งกลางของพื้นที่ที่มีสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์มากมาย ดังนั้นไม่ใช่เรื่องยากที่จะสามารถดึงดูดผู้คนที่สนใจให้เข้ามาสัมผัสและเรียนรู้ถึงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของพื้นที่ การออกอาคาร สำหรับใช้เป็นสื่อการศึกษา ที่อยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ พระบรมมหาราชวัง วัด และโบราณสถานต่าง ๆ สร้างความน่าสนใจ นำค้นหาและเรียนรู้ เป็นอย่างยิ่ง

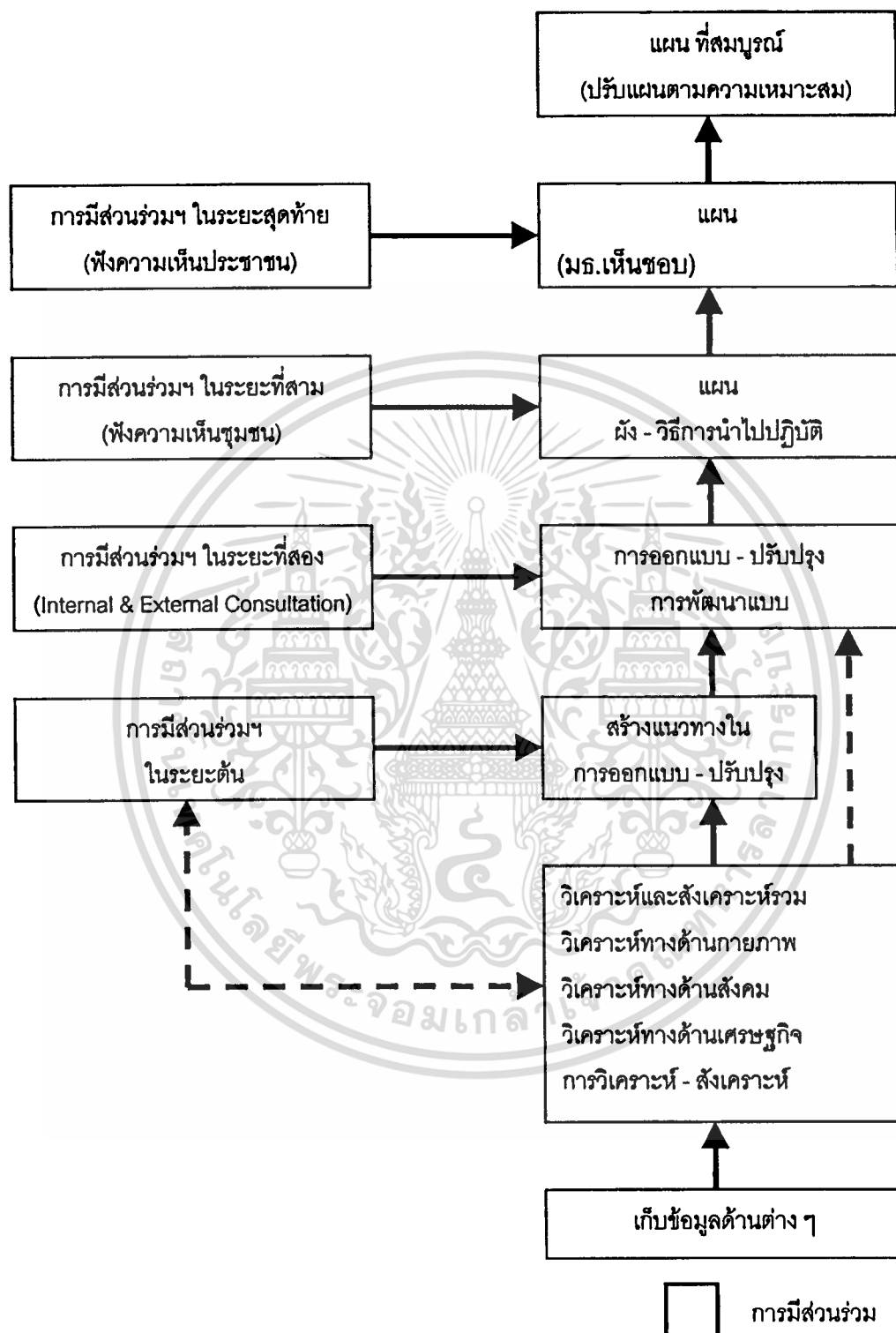
การอนุรักษ์อาคารที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรม จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากหน่วยงานที่ศึกษาเรื่องนี้โดยตรงเช่น กรมศิลปากร และหน่วยงานภายในของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอจดหมายเหตุ และกองอาคารสถานที่ เข้ามาเก็บข้อมูลของลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่สำคัญไว้ เมื่อต้องบูรณะอาคารในอนาคต

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการศึกษาพบว่า ยังมีประเด็นและตัวแปรอื่น ๆ ที่น่าสนใจอีกหลายประการ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ไม่สามารถทำการศึกษาได้ทั้งหมด จึงขอเสนอแนะแนวทางสำหรับการศึกษาในโอกาสต่อไป เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกลักษณ์และการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. การเพิ่มศักยภาพในการใช้พื้นที่ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเป็นมหาวิทยาลัย ในระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรี
3. การศึกษาศักยภาพพื้นที่ในการจัดเป็นสถานที่ให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์
4. การศึกษา และพัฒนาภูมิสถาปัตยกรรมของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
5. การศึกษาความมั่นคงทางโครงสร้างของอาคารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ข้อเสนอแนะเพื่อความเป็นไปได้ ในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

ภาพที่ 5.33 แสดงการดำเนินการมีส่วนร่วมในการออกแบบปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการศึกษาเพื่อวางแผนปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์โดยมีส่วนร่วมของประชาคมธรรมศาสตร์ ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงแนวคิดนโยบายฯ แผนการพัฒนาต่าง ๆ รวมถึงแนวทางปฏิบัติของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีอุปสรรคของแผนการปรับปรุงฯ ความขัดแย้ง ความไม่เห็นด้วยของประชาคมธรรมศาสตร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนหลาย ๆ แนวทางพิจารณาเลือกความเหมาะสม สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมเมืองที่กระแสดความคิดประชาธิปไตยแบบตะวันตก (THEORIES OF DEMOCRACY) มีอิทธิพลสำคัญต่อการมีสิทธิ มีเสียง เพราะฉะนั้นการดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาคม ในการวางแผนฯ ผู้วิจัยจึงเสนอการมีส่วนร่วมฯ ในชั้นของ

ก. การให้ข่าวสารข้อมูล (INFORMING) และ

ข. การปรึกษาหารือ (CONSULTATION) ควบคู่กันไปซึ่งในทั้งสองขั้นดังกล่าวข้างต้นถือเป็นขั้นตอนการมีส่วนร่วมฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นของการปรึกษาหารือ อันถือเป็นชั้นของการมีส่วนร่วมฯ ที่แท้จริงนั้น ต่างไปจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (PUBLIC HEARING) ที่หากดำเนินการเฉพาะส่วนนี้เท่านั้นก็เท่ากับเพียงขั้นประชาสัมพันธ์แผนหรือการดำเนินการเท่านั้น ไม่เพียงพอต่อกระบวนการทำแผนซึ่งประชาชนมีส่วนร่วม ซึ่งในการดำเนินการที่ผ่านต้องอาศัยเวลาและขั้นตอนการดำเนินงานหลายขั้นตอน ในชั้นของการปรึกษาหารืออันเป็นขั้นตอนสำคัญที่กระบวนการทำแผนฯ นี้ให้ความสำคัญโดยพิจารณาถึงการประสมประสานการมีสิทธิมีเสียงตามกระแสประชาธิปไตยแบบตะวันตก เข้ากับวิถีประชารัฐไทยที่ยังไม่นิยมที่จะแสดงออกซึ่งหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อที่ประชุม หรือผู้คนหมู่มาก การหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง ความไม่ต้องการที่จะเผชิญหน้า รวมไปถึงความไม่พอใจต่อการละเมิดสิทธิของผู้อื่น ซึ่ง “การปรึกษาหารือในลักษณะของการจับเข่าคุยกัน” อันเป็นหนทางปฏิบัติที่กระทำกันแพร่หลาย ประกันความสำเร็จมาแล้ว ในสังคมบ้านเราได้ถูกพิจารณานำเข้ามาประยุกต์ใช้ต่อแนวคิดดังกล่าว เพราะจุดแข็งของสังคมไทยต่อความจริงใจที่มีต่อกันช่วยให้สามารถดำเนินการมีส่วนร่วมฯ ได้

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เสนอการขยายการมีส่วนร่วมฯ เพิ่มในระดับที่สูงขึ้นไปอีก โดยทั้งในแผนฯ และการปฏิบัติงานได้พยายามบรรจุวิธีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติที่เสนอองค์กรให้ผู้คนในพื้นที่โครงการจัดการบริหารดูแลกันเอง ผลักดันให้บังเกิดความร่วมมือกันในการริเริ่มพัฒนาตัวเอง อันเป็นส่วนหนึ่งของขั้นการมีส่วนร่วมเข้าไปมีบทบาทในการบริหารจัดการ (DEGREE OF CITIZEN POWER) ได้ด้วยตนเอง ซึ่งต่อความเป็นไปได้ในช่วงเวลานี้ได้เสนอไว้เพียงในระดับที่มีความเหมาะสมต่อการรักษาดูแลพื้นที่ การช่วยกันควบคุมกำกับที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ดี โดยข้อเสนอของการบริหารดูแลชุมชนเบื้องต้นเหล่านี้อย่างน้อยที่สุดเพื่อช่วยให้สามารถดูแลรักษาสิ่งที่มีค่าต่าง ๆ ได้อุตสาหกรรมพื้นที่โครงการแห่งนี้ขึ้นมาแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2532. สำนักนั้นธรรมศาสตร์และการเมือง พ.ศ.2477-2511. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ตรังใจ บูรณสมภพ. 2524. การออกแบบสถาปัตยกรรมเมืองร้อนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : นำอักษรการพิมพ์.
- สุดดี ทิพทัศ. 2539. สถาปนิกสยาม พื้นฐานบทบาทผลงานและแนวคิด (พ.ศ. 2475 - 2537). กรุงเทพฯ : สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุดดี ทิพทัศ. 2525. บ้านในกรุงเทพฯ :รูปแบบและการเปลี่ยนแปลงในรอบ 200 ปี (พ.ศ. 2325 - 2525). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดดี ทิพทัศ. 2530. หลักเบื้องต้นในการจัดองค์ประกอบในงานสถาปัตยกรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- พรชัย ตระกูลวรานนท์. 2532. ธรรมศาสตร์ 50ปี (27 มิถุนายน 2527). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิษณุโรจน์ พลรัฐการ. 2530. " การจรรยาและการขนส่ง" เอกสารประกอบการบรรยายรายวิชา 264 435 การจรรยาและการขนส่ง หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การออกแบบชุมชนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มณฑกานต์ มุกตพันธุ์. 2533. "การศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางการออกแบบและวางผังบริเวณของ วิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กองแผนงาน ฝ่ายวางแผนพัฒนาและเทคโนโลยี. 2539. การศึกษาและ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนในการจัดทำแผนการขยายการสอนทางสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ไปรังสิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กองแผนงาน ฝ่ายวางแผนพัฒนาและเทคโนโลยี. 2539"การขยายการ เรียนการสอนระดับปริญญาตรีไปที่ศูนย์รังสิต". เอกสารประกอบการพิจารณาของ สภามหาวิทยาลัย . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วิมลสิทธิ์ ทรายงูร. 2526. พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิพร ภิมยรัตน์. 2526. การวางแผนกับการวางผังเมือง. กรุงเทพฯ : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร,

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุวัฒนา ธาดานิติ.2526 " การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมือง " เอกสารบทความวิชาการ
ประกอบการสัมมนา การประชุมวิชาการสาขาการออกแบบและวางผังชุมชนเมืองและ
ผังเมืองครั้งที่ 1 มหานคร, กรุงเทพฯ : หน้า 89-96

อนันต์ เกตุวงศ์.2526 **หลักและเทคนิคของการวางแผน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรม
ศาสตร์.

อรศิริ ปาณินท์. 2524 **กระบวนการออกแบบสถาปัตยกรรม**. กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

อรศิริ ปาณินท์. 2523. **ที่ว่างทางสถาปัตยกรรม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Barbara Price. **Technical colleges and colleges of future education**. London : B. T.
Basford Ltd. 2523.

Clare Cooper Mercus. "Outdoor Space for Living and Learning" in *Landscape
Architectere* Volume 77. No.2. 1987.

Harvey M. Rubenstein. **A guide to site and environmental planning** 2 nd. New York :
John Wiley & Sons. 1980 .

Jame E. Russell. **Site Planning**. Virginia. ; Reston Publishing Company. 1984.

John Ormsbee Simonds. **Landscape Architecture**. New York : McGraw - Hill. 1983.

Kevin Lynch. **Site Planning** 3rd Edition. Cambridge : The MIT Press. 1984.

Richard P. Dober. **Campus Planning** 2nd Edition. New York : Reinhold Publishing
Corporation. 1986.

Xantharid Virochsiri. **Design guide for secondary schools in asia**. Bangkok :
The UNESCO Regional Office for Education in Asia. 1977.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.
เอกสารทางราชการที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๑ ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว. พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิวัตน์

ด้วย นายบรรจง อุ่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๖ ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ นิธิประภา

ด้วย นายบรรจง อู่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดชา สังขวรรณ

ด้วย นายบรรจง อุ่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

15
10/10/2545

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ศาสตราจารย์ ดร.สุรพล นิติไกรพจน์

ด้วย นายบรรจง อุ่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

สุภาว

17 พ.ค. ๕๕

พิมพ์ อ.อ.อ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

ZI ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จารุพร ไวยนันท์

ด้วย นายบรรจง อุ่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำมาใช้

12/10/45

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.โคริน เฟื่องเกษม

ด้วย นายบรรจง อู่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

๑๖:๒๕

12 พ.ย. 45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน รองศาสตราจารย์ นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์

ด้วย นายบรรจง อุ่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้แก่นักศึกษา

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พันธุ์ เวสสะโกศล

ด้วย นายบรรจง อยู่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้แก่นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมพ์สาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

๑/๒๑

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

7/ ตุลาคม 2545

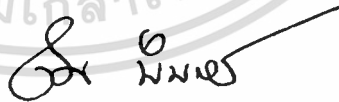
เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน รองศาสตราจารย์ ปิยกุล เลาว์ณย์ศิริ

ด้วย นายบรรจง อู่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

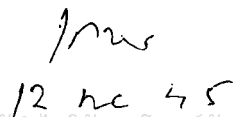
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/

3757

คณะกรรมการอำนวยการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๑ ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วรพล พรหมกนิบุตร

ด้วย นายบรรจง อู่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

2) ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรีชาฉัตร อุดมโยธิน

ด้วย นายบรรจง อู่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เรื่อง ๕๕๑

๒๕๓๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 ตุลาคม 2545

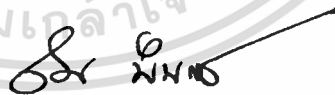
เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน รองศาสตราจารย์ สุปราณี ศรีฉัตรภิมุข

ด้วย นายบรรจง อู่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรจง พิมสาร)

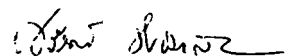
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
12 พ.ค 45

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ศาสตราจารย์ ^{คุณ} ~~ศ.~~บุฟ้า วงศ์ไชย

ด้วย นายบรรจง อู่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

๑.๓๐.๒

๕๕๖ ๕๑๔

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน รองศาสตราจารย์ นรนิติ เศรษฐบุตร

ด้วย นายบรรจง อู่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์

ด้วย นายบรรจง อู่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒/ ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มาลี พงษ์พงสาวลี

ด้วย นายบรรจง อุ่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน รองศาสตราจารย์ บำรุง สุขพรรณ

ด้วย นายบรรจง อู่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา นิธิกร

ด้วย นายบรรจง อุ่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน คุณสมบัติ แก้วประภาสิต

ด้วย นายบรรจง อู่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

12 พ.ค. 45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3757

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน คุณจิระวิทย์ บุตรศรี

ด้วย นายบรรจง อู่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอสมัครงาน เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข.
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

โครงการวิทยานิพนธ์นี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เพื่อขยายการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ไปที่ ศูนย์รังสิตแล้ว ตามกรอบแนวคิด 4 แนวทาง ที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้

ในฐานะที่เป็นผู้ที่ทราบถึงสภาพปัจจุบัน และแนวทางของการปรับปรุงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ท่านจึงเป็นผู้ที่สามารถให้คำตอบ เพื่อนำไปสู่แนวทางของการปรับปรุงนั้น โดยหวังว่าในการทำวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

นายบรรจง อู่สูงเนิน

ผู้วิจัย

นักศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาสถาปัตยกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

สำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัยในส่วนสำนักงานอธิการบดี

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ.2546

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ _____

ตำแหน่ง _____

สถานที่ทำงาน _____ หมายเลขโทรศัพท์ _____

ชื่อหน่วยงาน _____

ตอนที่ 2 แนวความคิดทางด้านนโยบาย และแผนการพัฒนา

การจัด การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

1. เป้าหมายทางการศึกษา ปรัชญาแนวความคิดสำหรับการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา
ของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างไร

2. แนวทางในการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา เมื่อนักศึกษาระดับปริญญาตรีขยาย
ไปที่ศูนย์รังสิตแล้วมีลักษณะอย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การเปิดรับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จนเปิดรับนักศึกษาในภาคใดบ้าง (ภาคปกติ ภาค
ค่ำ ภาคเสาร์อาทิตย์)

4. หน่วยงานของมหาวิทยาลัย มีหน่วยงานใดบ้างที่ดูแลเรื่องการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิต
ศึกษา

5. อาคารและสถานที่สำหรับจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ควรปรับปรุงให้มีลักษณะอย่าง
ไรบ้าง

6. ท่านเห็นควรให้ปรับปรุงสภาพของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของมหาวิทยาลัย บริเวณใดบ้าง
เพื่อรองรับการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

การจัดศูนย์วิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ระดับสูง

1. แนวความคิด และเป้าหมายของการจัดศูนย์วิจัย เป็นอย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. หน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่ดูแลศูนย์วิจัย คือหน่วยงานใด และมีหน่วยงานภายนอกเข้ามา
ร่วมด้วยหรือไม่

3. อาคารและสถานที่สำหรับศูนย์วิจัยฯ จะอยู่ที่ใด และหากมีการปรับปรุงจะมีลักษณะอย่างไร

4. ท่านเห็นควรให้ปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บริเวณ
ใดบ้าง เพื่อรองรับการจัดศูนย์วิจัยฯ

จัดสถานที่สำหรับให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

1. แนวความคิดและเป้าหมายของการจัดสถานที่สำหรับให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม
เป็นอย่างไร

2. หน่วยงานของมหาวิทยาลัย ที่ดูแลการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม มีหน่วยงานใด
บ้าง

3. อาคารหรือสถานที่ สำหรับให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม จะอยู่ที่ใด และหากมีการปรับปรุงจะมีการดูแลอย่างไร

4. ท่านเห็นควรให้ปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บริเวณใดบ้าง เพื่อรองรับการให้บริการแก่ชุมชนและสังคม

จัดเป็นสถานที่ทางประวัติศาสตร์

1. มหาวิทยาลัยมีแผนการในการจัดการอาคารและพื้นที่ที่มีความสำคัญด้านประวัติศาสตร์อย่างไร

2. หน่วยงานของมหาวิทยาลัย ที่ดูแลและรับผิดชอบการจัดการสถานที่ทางประวัติศาสตร์ คือหน่วยงานใด และมีหน่วยงานภายนอกหน่วยงานใดบ้าง ที่เข้ามาาร่วมด้วย

3. มหาวิทยาลัยมีรูปแบบของกิจกรรมอย่างไรบ้าง ที่จะส่งเสริม และให้ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ประวัติศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ท่านเห็นควรให้ปรับปรุง ลักษณะทางกายภาพส่วนอื่นที่ส่งผลกับพื้นที่ทางประวัติศาสตร์อีกหรือไม่ และควรมีรูปแบบอย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

โครงการวิทยานิพนธ์นี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เพื่อขยายการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ไปที่ศูนย์รังสิตแล้ว ตามกรอบแนวคิด 4 แนวทาง ที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้

ในฐานะที่เป็นผู้ที่ทราบถึงสภาพปัจจุบัน และแนวทางของการปรับปรุงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ท่านจึงเป็นผู้ที่สามารถให้คำตอบ เพื่อนำไปสู่แนวทางของการปรับปรุงนั้น โดยหวังว่าในการทำวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

นายบรรจง อู่สูงเนิน

ผู้วิจัย

นักศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาสถาปัตยกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

สำหรับคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และคณบดีบัณฑิตศึกษา

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. 2546

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ _____

ตำแหน่ง _____

สถานที่ทำงาน _____ หมายเลขโทรศัพท์ _____

ชื่อหน่วยงาน _____

ตอนที่ 2 แนวความคิดเรื่องการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ ภายใต้กรอบแนวความคิด

การจัด การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

1. ปรัชญาแนวความคิด และเป้าหมายของการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ของคณะคือ
อะไร

2. เมื่อขยายการศึกษาแล้ว การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของคณะจะมีหลักสูตรอะไร
และสาขาใดบ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อาคารสถานที่ สำหรับการเรียนการสอน ควรปรับปรุงในลักษณะองค์กร

4. ท่านเห็นควรให้ปรับปรุงสภาพแวดล้อมของคณะ และมหาวิทยาลัยบริเวณใด และอย่างไรบ้าง

การจัดศูนย์วิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ระดับสูง

1. แนวความคิด และเป้าหมายของการจัดศูนย์วิจัย เป็นอย่างไร

2. สถานที่สำหรับศูนย์วิจัยฯ ของคณะจะอยู่ที่ใด และหากมีการปรับปรุงจะมีลักษณะอย่างไร

3. ท่านเห็นควรให้ปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมของคณะ และของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บริเวณใดบ้าง เพื่อรองรับการจัดศูนย์วิจัยฯ

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย เรื่อง แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

โครงการวิทยานิพนธ์นี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เพื่อขยายการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ไปที่ศูนย์รังสิตแล้ว ตามกรอบแนวคิด 4 แนวทาง ที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้

ในฐานะที่เป็นผู้ที่ทราบถึงสภาพปัจจุบัน และแนวทางของการปรับปรุงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ท่านจึงเป็นผู้ที่สามารถให้คำตอบ เพื่อนำไปสู่แนวทางของการปรับปรุงนั้น โดยหวังว่าในการทำวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

นายบรรจง ชูสูงเนิน

ผู้วิจัย

นักศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาสถาปัตยกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

สำหรับผู้บริหารหน่วยงานการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ.2546

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ _____

ตำแหน่ง _____

สถานที่ทำงาน _____ หมายเลขโทรศัพท์ _____

ชื่อหน่วยงาน _____

นโยบาย/วัตถุประสงค์หลัก _____

โครงสร้าง/องค์ประกอบภายใน _____

บทบาท/หน้าที่ของหน่วยงาน _____

ลักษณะและกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงาน _____

ตอนที่ 2 แนวความคิดเรื่องการปรับปรุง การใช้พื้นที่ภายใต้กรอบแนวคิด

การจัด การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

1. แผนการดำเนินการของหน่วยงาน เพื่อรองรับการขยายการศึกษา เป็นอย่างไร

2. ท่านเห็นควรปรับปรุงพื้นที่ในหน่วยงาน เพื่อรองรับการขยายการศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดของมหาวิทยาลัย อย่างไรบ้าง

3. ท่านเห็นควรให้ปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงาน และพื้นที่ของมหาวิทยาลัยบริเวณใด และมีรูปแบบอย่างไร

4. ท่านต้องการให้มหาวิทยาลัยปรับปรุงการใช้พื้นที่สวนใด เพื่อขยายการศึกษาไปที่ศูนย์รังสิต

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

โครงการวิทยานิพนธ์นี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เพื่อขยายการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ไปที่ศูนย์รังสิตแล้ว ตามกรอบแนวคิด 4 แนวทาง ที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้

ในฐานะที่เป็นผู้ที่ทราบถึงสภาพปัจจุบัน และแนวทางของการปรับปรุงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ท่านจึงเป็นผู้ที่สามารถให้คำตอบ เพื่อนำไปสู่แนวทางของการปรับปรุงนั้น โดยหวังว่าในการทำวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

นายบรรจง คู่สูงเนิน

ผู้วิจัย

นักศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาสถาปัตยกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

สำหรับผู้บริหารโครงการฝึกอบรม และให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

วันที่ ____ เดือน ____ พ.ศ.2546

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ _____

ตำแหน่ง _____

สถานที่ทำงาน _____

หมายเลขโทรศัพท์ _____

ชื่อหน่วยงาน _____

ตอนที่ 2 แนวความคิดเรื่องการปรับปรุง การใช้พื้นที่ภายใต้กรอบแนวคิด

การจัด การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

1. แผนการดำเนินการของหน่วยงาน เพื่อรองรับการขยายการศึกษา เป็นอย่างไร

2. ท่านเห็นควรปรับปรุงพื้นที่ในหน่วยงาน เพื่อรองรับการขยายการศึกษาภายใต้กรอบแนวคิด
ของมหาวิทยาลัย อย่างไรบ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ท่านเห็นควรให้ปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงาน และพื้นที่ของมหาวิทยาลัยบริเวณใด และมีรูปแบบอย่างไร

4. ท่านต้องการให้มหาวิทยาลัยปรับปรุงการใช้พื้นที่ส่วนใด เพื่อขยายการศึกษาไปที่ศูนย์รังสิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสังเกตลักษณะทางกายภาพของการวางผังการใช้พื้นที่

คำชี้แจง : แบบสังเกตนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ โดยนายบรรจง อุ่สูงเนิน วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พ.ศ.2546 : ผลของการวิจัยใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

1. ข้อมูลเบื้องต้น

ชื่อกลุ่มอาคาร.....

ประกอบด้วยอาคาร.....

ที่ตั้งของอาคาร.....จำนวนชั้น.....

อายุของอาคาร.....ผู้ดูแลสถานที่.....

ลักษณะอาคาร / กิจกรรม.....

.....

.....

.....

.....

2. แผนที่ตั้งโดยสังเขป

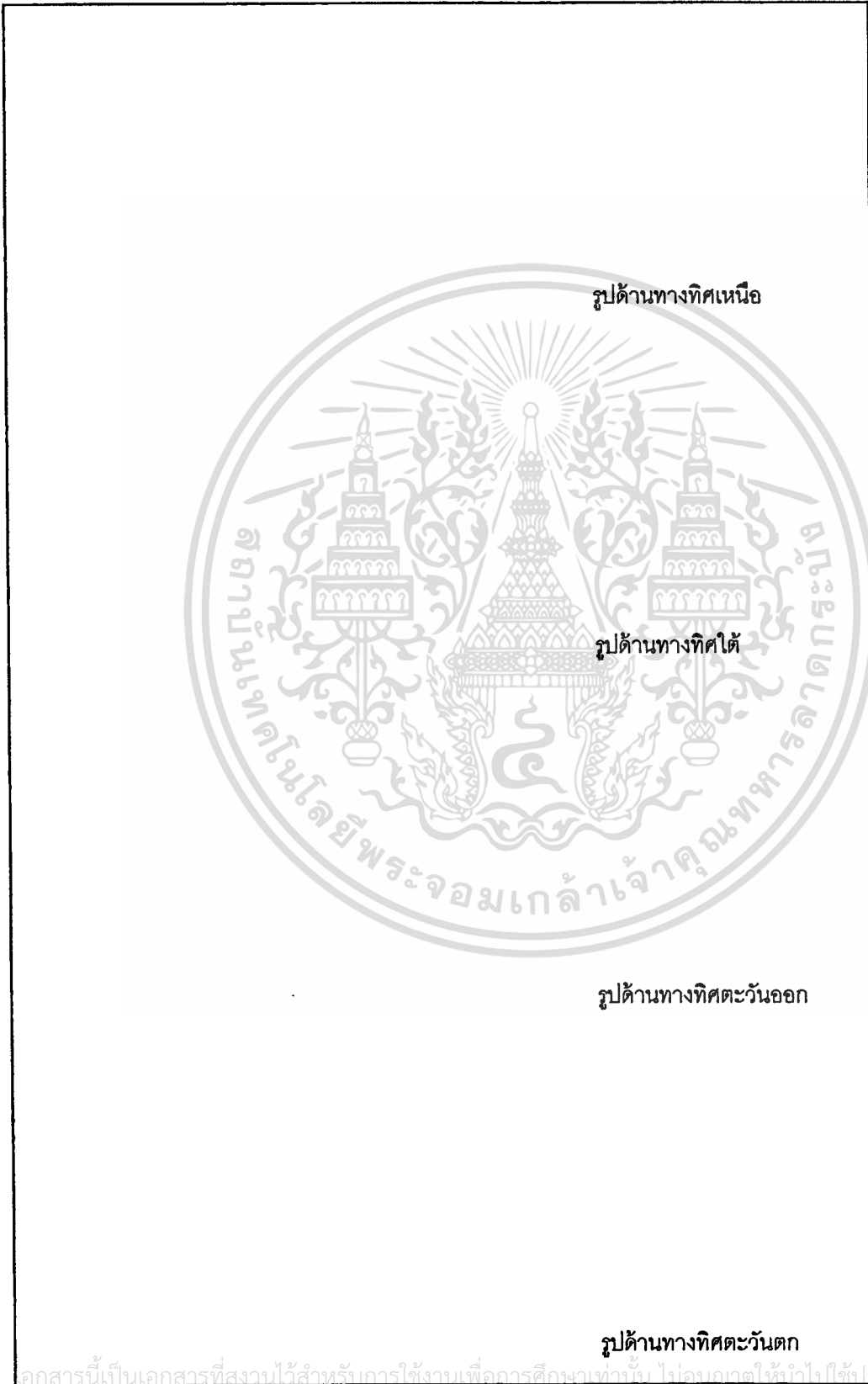
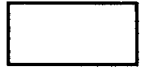
ทิศเหนือ

บันทึกภาพถ่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.ลักษณะทางกายภาพของอาคาร

บันทึกภาพถ่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ลักษณะของการใช้พื้นที่ดิน

บันทึกภาพถ่าย

การจัดวางผังบริเวณ.....

การเข้าถึงอาคาร.....

เส้นทางเดินรถยนต์.....

เส้นทางเดินเท้า

5. ลักษณะการวางตัวอาคาร

ระยะห่างของอาคาร

ลักษณะของที่สาธารณะ.....

6. พฤติกรรมของผู้ใช้งาน

การเข้าถึงอาคาร

การรับรู้เรื่องขอบเขต

การใช้ถนน และทางเดินเท้า

การรับรู้จุดอ้างอิงทางสายตา.....

การทำกิจกรรมร่วมระหว่างกลุ่มอาคาร.....

7. ปัญหาของการใช้พื้นที่

.....

.....

.....

.....

8. อื่น ๆ

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นายบรรจง อู่สูงเนิน รหัสประจำตัว 42064018 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการปรับปรุงผังการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ (A STUDY OF DEVELOPMENT AND IMPROVEMENT LANDUSE PLANNING THAMMASAT UNIVERSITY TARPRACHAN)" โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ไพรัตน์ พิกันน้อย และ อาจารย์สุรศักดิ์ กังขาว เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2545

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ.2545

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยเอก วีระเชษฐ ชันเงิน)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายบรรจง อุ้งเนิน
วัน เดือน ปี เกิด	26 ตุลาคม 2518
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	อาคารหอพักข้าราชการอาคาร เอ 1 ห้อง 320 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ถนนพหลโยธิน อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12121
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2542 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรม บัณฑิต(ค.อ.บ.) สาขาวิชาสถาปัตยกรรม เกียรตินิยม อันดับสอง จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2546 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาบัณฑิต(ค.อ.ม.) สาขาวิชาสถาปัตยกรรม จากสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
สถานที่ทำงาน	งานวางผังแม่บท กองแผนงาน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เลขที่ 2 ถนนพระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขต พระนคร กรุงเทพฯ 10200

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้